

စနေနေ့တိုင်းထုတ်ဝေသည်

THE SUN RAYS

Vol.1 No.214 WEEKLY NEWS JOURNAL 8th September 2018

Our Country Is Doomed

ငါတို့နိုင်ငံပျက်ပြိုလား

တောင်သမန်အင်းကောင်း

ပုဂံဘုတ်ခမုတ်ဝင်နေတဲ့နိုင်ငံ

ပုဒ်

ဝေ

သံယံ

စနေနေ့တိုင်းထုတ်ဝေသည်

THE SUN RAYS

Vol.1 No.214 WEEKLY NEWS JOURNAL 8th September 2018

နှစ်ဆယ်ငါးရာခိုင်နှုန်းစာပုံတော်

သော်ညိမ် အပိုင်း (၂)

ဆင်းဝေးစက်တစ်ခုတည်းကိုးကွယ်ခဲ့သောရာရာတစ်ခု

အလောင်းဘုရားဘဝက ခုနှစ်ခြောက်

နှစ်ဆယ်ငါးရာခန့်

သော်ညီ

အင်းဝခေတ်ကောင်းစားစဉ်က မြန်မာဘုရင်များတည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့သော

စစ်ကိုင်းမင်းသားနဲ့ ဆင်ဖြူမယ် တို့ကနေ မွေးလာတဲ့သားတော်လေး (ဘိုးတော်ဘုရားနဲ့ မြစ်တော်၊ နောင် သောင်ရမ်းမြို့တို့စားရလို့ သောင်ရမ်းမင်းသား လေးလည်း ခေါ်ကြတဲ့) **စကြာမင်းသားလေး**ဆိုတာက အင်မတန်ထူးခြားပြီး မွေးတဲ့အချိန် ငလျင်တွေလှုပ် ခိုကြွေးတွေပစ် ဖြစ်တဲ့အပြင် သူ့ရဲ့ မယ်တော် ဆင်ဖြူမယ် မင်းသမီးလေးဟာ သူ့ကို မွေးပြီး ခုနစ်ရက်အကြာမှာ သေဆုံးသွားပြန်တယ်။ ခုခေတ်လိုဆိုရင်တော့ မီးတွင်း အဆိပ်တက်တာပေါ့။

အဲဒီမှာ မိတဆိုးဖြစ်သွားတဲ့ မြစ်တော် စကြာ မင်းသားလေးကို ဘိုးတော်ဘုရားကလည်း သနားပြီး သည်းသည်းလှုပ်ဖြစ် နန်းတော်တစ်ခုလုံးနဲ့ ပြည်သူအများ ကပါ စကြာမင်းသားလေးကို သနားပြီး သိပ်ချစ်သွားခဲ့ ကြတယ်။ ဘိုးတော်ဘုရားရဲ့ တခြားမြေးတော် အဖိုးမင်း သမီးတစ်ပါးဖြစ်တဲ့ မြတောင်မင်းသမီးက စကြာမင်းသား လေးကို မိတ္တူအနေနဲ့ စောင့်ရှောက်ခဲ့တယ်။

ဘိုးတော်ဘုရား ခေါ် ဗဒုံမင်း ခေါ် ဘိုးတော် ဦးဝိုင်းဟာ သူတုန်းက သူ့အဖေ အလောင်းဘုရား နေဆွဲခဲ့တဲ့ ၁၇၆၀ ခြေထဲကို မလိုက်နာပေမယ့် သူ့ကျ တော့ သူ သေမီနီးမှာ စစ်ကိုင်းမင်းသားကို တရားဝင် အိမ်ရှေ့အရာအပ်နှံခဲ့။ နောက်ထပ် ဘေးထက်တဲ့သား တော် သရက်မြို့ကို စားရတဲ့ (စစ်ကိုင်းမင်းသားနဲ့ညီအ ချင်း) **သာယာဝတီမင်းသား**ကို အိမ်ရှေ့အရာထား စကြာ မင်းသားလေးကို နေထိုင်ခိုက်အိမ်ရှေ့မင်းသား (အထက်၌ စစ်ကိုင်းမင်းသားနဲ့ သာယာဝတီမင်းသားတို့ အကြောင်း တစ်ခုခုကြောင့် တိမ်းသိမ်းခဲ့ရ နန်းတင်၍) မုဆိုးခို အိမ်ရှေ့ မင်းသား စစ်ကိုင်းမင်းသားကို ပန်းတောင်းမင်းသမီးလေးနဲ့ လက်ဆက်ပြီး တောင်ညောင်တင်၍ သူပေသေခင်ကို ၁၈၁၉ မှာ ခြေထဲ Consonation အသစ်နေဆွဲပြဌာန်းတယ်။

ဆင်ဖြူမယ်မင်းသမီး ဆုံးသွားလို့ လူလွတ်ဖြစ် နေတဲ့ စစ်ကိုင်းမင်းသားဟာ အင်းဝနေပြည်တော် အ ကျဉ်းနီးဘုရားက ထောင်မှူးရဲ့သမီး ဖြစ်တဲ့မုံရွာရွှေဦးအ ခုတ်က **ဖလံခံခွာသူ မယ်နု**ကိုလည်း လူထားပေမယ့် သူ ဘုရင်ဖြစ်လာတဲ့အခါ စစ်ကိုင်းမင်း အနေနဲ့ အရပ်သူ မယ်နုကို မိမိရားခေါင်ကြီး မပေးစေချင်လို့ ၁၈၁၉ ခြေထဲ အသစ်မှာ 'ပန်းတောင်းကို တောင်ညောင်တင်'လို့ သေသေ ချာချာ ဘိုးတော်ဘုရားက နေဆွဲခဲ့တယ်။

ခက်တာက စစ်ကိုင်းမင်းသားနဲ့ အတင်းပေး စားတဲ့အချိန်မှာ ပန်းတောင်းမင်းသမီးလေးဟာ ခုနစ်နှစ် သမီးပဲရှိသေးတော့။ သက်ငယ်မှဒီမီးဖြစ်မှာလည်း ကြောက်ပုံရ ဆောင်တော်ကူးရင် ကလေးထိန်းလို့ ဖြစ်ပုံ ရတော့ စစ်ကိုင်းမင်းသားဟာ နုနုထွတ်ထွတ် ပန်းတောင်း မင်းသမီးလေးကို စိတ်မဝင်စားဘဲ ရှေ့ဦးဖလံခံခွာသူမယ်နု နဲ့ပဲ ကာမဂုဏ်ခံစားနေတာပေါ့။

အဲတော့ ၁၈၁၉ ခုနှစ်မှာ ဘိုးတော်ဘုရားနတ် ရွာခံပြီး စစ်ကိုင်းမင်းသား နန်းတက်တော့ ဘိုးတော်ဘုရား အသစ် နေဆွဲပြဌာန်းသွားတဲ့ ၁၈၁၉ ခြေထဲကို သူက လည်း နိုင်ငံရေးအာဏာမှ political defiance လုပ်ပြီး မလိုက်နာပြန်ဘူး။ စစ်ကိုင်းမင်းသားက ဘုရင်ဖြစ်တာနဲ့ မယ်နုကိုပဲ နန်းမတော်ဘွဲ့ပေးပြီး တောင်ညောင်ခေတ် မိဖု ရားခေါင်ကြီး မြှောက်လှိုက်တယ်။

အင်မတန်လွတ်တဲ့ နန်းမတော်မယ်နုကလည်း တစ်နေ့ကျရင် သူ့ယောက်ျား စစ်ကိုင်းမင်းရဲ့ ညီဖြစ်တဲ့ မတ်တော် အိမ်ရှေ့မင်းသား သာယာဝတီမင်းသားကို ပထုတ်နိုင်ဖို့ သူ့အစ်ကို စလင်းမြို့စား မောင်အိုနဲ့ ပေါင်း ပြီး နန်းတော်ထဲ လူမွေးတဲ့ အလုပ်ကို လုပ်တော့တာပေါ့။

အဲဒီမှာ နန်းတွင်းမှာ စစ်သူကြီး **မဟာဇန္တလ**တို့ စစ်လည်း ကောင်းကောင်းတိုက်တတ် သီချင်းလည်း ကောင်းကောင်းနေတတ်တဲ့ ဂီတစာဆို **မြဝတီမင်းကြီးဦးစ** တို့၊ ပညာရှိ စာဆိုတွေ ဖြစ်ကြတဲ့ ဖိုးသူတော်ဦးမင်း၊ လူဦးမင်း၊ စာဆို ဦးရွှန်း တို့အပါအဝင် လူတော်တွေဟာ မယ်နု+မောင်အို faction ရိုက်ကိုင် တွေဖြစ်နေကြတော့၊ သာယာဝတီမင်းသားဟာ နန်းတော်ထဲမှာ အိမ်ရှေ့မင်း သားအနေနဲ့ ခဏနေရပေမယ့် နားရွက်တောင် မခတ်ရဲ ဘဲ အိမ်နိမ့်ခံနေရသလို ကိုးနှစ် နေခဲ့ရတယ်။

အင်းဝနန်းတော်ထဲမှာက နိုင်ငံရေးအရ 3 factions 3 ရိုက်ကိုင်ဖြစ်နေတယ်။

တရားဝင် အိမ်ရှေ့စံ သာယာဝတီမင်းသားနဲ့ သူ့ကိုဝန်းရံသူတွေက တစ်ရိုက်၊ ငွေအင်အား လူအင် အားတောင့်တင်းတဲ့ မိဖုရားခေါင်ကြီးနဲ့ ဘုရင့်ယောက်ဖ တော်တို့ရဲ့ မယ်နု+မောင်အိုက တစ်ရိုက်၊ အရွယ် ကောင်းကောင်းမရောက်သေးတဲ့ စကြာမင်းသားလေးကို တစ်နေ့မှာ နန်းတော်ချင်တဲ့ အင်အားမတောင့်တဲ့ မှူးမတ် တွေက တစ်ရိုက်၊ သုံးရိုက် ကွဲနေတယ်။

အုပ်စု ဆိုပြီး ကွဲနေသလိုပေါ့။
ဒါပေမယ့် သာယာဝတီမင်းသား faction က ရော၊ မယ်နု+မောင်အို faction ကရော စစ်ကိုင်းမင်း ခေါ် ဖလံခံခွာသူ ခေါ် ဘကြီးတော် အချိန်တန်လို့ နတ်ရွာစံပြီး သူတို့ နန်းရခဲ့ရင်၊ တစ်နေ့မှာ သူတို့အတွက် အန္တရာယ်ဖြစ်လာနိုင်တဲ့ နိုင်ငံနဲ့အဝန်း (ဘာမှန်းမသိ လူမမြင်ဖူးဘဲ နန်းတော်ကြီးက ထုတ်လွှင့်တဲ့ ရေဒီယို လေးလုံးပဲ နေ့စဉ်နားထောင်နေရာက မြန်မာ့နိုင်ငံရေး ကျွမ်းကျင်သူတွေဖြစ်လာကြတဲ့) ပြည်သူလူထုက သိပ်ချစ် နေကြတဲ့ အရွယ်ကောင်းကောင်းမရောက်သေးတဲ့ စကြာ မင်းသားလေးကို အဆုံးစီရင် ပစ်ရမယ်လို့ နှစ်ရိုက်ကွဲလဲက တေးထားကြတာ ဖြစ်တယ်။

မယ်နု + မောင်အိုရိုက်ကွဲ စားထက်လျခြင်း သာယာဝတီမင်းအာဏာရခြင်းနှင့် မြဝတီမင်းကြီး ဦးစ အကျဉ်းသား၁၈ရောက်ခြင်း

နောက်ဆုံး မယ်နု+မောင်အို ရိုက်ကွဲက နန်း တွင်းမှာအေးထက်သည်ထက်ထက်လာနေကြပြီ။ သာယာ ဝတီမင်းသားဟာ အစ်ကိုတော် စစ်ကိုင်းမင်းနဲ့ပါ တွေ့ခွင့် မရတော့ဘဲ သူ့အိမ်တော်ထဲ ရာဇဝတ်သားငှေဆီ သူ့ကို လက်ခံထားမှုနဲ့ ဆိုပြီး မယ်နု+မောင်အို ရိုက်ကွဲက သူ့အိမ် တို့ဆွဲခို ဘုရင်အိမ်နဲ့လွှဲ အကြောင်းပြ သူပါ အဖမ်း အဆီးခံရမလို့ ဖြစ်တော့မှ သူ့လူတွေနဲ့ ရွှေဘိုဘက်ကို ထွက်ပြီး နောက်ထပ်လူသူစုဆောင်း အင်းဝနန်းတော်ကို ပြန်တိုက်ရတယ်။

ပြည်သူတွေနဲ့ လုပ်ငန်းရှင်တွေကလည်း နန်း တော်ထဲ အလုပ်အကိုင်တို့ ရာထူးရာခံရဖို့တို့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ အခြေခံအဆောက်အုံ တည်ဆောက်ရေး Infrastruc- ture လုပ်ငန်းတွေရဲ့ ဆောက်လုပ်ရေးတင်ဒါ အောင်ဖို့တို့ တွေအပါအဝင် တင်ဒါမှန်သမျှမှာ လာဘ်စားလွန်းတဲ့ မယ်နု+မောင်အိုရိုက်ကွဲ နန်းတွင်းမှာ ကြီးစိုးနေတာ မခံ နိုင်ဖြစ်နေကြတော့၊ သာယာဝတီမင်းဘက်က ပါကြတာ ကြောင့် သူဟာ နောက်ဆုံး ၁၈၁၉ ခုနှစ်မှာ နန်းရခဲ့တယ်။

ရွှေဘိုကနေ ချီတက်လာတဲ့ သာယာဝတီမင်း သားရဲ့ တပ်တွေ ရွှေကြက်ယက်ဘုရားခြေရင်းရောက် လာတော့၊ ဖလံခံခွာသူ ခေါ် စစ်ကိုင်းမင်းခေါ် ဘကြီး တောက လက်နက်ချပြီး သာယာဝတီမင်းသားအလိုရှိ သမျှ မယ်နု+မောင်အို၊ **မြဝတီမင်းကြီးဦးစ**နဲ့ တခြား မှူးမတ်တွေကို ညီတော် သာယာဝတီမင်းသားကို ထီးနန်း နဲ့တကွ အပ်တယ်။

သာယာဝတီမင်း သူပုန်ထ အာဏာသိမ်းပြီး သွားတော့ မယ်နု+မောင်အို ရိုက်ကွဲဝင် ဘက်လားမှာ အင်္ဂ လိပ်ကို စစ်နိုင်အောင်တိုက်လာတဲ့ ဂီတစာဆို မြဝတီမင်း ကြီးဦးစလည်း လမ်းဖောက်ရတဲ့ အကျဉ်းသားအဖြစ် ကျောက်ထုတ်ရဲဘက်ခေန်းမှာ အလုပ်ကြမ်းနဲ့ ထောင်ကျ ခဲ့တယ်။ ပြီးတော့မှ (မဆပလ-ဗကပ-မဆလ-NLD ခေတ်အဆက်ဆက် ပါတီကြီးတွေ ခေါ်) လာတိုင်း ကိုယ့် ကိုယ်ကို ပါတီထိပ်သီးလူကြီး ဖြစ်အောင်လုပ်တတ်တဲ့) **သခင်တင်မြ**လုပ် သာယာဝတီမင်း ဘုန်းတော်ဘွဲ့သီချင်း - ကုန်းဘောင်နေမင်း - ပတ်ပိုးကို ထောင်ထဲမှာ (တော ထဲကတက်လာတုန်း ပြည်လမ်း မြန်မာအသံရှေ့မှာ သေ နတ်နဲ့ပစ်ပြီး ဖမ်းဆီးခံရတဲ့ သခင်တင်မြရဲ့ ထောင်ထဲမှာ ရေးခဲ့တဲ့ - ဘုံဘဝမှာဖြင့် - ဘုတ်အုပ် ထုတ်နိုင်ခဲ့သလို) ရေးစပ်နိုင်ခဲ့လို့ မြဝတီမင်းကြီးဦးစဟာ ထောင်ကလွတ်ပြီး အရင်ရာထူးနဲ့ပဲ သူကောင်းပြန်ရပြန်တယ်။

မြန်မာ့သမိုင်းမှာ ပေါင်တံရွာညီကြိုက်သူ ဂုဏ် ပုဒ်နဲ့ ထင်ရှားကျော်ကြားလာတဲ့ ခွာသံလျှာသံလည်း ပြင်း တဲ့ ရွှေဘိုမင်းခေါ် သာယာဝတီမင်း ခေါ် ကုန်းဘောင် မင်းက မယ်နုအင်္ဂကို မောင်အိုကိုတော့ သူနန်းတက်ပြီး တစ်နှစ်လောက်အကြာထောင်ထဲမှာပဲကွပ်မျက်လိုက်တယ်။

သူ နန်းတက်ပြီး တစ်နှစ်အကြာမှာပဲ အနာ ဂတ်မှာ သူ့အတွက် အန္တရာယ်ရှိနေတဲ့ အရွယ်ရောက်ခါ စတဲ့ တော်မောင် (၁၇)နှစ်သား စကြာမင်းသားလေးနဲ့ မင်းသားလေးကိုထိန်းလာခဲ့တဲ့ သူ့ရဲ့ညီမမိမိကွဲ မြတောင် မင်းသမီးကိုပါ သာယာဝတီမင်းက ရေချွတ်မျက်လိုက် တယ်။

ဒါပေမယ့် စကြာမင်းသားလေးဟာ မသေဘဲ သူ့ ကို အလွန်ချစ်တဲ့ ဘိုးတော် ဗဒုံမင်းရဲ့ ငယ်သူငယ်ချင်း ဘိုးဘိုးအောင်က ရေထဲကနေ လက်ကသွားတယ်လို့ ဒီကနေ့ထိ မြန်မာတွေက ယုံကြည်ကြတယ်။

အဲဒီအချိန်က စပြီး မြန်မာတွေက ဘိုးဘိုး အောင်ရဲ့တန်ခိုးနဲ့ ဘယ်တော့မှ မအို နုဖို့နေဆဲ စကြာ မင်းသားလေးဆိုတဲ့ မင်းလောင်း ပြန်ပေါ်လာမယ်လို့ ယုံ ကြပြီး ခေတ်အဆက်ဆက် တိုင်းပြည်မှာ တစ်ခုခုဖြစ်ပြီဆို ရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အားမကိုးချင်ကြတော့ဘဲ စကြာမင်း သားလေးကိုမျှော် မင်းလောင်းမျှော်တဲ့ မကောင်းတဲ့ အကျင့်ကို ပြည်သူတွေဆီမှာ နှစ်လုံးထိ သုံးလုံးထိ ရွဲသလို ရွဲကပ်လာကြပြီးတော့၊ ၁၉၈၈ ဩဂုတ်လ ရောက်တဲ့အခါ

'ပြည်တော်ပြန် မိန်းကလေး နန်းတင်မှ အေး'ဘာညာ ဆိုပြီး တဘောင်တွေ ဘာတွေ ပေါ်လာပြန်တယ်။

တကယ်တော်သလား တတ်သလားဆိုတာကို မစူးစမ်းမလေ့လာဘဲ ဘယ်ဘုရင်သား ဘယ်သမ္မတသမီး ဘယ်ဝန်ကြီးချုပ်မြေး စတဲ့ Royal Family Memberဆို ရင် မင်းလောင်း တင်လိုက်ရမှ မင်းလောင်းမြှောက်လိုက် ရမှ ကြိုက်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်းတာကို ကိုယ်ကြေညာသလို ဖြစ်နေတဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့ အကျင့်ဆိုးအကျင့်ဟောင်းတွေ ရယ် ရေဒီယို လေးလုံးရဲ့ လော်ဘီ လှုပ်ရှားတွေရယ်ကြောင့် အခု အဲဒီပြည်တော်ပြန်မိန်းကလေး နန်းရသွားပြီးက တည်းက တစ်တိုင်းပြည်လုံးမှာ 'ငြိမ်းချမ်းရေး မပြောနဲ့ NCAလည်း လက်မှတ် မထိုးနိုင်ကြ/ ဦးပွားရေးလည်း လုပ်လို့မရ လုပ်ငန်းတွေ အကုန်ရပ်နေကြ/ အခွန် အမျိုး အစားအသစ်တွေပဲ လှိုင်းပေးနေကြရ/ ဥတုရာသီဖောက် ပြန်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးနီးပါး ရေမြုပ်နေကြနဲ့ ကျွမ်း သဒ္ဒါ လန့်နေတဲ့အထိ တိုင်းပြည်မှာ ဖြစ်လာပြန်တယ်။

အာဏာသိမ်းပြီးတဲ့နောက် သာယာဝတီမင်း ခေါ် ရွှေဘိုမင်းခေါ် ကုန်းဘောင်မင်းက အစ်ကို ဖြစ်တဲ့ စစ်ကိုင်းမင်းနဲ့ မဇ္ဈိတော် နန်းမတော်မယ်နုကို စစချင်း မဟာသကျသီဟဘုရားနားမှာ အကျယ်ချုပ်နဲ့ အဆောင် တစ်ဆောင်ဆောက်ပြီး သုံးနှစ်လောက် ထားတယ်။

အဲတော့ သူ့ကို ကိုးနှစ်လုံးလုံး စထေမဲ့မြင်ပြုခဲ့ တဲ့ မဇ္ဈိတော်မယ်နုကို နောင်တော်နန်းကျဘုရင် စစ် ကိုင်းမင်းနဲ့အတူ နေအိမ်အကျယ်ချုပ် ချထားရာကနေ၊ နောက်ဆုံးမှာ ရွှေဘိုမင်း ခေါ် သာယာဝတီမင်းက သူ့ကိုပုန်ကန်ရန် ကြံစည်မှုနဲ့ မယ်နုကို ဖမ်းလိုက်ပြီး အရှင်မထားနိုင်တော့ပါဘူး။

သာယာဝတီမင်းဟာ ၁၈၄၀ ခုနှစ်မှာ မယ်နု ကို နန်းကျဘုရင် ဖလံခံခွာသူ ခေါ် စစ်ကိုင်းမင်းဆီကနေ ခွဲထုတ်ခေါ်ယူပြီး ရေချွတ်မျက်မယ်မယ့်နေ့မှာ၊ မယ်နုကို နောက်ဆုံးအခွင့်အရေးပေးတဲ့အနေနဲ့ မယ်နုက အုတ် ကျောင်းကြီးဆောက်လှူခဲ့တဲ့ ပြောင်ကန်ဆရာတော် ဦးဇုဆီ မယ်နုကို သွားဖူးခွင့်ပေးခဲ့တယ်။

မယ်နုဟာ အရင်အရင် အုတ်ကျောင်းကို

သွားခဲ့တဲ့ ဆရာတော်ဦးဇုဆီက သူ့ကို စကားကောင်း ကောင်း ပြောဆိုမိနဲ့တာ မရှိခဲ့ပေမယ့် အဲဒီနေ့က နောက် ဆုံး သူ့ကိုလာကန်တော့တဲ့ မယ်နုကို ဆရာတော်ဦးဇုဆီက တစ်ချက်လှမ်းကြည့်ပြီး 'မိနဲ့ သူ့ကြွေးရှိရင် ဆပ်ရလိမ့် မယ်'တစ်ခွန်းထဲ မိန့်ပြီး သူ့ဟာသူ ပရိယတ္တိစာ ဆက်ဖတ် နေခဲ့တယ်။

မယ်နုလည်း 'ငါ့ကို ဘယ်တုန်းကမှ နာမည် မခေါ်၊ စကားတစ်ခွန်းကောင်းကောင်း မမိန့်ခဲ့တဲ့ ဆရာ တော်ဦးဇုဆီက ဒီနေ့ ငါ့ကို နာမည်ပါခေါ်ပြီး တရားပြ မိန့်ခဲ့ပြီ'လို့ ကျေကျနပ်နပ်နဲ့ သူ့ကို ရေနစ်သတ်မယ့် သူသတ်သမားတွေ ခေါ် ရာ နန်းတွင်းအချုပ်ထောင်ဖြစ်တဲ့ ကြေးတိုက်ဆီ အဲဒီကမှ ရာဇဝတ်သားအဝတ်လဲဝတ်ရပြီး သူ့ကို ရေချွတ်မျက်မယ် တောင်သမန်အင်း အရှေ့ မြောက်က မယ်ဘယက်ကုန်း ရေစပ်ဆီကို ကြည်ကြည် ဖြူဖြူလိုက်ပါသွားခဲ့တယ်လို့ ဦးညီမြရဲ့ 'ကုန်းဘောင်ရှာပုံ တော်' စာအုပ်မှာ ရေးထားခဲ့တယ်။

ပြန်ကြည့်လိုက်တော့ ကုန်းဘောင်ခေတ်ထု ထောင်သူ အလောင်းဘုရားကနေ သူ့ရဲ့ စတုတ္ထသား ဘိုးတော်ဘုရား (ဗဒုံမင်း ခေါ် ဘိုးတော်ဦးဝိုင်း) မင်းအထိ က နန်းတွင်းနိုင်ငံရေးက အစဉ်အလာမပျက် တစ်သမတ် တည်း သွားနေတယ်။

ကြားထဲမှာ ဘိုးတော်ဘုရားရဲ့ တူတော်မောင် တွေဖြစ်ကြတဲ့ စဉ့်ကူးမင်းနဲ့ ဖောင်းကားစားမောင်မောင် တို့ မြောက်နှစ်လောက် ခုနစ်ရက်လောက်တွေ ဝင်ပြီး ဘုရင် လုပ်လိုက်ကြတာတော့ ရှိတယ်။

သို့သော် ၁၇၈၂ မှာ ဘိုးတော်ဘုရား (ဗဒုံမင်း ခေါ် ဘိုးတော်ဦးဝိုင်း) တက်လာတော့ ဒါက အလောင်း ဘုရားနေဆွဲသွားတဲ့ ၁၇၆၀ ခြေထဲ အတိုင်း ပြန်ဖြစ်သွား တယ် ပြောလိုရတယ်။

ဘိုးတော်ဘုရား (ဗဒုံမင်း ခေါ် ဘိုးတော်ဦး ဝိုင်း)က နန်းတော်ကို အင်းဝကနေ အမရပူရကိုရွှေ့တယ်။ ဘိုးတော်ဘုရား(ဗဒုံမင်း ခေါ် ဘိုးတော်ဦးဝိုင်း) က သူ့ရဲ့အကြီးဆုံးသားတော် အိမ်ရှေ့မင်းသား ရွှေ တောင်မင်းသားက သေသွားတော့၊ ကျန်တဲ့သားတော်

(၁) နိုပေါအုပ်စု၊ (၂) ၂၅ရာခိုင်နှုန်းအုပ်စု (၃) ကျန်အုပ်စု

ဒီကနေ့ ပြည် ထောင်စုလွှတ်တော်မှာ သုံးအုပ် စု-နိုပေါအုပ်စု/ ၂၅ရာခိုင်နှုန်းအုပ်စု/ကျန်အုပ်စုတို့တွေ

နိုင်ငံရေးစာပုံစံ

အပိုင်း (၂)

ယခင်က ဝေဖန်ခံရသူများကို အင်းပြိုတွင် ထားခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

တွေ့ထဲက ဒုတိယသားတော် ပြည်မင်းသားကို အိမ်ရှေ့အရာမအပ်နှင်းဘဲ သေသွားတဲ့ရွှေတောင်မင်းရဲ့သားတော် သူရဲမြေးတော် စစ်ကိုင်းမင်းသားကို ချစ်လွန်းလို့ဆိုပြီး emotion နဲ့ အိမ်ရှေ့အရာ ထားလိုက်တာတည်းက မြန်မာ့နိုင်ငံရေး ကမောက်ကမ ဖြစ်လာတာ ဒီကနေ့အထိပဲ။

နန်းသက်တော်တော်ရှည်တဲ့ ဘိုးတော်ဘုရား (ဗဒုံမင်း ခေါ် ဘိုးတော်ဦးဦး)ဟာ ၃၇ နှစ်ကြာ နန်းစံပြီး အသက် ၇၇ နှစ်အရွယ် ၁၈၁၉ ခုနှစ်မှာ နတ်ရွာစံတော့ အဲဒီ သူရဲမြေး ဖလံနန်းရှင် ခေါ် စစ်ကိုင်းမင်း ခေါ် ဘကြီးတော် (မုန်နန်းရာဇဝင်အရ မင်းတုန်းမင်း ကနောင်မင်းသားတို့ရဲ့ ဘကြီးတော်သူ)က ဘုရင်ဖြစ်လာ။ စစ်ကိုင်းမင်း ခေါ် ဘကြီးတော်က ထောင်မှူးရဲ့သမီး ရေဦး ဖလံနွဲ့ရွာသူ မယ်နုကိုကြိုက်လွန်းလို့ ယူပြီး နန်းမယ်တော်နုလည်း မိဖုရားခေါင်ကြီး ဖြစ်လာ။ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးတစ်ခုလုံး နန်းမတော်မယ်နုနဲ့ သူရဲအစ်ကို စလင်းမြို့စား မင်းသားကြီးမောင်အို လက်ထဲရောက်သွား။ စစ်ကိုင်းမင်းရဲ့ညီတော် အိမ်ရှေ့မင်းသား သာယာဝတီမင်းသားလည်း ကိုးနှစ်လောက် အိမ်နိမ့်ခံပြီး ခပ်လျှိုလျှိုလေးနေခဲ့ရတယ်။

သာယာဝတီမင်းသား ဂုဏ်ထူးဆောင်တို့ကဲ့သို့ပါလျှင်

စစ်ကိုင်းမင်း ခေါ် ဖလံနန်းရှင် ခေါ် ဘကြီးတော်မင်း လက်ထက် အင်္ဂလိပ်-ဗမာ ပထမစစ်ပွဲ (၁၈၂၄) ဖြစ်တော့ တိုက်ရောခိုက်ရော ကျွမ်းကျင်ပြီး တာဝန်ရှိတဲ့ အိမ်ရှေ့မင်းသား သာယာဝတီမင်းသားက သူတပ်တွေနဲ့ အင်္ဂလိပ်တွေကို စစ်သွားတိုက်ချင်တယ်။

ဒါပေမဲ့ နန်းတွင်းက မယ်နု+မောင်အို ဂိုဏ်းက သူတို့နဲ့ political rival နိုင်ငံရေးပြိုင်ဘက် ဖြစ်တဲ့ သာယာဝတီမင်းသားမှာ လူသူလက်နက်အင်အားတွေ စုဆောင်း တောင့်တင်းလာမှာ မလိုချင်ဘူး။ ဒါကြောင့် နန်းတော်ကနေ အင်္ဂလိပ်ကို စစ်သွားတိုက်ဖို့ကို စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလနဲ့ မြဝတီမင်းကြီးဦးစ တို့ကဲ့သို့ ဘုရင့်အမိန့်နဲ့ တာဝန်ပေးတယ်။ သာယာဝတီမင်းသားကို ခေါက်ထား

ကြတယ်။ ဘင်္ဂလားနယ်ထဲထိ ရောက်အောင် သွားတိုက်တဲ့ မဟာဗန္ဓုလနဲ့ မြဝတီမင်းကြီး ဦးစတဲ့ အောင်ပွဲခံနေပြီး ပန်းဝါက ဦးစရဲ့တပ်တွေ စစ်တကောင်းကို ရောက်လာမှာကို အဲဒီအချိန်က ကြည်းတပ် အင်အား ဘင်္ဂလားမှာ နည်းပါးနေတဲ့ အင်္ဂလိပ်နဲ့ ဘင်္ဂလား တစ်နယ်လုံးက ကြောက်နေကြတယ်။

အဲဒီအချိန် သာယာဝတီမင်းသားရဲ့ တပ်တွေက ရန်ကုန်ဆင်းသွားရင် အင်္ဂလိပ်ဟာ ရန်ကုန်ကို တိုက်လို့ အလွယ်တကူ မရနိုင်ဘူး။

အဲဒီလို ဘင်္ဂလားနယ်မှာ ကြည်းတပ်က စစ်နဲ့ မလို ဖြစ်နေတဲ့ အင်္ဂလိပ်ဟာ အိန္ဒိယမှာရှိတဲ့ ခေတ်မီ ရေတပ်နဲ့ ပင်လယ်ကို ဖြတ်ပြီး ရန်ကုန်မြို့ကို တက်သိမ်း ရွှေတိုက်ကုန်းတော်မှာ တပ်စွဲထားလိုက်တော့ မဟာဗန္ဓုလနဲ့ ဦးစ တို့ရဲ့ တပ်တွေ ဘင်္ဂလားကနေ ပြန်ဆုတ် ရခိုင်ကို ဖြတ်ပြီး ရန်ကုန်ကို လာတိုက်ကြပေမယ့် နောက်ကျနေလို့ မရတော့ဘူး။

အဲဒီအချိန်ကျမှ သာယာဝတီမင်းသားရဲ့တပ်ကို အောက်မြန်မာပြည်ကို စစ်သွားတိုက်ဖို့ အင်းဝနန်းတော်က စေလွှတ်တယ်။

အဲဒီမှာ အချိန်နှောင်းသွားတော့ သာယာဝတီမင်းရဲ့တပ်တွေလည်း ပြန်ဆုတ်လာခဲ့ရပြီး အင်္ဂလိပ်တပ်တွေ ရောဝတီမြစ်အတိုင်း ဆန်တက်လာ။ မြင်းမြဲနားက ရန္တပုံရွာဆီ ရောက်လာတော့မှ အင်္ဂလိပ်နဲ့ စစ်ပြေငြိမ်းဖို့ လုပ်ရတော့တယ်။

အင်းဝနန်းတွင်းဂိုဏ်းအကျဟာ ကိုယ့်တပ်မှာလည်း ပေါ်တူရိတွေ မကီပူရတွေ နိုင်ငံခြားသား အမြောက်ပစ်နဲ့ သေနတ်ကိုင်တပ်တွေပါဝင်ပြီး ကြည်းတပ်ချင်းမှာ ကိုယ်ကသာနေလို့ နိုင်ငံရဲ့သားနဲ့ သမီးဖုရားလွှမ်းမိုးနေတဲ့ အင်းဝနန်းတွင်းနိုင်ငံရေးကြောင့် စစ်ကိုင်းမင်း ခေါ် ဖလံနန်းရှင် ခေါ် ဘကြီးတော်မင်းဟာ အင်္ဂလိပ်-ဗမာ ပထမစစ်ပွဲ မနှံ့သင့်ဘဲ နှံ့ခဲ့ရတယ်။

နောက်တော့လည်း မဟာဗန္ဓုလက နေပြည်တော်ကို ငွေမုန့်ပြီးကျဆင်း စစ်ကိုင်းမင်း (ဘကြီးတော်)

လည်း အင်္ဂလိပ်-ဗမာ ပထမစစ်ပွဲ (၁၈၂၄ ခုနှစ်) အနီးသမားဘဝ ရောက်ခဲ့ပြီး ဘုရင်ဟာ Depression စိတ်ကျရောဂါရ ကျန်းမာရေးပါ ချွတ်ယွင်းလာခဲ့တယ်။

အဲတော့ စစ်ကိုင်းမင်း (ဘကြီးတော်) ဘုရင်ဖြစ်လာရင် တစ်နည်းအားဖြင့် ထီးနန်းရသင့်တဲ့ ပြည်မင်းသား ဘုရင်ဖြစ်လာရင်၊ ဒါတွေ တစ်ခုမှ ဖြစ်လာဘဲ ဒီကနေ့ မြန်မာ့နိုင်ငံရေး အခင်းအကျင်းကတစ်မျိုး ဖြစ်လာမယ်။

အင်္ဂလိပ်-ဗမာစစ်ပွဲတွေလည်း ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်လာမယ်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဆိုတာလည်း ပေါ်ချင်မှ ပေါ်လာမယ်။ အင်္ဂလိပ်လည်း မြန်မာနိုင်ငံကို သိမ်းချင်မှ သိမ်းမယ်။ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီ အိန္ဒိယနဲ့ အဲဒီကျ ပြင်သစ်က သိမ်းချင်သိမ်းထားမယ့် ထိုင်းအပါအဝင် ပြင်သစ်ရဲ့ကိုလိုနီ အင်ဒိုချိုင်းနားတို့ကြားက မြန်မာပြည်ကို ကြားခံ Buffer နယ်မြေအဖြစ်ထား ဘယ်သူမှ မတိုက်ကြေး ဆိုပြီး အင်္ဂလိပ်နဲ့ပြင်သစ် သဘောတူညီချင် တူညီကြလိမ့်မယ်။ ပြည်မင်းလက်ထက်မှာ မြန်မာပြည်ဟာ စစ်နဲ့ လွတ်နေမယ်။

၂၀ ရာစုရောက်လာတဲ့အခါ မြန်မာပြည်ကို အင်္ဂလိပ်သိမ်းထားတာ မဟုတ်တော့ တရုတ်ပြည်မှာ ဂျပန်ကို တိုက်နေတဲ့ တရုတ်တပ်တွေအတွက် အင်္ဂလိပ်နဲ့ အမေရိကန်က မြန်မာပြည်ကနေ လီဒိုလမ်းမကြီးက တစ်ဆင့် လက်နက်တွေပို့မှာ မဟုတ်လို့ ဒါကို အကြောင်းပြုပြီး ဂျပန်ကလည်း မြန်မာပြည်ကို ဝင်တိုက်ချင်မှ တိုက်မယ်။ သိမ်းချင်မှ သိမ်းမယ်။ ရဲတော်သုံးကျိပ် ဂျပန်ပြည်သွား စစ်ပညာသင်တယ် ဆိုတာလည်း သမိုင်းထဲ ရောက်လာမှာမဟုတ်ဘူး။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းပြောသလို ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မှာ ဂျပန်ဝင်လာတော့လည်း စစ်ပြေငြိမ် အင်္ဂလိပ်ပြန်ဝင်တော့လည်း စစ်ပြေငြိမ် ဖြစ်ရတဲ့ မြန်မာပြည်ဟာ အဲလို မိအေး နှစ်ခါနာ ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်မယ်။

စစ်ကိုင်းမင်းလက်ထက်မှာ ခရစ်ယာန်သာသနာပြုဆရာ ဂျပ်ဆင် သို့မဟုတ် ဆရာယုဒသန်လည်း အမေရိကားကနေ မြန်မာပြည်ကို ရောက်ချင်မှရောက်လာပြီး။ မဟာဗန္ဓုလက သူ့ကို သူလိုချင်တဲ့အတိုင်း ထောင်ချညှဉ်းဆဲတာကို ခံချင်မှ ခံရမယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်တွေ ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်လာမယ်။ အရင်လိုပဲ နတ်တွေကို ဆက်ကိုးကွယ်နေကြမယ်။

စစ်ကိုင်းမင်း(ဘကြီးတော်)ဘုရင် ဖြစ်လာရင်၊ နန်းမတော် မယ်နုဆိုတာ ပေါ်မလာ။ သူ မပေါ်လာရင်၊ သာယာဝတီမင်းသားက သူ့အစ်ကို စစ်ကိုင်းမင်းကို သူပုန်ထပြီး နန်းချ။ သူရဲနိုင်ငံရေးပြိုင်ဘက် နန်းမတော် မယ်နုကို ရေနစ်သတ်ပစ်တာ ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်မယ်။

စကြာမင်းသားလေးလည်း ရေနစ်သတ်တာ မခံရ (သို့မဟုတ်) ရေထဲကနေ ဘိုးတော်အောင် လာမသွားတာ ခံရမှာမဟုတ်ဘူး။ မြန်မာတွေလည်း မင်းလောင်းမျှော်တဲ့ မကောင်းတဲ့အကျင့်စွဲကပ်မှာ မဟုတ်လို့ ဒီကနေ့ NLD လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်ကောက်ပွဲမှာ သောင်မြိုက်မီးပြိုနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။

ဘိုးတော်ဘုရား သေတော့ အစဉ်အလာအတိုင်း ပြည်မင်းသားက ဘုရင်ဖြစ်လာခဲ့ရင်၊ နိုးနိုးအရပ်သူ ဖလံနွဲ့ရွာသူမယ်နုနဲ့ အိမ်ရှေ့မင်းသားမဟုတ်တဲ့ ဘုရင့်တူတော်ပဲ ဖြစ်နေမယ့် စစ်ကိုင်းမင်းသားနဲ့ ညှားရင်တောင် သာယာဝတီမင်းသားနဲ့ မယ်နုနဲ့ Political Rival နိုင်ငံရေးပြိုင်ဘက်တွေ ဖြစ်လာလို့ မယ်နုလည်း အသတ်ခံရမှာမဟုတ်တော့။ သူ့သမီး မယ်သဲကို မိတဆိုးဖတဆိုးဆိုပြီး ဘာမှသာနားစရာမရှိလို့ မယ်သဲကို ငယ်စဉ်မှာ စကြာဒေဝီ မိဖုရားကြီးက စောင့်ရှောက်ခဲ့မှာ မဟုတ်သလို မင်းတုန်းမင်းကလည်း မယ်သဲကို ယူမှာ မဟုတ်လို့ မယ်သဲလည်း ဆင်ဖြူရှင် မိဖုရားကြီးဆိုပြီး ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်သလို မယ်သဲရဲ့သမီး စုဖုရားလတ်လည်း ငွေ့လာမှာမဟုတ်ဘူး။

သာယာဝတီမင်းဆိုတာကို ပေါ်လာမှာမဟုတ်လို့ တိုင်းပြည်ကို မအုပ်ချုပ်နိုင်ဘဲ ငယ်ကျွန် ကုလားဘိုင်ဆင်နဲ့မင်းပြီး ကြက်တိုက်ငှက်တိုက်ပဲလုပ်နေတဲ့ (၁၈၇၂ မှာ အင်္ဂလိပ်-ဗမာ ဒုတိယစစ်ပွဲတဲ့ သာယာဝတီမင်းရဲ့ သား) ပုဂံမင်းလည်း ပေါ်လာမှာ မဟုတ်သလို၊ ပုဂံမင်းရဲ့ နှမတော် (နောင် မင်းတုန်းမင်းရဲ့ အစ်မတစ်ဝမ်းကွဲ စကြာဒေဝီမိဖုရားကြီး) ကလည်း ပုဂံမင်းရဲ့ညီတော်တွေ မင်းတုန်းမင်းသားနဲ့ကနောင်မင်းသားတို့ အစ်ကိုတော်ကို သူပုန်ထဖို့ အခါပေးပေးခွင့်ထွက်ပေးမှာ မဟုတ်လို့ မင်းတုန်းမင်းဆိုတာဟာလည်း ပေါ်မလာတော့ဘူး။

နန်းမတော်မယ်နုရဲ့သမီး (စုဖုရားလတ်ရဲ့ အမေ) ငယ်နာမည် မယ်သဲ(နောင်ဆင်ဖြူရှင်)ကို မိတဆိုးလေးမို့ သနားလှချင်ခဲ့ဆိုပြီး မင်းတုန်းမင်းက အလယ်နန်းမတော်ဆိုပြီး မိဖုရားမြှောက်။ တခါ စကြာဒေဝီမိဖုရားကြီးကွယ်လွန်တော့ အလယ်နန်းမတော်ကို မိဖုရားခေါင်ကြီး ပေးလိုက်ရင် နန်းတွင်းမှာ အာဏာရသွားလို့ ပိုမွှေးမှာကြောက်ပြီး ဆင်ဖြူတော်တစ်ကောင်ပေး ဆင်ဖြူမရှင်ဘွဲ့ထပ်ပေးနဲ့သိမ့်တာတွေ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်သလို၊ မင်းတုန်းမင်းက အိမ်ရှေ့မင်းသား အရာအပ်နှင်းထားတဲ့ သူရဲ ညီတော်ကနောင်မင်းသားလည်း တူတော် မြင်ကွန်း

ခဲ့မြင်းခုံတိုင် မင်းသားတွေ (မိဖုရားများလွှတ် မင်းတုန်းမင်းရဲ့သားတော်တွေ) ရဲ့ အသတ်ခံရမှာ မဟုတ်ဘူး။

မင်းတုန်းမင်းရဲ့ (အဆောင်တော့ရပေမယ့်) မထင်မရှား လောင်းရှည်မိဖုရားရဲ့သား အလွန်ကျွန်ယာကျတဲ့ သီပေါမင်းသားလေးကို (နန်းမတော်မယ်နုရဲ့ မြေးဆင်ဖြူရှင်မယ်သဲရဲ့သမီး) စုဖုရားလတ်နဲ့ ပေးစားပြီး နန်းတင်ဖို့ မင်းတုန်းမင်းရဲ့ သားတော်သမီးတော်တွေ (၄၀) လောက်ကို ဆင်ဖြူရှင်နဲ့ ကင်းဝန်မင်းကြီးတို့က ခမည်းတော် မင်းတုန်းမင်းကြီး နတ်ရွာစံခါနီးလို့ မြန်မာစံကျော်ရွှေနန်းတော်ကြီးကို လက်နက်မပါအခြေအနေနဲ့ အားလုံးအခစား လာရမယ်လို့ ညာပြီးခေါ်။ အကုန်လုံးကို မင်း၊ အချုပ်ထဲထည့်။ မဟာသီပေါသားသွေး မြေမကျရအောင် အားလုံးကို လည်မျိုကို တုတ်တိုတွေနဲ့ ရိုက်သတ်။ ညည အသတ်ခံနေရတဲ့ မင်းသားမင်းသမီးတွေရဲ့ မချီမဆုံအော်သံတွေ နန်းတော်အပြင်က မကြားရအောင် နန်းတွင်းမှာ ဇာတ်သဘင်ပွဲတွေခံပြီး ဆိုင်းသံဗုံသံတွေနဲ့ ဖုံးထား။ အလောင်းတွေကို မကီပူရစစ်ပွဲမှာ သို့မဟုတ်အခြေခေါ်ယူလာတဲ့ ကသည်းလူမျိုးတွေနဲ့ ကြိုတင်ချုပ်လုပ်ထားတဲ့ ကတ္တီပါအိတ်တွေနဲ့ထည့်။ အာဠဝိတခါးကနေထုတ် မြေမြှုပ်။ အဲဒါတွေလည်း ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်သလို၊ သီပေါဘုရင်က ခြေတော်တင်ချင်တယ်ဆိုလို့ ကိုယ့်ရည်းစားလေး ခိုင်းခင်ခင်ကို ယောက်ျားလေးလို ဝတ်ဝတ်ပြီး စုဖုရားလတ် မသိအောင် နန်းတော်ထဲကို ခြံခွံသွင်း။ သမီးရည်းစားနှစ်ယောက်လုံး မျက်ရည်မျက်ခွက်နဲ့ ဘုရင်ကို ဆက်သရတဲ့ တောင်သမီးစား မောင်ဖေငယ်လည်း နောက်ဆုံးမှာ စုဖုရားလတ်က မိသွားပြီး။ သူ့ကော ခိုင်းခင်ခင်ကော စုဖုရားလတ်ရဲ့ အသတ်ခံလိုက်ရတာတွေ ဖြစ်လာမှာလည်းမဟုတ်ဘဲ အင်္ဂလိပ်-ဗမာ တတိယစစ်ပွဲ (၁၈၈၅) ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်မယ်။ မြန်မာတွေရဲ့ ထီးနန်း (စိတ်ခံစားချက်)ပျောက်ချင်မှ ပျောက်မယ်။

အဲတော့ ပြန်ကောက်ရရင် 'ကုန်းဘောင်မင်းဆက်ရဲ့ နိုင်ငံရေးဟာ ဘိုးတော်ဘုရား (ဗဒုံမင်း ခေါ် ဘိုးတော်ဦးဦး)အထိ တည်ငြိမ်နေပြီး၊ အကြီးဆုံးသား အိမ်ရှေ့မင်းသားရွှေတောင်မင်းသားသေသွားတော့ ဒုတိယသားတော်ပြည်မင်းသားအစား ဘိုးတော်ဘုရားက သူ့ Emotionနဲ့ (ရွှေတောင်မင်းသားရဲ့သား) မြေးတော် စစ်ကိုင်းမင်းသား(နောင် ဘကြီးတော်ဘုရား)ကို ထီးနန်းလွှဲခဲ့ရတာ။ မြန်မာ့နိုင်ငံရေး အစဉ်အလာပျက်ပြီး ကမောက်ကမတွေ ဖြစ်လာတာ ဒီကနေ့အထိပဲ။

အဲတော့ အစဉ်အလာအတိုင်း ဘိုးတော်ဘုရား(ဗဒုံမင်း ခေါ် ဘိုးတော်ဦးဦး)ရဲ့ ဒုတိယသား ပြည်မင်းသားသာ ဘုရင်ဖြစ်ခဲ့ရင်၊ ဒီကနေ့ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးဟာ တည်ငြိမ်ပြီး နိုင်ငံဟာ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီ ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်မယ်၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံး၊ ဗမာပြည်တွန်မြို့နယ်ပါတီ၊ အပပလ၊ ပထမ၊ အပလ၊ ပြည်-ခိုင်-မြို့၊ NLD၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ သခင်သန်းထွန်း၊ သခင်ဦး၊ ဦးနု၊ ဦးနေဝင်း၊ ဦးစောမောင်၊ ဦးသန်းရွှေ ဦးသိန်းစိန်၊ ခေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ဆိုတာတွေ ပေါ်မလာဘဲ ပြည်မင်းဆက်ကနေ ဆင်းသက်လာတဲ့ ရွှေကောက်ခံ ၁၀၀ ရာနှုန်းရဲ့အုပ်ချုပ်မှု ဖြစ်ချင် ဖြစ်နေမယ်။

၂၀၀၈ ခြေလှမ်း ပေါ်လာမှာ မဟုတ်လို့ ၂၅ရာခိုင်နှုန်းတို့ ၆၆ (ယ) တို့ ၄၃ (ခ) တို့ ၁၂၄ (က) တို့ဆိုတဲ့ ပြဿနာတွေ ချို့မှာ မဟုတ်ဘူး။

အခုက အစဉ်အလာအတိုင်း သားအကြီးဆုံး အိမ်ရှေ့မင်းသား ရွှေတောင်မင်းသား သေသွားတော့ အစောလုပ်တဲ့ ဘိုးတော်ဘုရား (ဗဒုံမင်း ခေါ် ဘိုးတော်ဦးဦး - ငယ်မည် မောင်ဦး) က ဒုတိယသား ပြည်မင်းသားကို အိမ်ရှေ့မင်းသား အာဏာလွှဲပေးခဲ့တော့၊ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးသမိုင်းဟာ ရုတ်တရက်သဲသဲနဲ့ ပြန်ချင်သလိုတွေဖြစ် ကစဉ်ကလွှားတွေ ဖြစ်လာရာက ၂၅ရာခိုင်နှုန်းကွဲပေါ်နေတဲ့ ဒီကနေ့ ၂၀၀၈ ခြေလှမ်းတထိ ပေါ်လာတာ တော့ ဘယ်သူမှ မတတ်နိုင်ဘူး။ သူ့သဘောသူဆောင်ပြီး ၂၀၀၈ ခြေလှမ်းပေါ်လာတာကြောင့် အပြစ်ပြောလို့လည်း မရဘူး။

သမိုင်းက ဖြောင့်မြောင့်တန်းတန်းဖြစ်လာဘဲ ကွေ့ကောက်သွားတာကိုး။ အဲတော့ ၂၅ရာခိုင်နှုန်း ပြဿနာပေါ်လာစေတဲ့ တရားခံတွေက

(၁) ညောင်ရမ်းမင်းဆက် (၁၁)ဆက်ရဲ့ နောက်ဆုံးဘုရင် မဟာဓမ္မရာဇာဒိပတိ (ဟံသာဝတီပါမင်း/လောကသရဇ္ဈ ခါယကမာမင်း) (ကောဇာ ၁၀၉၅၊ ခရစ် ၁၇၃၃) အလောင်းဘုရားရဲ့ ၁၇၆၀ ခြေလှမ်း ဖောက်ဖျက်ခဲ့ကြတဲ့ သားတော်နှစ်ပါး

(၂) မြေးမင်း ခေါ် ဆင်ဖြူရှင်မင်း - ငယ်မည် မောင်ရွှေ (၁၇၃၆ - ၁၇၆၆)

(၃) ဗဒုံမင်း ခေါ် ဘိုးတော်ဦးဦး ခေါ် ဘိုးတော်ဘုရား - ငယ်မည် မောင်ဦး (၁၇၄၄ - ၁၈၁၉) တို့ပဲ ဖြစ်ကြတယ်။ သူတို့ သုံးယောက်မှာပဲ ၂၅ရာခိုင်နှုန်း ပြဿနာအတွက် အပြစ်ရှိနေပါတယ်။

(Satire) ဝါ၊ ရယ်မောမော နှင်နှင်ကြပါစေ။ သော်ညီမိ

ရေဘေးနှင့် ငွေဘေးရတက်မအေးရပါ

ဟင်္သာ(တောင်တွင်းကြီး)

ယခုနှစ် ဇူလိုင်လအတွင်းမှာစလို့ မြန်မာနိုင်ငံနေရာအနှံ့ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော အများပြည်သူဒုက္ခရောက်ခဲ့ရသည်က ရေကြီး၊ ရေလျှံမှုသဘာဝဘေးဒဏ် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်ထုတ်သတင်းစာဂျာနယ်များ၊ ရုပ်မြင်သံကြားသတင်းများတွင် ရေကြီးရေလျှံမှုသတင်းနှင့်အတူ ရေနစ်မြုပ်နေသော ကျေးရွာနေပြည်သူများ၊ ကျွဲ နွားများ၊ လယ်ယာမြေဆုံးရှုံးမှုများကြောင့် မြင်ကွင်းမှန်သမျှစိတ်မကောင်းဖြစ် ရသည်။

ဘာကြောင့် ရေကြီးရေလျှံမှုတွေဖြစ်ရသလဲ။ တောတောင်တွေက သစ်ပင် ခုတ်လှဲပစ်ခြင်း၊ မြစ်ကမ်းနံဘေးက သစ်ပင်တွေခုတ်လှဲပစ်ခြင်းတို့ကြောင့် မိုးရွာ သည့်အခါ မြေဆီလွှာက မြစ်အတွင်းလျှောကျပြီးမြစ်တွေက တိမ်လာကာ ရေလျှံမှုတွေဖြစ်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု တိုတိုပင်သုံးသပ်ရပါတော့မည်။

မြစ်အတွင်း ဝဲယာသစ်ပင်တွေက မြစ်အတွင်းကျမယ့် မြေတွေကိုထိန်း ထားပေးထားတာဖြစ်ပါတယ်။

ကိုယ်ကျိုးရှာမှုတစ်ခုကြောင့် ရေကြီးရေလျှံဖြစ်ရုံသာမက မြစ်ကမ်းနံရံတွေ ပြိုတာကြောင့် မြစ်ကမ်းနံဘေးနေ ပြည်သူတို့အနေမဲ့ဘေးတာလည်း တွေ့ကြုံ နေရပြန်သည်။ အနာဂတ်အမြင်မရှိ ကိုယ်ကျိုးရှာစီးပွားရေးသမားတို့ရဲ့လုပ် ဆောင်ချက်တွေကြောင့် အများပြည်သူဒုက္ခခံစားနေကြရသည်။

နိုင်ငံအနေဖြင့် လွှဲမားသော စီမံခန့်ခွဲမှု၊ အနာဂတ်မမြင်လူတစ်စုကြောင့် အဖက်ဖက်က ယိုယွင်းမှုများဖြစ်ခဲ့ ရသည်။ သစ်ပင်တစ်ပင်ရှင်သန်ဖို့ ဆယ်စု နှစ်ပေါင်းများစွာ အချိန်ယူခဲ့ရသော်လည်း သစ်ပင်တစ်ရာ၊ နှစ်ရာခုတ်လှဲဖို့က တစ်လတစ်ရက်ဖြင့်ခုတ်လှဲနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ အနာဂတ်အမြင်မရှိသော စီမံခန့် ခွဲမှု ယန္တရားကို ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက်မောင်းနှင်ခဲ့သော အတ္တအကျိုး

စီးပွားကြောင့် ပြည်သူတွေဒုက္ခရောက်ရသည်။ အတိတ်ကာလက အနာဂတ် အမြင်မရှိသော ကိုယ်ကျိုးရှာအတ္တတို့သည် သစ်ပင်များကို စီးပွားဖြစ်ခုတ် လှဲခဲ့ကြသည်။ တံတားတွေကို၊ မြေထိန်းနံရံတွေကို၊ မြစ်ကမ်းနံဘေး လူနေ အိမ်တွေကို ရေထဲမပျော်ပါစသော ဒုက္ခကို ပြည်သူတွေကျော့ကျော့အောင် ခံစား နေခဲ့ရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘူမိဗေဒရပ်သွင်အနေအထားအရ တောင်တန်းကြီးများက သစ်ပင်ကြီးများနှင့်စိမ်းလန်းစိုပြည်ပြီး နိုင်ငံရဲ့အလှပုံရိပ်ကို မြင်မားစေခဲ့သည်။ မြောက်ဘက်ကတောင်ဘက်သို့ စီးဆင်းနေသော မြစ်ကြီးလေးစင်းက အမြင့် ပိုင်းက စီးဆင်းလာခဲ့ပြီး မြစ်ဝှမ်းတွေကတစ်ဆင့် ပင်လယ်တွင်းစီးဝင်ခဲ့သည်။ များစွာသော မြစ်ဝှမ်းချောင်းငယ်များက မြစ်ကြီးလေးသွယ်သို့ စီးဝင်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏တစ်နှစ်ကိုမိုးရေချိန်လက်မ ၉၀ ဝန်းကျင်ဖြင့်ရပ်တည်နေခဲ့သည်။ လူတစ်ဦးချင်းအတွက် လိုအပ်နေသောရေကိုသာတာဝန်တရားကြီးကို ဖျက်ဆီး ပစ်လိုက်သောအခါ ရေကြီးရေလျှံတာတွေ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွေဖြစ် ခဲ့ရသည်။ သဘာဝတရားကြီးကို ဖျက်ဆီးနေသည်က လူတို့ပင်ဖြစ်ပါသည်။

လူတစ်ဦးချင်း၏လိုအပ်ချက်တွင် ငွေသည်အဓိကကျနေသည် စာရေး သူတို့ မူလတန်းကျောင်းသားဘဝလွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်းများစွာက တစ်နေ့မှန်ဖို့ ၂၅ပြားရခဲ့သည်။ သူ့အချိန်အခါနှင့်သူ့မုန့်ဖို့မှုတစွာ ငယ်ဘဝတွေကျော်ဖြတ် နိုင်ခဲ့သည်။ ယနေ့ မူလတန်းအရွယ် နာမည်ကြီး ကျောင်းတစ်ကျောင်း၏မုန့်ဖို့ သည် ၅၀၀၀ မှ ၁၀,၀၀၀ ကျပ်ထိဖြစ်နေသည်။ ငွေတန်ဖိုးက ကျဆင်းချင်တိုင်း ကျဆင်းနေခဲ့ပါပြီ။ ငွေတန်ဖိုး ကျဆင်းနေခြင်းကို အောက်ခြေလူတန်းစားများ မလွဲသာမလွန်သာခံစားနေကြရသည်။

ကုန်ဈေးနှုန်းမြင့်မားမှုဒဏ်ကတစ်ဆင့် လူသက်မှု၊ ရာဇဝတ်မှုများဆီ ဦးတည်နေသည်ကိုတွေ့နေရသည်။ ငါဝမ်းပူဆာမနေသာလို့ လူသတ်ဖို့ ဝန်မလေးသောခေတ်တွင် ဆင်သတ်ဖို့လည်း ဝန်မလေးဖြစ်နေကြပါပြီ။ အဓိက အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့်အတူ မျှတသော ပုံမှန်ဝင်ငွေလိုအပ်နေသည်။ ဝင်ငွေမရှိ ကုန်ဈေးနှုန်းတွေ မြင့်တက်လာသည်နှင့်အမျှ ပစ္စည်းမဝေသောတွေဆီ ရောက်သွားရတော့သည်။ မကြာသောကာလက မြန်မာနိုင်ငံတွင် လဲလှယ် သုံးစွဲငွေကျွေးပို့တွင် လွတ်လပ်ရေးမခင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ပုံဖြင့် ထုတ်ဝေရန် လွှတ်တော်ကအတည်ပြုခဲ့သည်။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြု၍ ကန့် ကွက်သူများအပြင် တိုင်းပြည်ဆူပူမှုလမ်းကြောင်းကို ဖန်တီးလိုသော ဂဠုန်ဦးစော လက်သစ်များက ဆူပူမှုအတွက်အကူအညီပေးခဲ့သည်။ ငွေစက္ကူသည် အဓိကရတစ်ရပ် ကို အပြောင်းအလဲဖြစ်စေနိုင်သည်ကို သတိထားဖွယ်တွေ့ခဲ့ရသည်။ ဦးနေဝင်း မဆလ အစိုးရသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ၃ ရက်တွင် ကျပ် ၁၀၀ တန်ငွေစက္ကူ များ ၁၉၈၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၅ရက်နေ့တွင် ၇၅ကျပ်တန်၊ ၃၅ကျပ်တန်၊ ၂၅ ကျပ်တန်နှင့် ၄၅ကျပ်တန်ငွေစက္ကူများကို တရားမဝင်ကြောင်း ကြေညာပြီး ဖျက်သိမ်းခဲ့ရာ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် ငွေစက္ကူဖျက်သိမ်းခြင်းကြောင့် ပြည်သူလူထု အကြား အကျပ်အတည်းများဖြစ်ခဲ့ရာက ၁၉၈၈ ခုနှစ် ရှစ်လေးလုံးအရေးတော် ပုံကြီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဖူးသည်။

၁၉၈၇ ခုနှစ်ကာလများ၏ အနေအထားကို မြန်လည်လေ့လာသောအခါ (၁) ငွေကြေးပြဿနာ၊ (၂) ငွေကြေးပြဿနာမှစီးပွားရေးပြဿနာ၊ (၃) စီး ပွားရေးပြဿနာမှ လူမှုရေးပြဿနာ၊ (၄) လူမှုရေးပြဿနာမှ နိုင်ငံရေးပြဿနာ တို့ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့်တက်ကာ လူထုအုံကြွမှုထိဖြစ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေး ပြဿနာကို ဦးတည်နေသော ပြည်သူ့အစိုးရကို ကန့်လန့်တိုက်နေသူတစ်စုက အရေးအခင်းကြီးတစ်ခုဖြစ်သည်ထိ ဖန်တီးခေါ်ဆောင်သွားနိုင်ပေသည်။ ငွေကြေး အကျပ်အတည်း ဒေါ်လာဈေးအဆမတန်မြင့်တက်မှု၊ မြန်မာငွေတန်ဖိုးကျဆင်း မှု၊ ကုန်ဈေးနှုန်းအဆမတန်တက်နေမှုများကို ဘောဂဗေဒပညာရှင်ဦးမြင့်က

“ငြိမ်းချမ်းရေးမော်ဆော်နေသော အစိုးရကိုပြုတ်ကျစေနိုင်သော ငွေကြေး အကျပ်အတည်းကို အထင်မသေးသင့်ကြောင်း”သတိပေးပြောကြားခဲ့သည်။ အစိုးရအနေဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးရမှ စီးပွားရေးကောင်းမည်ပုံစံကို ခေါ်ဆောင် နိုင်မည်ဖြစ်သည်ကိုလည်း အသေအချာပြန်လည်သုံးသပ်သင့်သည်။ ဒေါ်လာ ဈေးမြင့်တက်ခြင်းကြောင့် စက်သုံးဆီဈေးမှာလည်း ၂၀၁၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ နောက်ပိုင်းမှစတင်ပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ပထမအပတ်အထိ ၁၂ရာခိုင်နှုန်း အထိမြင့်တက်ခဲ့သည်။ စက်သုံးဆီဈေးမြင့်တက်မှုက ကုန်ဈေးနှုန်းဘက်စုံ မြင့်တက်မှုသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်နှင့် အချို့ကပြည်တွင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်း လည်ပတ်မှုလျှော့ချထားချိန်တွင် ဒေါ်လာဈေးကို ဆွဲတင်ကစားခြင်းက အဓိရေကို အကျပ်အတည်းဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်သည်ဟုသုံးသပ်သည်။ တချို့က နိုင်ငံတွင်း သို့ နိုင်ငံခြားငွေအဝင်နည်းပြီး သွင်းကုန်အတွက်ပြည်ပသို့ ငွေအလွှဲများနေခြင်း ကြောင့် မြန်မာကျပ်ငွေတန်ဖိုးကျသည်ဟုသုံးသပ်သည်။

တစ်ခါတရံ လူတို့သည် မိမိကိုယ်ကို အမွှန်းတင်ရင်း ဒုက္ခရောက်သွား သည်ကို တွေ့ရတတ်သည်။ အထူးသဖြင့် အစိုးရ၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များ သည် ပကတိအခြေအနေအမှန်ကို သတိမထားဘဲအထင်ကြီး ရောဂါဖြင့်ပြော ချလိုက်သည်ကို တွေ့ရတတ်သည်။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးတစ်ဦးက အာရုံစေသည့် မြန်မာနိုင်ငံသည် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု အမြင့်ဆုံးနိုင်ငံအဖြစ် ရောက်နေ ပြီဆိုစကားကို ကြားရသောအခါ အံ့အားသင့်ရသည်။ လက်တွေ့က ကုန်ဈေးနှုန်း အဆမတန်မြင့်တက်နေမှု၊ ဒေါ်လာဈေးမြင့်တက်နေမှုနှင့် မြန်မာငွေစက္ကူတစ်နေ့ တခြားတန်ဖိုးလျော့ကျနေမှုကြောင့် ပြည်သူလူထုစီးပွားရေးအကျပ်အတည်းနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသော အခြေအနေတွင် ဝန်ကြီး၏စကားသည် ပြက်ရယ်ပြုဖွယ်ဖြစ် ရသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်ပါစေ ပကတိအခြေအနေအမှန်က ပြည်သူလူထုမှာ မြင့် တက်နေသော လူနေမှုစရိတ်၊ ကုန်ပစ္စည်းစရိတ်၊ တရပ်ရပ်တက်နေသော ကုန် ဈေးနှုန်းများအကြား စုန်းစုန်းမြုပ်မတတ်ဖြစ်နေကြရပါပြီ။ ငွေကြေးပြဿနာ ကြောင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ် ရှစ်လေးလုံးအရေးအခင်းကြီးကို ကြုံတွေ့ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို သုံးသပ်သောအခါ ပြည်သူအများစုသည် ဒီကနေ့ ရေဘေးနှင့်ငွေဘေးကို မရွံသာမကယ်သာ ရင်ဆိုင်နေရသောကြောင့် တစ်ရက် တစ်မနက်မှ ရတက်မအေးမှုတွေဖြစ်နေကြကြောင်းပါ။

♦ ဟင်္သာ(တောင်တွင်းကြီး) ♦

THE SUN RAYS

အမှတ်(၀၉၀၃/ဘီ)၊ လမ်းမတော်ပလာဇာ၊ လမ်းမတော်လမ်း၊
လမ်းမတော်မြို့နယ် (ကမ္ဘောဇတက်အနီး)၊ More &
More Gold and Jewellery ဆိုင်ဘေးလှေကားမှဝင်၍
ဓာတ်လှေကားဖြင့် ၉ လွှာသို့တက်ပါ။
ဖုန်း-၀၉-၂၅၄၀၁၂၂၂၊ ၀၉-၇၉၆၇၅၀၁၃၊
email.thesunraynews@gmail.com

ထုတ်ဝေသူ	ဖြန့်ချိရေး
ဦးခင်အေး (၀၀၄၉၈)	ကျော်တင့်
09 400400051	ပုံနှိပ်
ဥပဒေရေးရာအကြံပေး	ပြည်အေး - ပုံနှိပ်စီမံ
တင်သန်းဦး	09 5169728
	ပုံနှိပ်သူ
တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ	ဦးခင်အေး(၀၀၄၉၂)
အရေးတော်ပုံတည်းကမ်းမင်းဒင်	အမှတ် - ၂၆၃၊ YMCAဝင်း
	(၉)ရပ်ကွက်၊ ဗိုလ်တထောင်။

သူရိယနေဝန်းကုန်ပစ္စည်းပေါက်ပုံများကို အင်တာနက်မှ ကူးယူဖော်ပြပါသည်။

မြင်ကွင်း

မောင်ခင်မိုင်း(ချောက်)

ဆရာဆရာတွေက
စာဖတ်ကြပါ
စာဖတ်ကြပါ
တစာစာတိုက်တွန်းတုန်း...

သူသူငါငါ
လူတကာအားလုံး
ရုန်းပွတ်ပြိုင်မဆုံး...။

မောင်ခင်မိုင်း(ချောက်)

ရွှေဝါရောင် အရေးတော်ပုံ - သမိုင်း

၁။ ပြည်မြန်မာအမှောင်မှာ ရှည်ကြာမနေရအောင် ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေးကို ဟို(နေ၊ သာ၊ သန့်၊ လင်း)တို့ ပဉ္စဂ္ဂဟူ၍ စတယ်။

၂။ ငါး - စက်တင်ဘာ နှစ်ထောင့်ခွန်မှာဖြင့် ဘုရားဘဝဝါသား သံဃာများရယ်က တရားကွန်ချာမြန်ပြည်မှာ ပြန်ကားပွားစေဖို့ ပို့လွှတ်ကြတယ်။ ပြည်အတွက်ရယ်ဖို့ အရှေ့၊ အလယ်၊ အနောက်တိုက်ကယ်နဲ့ မကြောက်လိုက်ပါ ဘေမိမဏ္ဍိုင်တိုက် သံဃာများရယ် ဟောသီစရာ သံပြိုင်ပွဲတာက ဗုဒ္ဓဘုရား ဘဝဝါရဲ့ မေတ္တာသုတ်ပါကွယ်။

၃။ မေတ္တာ ကမ္မဝါအသံကြားရင်ဖြင့် စစ်အာဏာရှင် အမှန်ပင် ဗျာများပါလို့ စွမ်းအားရှင်၊ ကြံ့ဖွတ်များနဲ့ စစ်တပ်ရယ် ပစ်ခတ်ဟယ်ဖမ်းကာဆီးလေတော့ ရဟန်းသံဃာ ကိုရင်များမှာ ပြေးရရတယ်။

၄။ ပြန်တစ်ရာ သံဃာကို ကြည်ညိုတဲ့မြို့ပေါ် ပြေးနေရာ သံဃာများကို နီးရာရာအိမ်များရယ်က အထဲမှာ ပင့်ကာထား ပုန်းဝှက်လို့ပေးတယ်။

၅။ ပြေးလို့ရှာ သံဃာများကိုလ၊ ဆေးရုံကျောင်း၊ ပန်းခြံသုံးဖက် သုံးတန် ဝိုင်းရံကာ ပိတ်ဆို့ဖမ်းတာနဲ့ ကံဆိုးရွာ သံဃာသုံးပါးတို့မှာ ဖမ်းခံရတယ်။ မိခင်တကာ ဦးစိန်မာ ဘေမိမဏ္ဍိုင် ကရယ်၊ ကျန် နှစ်ပါးပြောရရင် ဦးပညာဇောတ အရှင်နဲ့ ဦးပညာစက္က အနောက်တိုက်ကရယ်တို့ကို - ဓာတ်တိုင်မှာ မပြတ်ခိုင်းမာလှတဲ့ ကြီးနဲ့ ဇစ်-ဇက် (ပင်မေါ) ရစ်လျက် အထပ်ထပ်ချီကာ ထုပ်-အဟုတ်နှိပ်စက်ခံရတယ်။

၆။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အာဏာရှင်ခံစားရသော စွမ်းအားရှင်ပါ ကြံ့ဖွတ်များရယ်က ခုတုကယ်တင်လာ မေတ္တာပွား သံဃာသုံးပါးတို့ အဟုတ်ပု - ပဉ္စဂ္ဂ အညာနေပြင်အောက်မှာ နောက်တစ်ခါ လျှောက်လာ မခံအောင်နဲ့ နောက်လာမယ့်လူများပါ ကြောက်တာ မခံအောင်လို့ (ကံတွာ-ကံတွာနဲ့ ဆဲကာ-ဆဲကာ ပြောပြောပြီး) မပြတ်ပင် သေနတ်ခံခံနဲ့ထု တုတ်မာမာနဲ့လည်း အဟုတ်မညာရိုက်တဲ့ဦး ပြင်ဆန်နာ နင်းကန်ချင်းလေတော့ မြင်ရသူပြည်သူတို့မှာ ရင်ဆို့ကာ ငိုကြွေးလို့ရ ခိုလှုံထားတာ မျက်ရည်သွယ်သွယ်။

၇။ မြို့အလယ် လူပြင်တွင်းမှာ ခိုလှုံညှိထား မသင့်လေတော့ အလက ကျောင်းတွင်းမှာ ပြောင်းချင်းတာ ခံရပြန်တယ်။ သံဃာကိုကွယ် ခေါ်ပုံကြမ်းတာက (မင်း-တို့ ကတုံးတွေဟာ NLD ခိုင်းတာလုပ်တာလား)တဲ့ မေးရိုက်ကြတယ်။

၈။ ပြန်ကြည့်ရင် အမှန်သိပါလိမ့်။ နှစ်ထောင့်ခွန်မှာ အကြောက်လွန် NLD ဦးဆောင်ပိုင်းတွေက ကိုယ့် ခေါင်းဆောင် ဖမ်းခံထိတာတောင် စစ်ခေါင်းဆောင်ထားရာနေ နေရတာမို့ တို့ကျောင်းသား ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူကသာ အာဏာရှင် ဗိုလ်သန်းရွှေတို့ တစ်သိုက်ကို ဝိုင်းတိုက်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့်ကွယ် သံဃာတွေ မေတ္တာပွားတာကို - NLD မြောက်ကားပေးလေသလားလို့ တွေးထင်ကြတယ်။

၉။ နောက်တစ်ရက်မှာဖြင့် မကြောက်မရွက်စွာ အာဏာပိုင် ငတ်တွေက ကိုယ်လုပ်တာ ငြင်းဆိုပြောတဲ့ပြင် ကျောင်းတိုက်တွေဝင် တမင်ခြောက်ပုံက (သံဃာဆိုတာ ပရိယာယ် ပရိပတ်မှာ သိတတ်ဖို့ရယ်... ကုန်စေးနန်းတက်တာ- ဖီးပွားနေသမားတွေကြောင့်ပါ သံဃာနဲ့မဆိုင် တရားထိုင် တရားအလုပ်သာ ဘုန်းကြီးဆိုတာလုပ်ကြပါ)လို့ ကြိမ်းမောင်းသလို ဆိုလာ လေတော့ (အလယ်တိုက်) သံဃာတွေက-အာဏာပိုင် လူငညာလူငွေမီးတို့ကိုဖမ်းသော့ခတ်တယ်။

၁၀။ ဘုရားသားတော် အစစ်တွေမို့ မတရားပြောလာ ထို ငညာငတ် အာဏာပိုင်တွေကို အသက်အန္တရာယ်ဆိုတာ မပေးပေမယ့် သင်းတို့တတွေ မောက်မာတာ နောက် အနာဂတ်မှာ မဖြစ်စေဖို့ သင်းတို့စီးလာ ကားမာဒေါ၊ မတ်တူး၊ တောင်းအော်တို့ကို အလယ်တိုက်ရွှေမှာ တွန်းလှန်ပြီး မီးရှို့လိုက်တယ်။ လာကြည့်သူ ပြည်သူများကိုလည်း ဘာသိဘာသာ အသာတာကြည့်ပုံ နေစေတယ်။

၁၁။ အမြစ်သန့်စင်တဲ့ စစ်ထုတ်ယူကြည့်ရင် ဝဿလလို ညစ်ယုတ်လူ အုပ်ချုပ်သူအများရယ်ကြောင့် ပဉ္စဂ္ဂရှင်ရဟန်းတော် သံဃာများမှာ အပူစုတဲ့ လူထုအတွက် ရှေ့ထွက်ရတယ်။ မသတိစရာ တီဗီမှာ သံဃာကို မရိုက်ပါဘူး ရယ်လို့ ဘူးကွယ်ကာ ပြောင်အတင်းငြင်း ကြေညာတော့ မောင်းမင်းတို့ညာတာ- မြန်မာပြည်သာမက ကမ္ဘာနေပြည်သူတွေ သိလာကြစေဖို့ (နေ၊ သာ၊ သန့်၊ လင်း)တို့တတွေက D.V.B, B.B.C - VOA, R.F.A လေလှိုင်းတွေမှ မောင်းခတ်လိုက်တယ်။

၁၂။ ရှစ်ရက် စက်တင်ဘာမှာ သန်းရွှေမင်း ရက်စက်မှုညှက် (နေသာ သန့်လင်း၊ ဖိုးနီ၊ ငြိမ်းချမ်း)တို့ကိုဖမ်း ပဉ္စဂ္ဂထောင် နန်းမှာထားရင် ရပါလျက်နဲ့ ထောင်ခေါင်းစွပ်အမဲတွေနဲ့ စွပ်၊ အခက်တောင် လိုဖို့တဲ့-သရက်ထောင်ကို ပို့တယ်။ မိုးနီနဲ့ ငြိမ်းချမ်းဆိုတာ တော်လှန်တဲ့ နိုင်ငံရေးမရှိ၊ ဘုမသိ ဘမသိ။ အလယ်တိုက်၏ ကပ္ပိယကိုဖိုးနီ ကိုရင် သံဃာ ရဟန်းတို့အတွက် ဆွမ်း၊ ကွမ်း၊ ရေချမ်းစီစဉ်လို့ ဖမ်းရသတဲ့။ အသက် ၂၈ မောင်ငြိမ်းချမ်းက ကားတန်း မီးရှို့တာလာအကြည့် ဝမ်းသာမိလို့ လက်မြှောက်တာ သတင်းပေးက ဓာတ်ပုံရိုက်ရာ အဖမ်းခံရတာပါပဲ။ တစ်ကိုး ကိုးဆယ် ပဉ္စဂ္ဂ အမတ်နှစ်ဦးနဲ့ ဦးဝိသုဉ္စ၊ ဦးစိန်ကိုယ်တော် နှစ်ပါးလည်း ထောင်ထဲသွားရတယ်။

ကိုဌေး(နတ်မောက်)

၁၃။ တမာမြေ ရှင်ရဟန်း သံဃာတို့ကို တမင်ဖမ်းကာ နှိပ်စက်လေတော့ ပြည်မြန်မာစခန်းအထွေထွေက ရှင်-ရဟန်းတို့တတွေ ရင်မချမ်းမြေ့တင် နှမ်းသွေ့ရ ထိုအခါဝယ်။ ပြည်တဝန်းလုံးလည်း နှလုံးမကြည်သာတယ်။ ဒီအခါ မယ် မြို့တော်ရန်ကုန်- သံဃာအစုံက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် စစ်အာဏာရှင်ဗိုလ်သန်းရွှေတို့ တသင်းကို မင်းတို့အုပ်ချုပ်စဉ်အခါ သံဃာကို ကံသုံးပါးနဲ့ စော်ကား မတော်မတရားတာ မှတ်ရအောင် (ပတ္တနိက္ခုဇ္ဇန)ကဆောင်သပိတ်ကို နှစ်ထောင့်ခွန် စက်တင်ဘာ ၁၇ရက်နေ့ (ရန်ကုန်ကျောက်စာတော်)မှာ ကဆောင်ကမ္မဝါ စရွတ်ဖတ်တယ်။

၁၄။ စက်တင်ဘာ ၁၈ မှ ၂၇ ရက်ထိ နိုင်ငံ၏ကျက်သရေ မြတ်ရွှေတံပုံကနေ ဗုဒ္ဓသားတော် သံဃာတော် ရှင်ရဟန်းတို့တတွေ (လုံးစုံများစွာ သတ္တဝါ ချမ်းသာကြပါစေ- ဥပါဒ်ရန် ဘေးကင်းစင်စေ၊ ငြိမ်းအေးကြပါစေ)လို့ မေတ္တာပို့လွှတ် ဆွေလေဘုရားဘက် ချီတက်မှုဝေခဲ့ကြတယ်။ တော်သလင်းတိမ်ညို စိုသည့်ဆင်းရဲ ခိုမကြား ခွဲခွဲဆို ရဟန်းသံဃာ ကိုရင်များကို စစ်အာဏာရှင် ဆန့်ကျင်သူ ပြည်သူများက ဝန်ရံအားပေးတယ်။ ဇာဝနာ၊ ကော့သူ ပြည်သူတို့ချစ် အနုပညာရှင်များနဲ့ ပြည်သူများက ရွှေဝါရောင် သံဃာတော်များအား ဆွမ်းနဲ့ ရေချမ်းကပ်လှူတယ်။

၁၅။ ၂၅ စက်တင်ဘာ ရွှေတံပုံအရှေ့မှခံဘက် စစ်သားတွေတုတ်နဲ့နှက်လို့ ဦးယောသိတာ ရွှေတောင်တိုက်က ကိုယ်တော်ခေါင်းရိုက်ခံရ သွေးတွေ ဖိုးကြာကျတာ ၂၀၀၇ ရွှေဝါရောင် ဗီဒီယို မှတ်တမ်းမှာ အထင်းသားမြင်ရတယ်။ ငရဲသွေးမယ့် ခေါင်းရိုက်တဲ့ ငန့်သားဟာ သုံးပွင့်နဲ့ကောင်ဖြစ်တယ်။ ၂၆- ၂၇ မှာ စစ်ထရပ်ကားတွေနဲ့ ပစ်မှတ်ထားရာ မှန်သမ္ပပစ်ခတ် အကြမ်းဖက်ဖြိုခွဲလေတော့ ရဟန်းရှင်လူပြည်သူအများ ဒဏ်ရာအနာတရ ပြေးရလွှားရတယ်။ စစ်သားတွေရဲ့ အကြမ်းပတမ်းကန်ကျောက်ခံရပုံများနဲ့- အမှန်သတင်းကောက်တဲ့ ဂျပန်သတင်းထောက် ခန်းကျီနာဂါးအီး = Kenji Nagai အနီးကပ်ပစ်သတ်ခံရတာ ဗီဒီယိုမှတ်တမ်းမှာ ထင်ရှားမြင်ရတယ်။

၁၆။ အမှန်လူတဲ့ သံဃာမြို့တော် မန္တလေးလည်း သံဃာအရေး သွေးမဝေးတော့ ကဆောင်သပိတ်မှာ ဝင်ပါခဲ့တယ်။ မန်း-တိုင်းသာမက မကွေးတိုင်းအတွင်း တောင်တွင်း၊ အောင်လံ၊ ရေနံချောင်း၊ ချောက်- မြို့နတ်မောက်မှ သံဃာများနှင့် အခြားတိုင်းနှင့်ပြည်နယ် သံဃာများလည်း ကဆောင်သပိတ်ကို ပါဝင် ထောက်ခံခဲ့ကြတယ်။ အောက်ခြေ NLD များလည်း ပြည်သူများနဲ့အတူ ရဟန်းသံဃာတို့ကို ဝန်းရံခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ဗိုလ်သန်းရွှေကြံ့ဖွတ်အသင်းနဲ့ မင်းဆိုးအစေခံ စွမ်းအားရှင်နဲ့ ရဲတွေက ဒေသအသီးသီးက တက်ကြွသူတွေကို ဖမ်းဆီးရေးမှာ သတင်းပေးတွေဖြစ်ကြတယ်။

၁၇။ ကာဗျာအမိန့်က-အာဏာရှင် ဗိုလ်သန်းရွှေ ထိတ်လန့်တာကိုပြတယ်။ ၂၆ စက်တင်ဘာည တောင်ငူညာလာက ငွေကြာရံစာသင်တိုက်ကို သူပုန်သူကန်စခန်းအလား အကြမ်းပတမ်းတိုက်ခိုက်တယ်။ ရဟန်းသံဃာ ဆရာတော်ဘုန်းကြီး ကိုရင် သက်တော်ဝါတော်မရွေး လက်မနှေးဖမ်းချုပ် အဓမ္မလုပ်ပုံကို ထိုစဉ်က သက်တော်၆၀ စစ်သားတွေအစိုက်ခံရလို့ ခေါင်းကွဲတဲ့ဒဏ်ရာ သေရာပါရ ဆရာတော် ဦးအာစာရက ဟောသလိုမိန့်ကြားတယ်။ (၂၆ ည ၂နာရီ ကျောင်းသံတခါကို စစ်ကားနဲ့တိုက် ဝင်လာတဲ့စစ်သားများ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဗမာစစ်စစ် စစ်သားများပါ။) ဝေါ်ရခါး ကလေးလည်းမဟုတ် အခြားတိုင်းရင်းသားများလည်း မဟုတ် - စစ်မိန့်ပစ္စုပ္ပန် သေနတ်ပစ်ခတ်ဝင်လာ။ ကျည်ဆန်က ရော်ဘာကျည်ဆန်ကျောင်းမှန်တွေကဲ့နဲ့။ စစ်သားတွေနဲ့ တွဲပါလာတာ စွမ်းအားရှင်တွေအားလုံးမှာလေ ဝါးစိမ်းတုတ်ကိုယ်စီကျောင်းထဲ ရောက်ပြီဆိုတာနဲ့ သံဃာ ကိုရင် မခွဲခြား တအားရိုက်နှက် ခွေး ဝက်တွေ ဆွဲခေါ်သလို သံဃာတွေကို အတင်းဆွဲ သက်န်းအဝတ်တွေမပါဘဲ ကျောင်းအဝင်ဝ မြေကြီးပေါ် မှောက်ခိုင်း မိုက်ရိုင်းပုံက ခြေထောက်နဲ့ ခေါင်းကိုကန် မော့လှန်ကြည့်တာနဲ့ ခေါင်းပေါ်တုတ်ကျ၊ ငွေကြာရံကျောင်းတိုက်ထဲက ခေါင်းကွဲလို့ကျခဲ့ရတဲ့ ရဲနေတဲ့ သွေးတိုက်ကွက်ထဲမှာ ကျုပ် အာစရ သွေးလည်းပါတာပေါ့။

၁၈။ ငွေကြာရံကပါပဲ စာချဆရာတော် ဦးဇာနေယျ သူ့ဘဝ သူ့ကိုယ်တွေ့ မမေ့စရာ နားဆင်ကြည့်ပါ။ (စာသင် ကိုရင် သံဃာ ၂၀၀ မှာ ၅၀ထွက် ပြေး ၁၅၀ အဖမ်းခံရ၊ ဆရာတော်ကြီးက ဦးရေဝေ။) အဲဒီအချိန်က သက်တော် ၇၅။ နှစ်ဆယ်ခွန် စက်တင်ဘာမနက်မှာ သာသနာရေးက ဦးအံ့မောင်ရောက် လာပင်တော့ (အံ့မောင်- ငါတော့ လုံးဝမလိုက်ဘူး)မိန့်လို့ စစ်သား ငါးယောက် စစ်ကားပေါ် အတင်းပွေ့တင် ကမ္ဘာအေးက ဥတ္တရဆောင်မှာထား တယ်။ ဦးဇာနေယျနဲ့ ငွေကြာရံက ၁၀ပါး အင်းစိန်ထောင်ခေါ်သွား။ သက်နီး ချွတ် လူဝတ်လဲ အသည်းနာစရာ၊ လက်ထိပ်ခတ် ခြေထိပ်ခတ် ပုဒ်မ ၅၀၅၊ ၁၄၃၊ ၂၅၉ တပ်။ တောင်ငူညာလာ တရားရုံးရှေ့ မြို့နယ်ဗဟို (ငါ့ကို ဒကာ ကြီးလို့ မခေါ်နဲ့၊ မင်းတို့က ဘုန်းကြီးမဟုတ်ဘူး လူတွေ)လို့ ပြောလို့ ဦးဇာနေယျ ၁၀ပါး မြေကြီးပေါ်ထိုင်ပြီး မေတ္တာသုတ်တရားရွတ်ဆို ဦးဇာနေယျကို စစ် ကားပေါ်ပြန်တင်- ပုဒ်မ ၃၇၇ ထပ်တိုး- ဗိုလ်သန်းရွှေ မင်းဆိုးလက်ထက်- ရွှေဝါရောင်လှည့်ရာမပါဘဲ နိုင်ငံရေး လည်းကင်းတဲ့ ဘုရားတရားဓမ္မနဲ့ကိုသာ

စာချရံသက်သက် ဆရာတော် ဦးဇာနေယျ ထောင်ရှစ်နှစ် ၆လကျတယ်။

၁၉။ သယ်နီးကျွန်းမဂွင်က ဦးကုန္ဒက၊ ရွှေတောင်ကျောင်းတိုက်က အရှင်ပဏ္ဍဝံသ၊ မိုးကောင်းကဆို ကျောင်းထိုင်ကတုန်ကယင် ဆရာတော် အိုကြီးနဲ့ တစ်ကျောင်းလုံးသံဃာ ဖမ်းလာ။ သာသနာသိပ္ပံ၊ မင်္ဂလာရာမ၊ အလုံဇောတနာရာမ၊ အစရှိ ရွှေဝါရောင်လှည့်ရာပါ- ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်က လက်နက်မဲ့ စာသင်သားကိုရင် သံဃာများကို လက်နက်နဲ့ စစ်သားကြံ့ဖွဲ့ စွမ်းအားရှင်များက အကြမ်းပတမ်းဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်ခဲ့ကြတယ်။ ကျောင်းတိုက်ပိုင်ငွေကြေး ပစ္စည်းရှာဖွေပုံစံနဲ့ သိမ်းဆည်းသော်ငြားပြန်၍ကားမရ။

၂၀။ ဖမ်းဆီးခံကျောင်းတိုက်တွေက တိုက်အုပ်ခန်းနေ - စာသင်သား- ရဟန်းနဲ့ ကိုရင်သာမကတော့ကို အင်းစိန် GTI စစ်ကြောရေးစခန်းမှာ သက်နီး ချွတ် ဟောင်းနှမ်းအဝတ်စုတ်ပေး၊ အရှက်ကလေးလုံရံပတ်၊ ဖျာ၊ စောင်မိုးအုံး မရှိ ပကတိ ရာဇဝတ်သား တရားခံများလို သဘောထား။ ရေချိုးရဖို့ နေနေသာသာ မျက်နှာပင်ဝအောင်မသစ်ရ ညစ်ပတ်နဲ့စော် ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံတော်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာမင်းအစိုးရရဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဲစစ်သား ကြံ့ဖွဲ့စွမ်းအားရှင်များက ဗုဒ္ဓတရားမြန် ဗုဒ္ဓသားသံဃာတော်တွေကိုဖမ်းပြီး စစ်ကြောရာမှာ အလေးအပေါ့သွားရာမှာပင် လက်နှစ်ဖက် ဖုံးထောင်မြှောက်ထားနောက်က ထောက်ထားတဲ့သေနတ်နဲ့ တိရစ္ဆာန်မောင်းသလို ပြေးပြေးသွားလွှားသွားရတယ်။

၂၁။ မရှုရက် မမြင်ရက်စရာမြင်ကွင်း- စစ်ကြောရေးတွင်းကျ ဗုဒ္ဓသားတော်များခံခဲ့ရတဲ့အပြင် မထင်လှင်မထင်သလို ရိုက်နှက် ကန်ကျောက် စစ်ဆေး- နှိပ်စက်လက်လွန်ခြေလွန်ဖြစ် ရေတိမ်နစ် ပျံလွန်တော်မူရ မြင်မြတ်တဲ့ သံဃာဘဝ စွန့်ရတာတွေရှိတယ်။ ဒီလိုလူမသိ သူမသိ ပျံလွန်ရတဲ့ စာသင်သားတွေထဲမှာ ငွေကြာရံစာသင်ရန်သွားတဲ့ နတ်မောက်၊ ညောင်ပင်သာက ရဟန်းဖြစ်စ သုန္ဒရတစ်ပါးလည်းပါတယ်။

၂၂။ ဒီဦးဇာနေယျနဲ့ ဆရာတော်ဦးကုန္ဒက ခမည်းတော် ဦးဇာနေယျကို နတ်မောက်ဒေါက်တာဦးမင်းက အခကြေးငွေမယူ ဆေးကုပေးခဲ့တယ်။ စေတနာ ဆရာဝန်ဟာ မဂွင်နဲ့ဇောတနာရာမက ရွှေဝါရောင်မှာ နတ်စောလို့ ထင်ရှားတဲ့ ဦးပညာဇောတ မယ်တော်ကိုလည်း ဆေးဝါးထောက်ပံ့ကူညီတယ်။ သူ့စေတနာ ခုနေအခါ ကဗျာရေးထိုးခြင်းဟာ စစ်ကျွန်တွင်း သက်ဆင်းရဲစဉ်က တော်လှန်ရေးကို ကိုယ်တိုင်မပါနိုင်လည်း တော်လှန်ရေးမရှိတဲ့တွေကို တက်အားသမျှ ကြည်ဖြူစွာ ကူညီတာတွေရှိကြောင်းနဲ့ နောင်ခေတ်အဆက်ဆက်မှာ တော်လှန်ရေးသမားတွေကို ဆက်လက်ကူညီစေဖို့ ရေးဖွဲ့ပြုရခြင်းဖြစ်တယ်။

၂၃။ ရွှေဝါရောင် အရေးတော်ပုံဆိုတာ - ဘယ်သူမှ ဦးဆောင်တာမဟုတ်။ NLD ပါတီ နောက်ခံထားလို့ လှုပ်ရှားတာလည်း မဟုတ်။ စစ်အာဏာရှင် အယုတ်တမာ မြန်မာပြည်အုပ်ချုပ်တာ မတရားလို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အရင်းခံအကြောင်းတရားနဲ့ လတ်တလော အကြောင်းအရင်းက ပဉ္စဂ္ဂသံဃာတွေကို စော်ကားလို့ မြန်မာပြည်သံဃာအားလုံး ညီညွတ်စုရုံးတဲ့ ဆန္ဒသဘောထားနဲ့ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ စစ်အာဏာရှင် တော်လှန်ရေး လှုပ်ရှားမှုတွေထဲက တစ်ခုဖြစ်တယ်။

၂၄။ ၂၀၀၇ ရွှေဝါရောင် အရေးတော်ပုံကြောင့် ဗိုလ်သန်းရွှေ အာဏာရှင် ရုပ်လုံးဟာ ဖုံးထားလို့မရ- ထင်ရှားလာရတယ်။ ရွှေဝါရောင်ကြောင့် ကမ္ဘာတစ်ခွင်မှာ အာဏာရှင်မင်းမူရင် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သားတော်များကိုပင် ကားစင်တင်ရတာပြတယ်။ ဘုရားရှင်သားတော်တွေဆိုတာလည်း တရားဓမ္မကို မြတ်နိုးခုံမင် မတရားလျှင်လက်မခံ သာသနာသီရင် မခံ၊ တပါးကျွန်း၊ စစ်ကျွန်း၊ ဘယ်သူ့ကျွန်းဖြစ်ဖြစ်မခံ- မင်းအာဏာ ကြမ်းချင် ကြမ်း သံဃာတွေ တစ်စိတ်တစ်ဝမ်းထဲရှိပြီး နှလုံးမခြား တရားစောင့်သူများပီပီ တရားနဲ့အညီ တော်လှန်ကြတယ်။

၂၅။ ပြည်မြန်မာက ရွှေဝါရောင် ဗုဒ္ဓဘဝဝါသား ရှင်ရဟန်းသံဃာတို့ဟာ အဓမ္မမင်း ငညာ ပါပမင်းဆိုးကို လက်မခံ တရားအမှန် မြတ်နိုးဘာသာ သာသနာအကျိုး - ဆင်းရဲလူထု အကျိုး နိုင်ငံနဲ့လူမျိုးအကျိုးကို ဓမ္မဘောင်ကနေ သယ်ပိုးဆောင်ကြတယ်ဆိုတာ ပြည်မြန်မာ အမှောင်ခွင်းတဲ့ ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေးက အလင်းက ပြတယ်။

၂၆။ တွေးတတ်ကြနော် ကမ္ဘာကျော်တဲ့ သမိုင်း - ရှေးမှတ် ရမနော် ပြည်တော်ဖို့ ကြည့်တိုင်း အနာဂတ် မြန်မာပြည်မှာလေ မသတိစရာ အာဏာရှင် ဗိုလ်သန်းရွှေနဲ့ လက်ပါးစေ-ကြဖွတ်၊ စွမ်းအားရှင် လူ့အရိုင်းများလို ဘုရားသားတော် ကိုရင် ရှင်ရဟန်း သံဃာတစ်စုအပေါ် စော်ကားမော်ကား မတော်မတရားပြုသူများ ပေါ်မလာစေဖို့ သံဃာတော်တို့က စစ်အာဏာရှင် အယုတ်တမာတို့အား မေတ္တာသုတ် ကမ္မဝါနဲ့ တော်လှန်တဲ့ သမိုင်းတစ်စက် ဆရာမောင်ကိုကို (အမရပူရ) အသည်းနာ-ကမ္ဘာမကြေး ကိုးကား ပဉ္စဂ္ဂက သရက်ကျောင်းနေဖက် ပြောကြားချက်များကို ခံစားကာ စာစီပြတယ် - အို... (ကိုနေလ-ကိုသာအောင် ကိုသန့်ရှင်း ကိုစိန်လင်း)တို့ရဲ့ တွေးဆချင်နွှင်း...။

၂၇။ ရဟန်း-ရှင် သံဃာတော်တွေစပြီး ပြည်သူ ကျောင်းသားတွေနဲ့ အောက်ခြေ NLD တွေ ပါဝင်ခဲ့တဲ့ ရွှေဝါရောင် အရေးတော်ပုံ သမိုင်း။

အသုံးပြုသူများသည် အသုံးပြုမှုစည်းကမ်းချက်များကို ဖတ်ရှုနိုင်ပြီး အသုံးပြုမှုစည်းကမ်းချက်များကို လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်သည်။ အသုံးပြုသူများသည် အသုံးပြုမှုစည်းကမ်းချက်များကို လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ပြီး အသုံးပြုမှုစည်းကမ်းချက်များကို လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်သည်။

Facebook နှင့် ပြဿနာဖြစ်ပွားနိုင်သည့်က မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဆက်သွယ်မှုလုပ်ငန်း နှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသူ လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ကုန်သည်များသည် တရုတ်နိုင်ငံအခြေစိုက်လူမှုမီဒီယာများဖြစ်သော Wechat နှင့် Weibo တို့ကို ကျယ်ပြန့်စွာ အသုံးပြုနေခဲ့ကြသည်။

Facebook နှင့် ပြဿနာဖြစ်ပွားလာပြီးနောက် တပ်မတော်က ကွယ်လွန်သွားသည့်အခါ မြန်မာအမျိုးသားရေးဝါဒီများ၏ စာမျက်နှာများနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ရုရှားပြည်ထောင်စုအခြေစိုက် အထက်ကရု အွန်လိုင်းလူမှုမီဒီယာတစ်ခုဖြစ်သော VK တွင် စတင်ဖွင့်လှစ်လာကြသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ထို့နောက်တစ်ဆက်တည်းမှာပင် သတင်းထောက်များ၊ စာနယ်ဇင်းသမားများ၊ မီဒီယာသမားများ၊ လေ့လာသူများနှင့် သုတေသီများကလည်း ရက်ပိုင်းအတွင်းလိုက်လံ၍ VK အွန်လိုင်းလူမှုမီဒီယာတွင် အကောင်အထည်ဖော်မှုများ စတင်ဖွင့်လှစ်လာကြသည်။ သို့သော်လည်း VK လူမှုမီဒီယာအကြောင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းအလွန် လူသိနည်းနေဆဲဖြစ်သည်။

VK လူမှုမီဒီယာ

VK ဟု ခေါ်ဆိုသော ရုရှားအခြေစိုက် လူမှုမီဒီယာ၏ အမည်အပြည့်အစုံမှာ V Kontakte ဖြစ်ပြီး အဓိပ္ပာယ်မှာ “ဆက်သွယ်မှုတွင်” (Incontact) ဖြစ်သည်။ လူမှုမီဒီယာနှင့် လူမှုဆက်သွယ်ရေးကွန်ရက် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ မြန်မာဘာသာစကား အပါအဝင်ဘာသာစကားပေါင်း ရှစ်ဆယ်ကျော် အသုံးပြုနိုင်ပြီး ရုရှားဘာသာစကား ပြောသူလူမျိုးများထဲတွင် အထင်ရှားဆုံး လူမှုဆက်သွယ်ရေးကွန်ရက် ဖြစ်သည်။

VK တွင် အသုံးပြုသူအချင်းချင်း စာပို့ခြင်းကို အများပြည်သူကြည့်ရှုနိုင်သောစုံလင်သည့်ကောင်း၊ မပေးထားဘဲ သီးသန့်ပုဂ္ဂလိကပေးပို့ခြင်းကိုလည်းကောင်း နှစ်မျိုးလုံးပြုလုပ်နိုင်သည်။ Facebook ကဲ့သို့ပင် VK ၌လည်း Group များထူထောင်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ Page များဖွင့်လှစ်ထားခြင်း၊ Events များ တင်ပေးခြင်း၊ ရှယ်ခြင်း၊ တက်တွဲခြင်း၊ အသံဖိုင်နှင့် ရုပ်သံဖိုင်များတင်ပေးခြင်း၊ Browser အခြေပြု ဝိမ်းများကစားခြင်းတို့ကိုလည်း ပြုလုပ်နိုင်သည်။

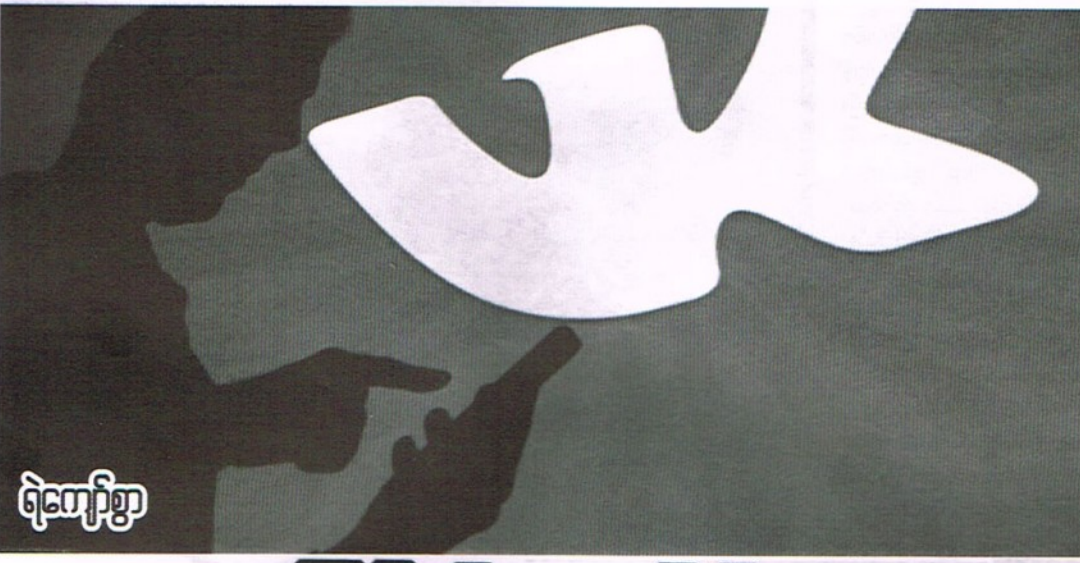
VK ကို ရုရှားပြည်ထောင်စု အနောက်မြောက်ဒေသ ကမ်းရိုးတန်းရှိ စိန့်ပီတာစဘာ့ဂ်မြို့တော်တွင် အခြေစိုက်ထားသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လစာရင်းအရ VK အကောင်အထည်ဖော်မှု အသုံးပြုစုစုပေါင်း သန်းငါးရာကျော်ရှိသည်။ ရုရှားပြည်ထောင်စုအတွင်း VK.Com သည် လူကြိုက်အများဆုံး ဝက်ဘ်ဆိုက်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဘီလပ်စ်နိုင်ငံနှင့် ကာဇက်စတန်နိုင်ငံတို့တွင်လည်း လူကြိုက်အများဆုံး ဝက်ဘ်ဆိုက်ဖြစ်သည်။ Similar Web ၏ သုတေသနပြုချက်အရ VK သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အမှတ်စဉ် ကိုးရောက်ရှိလူကြိုက်အများဆုံး ဝက်ဘ်ဆိုက်ဖြစ်သည်။ Alexa ကထုတ်ပြန်သောစာရင်းအရ VK သည် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ထိပ်တန်းဝက်ဘ်ဆိုက်များစာရင်းတွင် အမှတ်စဉ်(၁၇) ခုနေရာယူထားသည်။

VK ကိုလက်ကိုင်ဖုန်းများတွင်အသုံးပြုရန် Google Play Store မှတစ်ဆင့် ဒေါင်းလုဒ်ရယူကာ အသုံးပြု နိုင်သည်။ အီးမေးလ်လိပ်စာကို ပေး၍သော်လည်းကောင်း၊ ဖုန်းနံပါတ်ကို ပေး၍သော်လည်းကောင်း နည်း လမ်းနှစ်မျိုးလုံးဖြင့် VK အကောင်အထည်ဖော်မှုလုပ်ငန်းရသည်။ ဖုန်းနံပါတ်ဖြင့် VK အကောင်အထည်ဖော်မှု မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်အီးမေးလ်ဖြင့် ပြန်လည်ချိတ်ဆက်ခြင်းကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။ မိမိယခင်ကတည်းက ဖွင့်လှစ်အသုံးပြုနေသော Facebook နှင့်အခြားလူမှုမီဒီယာအကောင်အထည်ဖော်မှုများ ပြန်လည်ချိတ်ဆက်ပေးခြင်း(Synchronize) ပြုလုပ်

နိုင်သည်။ ထို့အပြင် Facebook နှင့် အခြားအဓိကလူမှုမီဒီယာများတွင် မိမိနှင့်မိတ်ဆွေ(Friend) ဖြစ်ပြီးသူများသည်ပြန်လည်ချိတ်ဆက်ပေးစဉ်း ခြင်းပြုလုပ်လိုက်ပါက VK တွင်လည်း မိမိ၏မိတ်ဆွေ(Friend) များအဖြစ် အလိုအလျောက်ပြသပေးသည်။ မိမိ၏ဖုန်းတွင်မှတ်ထားသော အဆက်အသွယ်များက သူတို့၏ဖုန်းဖြင့် VK အကောင်အထည်ဖော်မှုလုပ်ငန်း မိမိထံသို့ အကြောင်းကြားပေးသည်။

ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးအဆင့်အတန်း

Facebook အပါအဝင် အနောက်အုပ်စုအခြေစိုက် လူမှုမီဒီယာများနှင့်မတူညီတော့သည့် အားသာချက်မှာ VK နှင့် အခြားသောရုရှားအခြေစိုက်အဓိကလူမှုမီဒီယာများသည် ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးအဆင့်အတန်းမြင့် အားကောင်းနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ရုရှားအခြေစိုက် လူမှုမီဒီယာ VK

Facebook နှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအခြေစိုက် လူမှုမီဒီယာများ၊ အနောက်အုပ်စုဝင်နိုင်ငံများတွင် အခြေစိုက်သော လူမှုမီဒီယာများ၏ အဓိကအားနည်းချက်တစ်ခုမှာ ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးအဆင့်အတန်း နိမ့်ကျလွန်းနေခြင်းဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများမှ အစိုးရထောက်လှမ်းအေဂျင်စီများသာမက ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ ထောက်လှမ်းရေးအေဂျင်စီများ၊ ပုဂ္ဂလိကသတင်းကုန်သည်များ၊ သတင်းပို့စားများ၊ ကြေးစားဟက်ကာများ၊ တစ်ဦးချင်းလူငယ်အဖွဲ့အစည်း ဟက်ကာများကပါ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် အနောက်အုပ်စု ဝင်နိုင်ငံများတွင် အခြေစိုက်ထားသော Facebook နှင့် အခြားလူမှုမီဒီယာများကို နည်းအမျိုးမျိုးထိုးဖောက် ထောက်လှမ်းနိုင်စွမ်းရှိကြပြီး လျှို့ဝှက်ချက်များကို လွယ်ကူစွာ ထုတ်ယူနိုင်စွမ်းရှိကြသည်။

VK နှင့်အခြားသောအဓိက ရုရှားလူမှုမီဒီယာများကိုမူ သက်ဆိုင်ရာကုမ္ပဏီများနှင့် ရုရှားအစိုးရ၏ထောက်လှမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးအေဂျင်စီများကသာ စောင့်ကြည့်၍ ရုရှားပြည်ပတွင်ရှိသော မည်သည့်အဖွဲ့အစည်း၊ လူပုဂ္ဂိုလ်ကမူ အလွယ်တကူထိုးဖောက်ထောက်လှမ်းကြားဖြတ်ရန်မလွယ်ကူဟု ပြောဆိုသူများရှိကြသည်။ ကောလာဟလသတင်းစကားများအရ ရုရှားပြည်ထောင်စု၏ ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးအဆင့်အတန်းသည် ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးနည်းပညာအမြင့်မားဆုံး နိုင်ငံများဟု ယခင်ကထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့သော အိန္ဒိယ၊ အစ္စရေးနှင့်အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတို့ထက်ပင် သိသာစွာသာလွန်ကျော်တက်သွားခဲ့သည်မှာ ၂၀၁၀ ခုနှစ် မတ်လခင်ကတည်းက ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

လုံခြုံရေးကျိုးပေါက်မှုအတွက် မြန်မာစကားပြန်သော “ရေဝင်ရေထွက်မရှိလည်း လေဝင်လေထွက်ရှိ စမြဲ”ဟူသော စကားရိုးရာအတိုင်းပင် သတိဟူသည်မှာ ပိုသည်ဟူ၍မရှိပေ။ သက်ဆိုင်ရာကုမ္ပဏီနှင့် အစိုးရ၏ထိပ်တန်းအေဂျင်စီများထံမှာ အတွင်းလူရှိနေလျှင် လုံခြုံရေးကျိုးပေါက်မှုဆိုသည်မှာ အချိန်မရွေးဖြစ်ပေါ် နိုင်ခြေရှိသည်။

လူမှုမီဒီယာများနှင့်ဆက်သွယ်မှုသော VK

VK ကို စတင်ထူထောင်ကာစက VK သည် ရုရှားလူမျိုးများအစုရှယ်ယာအများစုပိုင်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီ မဟုတ်ခဲ့ပေ။ VK စတင်တည်ထောင်သူဟု လူသိများသော ပါပယ်လ်ဒူးရော့ဗ်(Pavel Durov)သည် ကုမ္ပဏီအစု ရှယ်ယာ၏ ငါးပုံတစ်ပုံကိုသာ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည်။ အခြားသောတွဲဘက်တည်ထောင်သူများဖြစ်ကြသည့် အစ္စရေးအခြေစိုက်ဂျူးလူမျိုးများနှင့် ရုရှားအခြေစိုက်ဂျူးလူမျိုးများက ကုမ္ပဏီအစုရှယ်ယာ၏ ကျန်ငါးပုံလေးပုံကို ပိုင်ဆိုင်ထားခဲ့ကြသည်။

VK ကို ၂၀၀၇ ခုနှစ်က ထိုအစုစုများဖြင့် စတင်တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ရုရှားပြည်ထောင်စုအတွင်း အဓိကအင်တာနက်ကော်ပိုရေးရှင်းတစ်ခုဖြစ်သော Mail.ru လုပ်ငန်းစုက VK ၏အစုရှယ်ယာအများစုကို ဝယ်ယူရန်စတင်စီစဉ်ခဲ့ပြီးနောက်လည်း ၂၀၁၄

ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် Mail.ru လုပ်ငန်းစုသည် VK ၏အစုရှယ်ယာများအားလုံးကို ဝယ်ယူပြီးစီးခဲ့သည်။

Mail.ru က VK ကို ရုရှားပြည်ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် VK သည် ရုရှားပိုင်စစ်စစ် လုပ်ငန်းတစ်ခုအဖြစ် ပြောင်းလဲလာခဲ့သည်။

မူပိုင်ခွင့်များကိုအကာအကွယ်ပေးခြင်း

၂၀၁၀ ခုနှစ်မှစတင်၍ VK သည် အနုပညာဆိုင်ရာမူပိုင်ခွင့်များကိုကာကွယ်ရန် ရုပ်သံကွန်ရက်များ၊ အင်တာနက်အခြေပြု အွန်လိုင်းရုပ်သံဌာနများ၊ ရုပ်ရှင်လုပ်ငန်းများ၊ တေးဂီတလုပ်ငန်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးပေါင်းဆောင်ရွက်လာခဲ့သည်။ မူပိုင်ခွင့်ရရှိထားပြီးဖြစ်သော ဖျော်ဖြေရေးလုပ်ငန်းများသည် VK ကပေးသော ဝန်ဆောင်မှုကို ချိတ်ဆက်ရယူပြီး VK အသုံးပြုသူများက မိမိတို့၏ရုပ်ရှင်နှင့်တေးဂီတပိုင်များကို မူပိုင်ခွင့်ချိုးဖောက်ကာ VK အပေါ်တွင်လွှင့်တင်လာလျှင် မူပိုင်ခွင့်ရှိသောသက်ဆိုင်ရာ ဖျော်ဖြေရေးလုပ်ငန်းက ယင်းမိုင်များကို ဖယ်ရှားခွင့်၊ မိမိလုပ်ငန်းက ခွင့်ပြုပေးထားသော အခြားမိတ္တူပိုင်အမျိုးအစားဖြင့် အစားထိုးခွင့်တို့ကို ရရှိလာခဲ့သည်။

VK ၏အဆိုပါ မူပိုင်ခွင့်ကာကွယ်ရေးဝန်ဆောင်မှု မိတ်ဖက်အစီအစဉ်ကြောင့် ရုရှားပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းတွင် ရုပ်ရှင်၊ တေးဂီတနှင့် ဖျော်ဖြေရေးဆိုင်ရာမူပိုင်ခွင့်များကို ထိရောက်စွာ ကာကွယ်လာနိုင်ခဲ့ကြသည်။

VK နှင့်ပြည်ပနိုင်ငံများ

တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံသည် ရုရှားပြည်ထောင်စုနှင့်မဟာမိတ်ဖြစ်သော်လည်း VK ကို ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများအပေါ် စွက်ဖက်ခြယ်လှယ်မှုရှိပြီး လွတ်လပ်မှုမရှိဟူသော စွဲချက်များဖြင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလအတွင်း၌ ပိတ်ပင်ခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော်လည်း တရုတ်နိုင်ငံသည်

၂၀၁၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် VK ကို ပြန်လည်ခွင့်ပြုပေးခဲ့ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် လွတ်လပ်စွာအသုံးပြုခွင့်ပေးခဲ့သည်။ တရုတ်နိုင်ငံသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် အနောက်အုပ်စုဝင်နိုင်ငံများတွင် အခြေစိုက်သော အွန်လိုင်းလူမှုမီဒီယာများနှင့် Search Engines များအားလုံးကို နိုင်ငံအတွင်း ပိတ်ပင်တားမြစ်ထားပြီး တရုတ်နိုင်ငံ၏ ကိုယ်ပိုင်လူမှုမီဒီယာများနှင့် Search Engines များကိုသာ အသုံးထားစေသည်။

VK ၌သတိပြုရန်အချက်များ

VK အသုံးပြုသူများသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူများဖြစ်ပါက နိုင်ငံ၏တရားဥပဒေများကို သိရှိလိုက်နာရန်လိုအပ်သည်။ ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေပုဒ်မ(၆၆/ယ) အသစ်ဧပြီနှင့် အခြားသောပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများ၊ တရားမဥပဒေများသည် VK အသုံးပြုသူများနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။

VK သည် Facebook ကဲ့သို့ပင် Report ပြုလုပ်နိုင်ပြီး Report ထိသောစာမျက်နှာများနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှုများသည် ဖယ်ရှားခံရမည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာစကားပြော ဘာသာရေးလူနည်းစုအဖွဲ့အစည်းအချို့သည် VK ကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်ကတည်းက စတင်သုံးစွဲနေခဲ့ကြသည်။

ရေရှည်အလားအလာ

တရုတ်နိုင်ငံတွင် တရုတ်တို့၏ ကိုယ်ပိုင်လူမှုမီဒီယာများကိုသာ အသုံးပြုကြသည်။ တရုတ်ဈေးကွက်အတွင်း ကြော်ငြာလိုသော နိုင်ငံခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် တရုတ်လူမှုမီဒီယာများတွင် မဖြစ်မနေ ကြော်ငြာထည့်သွင်းရပြီး ကြော်ငြာနှင့်အခြားဝန်ဆောင်ခများက တရုတ်နိုင်ငံအတွင်းသို့ ပြန်လည်စီးဆင်းရ သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် Facebook ပြဿနာပေါ်ပေါက်လာပြီးမှ VK သို့အချို့သူများကစတင် ရွှေ့ပြောင်းလာခဲ့ ကြသော်လည်း နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တစ်ခုတွင် အခြေစိုက် ထားသောအွန်လိုင်းလူမှုမီဒီယာများ၊ Browsers များနှင့် Search Engines များကို မြန်မာနိုင်ငံက မှီခိုအသုံးပြုနေခြင်းမှာ နိုင်ငံတော်၏အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားနှင့် အမျိုးသားလုံခြုံရေးများအတွက် ရေရှည်အရ မသင့်လျော်ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် မြန်မာ့တပ်မတော်အနေဖြင့် မိမိတို့၏ကိုယ်ပိုင်၊ မြန်မာနိုင်ငံပိုင် online လူမှုမီဒီယာများ၊ Browsers များနှင့် Search Engine များကိုဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးအဆင့်အတန်းမြင့်မားစွာဖြင့် မိမိဖာသာထူထောင်၊ တည်ဆောက်၊ အသုံးပြုလာနိုင်ရန် နိုင်ငံတော်၏ ရေရှည်အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားအတွက် မဖြစ်မနေလိုအပ်လာမည်ဖြစ်သည်။

ရဲကျော်စွာ

ခေတ်တွင်အကောင်အထွေထွေသဘာဝမှာ ပိုင်ခွင့်မဲ့သောကြီးသုံးခွဲဖြစ်ပြီး နားထိ မျော့လာပြီးသောတင်နေတဲ့သား။ NLDမှလွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နှစ်ဦးကို ပါတီတာဝန်မှရပ်စဲလိုက်တဲ့သား။ လုံခြုံရေးကောင်စီက ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအချို့ကို တရားစွဲဖမ်းဆီးတဲ့သား။ ဆရာခေါင်းတံတားကြီး ရေကျော်သွားပြီတိုင်အချို့နဲ့ပိုင်သွားတယ်ဆိုတဲ့ သတင်းတွေကြားထဲမှာ စာရေးဆရာခင်မောင်တိုး(မိုးမိတ်) စက်တင်ဘာ ၁ ရက်နေ့ နံနက် ၂နာရီက ကွယ်လွန်သွားတယ်ဆိုတဲ့သတင်းက မှော်တွတ်ခံစားရတာတွေပေါ်ကိုတက်လာသည်။ ဆရာအောင်ခင်မင်း ဆရာနေမျိုးအေး၊ လင်းထိပ်သျှင် အစရှိသူတို့က ကြေကွဲဝမ်းနည်းရပါကြောင်းတွေရောတင်ကြသည်။ ဆရာဆရာတို့လည်းဆက်ပြီး တင်နေကြသည်။ စာပေဘဝထဲမှာပဲ နေထိုင်သူကုန်တော့အနေနှင့်လည်း မိသားစုနှင့်ထပ်တူ၊ စာပေသမားများနှင့်ထပ်တူကြေကွဲဝမ်းနည်းရပါသည်။

ဆရာခင်မောင်တိုးနှင့်ထိတွေ့မှုမရှိခဲ့သော်လည်း နွေးနွေးထွေးထွေးထိတွေ့ဖူးသူကဲ့သို့ ဝမ်းနည်းမှု၊ နှလုံးကွဲသွားမှုတွေ ရှိခဲ့ရပါသည်။ ရှာကြပြောမည်ဆိုလျှင်တော့ ဆရာခင်မောင်တိုးမြားနတ်မောင်မဂ္ဂဇင်းကိုကိုင်စဉ်က ကျွန်တော်ကဗျာနစ်ပုဒ်ကို ထည့်ပေးဖူးသည် ကျွေးဇူးရှိသည်ဟုတော့ဆိုရပါမည်။ အဲဒီကျွေးဇူးအနေနှင့်တော့ ကျွန်တော်ဆရာခင်မောင်တိုးကို တင်ရမည်ထက်ပိုသော ကျွေးဇူးကိုတင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဆရာခင်မောင်တိုးသည် ကျွန်တော့်ကို မသိသော်လည်း ကျွန်တော်ကဗျာကိုသိခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ 'စာ'ကိုသာ ရွေးသော အယ်ဒီတာဆရာတစ်ယောက်အဖြစ်လည်း အလေးပြုရပါသည်။

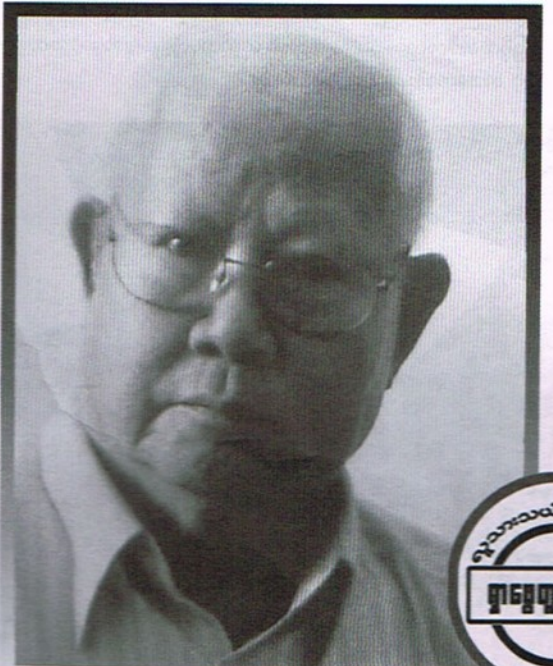
ထားတော့၊ ပြီးခဲ့တဲ့တစ်လလောက်ကပဲ ကျွန်တော်သည် ဆရာကောင်းကျော်(စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်)တွေ့ဆုံမေးမြန်းပြီး ပုံနှိပ်ဖော်ပြခဲ့သည့် "အယ်ဒီတာများနှင့် တွေ့ဆုံခြင်း"စာအုပ်ကို စာပုံအံ့ဆွဲထဲမှယူ၍ ဖတ်မိနေသေးသည်။ ဆရာကောင်းကျော်တွေ့ဆုံခဲ့သည့် အယ်ဒီတာများမှာ ခင်မောင်တိုး(မိုးမိတ်) နတ်နွယ်၊ ချစ်ဝင်းမောင်၊ မောင်သွေးသစ်၊ မောင်တင်ညိုဦးနှင့်ကောက်နွယ်၊ ကနောင်တို့ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်ကတော့ ထိုဆရာတို့သည် မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်၏ အယ်ဒီတာများဖြစ်ကြသည်။ ခုနေခါတော့ အဲဒီခြေကောက်ယောက်ထဲမှာ ဆရာချစ်ဝင်းမောင်နှင့် ဆရာမောင်သွေးသစ်သာကျန်ပြီး ထိုဆရာအားလုံးကွယ်လွန်သွားကြပြီဖြစ်သည်။ ယခုဆရာခင်မောင် တိုးကွယ်လွန်ပြီး ဆရာတိုးရွေးနားလေးမှာပဲ ဆရာတောက်ကြီးက ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ ဆိုလိုတာက ထိုဆရာများသည် မြန်မာစာနယ်လင်းတော်တော်တော်တို့ ဦးဆောင်ခဲ့သည့်မဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာများအဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့သည်ဆိုသော အချက်ဖြစ်သည်။ မဂ္ဂဇင်းများနှင့်မြတ်သနိုးလာခဲ့သော စာရေးသူအတော်များများသိထားသည့်ကိစ္စဖြစ်သည်။

ထားတော့၊ ဆရာတိုးနှင့်ပတ်သက်ပြီးဆရာကောင်းကျော်"ဗျူး"ထားသည့် အထဲက ဆရာတိုးစကားကို တောက်နုတ်ကြည့်ပါမည်။ ထိုစဉ်က ဆရာခင်မောင်တိုးသည် မြားနတ်မောင်မဂ္ဂဇင်း၏(ဆရာစကားအရ) မဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံ(အမှန်က တာဝန်ခံအယ်ဒီတာကြီး)အဖြစ် ဆောင်ရွက်နေချိန်ဖြစ်သည်။ အယ်ဒီတာနှင့်ပတ်သက်၍ ဆရာကောင်းကျော်ကမေးရာတွင် ဆရာက

"အယ်ဒီတာလို့လက်မခံဘဲ မဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံလို့ သုံးရ၊ လက်ခံရသလဲဆိုတော့ ဒါတွေက ခေတ်အနေအထားအရ ခေါ်ဝေါ်နေတာလို့မြင်တယ်ဗျာ။ တကယ်တမ်းတော့ ဟိုတုန်းက အယ်ဒီတာကြီးတွေရဲ့ အရည်အချင်း၊ ဂုဏ်ပုဒ်သိက္ခာကိုမမီးဘူး။ ကဲ... ကျွန်တော်ပြောမယ်ဗျာ၊ လယ်တီပုဏ္ဏားတဦးမောင်ကြီး၊ ဆရာရွာ၊ ဦးလွန်းစသည်ဖြင့် အယ်ဒီတာကြီးတွေဆိုပါတော့။ ရောက်လာတဲ့ စာမူတွေဖတ်တယ်။ အကုန်သိတယ်၊ နားလည်တယ်ဗျာ။ ကျွန်တော်တော့ မတတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် မဂ္ဂဇင်းဖြစ်မြောက်ရေးကို ထမ်းဆောင်ပေးနေတဲ့တာဝန်နဲ့ ဒီလိုပဲခံယူထားလိုက်တော့တယ်။ အယ်ဒီတာချုပ်ဆိုရင်တော့ ပိုဝေးမှာပေါ့။ သူတာဝန်က ထည့်ချင်တဲ့၊ ထည့်သင့်တဲ့ စာမူကို ပရိသတ်ရှေ့ရောက်အောင်တည်းဖြတ်ပြီး ရောက်အောင်ပို့ပေးနိုင်စွမ်းရှိရမယ်။ ပြောမယ်ဗျာ။ ကျွန်တော့်ဆရာ၊ ခုခေါက်တာဦးသာလှဆိုပါတော့။ စာမူချီးမြှင့်လိုက်တယ်။ ကျွန်တော် အကုန်နားမလည်သလို တည်းဖြတ်ဖို့ကျတော့လည်း မရဘူး။ ဒါနဲ့ပဲစီရမယ့် ပိုင်လောက်ပဲညွှန်းပြီး ကွန်ပျူတာခန်းကို တန်းပို့ရမယ့်အဖြစ်၊ အဲဒါတာဝန်ခံအယ်ဒီတာလား။ ဘာကိုတာဝန်ခံတာလဲ။" ဟုဖြေထားသည်။ ကိုယ်မသိ၊ နားမလည်နှင့် စကားလုံးတစ်လုံးအပေါ် အများလိုလိုကိုပါ စီးမျောမယ့်သူမဟုတ်ကြောင်း ပြောထားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ တော်၏မတော်၏၊ ဟုတ်၏မဟုတ်၏မုန်းမခွဲခြားဘဲ ခပ်လွယ်လွယ်ပင် 'အယ်ဒီတာ'တံဆိပ်တပ်လိုက်သူများအတွက်တော့ ဒီစကားကသူတို့အကြိုနှင့် လွဲမှာတော့ အသေအချာ။ ဒီသဘောကို ဆရာတိုးလည်းမသိမဟုတ်။ သိမည်မှာ မူရင်း သိသိကြီးနှင့်ပင် အချို့အယ်ဒီတာဆိုသူတွေကို မှုတ်စိစပ်ပေးစွမ်းစွမ်းနှင့် ပြောလိုက်ပုံရသည်။ ၎င်းသည်ပင် ခင်မောင်တိုး(မိုးမိတ်)၏ အမှတ်အသားတစ်ခုဖြစ်နေလေသည်။

ဤကဲ့သို့သော ခင်မောင်တိုး(မိုးမိတ်)၏ ကိုယ်ရေးကိုကျွန်တော်တို့ ကြည့်ပါမည်။ ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း၊ မိုးမိတ်မြို့မှ ဦးသဗ္ဗာနှင့် ဒေါ်ဒေါ်မူန့်တို့က ၁၉၃၇ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ၊ ၅ရက်(ဆရာ၏ "ကျွန်တော့်အမေရိက" ဘာသာ

ပြန်စာအုပ်၊ စာရေးသူ၏စာပေနှင့် ဘဝဖြစ်စဉ်မှတ်တမ်းတွင် ဇူလိုင်လ (၇) ရက်ဟု (မူကွဲ)ဖော်ပြထားသည်။ နေ့တွင်မွေးဖွားသည် ၁၃-နှစ်သားတွင်ရှစ်တန်းအောင်သည်။ ထိုအခါမိုးမိတ်မှ မန္တလေးသို့ပြောင်း၍ ပညာဆက်လက်သင်ကြားသည်။ ၁၉၅၁ခုနှစ်တွင် တိုင်းချစ်အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းတွင် တက်ပြီး ထိုမှ ၁၉၅၂ခုနှစ်တွင် ၁၀တန်းအောင်သည်။ ၁၉၅၇ခုနှစ်တွင် မန္တလေး၌ပင် အကြိုတက္ကသိုလ်ဝင်တန်းတက်ရောက်သည်။ ထို၌ဆရာဦးကြည်မြ(စာရေးဆရာကြည်မြ)နှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာကောင်းကျော်၏အတိအကျအကျဉ်းပါ။ ပြောစရာရှိတာက ဦးကြည်မြဆိုတာက ကျွန်တော်ရဲ့ကျောင်းစာသင်ပေး

နိုင်ငံတကာပုံပြင်အလှများကို မြန်မာစာပေလောကထဲမှာ ဖန်းခင်းပြသည့် ပုံပြောဆရာ (သို့မဟုတ်) အမေရိကကို မိတ်ဆက်ပေးထားသည့် မြန်မာနိုင်ငံသားဘာသာပြန်စာရေးဆရာ(သို့မဟုတ်) မြားနတ်မောင်မဂ္ဂဇင်းတစ်ခေတ်ကို ဦးဆောင်ပုံကိုင်ခဲ့သူ (သို့မဟုတ်) စာရေးဆရာ၊ ဘာသာပြန်ဆရာ

ခင်မောင်တိုး(မိုးမိတ်) (၁၉၃၇-၂၀၁၈)

□ ဇာတိအားထွန်း

တဲ့ ဆရာအရင်းပါ။ ၁၉၅၇ခုနှစ်လောက်တုန်းက မန္တလေးမှာ အကြိုတက္ကသိုလ်ဝင်တန်းတက်တော့ ဆရာကမြန်မာစာပြောရာ။ စာအသင်အပြုအလွန်ကောင်းတယ်။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော်တို့သင်ရတာက ဘာလွှာတီယို၊ ဝိဇယပြဇာတ်၊ တော်တန်ရီလူ စိတ်မဝင်စားကြဘူး။ ဆရာကတော့ အသင်အပြုကောင်းလေတော့ အတန်းထဲမှာ မြန်မာစာသင်ပြနေတယ်လို့ကို မမြင်တော့ဘူး။ ဝတ္ထုရေးနည်းပို့ချနေတယ်လို့ပဲ မြင်နေမိတော့တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတာ ဆရာက စာသင်ရင်းနဲ့ ရွေးစာတွေညှပ်ပြီး သင်ပေးတယ်။ တကယ်အဆီအနှစ်တွေချည်းပဲ။ အခုကျွန်တော်ဆရာကျေးဇူးကြောင့် စာပေလောကထဲရောက်နေရတာပါ။" ဟု တခုတ်တရထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည်။ ၁၉၅၇-၅၈ကလေးတွင် သိပ္ပံတွဲအနေနှင့် ရန်ကင်းကောလိပ်၌စတင်သည်။ ထို့နောက်ဝိဇ္ဇာတွဲကို ပြောင်းပြီးရန်ကုန် တက္ကသိုလ်သို့တက်ရောက်သည်။ ၁၉၆၀ပြည့်နှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဥပစာဝါဏိဇ္ဇာတန်းအောင်မြင်သည်။ ထို့နောက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌တွေ့ခဲ့သည့် တောင်ငူမြို့မှမိတ်ဆွေကို အကြောင်းပြု၍ တောင်ငူမြို့၌ နေထိုင်ကာပရိတ်စိတ်ကျောင်းကိုတည်ထောင်သည်။ သမ္မတအလွတ်ပညာသင်အထက်တန်းကျောင်းဟု ခေါ်၍ ထို၌ကျောင်းအုပ်ရာထူးဖြင့် အင်္ဂလိပ် ဘာသာကို သင်ပြခဲ့သည်။ ၁၉၆၆ခုနှစ်တွင် ၎င်းကျောင်းကိုပြည်သူပိုင်အသိမ်းခံရသည်။ ထို့နောက် ကျွန်ုပ်တို့ဆရာအဖြစ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသည်။ ၁၉၇၅ခုနှစ်တွင် ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း၌ ၎င်း၏ပထမဆုံးပုံနှိပ်ဖော်ပြခံရသော "အဖြေနှစ်ခု"ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်ဖော်ပြခံရသည်။ ထို့နောက် ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းမှာပင် ဝတ္ထုတိုသုံးပုဒ်ဆက်တိုက်ဖော်ပြခံရသည်။ ထို့နောက် မိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတွင် ဝတ္ထုတိုများဆက်လက်ရေးသားပေးပို့ရာ ၁၉၈၀-၇၉ခုနှစ်ကျဉ်းမှိုဝေမဂ္ဂဇင်း၌ "ညီစေသူ" ဝတ္ထုတိုကို ဖော်ပြခံရသည်။ ၁၉၈၃-ခုနှစ်တွင် တောင်ငူအိမ်နှင့်ခြံကိုရောင်း၍ ရန်ကုန်သို့ မိသားစုလိုက်ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်ပညာရေးတက္ကသိုလ်ကတင်၌ စာအုပ်အ

ဟောင်းဆိုင်ဖွင့်သည်။ ၁၉၈၄ခုနှစ်တွင် မိတ်ဆွေတစ်ဦးနှင့်တွဲ၍ "ရွှင်ပြာလေ့လာ အင်္ဂလိပ်စာ"စာအုပ်ထုတ်ဝေသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် "အင်္ဂလိပ်စာ၊ ကိုယ်ပိုင်အတွေး၊ ကိုယ်ပိုင်အရေး"စာအုပ်ကို အလှူဒါနသနစာအုပ်တိုက်မှထုတ်ဝေသည်။ ၁၉၉၂ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယရီးရာလေ့ပုံပြင်များနှင့် နိုင်ငံစုံပုံပြင်အလှများကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၁၉၉၆ခုနှစ်တွင် ၁၉၉၃ခုနှစ်တွင် ကျေးတောသားနှင့် နိုင်ငံစုံပုံပြင်အလှများ စာအုပ်ကိုထုတ်ဝေခဲ့သည်။ နဂါးလိုဏ်ဂူနှင့် နိုင်ငံစုံပုံပြင်များ၊ ၁၉၉၇ခုနှစ်တွင် ကုလားအုတ်ဖြူကလေးနှင့် နိုင်ငံစုံပုံပြင်အလှများ၊ ဇာတ်တော်လာပုံပြင်များ၊ ၁၉၉၈ခုနှစ်တွင် မော့ရင်းရယ်စရာ အရက်လောကဟာသများ (ဘာသာပြန်)၊ ၁၉၉၉ခုနှစ်တွင် ငှက်တံတားနှင့် နိုင်ငံစုံပုံပြင်များ၊ ကောင်းကင်ထဲက ကြယ်ကလေးတွေနှင့် နိုင်ငံစုံပုံပြင်များ၊ ဖြစ်နိုင်တယ်ထင်စမ်းပါ၊ ဖြစ်ပါတယ်နှင့် နိုင်ငံတကာစကားပုံများ စာအုပ်တို့ကိုရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်တွင် Charles Kuralt ၏ Charles Kuralt's America ကို ကျွန်တော်အမေရိက အမည်ဖြင့်ဘာသာပြန်ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ပြည့်နှစ်တွင် မိတ်ဆွေဦးလွင်မောင်နှင့်အတူ မြားနတ်မောင်မဂ္ဂဇင်းကို ဦးစီးထုတ်ဝေခဲ့သည်။ မြားနတ်မောင်မဂ္ဂဇင်းနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဆရာကောင်းကျော်က မေးထားရာတွင် ဆရာခင်မောင်တိုးက "ကျွန်တော်ကြိုက်တာကျွန်တော်ရွေးတယ်။ Trend ဘောင်ဝင်အောင် ရွေးတယ်။ လူမရွေးဘူး။ ခင်ဗျားပြန်ကြည့်ပါလား။ ကဗျာမှာဆိုရင်သဘာဝပွဲ၊ ကျေးလက်ပွဲ၊ ခွေးခွေးကဗျာတို့လေးတွေပါသလို ကျွန်တော်နားလည်ခံစားနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ မော်ဒန်ကဗျာတွေလည်းပါနေတာပဲမဟုတ်လား။ အဓိကကတော့ ဒသန၊ အလှူကဗျာပါသမျှ ဒီလိုပြောချင်တယ်"ဟု လူနှင့်မူသဘောကို တိတိကျကျရှင်းပြထားသည်။

ယခုဒီစာရေးနေစဉ်မှာပဲ ၂-၉-၂၀၁၈၊ ကြေးမုံသတင်းစာမှာ စာရေးဆရာကြီးခင်မောင်တိုး(ခင်မောင်တိုး-မိုးမိတ်) ကွယ်လွန်ဟူသော သတင်းတို့ လေးတစ်ခုကို တွေ့လိုက်ရသည်။ အဲဒီမှာဆရာမွေးနေ့ကို ဇူလိုင်(၇)ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ဤတွင်ဆရာက စာအုပ်ပေါင်း(၈၀)ကျော်ကိုရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်ဆိုသည်။ ၁-၉-၂၀၁၈ နေ့တွင် မြောက်ဥက္ကလာပြည်သူ့ဆေးရုံ၌ကွယ်လွန်သည်။

ဆရာခင်မောင်တိုးဘာသာပြန်သည့် "ကျွန်တော့်အမေရိက"ထဲက ကျွန်တော်စွဲနေသည့်ဇာတ်ကွက်ကလေးတစ်ကွက်ကို ဒီနေရာမှာ အလှည့်သင့်လို့ ဖောက်သည်ပြန်ချချင်ပါသည်။ မေလ၊ ဘာတိုးတောင်၊

မြောက်ကာရိုလိုင်းနားအခန်းမှဖြစ်သည်။ "ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ ဒေါက်တာတက်လက်ဖိုက အောက်ပါဇာတ်လမ်းကိုပြောခဲ့၏။ သစ်ခတ်စခန်းတစ်ခုမှာ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်နဲ့ ရန်သူဖြစ်ခဲ့သူတစ်ဦးအကြောင်း ကျွန်တော်ပြောပြမယ်။ ဒီလူထမင်းစားခန်းထဲဝင်လာတဲ့

အခါ သူ့မိတ်ဆွေက သေနတ်နဲ့ပစ်လိုက်တယ်။ ကျည်ဆန်က သူ့ရှေ့သွားနှစ်ချောင်းကို ချိုးပစ်လိုက်ပြီး ခေါင်းထဲဝင်သွားတယ်ဗျာ။ သူက ဘာမှမဖြစ်သလို၊ သေနတ်မှန်တဲ့နေရာမှာ ချွန်းဂန်းကလေး ကပ်ထားလိုက်တယ်။ ပြီးမှ ဘီယာဆက်သောက်တယ်လေ။ ချွန်းဂန်းကပ်ထားလိုက်တော့ သူ့နှာခေါင်းထဲကနေ ဘီယာတွေပြန်ထွက်မကျတော့

ဘူးဗျာ။ နောက်နှစ်ပေါင်း၄၀အကြာ တစ်နေ့မှာပေါ့၊ ဘေကာပဲလီးမှာရှိတဲ့ သူ့အိမ်ဝရန်တာမှာ ထိုင်နေခိုက်၊ နှာချေလိုက်သတဲ့။ အဲဒီမှာတင် သူ့နှာခေါင်းထဲကကျည်ဆန်ထွက်ကျလာတော့တာပဲတဲ့ဗျာ။ "လူတွေက ဒီလူနှစ်ယောက်တစ်ကွေ့ကွေ့တစ်ချိန်ချိန်မှာ တွေ့ကြဦးမှာပဲ။ အဲဒီအခါကျရင် ကျောင်းတော်က ရန်စက်တစ်နည်းမဟုတ်တစ်နည်းနဲ့ ရှင်းကြဦးမှာပဲလို့ ပြောနေကြတာပေါ့ဗျာ။ ဒီလိုနဲ့နှစ်တွေတုန်လာခဲ့တယ်ပေါ့။ နောက်ဆုံးမှာ ဟောဒီလိုဖြစ်လာတယ်ဗျာ။ ဘေကာပဲလီးကလမ်းတစ်လမ်းမှာ သူတို့နှစ်ယောက်ရင်ဆိုင်တွေ့ကြတယ်။ ဘေးလူတွေအသက်ရှူမှားကုန်ကြတာပေါ့။ မျက်လုံးပြူးကုန်ကြတာပေါ့။ "ဘာဖြစ်ကြလဲဗျာ"သိချင်စေဖြင့် ကျွန်တော်ဖြတ်မေးလိုက်၏။ သည်တော့တက်က 'အင်းသူတို့ နှစ်ယောက်တွေ့လိုက်တဲ့နေရာမှာပဲ ရပ်ရုံရပ်နေကြတယ်။ နှစ်ယောက်စလုံးက ဘာလုပ်ရမှန်းမသိကြဘူးလေ' ဟုပြောပြီးရပ်ထားလိုက်၏။ ပုံပြောကောင်းသူများ ဇာတ်လမ်းအထွတ်အထိပ်ရောက်ကာ နီးမှာရပ်ထားလိုက်ပုံမျိုးဖြင့် ခေတ္တခဏရပ်ထားလိုက်၏။ ကျွန်တော် မတွေ့တွေ့အောင် ဖန်တီးလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ ခဏကြာတော့မှ သူကဇာတ်လမ်းကိုပြန်ဆက်၏။ အဲ... နောက်တော့သူတို့နှစ်ယောက်ဖက်လိုက်ကြတယ်။ အတော်ကြာအောင် စကားပြောကြတယ်။ ဇာတ်လမ်းက ပါပါပဲဗျာ။"

အချိန်ကာလနှင့် လူသားတို့နှလုံးသားခံစားမှုက အမှန်းနှင့် အာယာတတွေကို အရည်ပျော်သွားရုံမက၊ အငွေ့ပျံသွားစေနိုင်ပုံကို ပြောပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ တိုတောင်းလှသော လူ့ဘဝဆိုတာ ဤသို့လျှင် အကောင်းဘက်သို့ ဦးတည်ရမည်ပင်ဖြစ်သည်။ ဒါသည်ပင်လျှင် လူသားတစ်ယောက်၏မြင့်မြတ်မှုဖြစ်သည်။ သည်လိုစာမျိုးကို ဘာသာပြန်ပေးသည့်ဆရာခင်မောင်တိုးကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရပါသည်။ ဘာသာပြန်ဟူရာတွင် ဘာသာပြန်သူသည်ဘာသာဗေဒတွေကို ဘာသာပြန်ရာ၌ သူ့ကျွမ်းကျင်မှုဖြင့် လွယ်ကူနိုင်သလောက်ခံစားမှုကို ဘာသာပြန်ရာ၌လွယ်ကူဖို့ခဲယဉ်းတတ်သည်။ ဆရာခင်မောင်တိုးသည် ကျွန်တော်တို့ခံစားမှုကိုပါ ဘာသာပြန်ပေးနိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

သယံဇာတများကို ခွဲခြားသုံးစွဲမှုနှင့် မြေအသုံးပြုမှုဆိုင်ရာ နည်းစည်းများကို လိုက်နာရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြေအသုံးပြုမှုနှင့် သယံဇာတထုတ်လုပ်မှုတို့ကို ထိန်းချုပ်ထိန်းသိမ်းမှု ဝန်ကြီးဌာနမှ ထုတ်ပြန်ထားသော သဘာဝသယံဇာတများထုတ်လုပ်မှုနှင့် ကြိုတင်စဉ်းစား စီမံခန့်ခွဲမှုစည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရန် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကုမ္ပဏီများဘက်ကလည်း အစိုးရလိုင်စင် မြေအသုံးပြုမှုစည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရန် လိုအပ်ပါသည်။ အစိုးရဘက်က (၁)မည်သည့်နေရာ Location ရှိ၍ ခွဲခြားသုံးစွဲမှုနှင့် (၂)မည်သည့်ကုမ္ပဏီအား လိုင်စင်ခွင့်ပြုမည်ကို ဆုံးဖြတ်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

လိုင်စင်ထုတ်ပေးမိအားရကောင်းတစ်ခုသည် မိမိနိုင်ငံ၏ သယံဇာတအရင်းအမြစ်နှင့် ဘူမိသေတိအသုံးအဆောင်နှင့် မြေပေါ်၊ မြေအောက် စီမံထိန်းသိမ်းမှု Cadaster and Land Management ဘဏ္ဍာရေးစနစ်တို့ကို အသုံးပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။ လိုင်စင်လျှောက်သည့် ကုမ္ပဏီ၏ နည်းပညာကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ငွေကြေးအင်အားကိုလည်း အစိုးရက ကြိုတင်သိထားရန်လိုအပ်ပါသည်။ လိုင်စင်လျှောက်သည့် ကုမ္ပဏီ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်း၊ လုပ်ငန်းခွင်ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အခွန်ငွေပေးဆောင်နိုင်မှုတို့ကို အခြားနိုင်ငံများတွင် နာမည်ပျက်ရှိ၊ မရှိ သိရန်လိုအပ်ပါသည်။ လိုင်စင်ထုတ်ပေးပြီး ပြန်လည် အစိုးရက အဆိုပါကုမ္ပဏီအား စောင့်ကြည့် Monitor ခြင်းနှင့် စာချုပ် Contract ပါအတိုင်း လိုက်နာမှု စုံစမ်းကြည့်မတ်ရပါသည်။

ဒေါက်တာတိုးမြင့် သယံဇာတပတ်ဝန်းကျင်လုပ်ငန်းလိုင်စင်စနစ် Natural Resource Federalism

သယံဇာတလိုင်စင်ထုတ်ပေးရာတွင် (ပြည်နယ်အစိုးရများ၏)ကဏ္ဍအလွန်အရေးပါပြီး ငွေတိုင်းရင်းသားများအကျိုးရှိပါလျှင် ထိုတိုင်းရင်းသားတို့တွင် မိမိနှင့်ဆိုင်သည့်ကိစ္စ၊ မိမိ(အစိုးရ)ပိုင်သည့်ပစ္စည်း Sense of Ownership and Responsibility ဆိုသည့်စိတ်ဓာတ် အလိုလိုပေါ်ပေါက်လာပါလိမ့်မည်။ မြန်မာနိုင်ငံတော်သို့ ဗဟိုအစိုးရမှ စစ်အုပ်ချုပ်ရေး စစ်အမိန့်ဖြင့်ခိုင်းနေပြီး ဒေသခံတို့၏ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးစွမ်းရည်တို့ကို ခြိမ်းခြောက်သည့် သယံဇာတများကို ကုမ္ပဏီများ၊ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတို့က စိတ်တိုင်းက စည်းမကမ်းမဲ့ ထုတ်ယူဖျက်ဆီးကြပါလိမ့်မည်။

လိုင်စင်ထုတ်ပေးရေးကိစ္စများ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်း၊ နည်းပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းတွင် ဝန်ထမ်းများသာမက ဝန်ကြီးများ၊ ဝန်ထောက်ကြီးများပင် အဆင့်မမီကြပါ။ ဗဟိုအစိုးရ(နေပြည်တော်)သည်ပင် အဆင့်မမီညီမျှနေသဖြင့် ပြည်နယ်အစိုးရတွင် ကျွမ်းကျင်သူနှင့် အတွေ့အကြုံရှိသူ ဆိုလျှင် ဝိဇ္ဇာပညာဆိုင်ရာပညာရှင်များပါလိမ့်မည်။ ထိုထက် ပိုဆိုးသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ မိမိ၏သယံဇာတအခြေအနေများကို သိသည်ထက်ပြည်ပကုမ္ပဏီများက (နည်းပညာပိုကောင်းသဖြင့်) ပိုမိုသိရှိနေပြီး ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရာတွင် Asymmetry of Information ဖြစ်ပြီးမြန်မာဝန်ကြီးများ၊ မြန်မာဝန်ထောက်ကြီးများ(ရှယ်ယူ)ကြောင့်တကြောင့်အဖြစ်ဖြစ်ပြီး၊ ရင်းလက်မှတ်ထိုးသဘောတူကြပါသည်။

ဗဟိုအစိုးရအား လိုင်စင်ထုတ်ပေးရေးကိစ္စမှဖယ်ရှားပြန်လျှင် (၁) အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက် Minimum Environmental Standards ချမှတ်ခြင်း၊ (၂)မြေပြင်(တကယ်)ထုတ်လုပ်မှုအရင်းအမြစ် Geographical Database ရရှိခြင်း၊ (၃) မည်မျှထုတ်လုပ်နေသည် Rate of Extraction တို့ကို မသိနိုင်တော့ပါ။

မြန်မာ့လက်ရှိအခြေအနေ သယံဇာတလုပ်ငန်းလိုင်စင်ရရှိနိုင်မှုကို မြန်မာ့လက်ရှိအခြေအနေတွင် ဗဟိုအစိုးရ(နေပြည်တော်)က လုံးဝတာဝန်ယူထားပြီး လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း Implement ကို နေပြည်တော်ကသာ တာဝန်ယူထားဆဲဖြစ်ပါသည်။

အသေးစားတူးဖော်ခွင့်ကို ပြည်နယ်အစိုးရများက တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော်လည်း လုပ်ငန်းပဏာမ များများမရှိသေးပေ။ နည်းပညာပြည့်ဝစေရန်မူ၊ ငွေကြေးစိတ်ချရသောကုမ္ပဏီကြီးများ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သယံဇာတထုတ်လုပ်ခြင်းလိုင်စင်ရရှိနိုင်မှု အစိုးရနှင့်မြန်မာလူထုကြီးအကျိုးရှိပါလိမ့်မည်။ ကုမ္ပဏီသစ်၊ လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံမရှိ၊ ငွေကြေးပြည့်စုံစွာမရှိသော လမ်းဘေးကုမ္ပဏီများသည် လုံးဝယုံကြည်စိတ်ချရသူများမဟုတ်ကြပါ။ ထိုရောက်၊ ရှင်းလင်း၊ ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်သော Efficient, Transparent and Predictable Licensing Processes လိုင်စင်လျှောက်ခြင်းစနစ်မြန်မာအစိုးရတွင် မရှိသရွေ့ နာမည်ရပြီးကုမ္ပဏီကြီးများ ဝင်ရောက်လာမည်မဟုတ်ပါ။

လောလောဆယ်တွင် သယံဇာတထုတ်လုပ်ခွင့်လိုင်စင် ထုတ်ပေးရာတွင် အသုံးမဝင်၊ ခေတ်မီမဟုတ်သော မရေမရာ အင်္ဂလိပ်စာလုံးများ(ဝန်ကြီးကိုယ်တိုင်ပင်နားမလည်သော)စာချုပ်များ၊ ညွှန်ကြားချက်များသာရှိပါသည်။ ဝန်ကြီးကိုယ်တိုင်ကုမ္ပဏီကြီးများနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးရာတွင် သူတင်ကိုယ်တင် အပြန်အလှန်နားလည် နိုင်သော နိုင်ငံတကာဘာသာရပ်(ဥပမာအင်္ဂလိပ်လို)မပြောတတ်ကြတော့ပါ။ ဥပမာ အဖိုးတန်ကျောက်

ဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းဥပဒေတို့သည် အဓိကဥပဒေများဖြစ်ကြသည်။ ၂၀၁၅တွင် ထုတ်ပြန်သော တိုင်းရင်းသားများ၏ အခွင့်အရေးကွယ်သောဥပဒေအရ သယံဇာတထုတ်လုပ်မှုလိုင်စင်ထုတ်ပေးရာတွင် (ပြည်နယ်အစိုးရများ၏) ပါဝင်မှုကိုထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ငွေတိုင်းရင်းသားတို့အား မိမိတို့ဒေသ၏ သယံဇာတထုတ်လုပ်မှု၊ ကြီးကြပ်မှု၊ အခွန်ငွေရရှိသည့်စွမ်းရည်ကို ပြည့်စုံစွာအသိပေးပြီးမှ လိုင်စင်ထုတ်ပေးရေးကိစ္စများကို ကုမ္ပဏီများနှင့် အစိုးရအဆင့်ဆင့်ဆိုင်ဆွေးနွေးရမည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ (၂၀၁၇)တွင် အဆိုပါအချက်ကို ထပ်လောင်း အားဖြည့်ထားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

NCA အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေးသဘောတူညီချက်တွင် “တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဒေသရှိသယံဇာတထုတ်လုပ်မှုကို ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ဖွင့်ဟဆွေးနွေးပြီး ဆိုင်ရာတိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတို့၏ အကူအညီဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရမည်” ဟုဖော်ပြထားပါသည်။

သယံဇာတထုတ်လုပ်ခွင့်လိုင်စင်ထုတ်ပေးသူများ Licensing Authorities သတ္တုကဏ္ဍတွင် သယံဇာတနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနက လိုင်စင်ထုတ်ပေးသည်။ ထုတ်လုပ်မှု ကဏ္ဍတွင် သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာနက ဦးဆောင်သည်။ နောက်ဆုံးအဆင့်တွင် UEC Union Economic Committee အမျိုးသားစီးပွားရေးကော်မတီက အတည်ပြုချက်ပေးသည်။

ကျောက်စိမ်းနှင့်အဖိုးတန်ကျောက်မျက်ကဏ္ဍတွင် မြန်မာ့ကျောက်မျက်ကော်ပိုရေးရှင်း MGE ကလိုင်စင် လျှောက်လွှာများကို စိစစ်သည်။ ထို့နောက်မှ ဝန်ကြီးဌာနအချင်းချင်းညှိနှိုင်းအဖွဲ့ Interministerial Committee ကအတည်ပြုသည်။ NLDအစိုးရကလားပြီးနောက် ထိုနှစ်ထွေးနေသောလုပ်ငန်းကိုလွယ်ကူရှင်းလင်းရန် စတင်နေပြီဟုသိရသော်လည်း မည်သို့က၊ ဘယ်လောက်အထိလုပ်ပေးမည်ကို ဘုရားမှတစ်ပါး မည်သူမျှမသိနိုင်သေးသဖြင့် တရားဝင်ထုတ်လုပ်မှုများ ရပ်ဆိုင်းလျက်ရှိပါသည်။

\$သန်း100 နှင့်အထက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးမှုရှိသဖြင့် မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် MIC၏ အတည်ပြုချက်ရယူရပါသည်။ MIC သည် စီမံအာဏာဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ဖြစ်ပြီး မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ (၂၀၁၆)၊ မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းဥပဒေ(Myanmar Investment Law) Myanmar Investment Rules တို့အရ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ MICကပြည်နယ်အစိုးရများ နှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်သည်ဟုဆိုပါသည်။

US\$ 5 သန်းအောက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပြည်နယ်အစိုးရတို့က တာဝန်ယူလုပ်ငန်းလိုင်စင်ထုတ်ပေးရ မည်ဟု မြန်မာအစိုးရဥပဒေက ဆိုသော်လည်း မည်မျှအထိ လွတ်လပ်စွာဆုံးဖြတ်ခွင့်၊ အကောင်အထည်ဖော်ခွင့်တို့ကို တိကျစွာဖော်ပြထားပါ။ ဥပမာ တနင်္သာရီတိုင်းအစိုးရအဖွဲ့က ၂၀၁၆တွင် လုပ်ငန်းလိုင်စင် လျှောက်ထားသော ကုမ္ပဏီ(၁၀)ခုကို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းပျက်စီးနေနိုင်သည်ဟု အကြောင်းပြလျက်လိုင်စင်ထုတ်ပေးခဲ့ပါ။ စစ်ကိုင်းတိုင်းအစိုးရကလည်း အလားတူလိုင်စင်ခွင့်မပြုခြင်းများ ရှိခဲ့ပါသည်။ လိုင်စင်လျှောက်သော ကုမ္ပဏီများက

ခရိုင်နှင့်မြို့နယ်အဆင့်တို့ထံမှ လယ်မြေအသုံးချခြင်း Land Use၊ စိုက်ပျိုးမြေAgriculture Land နှင့် သစ်တောပိုးလွှမ်းမှု Forestry တို့အတွက် ထိရောက်တိကျသော စာရင်းကိန်းဂဏန်းများ Data မရရှိသဖြင့် ကုမ္ပဏီများဘက်မှ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် မဖြစ် နိုင်လောက်အောင် ခက်ခဲတတ်ပါသည်။ ပြည်နယ်အစိုးရများ၏ ဝန်ကြီးများကလည်း လုံလောက်သော Data မပေးနိုင်၊ မပေးတတ်၊ လိုအပ်မှန်းပင် မသိကြပါ။

သက်ရောက်မှုရှိသောအခြားအဖွဲ့များ ပြည်နယ်အစိုးရ၏ ကဏ္ဍနှင့်အကျိုးသက်ရောက်မှု Subnational Influence သည် အနည်းအကျဉ်းသာရှိ သော်လည်း လူနည်းစုလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ Ethnic Armed Group နှင့်ဒေသခံ(အစိုးရမဟုတ်သူများ) ၏ ဩဇာကသာသော လွှမ်းမိုးလျက်မည်။ မည်သည့်ကုမ္ပဏီကို လိုင်စင်ချပေးခြင်းကိစ္စများအား အကျိုးသက်ရောက်လျက်ရှိပါသည်။ Thomson Reuters ၏သုတေသနတွေ့ရှိချက်တစ်ခုတွင် မိုင်းမောဒေသတွင် သံဖြူ Tin ထုတ်လုပ်ရေးတွင် ‘ဝ’ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရပြည်နယ်၏ အစိုးရအရာရှိကြီးများ UWSA နှင့် UWSP ကသာ အခွင့်အရေးရရှိပါသည်။ ထိုသတ္တုတူးဖော်သည့်နေရာသည် ‘ဝ’ကိုယ်ပိုင်ပြည်နယ်တွင်ဖြစ် သဖြင့် ဗဟိုအစိုးရ(နေပြည်တော်)က လုံးဝပါဝင်ခွင့်မရှိပါ။ ယခင်အစိုးရများ၏ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများစီစဉ်ခဲ့သော ကိစ္စဖြစ်ပြီး ‘ဝ’ဒေသခံများအကျိုးခံစားရသည်ထက် UWSP အရာရှိကြီးများ ပိုမိုအကျိုးရှိနေပါသည်။

အဖိုးတန်ကျောက်မျက်ရတနာထုတ်လုပ်ခြင်းတွင်လည်း မြန်မာ့တပ်မတော်က တည်ထောင်ထားသော ကုမ္ပဏီများMECနှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေးထိန်းချုပ်မှုလီမိတက် Myanmar Economic Holding Limited UMEHL တို့က အစိုးရတစ်ဦး၊ စစ်တပ်တစ်ဦး၊ စီးပွားရေးသမားတစ်ဦး လုပ်ကိုင်နေပါသည်။ အခွန်ငွေထမ်းဆောင်ခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းစသော ကုမ္ပဏီကလုပ်ရမည့်ကိစ္စများကို ထိုကုမ္ပဏီနှင့် ဆက်သွယ်နေသူများက စောင့်မတ်ကြည့်ရှု Monitor လုပ်နေရာ စစ်တပ်နှင့်ဆက်စပ်သောကုမ္ပဏီများ ထင်တိုင်းလုပ်နေကြပြီး ဒေသခံတိုင်းရင်းသားနှင့်နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများ လိုလားပျက်စီးနေသည်မှာ လူတိုင်းအသိဖြစ်သော်လည်း အဖြေရှာမည်သူ၊ အဖွဲ့အစည်း မရှိဖြစ်နေပါသည်။

လုပ်ငန်းလုပ်ခွင့်လိုင်စင်ပေးခြင်း Authority ကို တစ်နေရာတည်းတွင် ထားခြင်းဖြင့် ပြည်နယ်ဒေသများ၏ သယံဇာတများကို ဒေသခံလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့က ကိုယ်ကျိုးသုံးစွဲထားဆီးနိုင်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံကို ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီစနစ်ဖြင့် ထူထောင်မည်ဟု ရည်ရွယ်ထားပြီးဖြစ်သဖြင့် ပြည်နယ်အစိုးရနှင့် ဒေသခံတိုင်း ရင်းသားလက်နက်ကိုင်တို့က မိမိတို့ဒေသရှိ သယံဇာတကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင်စီမံ၊ ဆုံးဖြတ်လိုကြပါသည်။

ဖက်ဒရယ်မူဝါဒကျင့်သုံးသော မလေးရှားနှင့်ဩစတြေးလျနိုင်ငံတို့တွင် ဥပဒေပြုခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့် ကြည့်ခြင်း Legislation and Regulations တို့ကိုပြည်နယ်အစိုးရများကသာ လုံးဝတာဝန်ယူလျက် လိုင်စင်ထုတ်ပေးပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင်မူ ဗဟိုအစိုးရက သတ္တုတူးဖော်ရေးလိုင်စင်ထုတ်ပေးပါသည်။ သို့ရာတွင် သယံဇာတထွက်ရာ ပြည်နယ်အစိုးရ၏ သဘောတူညီချက်ကို ရယူရပါသည်။ အခြားအသေးစားသယံဇာတများ (မြေစေး၊ ထုံးကျောက်၊ သဲ၊ ဆောက်လုပ်ရေးကျောက်များ)ထုတ်လုပ်ခြင်းကို ပြည်နယ်အစိုးရကသာ လုံးဝတာဝန်ယူလျက် လိုင်စင်ထုတ်ပေးပါသည်။ သက္ကရာဇ်၂၀၁၁အထိ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံပြည်နယ်အစိုးရများက လိုင်စင်ပေါင်း ၁၀,၅၀၀ ထုတ်ပေးခဲ့ရာ လူကတာရှိဗဟိုအစိုးရက တစ်ခုမှသေသောချာမသိလိုက်ရဘဲ ထုတ်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအဖြစ်မျိုးသည် အခွန်ငွေကောက်ခံခြင်းတွင် အခက်အခဲရှိပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုသူတို့၏ အစိုးရအပေါ်ယုံကြည်စိတ်ချမှု Investor Confidence

စာမျက်နှာ (၂၀) သို့

ဟောတောင် ဝန်လုံမန်း နွေအတွင်းသန်းတို့ တိုက်တော့မယ်
တဲ့..

ဆက်သွယ်နေကြောင်းထပ်မံ တွေးသောသောကြောင့်တော့ စစ်သုံး
ခေါက်ပြောင်းလဲနေပြီ ကော်မရှင်ကတော့ ကျွမ်းကျင်ပေါ် ဖို့နေသော
တပ်သားဝန်လုံမန်းအား သူတပ်စိတ်မှူးဆရာကော်အောင်ကလွှဲမပြော
သည်။ နွေအဆိုတာက ဗမာပေတော်တော်စစ်သည်တွေခေါ်သော
နာမည်ပြောင်မြဲသည်။ တပ်သား ဝန်လုံမန်းက သူ့နုပျိုပေါ်က
နွေတွေကို လက်ဖဝါးနှင့်ခပ်ကြမ်းကြမ်းလေးသုတ်ချလိုက်ရင်း...

“ဒီနွေအတွက်လားပေါ့ဗေဗျာ။ ကျွန်တော့်ရိုးစာကောင်းကောင်း
ကျွေးပစ်လိုက်မယ်..” ဟု ရင်ကော့၍ခပ်ကြားကြားပြောသည်။ ဆရာ
ကော်အောင်မှာ ခေါင်းတည်တည်နှင့် ပြန်ထွက်သွား၏။ တပ်သား
ဝန်လုံမန်းတို့ခန်းသည် ဗိုလ်သန်ဝင်ဦးစီးတပ်စုတစ်စု အခြေပြု
ထားသော ဘုရားကုန်းခန်းဖြစ်သည်။ အင်အားက ၂၃
ယောက်ရှိ၏။ ထိုဘုရားကုန်းခန်းသည် တပ်ရင်းမှူး
ဦးစီးစစ်ကြောင်း (၁)အခြေပြုထားသော အောင်
တံခွန်ကုန်း၏ အနောက်ဘက်ရှိ ရွှေကာ
ခန်းလည်းဖြစ်သည်။ ရွှေကာခန်း
ဘုရားကုန်းနှင့် ပင်မအောင်တံခွန်ကုန်း
သည် ကိုက်တစ်ထောင်ခန့်လွှဲမီး၏။
ထိုတံခွန်ကုန်းသည် ဗိုလ်သန်းမြို့၏ပတ်လည်
တောင်ကုန်းများတွင်ယာယီတပ်ရင်း
မှူးခိုလှုံနေထိုင်ပြီးစီး သောခလရ
(၁၁)တပ်ရင်းက ဖြန့်ခွဲ၍ အခြေ
ပြုထား၏။ ထိုခန်း ကုန်းများမှာ
ယာယီတပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်မှူး ဦးလွင်
ဦးစီးသောစစ်ကြောင်း(၁)ရုံးနှင့်
တပ်ခွဲနှစ်ခွဲ အခြေပြုထားသော
အောင်တံခွန်ကုန်း၊ အောင်တံ
ခွန်ကုန်းသည် ပင်မဌာနချုပ်ခ
ခန်းဖြစ်သည်။

ထို့နောက် ဒုတပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်
မှူးတင်အောင်မြင့်ဦး ဦးစီးစစ်
ကြောင်း (၂)မှူးနှင့် တပ်ခွဲနှစ်ခွဲအခြေ
ပြုထားသော အောင်သပြေကုန်း ခွဲမှူး
နှစ်စုအခြေပြုထားသော လမင်းကုန်း
တပ်စုတစ်စု အခြေပြုထားသော ရန်ခင်း
ကုန်းနှင့် တပ်စုတစ်စု အခြေပြုထားသော
ဘုရားကုန်းတို့ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ မိုင်းယန်းမြို့
ထဲခြေနေသောရသော ခလရ(၁၁)သည် ဗမာ
တို့မိုင်းယန်းမြို့အား တိုက်ခိုက်လာ
မည့် ခိုင်လုံသောတပ်သားများရရှိက
တည်ကာ ပင် မိမိတို့ခန်းများခိုင်မာ
တောင့်တင်းအောင် ပြန်လည်ပြုပြင်
နေကြသည်။ အချိန် ကာလ ကား
၁၉၈၈ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလဖြစ်သည်။
နောက်တစ်ချိန်တွင် ၈၈ အရေးတော်ပုံ

ဟု သမိုင်းတွင်ရစ်မည့် အရေးအခင်းကြီး မြန်မာပြည်တွင် ဖြစ်ပေါ်နေ
ချိန်ဖြစ်၏။ ထိုစဉ်က အစိုးရအပေါ် ပြည်သူလူထု၏ အထွေထွေမကျေနပ်
မှုများ သည် အရေးအခင်းကြီးအဖြစ် ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး နောက်ဆုံးတိုင်းပြည်၏
စီးပွားရေးယန္တရားတစ်ခုလုံး ရပ်ဆိုင်းကုန်သည်အထိ ထိန်းမနိုင်သိမ်းမ
ရဖြစ်လာသောအခါ ရွှေတန်းစစ်မျက်နှာများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေ
ကြသော တပ်ရင်းအချို့ပြန်ရပ်သိမ်း၍ ပြည်တွင်းလုံခြုံရေးတာဝန် ချထား
ကြသည်။ ထိုအခြေအနေသည် ဗမာပေတော်အဖို့ အခွင့်ကောင်းတစ်ခုဖြစ်
လာခဲ့၏။ သည်တွင်ဗမာပေတော် သခင်ဗသိန်းတင်ဦးဆောင်သော ဗဟိုစစ်
ကော်မရှင်အဖွဲ့သည် အမြန်ဆုံးမြို့သိမ်းတိုက်ပွဲဆင်နွှဲ၍ လွတ်မြောက်
နယ်မြေကြော့ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြလေ သည်။

ထိုစဉ်က ဗမာပေတော်သည် ၁၉၈၆ခုနှစ်က ဆင်နွှဲခဲ့သော မူဆယ်
မြို့နယ် စီစစ်တပ်စုတို့ကိုပွဲတွင် ခွက် ခွက်လန်အောင် နှိုးငြှားကတည်းက
အမြီးကုပ်နေခဲ့ကြသည်။ ပြီးတော့ သံလွင်မြစ်အရှေ့ခြမ်းသည် သူတို့ဩဇာ
ခံ နယ်မြေဖြစ်နိုင်တော့မှန်း သိရှိသွားကြသော နောင်တော်ပေါက်
ဖော်ကြီးတွေကလည်း စစ်ရေးအကူအညီအားလုံး ဖြတ်တောက်လိုက်ကြ
သည်။ တစ်စိတ်မှပေးတော့ချေ။ သို့သော် ဘာမျှမကြာလိုက်ချေ။ ၁၉၈၈
ခုနှစ်တွင် လူထုအကြံပေးအရေးအခင်းကြီး ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ
ဗမာပေတော်စစ်ကော်မရှင်အဖွဲ့သည် “မဆလအခက်၊ ဗမာပေအခက်”ဟု
ကြွေးကြော်၍ ပြန်လည်ခေါင်းထောင်လာကြ၏။ သည်တွင်ရှိစဉ်ပင်
အင်အားနှင့် လက်နက်ခဲယမ်းများရှိသလောက် ပြန်လည်စုစည်း၍ မြို့
သိမ်းတိုက်ပွဲဆင်နွှဲရန် ပြင်ဆင်လာကြပြန်သည်။ သည်တစ်ကြိမ်ပင်မတိုက်
လည်း ရှမ်းပြည်နယ်အရှေ့ပိုင်းရှိ မိုင်းယန်းမြို့လေးပင်ဖြစ်၏။ မိုင်းယန်း
မြို့လေးထက် အစွန်ကျသော မြို့လည်းမရှိတော့။ မိုင်းယန်းမြို့၏အရှေ့
ဘက် မိုင်၃၀ကျော်အကွာတွင် တရုတ်နယ်စပ် သာရှိတော့သည်။ ကျိုင်း
တုံမြို့နှင့်မိုင်းယန်းမြို့က ၆၅မိုင်ခန့်ကွာဝေး၏။ ကျိုင်းတုံမှဝမ်းတာပုံ၊ မိုင်းခတ်၊
မိုင်းလွေ၊ မိုင်းယန်းလမ်းကြောင်းဖြစ်သည်။ လမ်းကြောင်းက ကားလမ်းဆုံ
သော်လည်းလမ်းမကောင်းပါ။ ဗမာပေတော်သည် မိုင်းယန်းမြို့အား တိုက်
ခိုက်ရန်အင်အား ၂၀၀၀အထိ ပြန်လည်စုစည်းခဲ့ကြသည်။ ဘာပုံဖြစ်ဖြစ်
သည်တစ်ခါ တော့ လွတ်မြောက်နယ်မြေကြော့ရန် ကြေညာနိုင်ရမည်ဟု
အပိုင်တွက်ထားကြသည်။ ဗမာပေတော်အဖို့သည်တစ်ကြိမ် မိုင်းယန်းတိုက်ပွဲ

သည် ဒုတိယအကြိမ်တိုက်ရသော တိုက်ပွဲဖြစ်လေသည်။
ဗမာပေတော်သည် အင်အား ၅၀၀ဖြင့် ၁၉၈၈ခုနှစ်ဧပြီလထဲတွင်
မိုင်းယန်းမြို့အား ပထမအကြိမ်တိုက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်က မိုင်းယန်း
မြို့အား ခမရ(၁၀၈)တပ်ရင်းက လုံခြုံနေယူထား၏။ သို့သော် ဗမာပေတော်
သည် ခမရ(၁၀၈)တပ်ရင်းများကို ဦးတည်တိုက်ခိုက်ခြင်းမပြုဘဲ ရဲစခန်း
ကုန်းနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်စီမံရေးကုန်သွယ် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။ ရဲစခန်းကုန်း
တွင် ရဲတပ်စုတစ်စုနှင့် ခမရ(၁၀၈)မှ တပ်ခွဲတစ်ခွဲအခြေပြုထားသည်။
ဗမာပေတော်သည် ရဲစခန်းကုန်းအား သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သော်လည်း ခမရ(၁၀၈)
အခြားတပ်ခွဲများမှ ထိုရဲစခန်းကုန်းကို တစ်နာရီအတွင်း ပြန်လည်တိုက်
ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့၏။ ဗမာပေတော်သည် မြို့တွင်းရေးဆိုင်များမှ ရသယူ
ဆောင်၍ ပြန်လည်ဆုတ်ခွာသွားခဲ့ကြသည်။ ပထမအကြိမ်မိုင်းယန်းတိုက်ပွဲ
တွင် ခမရ(၁၀၈)မှ အရာရှိစစ်သည် ၄၃ယောက်နှင့်ရဲလေး
ယောက်ကျဆုံးခဲ့၏။ ဗမာပေတော်ဘက်မှ မြေပြင်ပေါ်ကျန်
ရှိ စာပေတော်ကျဆုံးခဲ့၏။ ဤကားပထမအကြိမ်
မိုင်းယန်းတိုက်ပွဲဖြစ်လေသည်။ ဗမာပေတော်သည်
ယခုဒုတိယအကြိမ် မိုင်းယန်းတိုက်ပွဲ အား
၁၉၈၈ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ၁၄ ရက်နေ့
တွင် စတင်ခဲ့ကြသည်။ အင်အား
၂၀၀၀ ဖြင့်ပြန်လည် စုစည်းထားသော
ဗမာပေတော်ဖွဲ့များသည် မိုင်းယန်းမြို့
အား၊ အရှေ့ဘက်၊ အနောက်ဘက်၊
တောင်ဘက်တို့မှ စစ်ကြောင်း သုံး
ကြောင်းခွဲ၍ တဖြည်းဖြည်းပိုင်း
ပတ်လာကြသည်။ ခမရ(၁၀၈)မှ
ဗမာပေတော်တပ်ရင်းတစ်ခုလုံးအား
အရှေ့မြောက်စစ်ဒေသ ခိုင်ခံ
ရေးမှူးလင်ထင်ခေါ် ရဲဘော်ဦး
သိမ်း အနီးကပ်ကွပ်ကဲခဲ့သည်။
ဗွေဦးဆုံးအနေဖြင့် အင်အား
၂၀၀ရှိသော ဗမာပေတော်မှူးနေ
အဖွဲ့သည် ဒုတိယတပ်ရင်းမှူးတင်
အောင်မြင့်ဦး၏ စစ်ကြောင်း(၂)
ရုံးနှင့် တပ်ခွဲနှစ်ခွဲ အခြေပြုထား
သော အောင် သပြေ ကုန်း အား
စက်တင်ဘာ ၁၄ ရက်နေ့တွင် စတင်
တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြ သည်။

ဗမာပေတော်သည် အောင်သပြေကုန်း
အားထိုးခံအတိုင်း လက်နက်ကြီးပစ်ကူတွေ
နှင့်အတူ အော်ဟစ်ညာသံပေး၍ တိုက်ခိုက်
လာကြသည်။

တပ်သား သီဟသူရ
ဝန်လုံမန်း

မိုင်းယန်းတိုက်ပွဲနှင့် တပ်သားသီဟသူရဝန်လုံမန်း

အောင်သပြေကုန်းသည် မိုင်းယန်း
မြို့အရှေ့ဘက်ကိုက် ၅၀၀အကွာတွင် တည်ရှိသော တောင်
ကုန်းနှစ်ကုန်းဖြစ်သည်။ ဗမာပေတော်သည် အောင်သပြေကုန်း
အားအသေခံ၍တစ်ဟုန်ထိုး တိုက်ခိုက်ကြသည်။ သို့သော် ကြာကြာတော့
အသေခံနိုင်ကြပါ။ အောင်သပြေကုန်းမှရဲဘော်များ၏ တုံ့ပြန်ပစ်ခတ်
လာသော ကျည်မှန်တိုင်းကိုမခံနိုင်ဘဲ ပြန်ဆုတ်သွားကြသည်။ သို့သော်
စစ်ကြောင်း (၂)မှူး ဗိုလ်မှူးတင်အောင်မြင့်ဦးသည် ဗမာပေတော်ပစ်လိုက်
သော ၈၂မ လက်နက်ကြီးစ ထိမှန်၍ ဘယ်ဘက်လက်ကောက်ဝတ်တွင်
ဒဏ်ရာရ သွား၏။ ဘယ်ဘက်လက်ကောက်ဝတ်ကအစိုးပေါက်ပြီးသွားသည်။
ထို့ကြောင့် တပ်ရင်းမှူးမှ ဗိုလ်မှူးတင်အောင်မြင့်ဦးအား ပင်မဌာနချုပ်
အောင်တံခွန်ကုန်းသို့ခေါ်ယူ၍ ဆေးကုသမှုခံယူစေပြီး စီမံယာတပ်ခွဲမှူး
အား အောင်သပြေကုန်းကို ဆက်လက်ဦးစီးစေခဲ့သည်။ ဗမာပေတော်သည်
အောင် သပြေကုန်းအား တိုက်ခိုက်၍မရသောအခါ မိုင်းယန်းမြို့တောင်
ဘက်မလွှဲမမကမ်းရှိ ခွဲမှူးနှစ်စုအခြေပြုထားသောလမင်းကုန်းအား
စက်တင်ဘာ ၂၃ရက်နေ့တွင် အင်အား ၂၀၀ဖြင့် ကျားထိုး၍ တိုက်ခိုက်
လာကြသည်။ လမင်းကုန်းအား ထိုသို့အကြိမ်ကြိမ်ကျားထိုးတိုက်ခိုက်ကြ
သော်လည်း မရသဖြင့် နောက်ထပ်ဗမာပေအင်အား ၂၀၀ထပ်မံပေးပေါင်း
လာပြီး မိုင်းဝန်းတိုက်ခိုက်လာကြ၏။ ထို့ကြောင့် ခွဲမှူးနှစ်စုသည် လမင်း
ကုန်းအား စွန့်လွှတ်၍ ပင်မအောင်တံ ခွန်ကုန်းသို့ သွားရောက်ပေးပေါင်း
ခဲ့ကြ၏။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဗမာပေအင်အား ၁၀၀၀ခန့်သည် မိုင်းယန်းအ
နောက်တောင်ဘက်ရှိ အင်အား၁၈၀ယောက်တပ်စုအခြေပြုထားသော
ရန်ခင်းကုန်းအားဝင်တိုက်ကြသည်။

ဗမာပေတော်သည် ရန်ခင်းကုန်းအား လေးဖက်လေးတန်မှ အလုံးအ
ရင်းဖြင့် ကျားထိုးတိုက်ခိုက်လာကြရာ ရန်ခင်းကုန်းတစ်ခုလုံး ဆုတ်ခွာ
၍အောင်တံခွန်ကုန်းသို့ ပေးပေါင်းခဲ့၏။ ဗမာပေတပ်ခွဲများသည် လမင်းကုန်း
နှင့်ရန်ခင်းကုန်းအား သိမ်းပိုက်ရရှိပြီးနောက် ထိုနေ့နေ့လယ် ၁၂နာရီ
အချိန်ကစပြီး အင်အား၄၀၀ကျော်ဖြင့် ဗိုလ်သန်ဝင်တပ်စုအခြေပြုထား
သော ဘုရားကုန်းအား လက်နက်ကြီးများတစ်စုစုပစ်ခတ်၍ မိုင်းဝန်းတိုက်
ခိုက်လာကြသည်။ ဗိုလ်သန်ဝင်တပ်စုက အင်အား၂၃၀ယောက်၊ ဗမာပေတော်
က အင်အား ၄၀၀၊ သို့သော်ဗိုလ်သန်ဝင် တပ်စုမှာထိုဗမာပေအင်အား
၄၀၀အား မဆုတ်တမ်းခွင့်ကြသည်။ တပ်သားဝန်လုံမန်း တာဝန်ယူထား

သော ပစ်ကွင်းဧရိယာ မျက်နှာစာဘက်ဆင်ခြေလျှော့အ တိုင်း ဗမာပေတော်
အလုံးအရင်းနှင့်ကျားထိုးတိုက်လာကြသည်။ တပ်သား ဝန်လုံမန်းသည်
သူ့ဘေးပတ်လည်တွင် လက်နက်ကြီးတွေ မရှောင်မလွတ်ခိုင်းအောင်
တဝန်းဝန်းကျလာသော်လည်း နေရာမပြောင်းဘဲ အလုံးအရင်း နှင့်ကျား
ထိုးတိုက်လာကြသော ဗမာပေတော်မှူး နေရာတပ်ဖွဲ့အား “ငါ.. မသားနွေ
အတွေ့ တက်လာစမ်း၊ ဝန်လုံမန်းကွ၊ မင်းတို့မိုက်ကယ်ဆိုတာ ယှဉ်းသေး
တယ်”ဟု အော်ဟစ်ကြုံးဝါးရင်း သူ့လက်စွဲတော်ရိုးကြီးဖြင့် တခန်းခန်း
တခိုင်းခိုင်း ပစ်ခတ်နေတော့၏။ ဗမာပေဝေယောက်ခန့် လဲကျသွားသည်။
ထိုအချိန်တွင် တပ်စုမှူးဗိုလ်သန်ဝင်ဒဏ်ရာရသွားကာ တပ်စုအား ဘုရား
ကုန်းမှဆုတ်ခွာ၍ အောင်တံခွန်ကုန်းသို့ပေးပေါင်းကြရန် အမိန့် ပေးတော့
၏။ သည်တွင်တပ်သားဝန်လုံ မန်းက “မြန်မြန်ဆုတ်ကြ ဒီနွေအတွေ့ကို
ငါခံချထားမယ်”ဟုအော်ဟစ်၍ တပ်စုအား ဆုတ်ခိုင်းလိုက်သည်။

တပ်စုသည် ဒဏ်ရာရတပ်စုမှူးဗိုလ်သန်ဝင်နှင့်ရဲဘော်အချို့အားတွဲ
၍ ဆုတ်ခွာနေကြစဉ် တပ်သားဝန်လုံ မန်းက စခန်းပေါ် အလုံးအရင်းနှင့်
ပြေးတက်လာကြသော ဗမာပေများအား ခံပစ်ထားရင်းသူပစ်ဆုတ်ခွာလာခဲ့
သည်။ သို့သော် ဗမာပေများသည် ဆုတ်ခွာနေသော ဘုရားကုန်းတပ်စု
နောက်သို့ ထက်ကြပ်မကွာလိုက်လဲ တိုက်ခိုက်လာကြရာ တပ်သားဝန်လုံ
မန်းသည် မိမိတို့တပ်စုအားလုံး အောင်တံခွန်ကုန်းသို့ အချိန်မီပေးပေါင်း
နိုင်ရေးအတွက် လိုက်လံတိုက်ခိုက်လာသော ဗမာပေများအား အစွမ်းကုန်
ခုခံပေးထားရင်း နောက်ဆုံးမှ တာဝန်ယူဆုတ်ခွာလာခဲ့၏။ ထို့ကြောင့်
ဘုရားကုန်းတပ်စုအားလုံး အောင်တံခွန်ကုန်းသို့ အချိန်မီပေးပေါင်း နိုင်ခဲ့
လေသည်။ လမင်းကုန်း၊ ရန်ခင်းကုန်းနှင့် ဘုရားကုန်းအား သိမ်းပိုက်ရရှိ
သွားသော ဗမာပေများသည် ထိုကုန်းများပေါ်သို့ ၎င်းတို့လက်နက်ကြီးများ
တင်၍ ပင်မအောင်တံခွန်ကုန်းအား မညှာတမ်းပစ်ခတ်ထားပြီး အင်အား
၅၀၀ကျော်ရှိ ဗမာပေတော်မှူးနေရာတပ်ခွဲများကလည်း တစ်လက်စတည်း
ပိုင်းဝန်းတိုက်ခိုက်လာတော့၏။ ထို့ကြောင့် တပ်ရင်းမှူးဗိုလ်မှူးဦးလွင်သည်
အိတ်တီဖိုးခေါ် ၈၄မမပခုံးထမ်းနောက်ပွင့် လောင်ချာသမားအားကိုယ်
တိုင်ကြီးကြပ်၍ ဗမာပေတော်အလုံးအရင်းတက်လာကြသော မျက်နှာစာ
များဆီပစ်ခတ်စေသည်။ ရွှေဆုံမှ အသေခံတက်လာကြသော ဗမာပေ
တပ်ဖွဲ့များသည် တကယ်ပင်အတုံးအရှုံးသေဆုံးကုန်ကြ၏။ သို့သော်
ဗမာပေလက်နက်ကြီးအဖွဲ့သည် အိတ်တီဖိုးပစ်ခတ်သော နေရာအား
၎င်းတို့ ၅၇မမလေးလက်ဖြင့် စုပြုံပစ်ခတ်လာကြရာ တပ်ရင်းမှူးဗိုလ်မှူး
ဦးလွင်သည် ၅၇မမခွင်းကျည်ထိမှန်ပြီး ကျဆုံးသွားခဲ့လေသည်။

တပ်ရင်းမှူးကျဆုံးသွားသောအခါ ဒဏ်ရာအား ဆေးကုသရန်အော
င်တံခွန်ကုန်းသို့ရောက်နေသောဒုတပ်ရင်းမှူးဗိုလ်မှူးတင်အောင်မြင့်ဦးက
တိုက်ပွဲကိုဆက်လက်ဦးဆောင်ခဲ့၏။ ဗိုလ်မှူးတင်အောင်မြင့်ဦးသည် ဒဏ်
ရာရသော လက်တစ်ဖက်အား ပတ်တီးလည်ပင်းစလွယ်သိုင်း၍ တပ်ရင်း
အားလိုက်လံကွပ်ကဲသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဆီလူးဘက်လှုပ်ရှားနေသော
ဗိုလ်မှူးစိန်အေးတပ်ခွဲလည်းလမ်းမှ ဗမာပေဖြတ်တောက်နေအဖို့အား
အတင်းထိုးဖောက်တိုက်ခိုက်၍ အောင်
တံခွန်ကုန်းသို့ ပေးပေါင်းနိုင်ခဲ့လေ
သည်။ ထိုအချိန်တွင် အခြား နေရာ
များတွင် ဖြန့်ခွဲထားသော ဗမာပေ များ
သည်အောင်တံခွန်ကုန်းအနီးသို့ဝေဝေး
ရောက်ရှိလာကြရာအင်အား ၁၀၀၀
အထိစုဖွဲ့လာကြ၏။ ဗမာပေတော်သည်
အောင်တံခွန်ကုန်းပင်မစခန်းကြီးအား
လက်စတုံးချေမှုန်းရန် ပြင်ဆင်လာကြ
သည်။ အောင်တံခွန်ကုန်းကျလျှင် မိုင်းယန်းမြို့ကျတော့နှင့်အတူတူပင်
ဖြစ်၏။ မိုင်းယန်းမြို့ကျလျှင်ဗမာပေတော်အဖို့သူတို့လွတ်မြောက်နယ်မြေအဖြစ်
ကျွန်ုပ်တို့ကြည့်ရဦးမည်။ ထို့ကြောင့်အင်အား ၁၀၀၀ ခန့်ရှိသော ဗမာပေ
ချေမှုန်းရေးတပ်ဖွဲ့များသည် စက်တင်ဘာ ၂၅ရက်နေ့ နံနက် ၅ နာရီအချိန်
မှစ၍ အောင်တံ ခွန်ကုန်းအား အမဲမျက်နှာလိုသလိုသိမ်းပိုက် တိုက်ခိုက်လာ
ကြ၏။ ဒုတိယတပ်ရင်းမှူးဗိုလ်မှူးတင်အောင်မြင့်ဦးကလည်း လေကြောင်းပစ်
ကူမလာမချင်း မဆုတ်တမ်းကျည်ကုန်ကျည်ခန်း ခုခံကြရန် ရဲဘော်များ
အား လိုက်လံအမိန့်ပေးနေ၏။ ထိုအချိန်တွင် တပ်သားဝန်လုံမန်းတစ်
ယောက် ဗမာပေတော်လွှမ်းမိုးလိုက်သော တရုတ်လုပ်ငရုတ် ကျည်ပွေ့လက်
ပစ်ဗုံးတစ်လုံးထိမှန်ပြီး လဲကျသွားသည်။ သေနတ်တခြားလူတစ်ခြား
ဖြစ်သွားသည်။

တပ်သားဝန်လုံမန်းသည် သတိပြန်လည်လာပြီး ပြန်ထမြဲကြိုးစား
သည်။ သို့သော် ဝမ်းဗိုက်နှင့်ညာဘက် ပေါက်ကွဲ ဒဏ်ရာကြောင့် မထနိုင်
တော့။ သည်တွင် သူ့အိမ်ကွမ်းမင့်တွင် ချိတ်ထားသော လက်ပစ်ဗုံးကိုဖြုတ်၍
လုံခြုံရေးစွဲကွင်းဖြုတ်လိုက်သည်။ ထိုအချိန်တွင် သူ့သေနတ်ကျိုးအား
ကောက်ရန်ပြေးတက်လာသော ဗမာပေ တစ်ယောက်အား ရုတ်တရက်ဆွဲ
လုံးပြီး နှစ်ယောက်ကြားမှာလက်ပစ်ဗုံးဖောက်ခွဲ၍ အသက်ချင်းလဲပစ်လိုက်
သည်။ ထိုဗမာပေနောက်မှပြေးလိုက်လာကြသော ဗမာပေနှစ်ယောက်လည်း
အဆစ်ပါ၍ ကျဆုံးသွားခဲ့၏။ တိုက်ပွဲမှာပြင်းထန်လှသည်။ ခလရ(၁၁)မှ
ရဲဘော်များသည် အသက်ရှူချိန်ပင်မရ။ စခန်းစည်းစိမ်းသုံးထပ်အား
အတင်းဖောက်၍ အသေခံတက်လာကြသော ဗမာပေများအား အသေ
အလဲခံနေကြသည်။ ထိုအချိန်တွင် ပီစီဆီဗင်းဗုံးကြဲလေယာဉ်လေးစီး
ရောက်လာပြီး လေကြောင်းပစ်ကူများပေးနိုင်ခဲ့သဖြင့် ဗမာပေအလဲလဲ
အပြိုပြိုနှင့် ပြန်ဆုတ်သွားကြသည်။ ဗမာပေတိုက်စစ်အဟုန်များလည်း
ရုတ်တရက်ရပ်တန့်သွားခဲ့၏။ ဗုံးကြဲလေယာဉ်များသည် ဗမာပေများက
သိမ်းပိုက်၍အခြေကုတ်ယူထားသော ဘုရားကုန်း၊ လမင်းကုန်း၊ ရန်ခင်း
ကုန်းတို့အား တစ်လက်စတည်းပစ်ကြတိုက်ခိုက်ပေးသည်။

စည်တီးရင်ရေကြီးတဲ့ ရန်ပယ်ချောင်းလား ဆွာချောင်းတမံလား

ရှေးဟောင်းဟူနိုင်မှာ ဗိဿနိုးဘုရင်မ ပန်ထွာစိုးစံတော်မူစဉ် ရန်သူတပ်များ အဝန်းအဝိုင်းတွင်းဝင် ရောက်လာတဲ့အခါ စည်ကြီးတီး လိုက်တာနဲ့ ရန်ပယ်ချောင်းတံခါးပွင့်သွားပြီး ရန်သူတွေအားယားယား ရေစီးအ ချိန်နဲ့မျှောပါသွားကာ ပန်ထွာဘုရင်မအောင်ပွဲဆင်ခဲ့ဖူးတယ်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၂၉)ရက်နေ့နံနက် (၅)နာရီခန့်က ပဲခူးတိုင်း ဒေသကြီးရေတောရှည်မြို့နယ်ဆွာမြို့ရှိ ဆွာချောင်းတမံရဲ့ ရေပိုလွှဲလက် တံမြောင်းနံရံ ပြိုကျမှုကြောင့်ရေများတိုးဆင်းမှုဖြစ်ပွားခဲ့ရာ ဆွာမြို့ရေ လွှမ်းမိုးမှုဒဏ်ခံခဲ့ပြီး ရန်ကုန်-မန္တလေးအမြန်လမ်းမကြီး ၁၆၆မိုင်ဝန်း ကျင်မှာ ရန်ကုန်-မန္တလေးပုံမှန်လမ်းဟောင်းမှာ ရန်ကုန်-မန္တလေးရထား လမ်းပိုင်း ရေကျော်မှုတွေ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ရှစ်နာရီခွဲကျော်ကြာ ဆက်သွယ် မှုပြတ်တောက်ခဲ့ရတယ်။

ကား လမ်းပိုင်းနှင့်ဆက်သွယ်မှု ရထား လမ်းပြိုနိုင်မှုစစ်ဆေးနေဆဲဖြစ် တယ်။

ဆွာဆည်ရေတိုးမှုကြောင့် တောင်ငူမြို့နယ်တောင်မြစ်ရေ မှာ ဖိလပ်စီမံသန့်ရဲ့ ဩဂုတ် ၃၀ ရက်နေ့လွှဲ သုတေသနတိုင်း တာချက်အရ ဇွဲခမ်းရေမှတ် ၆၀၀ စင်တီမီတာအထက် ၆၆၃ စင်တီ မီတာနှစ်ပေကျော် လွန်ရောက် ခဲ့နေပြီး တောင်ငူမြို့နယ်ကျေးရွာ တွေမှ လူဦးရေ (၁၅၀၀၀)ကျော် ရေဘေးလွတ်ရာပြောင်းရွှေ့ခဲ့ ရတယ်။

မြစ်ရေမှာစိုးရိမ်ရေမှတ်အထက်ကျော်လွန်နေပြီး (၂၄) နာရီအတွင်း တစ်ပေခန့်ထိ ထပ်မံမြင့်တက်လာ နိုင်တယ်လို့သိရတယ်။ တောင်ငူ-သံတောင်ကားလမ်းမကြီးချောင်းမပေးတော်ဘုရားရွှေ ရေကျော်နေလို့ ယာဉ်သွားလာမှု ခပ်တန့်ခဲ့ကြောင်းသိရတယ်။

ဆွာချောင်းရေပိုလွှဲမှုကြောင့်လူနစ်(၆၀၀၀၀)ကျော် ရေကျော် သွားကာ တစ်သိန်းခွဲလောက်ရေ ကျော်ပျက်စီးသွားတယ်။ ရေကြီးမှုသို့ နံနက်(၁၀)နာရီမှာ ဒုသမ္မတဦးတင်နုရီနီထီးယူ တပ်မတော်ကာကွယ် နေ့ဦးစီးချုပ်ချုပ်ချယ်မှုကြီးမင်းအောင်လှိုင်၊ လူမှုဝန်ထမ်းကယ်ဆယ် နေနှင့် ပြန်လည်နေရာချထား နေ ဝန်ကြီးဒေါက်တာဝင်းမြတ် အေး ဆောက်လုပ်ရေးဒုဝန်ကြီး ပဲခူးတိုင်းဝန်ကြီးချုပ်တို့ ရောက်ရှိ လာကာကူညီကယ်ဆယ်ရေးလုပ် ငန်းတွေကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ ကြောင်းသိရတယ်။

ယခုအချိန် ထိရေတာရှည်မြို့နယ်နဲ့ တောင်ငူ မြို့နယ်ကျေးရွာအချို့ ရေကြီးရေ လွှဲခံနေရဆဲဖြစ်ကာလူသေဆုံးမှု ရှိခဲ့ပြီးတစ်ဦးသေဆုံးခြောက် ဦးပျောက်ဆုံးကာ လူ(၆၀၀၀၀) ကျော်ရေဘေးသင့်ခဲ့တယ်။ တောင်ငူမြို့နယ်မှာ လူတစ်ဦးသေဆုံးကာ လူဦးရေ (၁၅၀၀၀)ကျော် ရေဘေးသင့်ခဲ့ပါတယ်။

ရေကြီးတဲ့အခါ ရေနစ်မြုပ်နေတဲ့အဆောက်အအုံကနေ ထွက်ခွာရ မယ်။ ရေထဲလျှောက်သွားနေတာ၊ ကားမောင်းနေတာ မလုပ်သင့်ဘူး။ ဒူးဆစ်လောက်ရေတစ်ဟုန်ထိုး စီးဆင်းနေတဲ့ ရေမှာ လူမျှောပါသွားနိုင် တယ်။ ရေညစ်ပတ်ပြီး အမှိုက်သန့်ကိတ်၊ တွင်း၊ မြေအောက်မီးကြီး၊ ရေတွင်းစတဲ့ အန္တရာယ်တွေရှိနိုင်တယ်။ နှစ်ပေလောက်နက်ပြီး အချိန်နဲ့ စီးနေတဲ့ရေက ကားတစ်စီးကို တိုက်ချသွားနိုင်တယ်။ အချိန်နဲ့ရေစီးနေ ချိန်မှာ ကားမောင်းဖို့ကြိုးစားတဲ့သူတွေရေစီးနဲ့ မျှောပြီးသေတတ်တယ်။

သက်စွန့်ဆဲ ဖျားလို့ က်ရွာတာမျိုးဖြစ်ရအောင်ကိုယ်တယ်မှာရှိနေ ကြောင်း မိတ်ဆွေတွေ၊ မိသားစုတွေ အသိပေးထားသင့်တယ်။ ရေလွတ်အဆောက် အအုံ၊ အိမ်(သို့)ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းတွေမှာ နေဖို့ အာဏာပိုင်တွေက ပြောကြားထားရင် လိုက်နာနေထိုင်ရမယ်။ သဘာဝ ဘေးကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုတွေများနိုင်ပါတယ်။

ကမ္ဘာ့သစ်တော ပြုန်းတီးမှုမှာ ဘရာဇီးလ်ပထမ၊ အင်ဒိုနီးရှား ဒုတိယနဲ့ မြန်မာတတိယရှိပါတယ်။ ဘရာဇီးလ်က အမေရိကန်တော၊ အင်ဒိုနီးရှားက မိုးသစ်တောကြီးတွေ လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ကျန်ရှိနေတဲ့ တိုင် မြန်မာမှာမရှိတော့ဘူး။ ၁၉၈၈မတိုင်မီက သဘာဝသစ်တော ကြီးတွေ ၇၀ရာခိုင်နှုန်းနီးနီးဆုံးသိမ်းနေတော့ တော်ရုံရေကြီး ရေလျှံနဲ့ မုန် တိုင်းဒဏ်ခံနိုင်ရည်ရှိပါတယ်။ ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်မှာ သစ်တောဧရိယာ ၅၇ရာခိုင်နှုန်း၊ ၂၀၁၅မှာ ၄၃ရာခိုင်နှုန်းအထိသာ သဘာဝသစ်တောတွေ ကျန်ရစ်တော့တာနဲ့နည်းတူ သဘာဝဘေးဆိုး၊ ရေကြီးရေလျှံ၊ ကမ်းပြို မြေပြို၊ ရာသီဥတုဆိုးရွားမှုဒဏ်ကို တစ်နိုင်ငံလုံး ကြုံတွေ့လာရတာပါ

ဒေါက်တာထူးပြည့်စုံသျှင်

ဝင်နေတယ်။ ဆည်မြောင်းတာတမံက ရေကြီးရေလျှံနဲ့ သဘာဝဘေး ဒဏ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း တာဝန်ယူနိုင်ပေမယ့် ဆည်ရေတိုးတဲ့အခါ မဖောက်ချ ရင်တာတမံ၊ ရေမြောင်းလက်တံပြိုကျမှုတွေရှိလာတယ်။

မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းလို့ အုတ်ဖိုမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်-ပြည်ကား လမ်းရေကျော်မှု၊ မြစ်သာမြစ်ရေ တိုက်စားမှုကြောင့် ကလေးမြို့နယ်၊ တောင်ဦးကျေးရွာကမ်းပြိုကျကာ လူနေအိမ်များရွှေ့ပြောင်းပေးရမှု၊ တရုတ်ပြည်နယ်အတွင်းရေကြီးနစ်မြုပ်မှုကြောင့် မိုးဝပါးစိုက်ဧက

(၃၀၁၈၀) နဲ့ အစေ့ထုတ်ပြောင်း (၁၆၆၃)ဧကပျက်စီးမှုတို့ရှိနေ တယ်။ မွန်ပြည်နယ်အတွင်းနဲ့ သထုံခရိုင် ဘီးလင်းမြို့ရေကြီးရေလျှံမှုကြောင့် ကျပ်တီလီယံချီဆုံးရှုံးမှုတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြား မုတ်သုံလေအားကောင်းလာမှုနဲ့ စံချိန် တင်မိုးရွာသွန်းမှုကြောင့် မြေပြိုခြင်း လမ်းတံတားပျက်စီးခြင်း၊ မြေပိသေ ဆုံးခြင်း၊ မြစ်ချောင်းရေလျှံခြင်း၊ လှေ၊ သမ္ဗန်များရေစီးနဲ့မျှောပါခြင်း၊ သောက်သုံးရေပြတ်လပ်ခြင်းစတဲ့ ဆုံးရှုံးမှုတွေ အများကြီးဖြစ်နိုင်ပါ တယ်။ အစိုးရနဲ့ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့တွေရဲ့ အဓိကတာဝန်က အသက် ကယ်ဆယ်ဖို့ဖြစ်တယ်။ ဆုံးရှုံးသမျှပြန်ရအောင် လုပ်ပေးဖို့ကအဓိက မဟုတ်ဘူး။ သန့်ရှင်းတဲ့အစားအစာ၊ ရေသန့်၊ ဝတ်စရာ၊ နေစရာပေး နိုင်ရမယ်။ စိတ်ဒဏ်ရာကုသပေးနိုင်ရမယ်။ သဘာဝဘေးကြောင့် ထိတ် လန့်သွားပြီးနောက် စိတ်ဒဏ်ရာခံစားမှုတွေ ပေါ်လာလေ့ရှိတယ်။ စိုးရိမ်စိတ်များတယ်။ စိတ်ဓာတ်ကျတယ်။ စိတ်အပြောင်းအလဲဖြစ်တယ်။ အလုပ်မလုပ်နိုင်၊မစားနိုင်၊ မအိပ်နိုင်ဖြစ်မယ်။ ကူညီတတ်သူတို့ နှစ်သိမ့် ဆွေးနွေးပေးရမယ်။ ကိုယ့်မိသားစုဝင်တစ်ဦးဦး ကိုယ့်လုပ်ငန်းကိုင်ဖက် တစ်ဦးဦး ဆုံးပါးသွားခဲ့လို့ စိတ်ခံစားမှုတွေ ကျန်ရှိနိုင်တယ်။ အိပ်မက် ဆိုးတွေနဲ့ စိတ်နှလုံးထိခိုက်မှု ရေရှည်ခံစားရနိုင်တယ်။

ရေကြီးမှုအပါအဝင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွေက လူတို့ရဲ့တရား မျှတမှုနဲ့ စိတ်နှလုံးထိခိုက်စေပါတယ်။ စိတ်အေးအေးထားသင့်တယ်။ ကိုယ့်လိုပူပင်သောကရောက်နေသူတွေ၊ ခံစားမှုမူဝါဒ၊ ပူပင်သောက လျှော့ရမယ်။ ဘာသာရေးလိုက်စားရမယ်။ လူလုပ်တိုင်းမဖြစ်ပါလား၊ သဘာဝဘေးမလွန်ဆန်နိုင်ပါလား။ ရှေးကပြခဲ့တဲ့ကုသိုလ်နည်းနဲ့လို့ သည်လိုမနည်းရအောင် ဘဝမှာအသက်ရှင်နေသရွေ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု

လုပ်မယ်စသဖြင့် အကောင်းမြင်စိတ်ထားပြီး ကုသိုလ်စိတ်ထားသင့် တယ်။ အကုသိုလ်၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ မဝင်သင့်ဘူး။ ကိုယ့်ကျမှဖြစ်ရလေခြင်း စိတ်ဓာတ်ကျနေလို့မဖြစ်ဘူး။ ပြန်လည်အား ယူရမယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ပတ် ဝန်းကျင်မှာ ကိုယ့်ထက်ကဆိုးသူ၊ ဒုက္ခကြုံတွေ့ နေရသူတွေအပေါ် မေးမသင့်တယ်။ ပူဆွေးနေစရာမလိုဘူး။

မိုးများပြီးချောင်းရေ မြောင်းရေလျှံမှုကြောင့် လူနေအိမ်များ ရေမြုပ်ကုန်ပြီး ကုန်းမြင့်ရပ်ရှိ ဘုန်းကြီးကျောင်း၊ မွေရာရုံ၊ စာသင် ကျောင်း၊ အသင်းတော်များစတဲ့ ဘာသာရေး၊ လူမှုရေးအဆောက်အအုံ တွေမှာ ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းတွေဖွင့်တယ်။ အများသောက်သုံးတဲ့ သောက်ရေကန်၊ ရေတွင်းများကလိုရင်း ခပ်ခြင်းပြု လုပ်ဖို့လိုတယ်။ သောက်ရေသန့်မရရင် ရေကိုကျိုချက်သောက်သုံးသင့်တယ်။ စနစ်တ ကျ ချက်ပြုတ်စား သောက်သင့်ပါတယ်။

ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါဟာမသန့်ရှင်းတဲ့အစားအစာနဲ့ သောက် သုံးရေတို့မှတစ်ဆင့် ကူးစက်တတ်တဲ့ ရောဂါတစ်ခုဖြစ်တယ်။ ရာသီ မရွေးဖြစ်လေ့ရှိပြီး ရေကြီးရေလျှံတွေမှာ အဖြစ်များလေ့ရှိတယ်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်း လျှောရောဂါဟာ အီကိုလိုင်း၊ အမီဘာ၊ ဘတ်စလေရီ ပိုးကြောင့် အသည်းရောင်အသားဝါ အေဗိုင်းရပ်စ်ကြောင့် လည်းဖြစ်နိုင် တယ်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောမှု ကာကွယ်ဖို့ရေကို ကျိုချက်သောက် သုံးရမယ်။

တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှု ဂရုပြုရမယ် အစားအစာကို ပူပူနွေးနွေး စားသောက်ရမယ်။ ယင်မနားအောင် ဖုံးအုပ်ထားရမယ်။ အစာမစားမီနဲ့ အိပ်သာမှအဆင်းမှာ လက်နှစ်ဖက်လုံး ဆပ်ပြာ၊ ရေတို့နဲ့ အနည်းဆုံး စက္ကန့်(၂၀)ကြာဆေးကြောရမယ်။ ခြင်၊ ယင်မပေါက်ပွားစေဖို့ ပတ်ဝန်း ကျင်သန့်ရှင်းရေးဂရုပြုရမယ်။ ပြင်းထန် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါက အသက်ဆုံးရှုံးနိုင်တယ်။ ဓာတ်ဆားရည် အလွယ်တကူသောက်သုံးနိုင်ဖို့ စီစဉ်ပေးရမယ်။ နီးစပ်ရာကျန်းမာရေးဌာနသတင်းပို့ပြီး ထိရောက်တဲ့ ကုသမှုခံယူကြဖို့လိုအပ်ပါတယ်။

လူတိုင်းရေကူးတတ်သင့်တယ်။ ရုတ်တရက် ရေကြီးရင် အရေးတ ကြီးယူဆောင်ရမယ့်စာရွက်စာတမ်းနဲ့ အရေးကြီးပစ္စည်းတွေ ကိုယ်စီရ ဖို့လိုအပ်ပြီး လက်နှိပ်ဓာတ်မီး၊ ဘက်ထရီအပိုများ၊ ဓာတ်ခဲသုံးရေဒီယို၊ သောက်ရေသန့်ခန်းရက်စာ သို့မဟုတ် (၁၀)ရက်စာ အစားအစာ၊ ရေရိက္ခာစုဆောင်းရမယ်။

မြစ်ရေကြီးမှု၊ ဆည်ရေကြီးမှု၊ ဆည်ရေဖောက်ထုတ်မယ်သတင်း ရရင် မိသားစုဝင်၊ ကျွဲ၊ နွား၊ တိရစ္ဆာန်တွေ အမြန်ရွှေ့ဖို့လိုမယ်။ ရေဒီယို မှ မိုးလေဝသနဲ့ မြစ်ရေကြီးခြင်းသတိပေးချက်နားထောင်ဖို့၊ အန္တရာယ်ရှိ တဲ့ နေရာမသွားဖို့၊ သောက်ရေသိုလှောင်ထားဖို့၊ အရေးကြီးတဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းများ လုံခြုံတဲ့နေရာ ပြောင်းရွှေ့ဖို့လိုပါတယ်။ မုန်သုံလေ ကောင်းရင်၊ ချောင်းဖျားမိုးကောင်းရင် မြစ်ချောင်းရေလျှံတတ်လို့ နေ့စဉ်မိုးလေဝသ သတင်းနားထောင်ရမယ်။

မြစ်ချောင်းအင်းအိုင်၊ ဆည်တာတမံတွေ ရေကြီးရေလျှံတဲ့အခါ ယင်းဒေသလူတွေရဲ့ အခြေခံစီးပွားရေး အားလုံးပျက်စီးရတာကြောင့် နေရာပြန်လည်ချထားရေးမှာ ရေကြီးရေလျှံဒဏ်ခံနိုင်မယ့် အိမ်ခြေမြင့် မြင့် ဆောက်လုပ်နေထိုင်သင့်တယ်။ သက်ဆိုင်ရာဒေသန္တရ အစိုးရနဲ့ပူး ပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်သင့်ပြီး မိုးလေဝသသတင်းနေ့စဉ် နားထောင်ဖို့လိုပါတယ်။

ဩဂုတ်(၂၉)ရက် ဆွာချောင်းတမံရေပိုလွှဲ လက်တံမြောင်းနံရံပြိုကျ လို့ ရန်ကုန်-မန္တလေးလမ်းပိုင်း ရှစ်နာ ရီခွဲကြာ ပြတ်တောက်(သို့) နှစ်ပိုင်းကွဲသွားတဲ့အချိန်၊ တကယ်လို့ ခေါပဏီတပ်တွေဝင်လာရင်လည်း ဆွာချောင်း ရေတမံက အရံအတားအဆီးဖြစ်နေမှာတော့ သေချာနေ တယ်။ စည်တီးရင် ရေကြီးတဲ့ရန်ပယ်ချောင်းတံခါးလို မရွယ်ဘဲ ဆွာချောင်းတမံက တကယ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိပါတယ်။ ရေဘေးဒဏ်၊ ရေကြီးရေလျှံဒဏ်ခံစားနေရတဲ့ပြည်သူတွေပြန်လည်နေရာချထားပေးဖို့ အကူအညီများလိုအပ်နေဆဲဖြစ်လို့ လျှို့ဝှက်သင့်တယ်။

ဒေါက်တာထူးပြည့်စုံသျှင်

“ပတ္တမြား ဘုန်းတောက်၊ မြကျောက် အေးချမ်း
စိန်စွမ်း ဂုဏ်ရောင်၊ ကြောင်ကား သိပ္ပံ
မင်္ဂလာ၊ မေတ္တာကချုပ်
ဂေါ်မိတ်ခွန်အား၊ ဥဿမရားကျန်းမာ
သန္တာကြီးက၊ ပုလဲကျက်သရေ
ဂုဏ်ကိုဝေသည့် ကိုးထွေကဝရတ်
စွမ်းရည်တည်း။”
အမည်မသိရှေးစာဆို
"Ruby makes me glory,
Emerald makes me tranquility,
Diamond makes me dignity.
Cat's eye makes me perfection,
Sapphire makes me affection,
Zircon makes me strengthen.
Topaz makes me healthy,
Coral makes me authority,
Pearl makes me nobility.
So nine gems make me nine abilities."

(Translated by Tin Tun, MDY)

နဝရတ်ကိုးသွယ် စီခြယ်ရာတွင် ပတ္တမြားကို အလယ်၊ စိန်ကို ထိပ်တွင် ထားသည်။ ပြီးနောက် ပုလဲ၊ ကြောင်၊ ဂေါ်မိတ်၊ မြ၊ ဥဿမရား၊ နီလာနှင့် သန္တာကို လက်ယာရစ်အစဉ်လိုက်စီခြယ်သည်။ အများသုံး မင်္ဂလာသတ္တုရ ရတနာ ကျမ်းအရဟု ဆိုသည်။

ဥတုဘောဇန သင်္ဃာကျမ်းအရ ပတ္တမြားကို အလယ်၊ စိန်ကို ထိပ်ဖျား၊ ပုလဲ၊ သန္တာ၊ ဂေါ်မိတ်၊ နီလာ၊ ကြောင်၊ ဥဿမရားနှင့် မြကို လက်ယာရစ် အစဉ်လိုက်စီခြယ်သည်။

ရန်ကုန်မြို့တော် အမျိုးသားပြတိုက်ရှိ မင်းခန်းတော်ဝင် ပစ္စည်းများအနက် အေဒီ ၁၈-၁၉ ရာစု ကုန်းဘောင်ခေတ်သုံး စားတော်ဆက် မနောလင်ပန်းကို ရွှေဖြင့်ပြုလုပ်ထားသည်။ အလယ်တွင် ပတ္တမြားအပါအဝင် နဝရတ်ကိုးသွယ် ကို မင်္ဂလာသတ္တုရတနာကျမ်းအတိုင်း စီခြယ်ထားသည်ကို တွေ့မြင်နိုင် သည်။

ပတ္တမြား ငမောက် လန်ဒန်ရောက်
ရွှေထည်ပစ္စည်းတွင် နဝရတ်ကိုး သွယ်ကို မည်သည့်နည်းနှင့် စီခြယ် သည်ဖြစ်စေ၊ ပတ္တမြားကျောက်မျက်မှာ အလယ်ဗဟိုတွင်တည်ရှိသည်။ ပတ္တမြား နှင့်ပတ်သက်၍ ပတ္တမြားငမောက်သည် မြန်မာ့သမိုင်းတွင်ထင်ရှားသည်။

ဒုတိယအင်းဝခေတ်ညောင်ရမ်းမင်း ဆက် ငါးဆက်မြောက် ပြည်မင်း (၁၆၆၁-၇၂) လက်ထက်တွင် ချင်း တွင်းဘက်မှ ကုန်သည်ငမောက်က ပတ္တမြားကိုဆက်သသည်။ ကွမ်းသီး လုံးအရွယ်ခန့်ရှိသည်။ စင်းလုံးချော ဖြစ်သည်။ ရတီချိန် ၉၀ ကျော်သည်။ မိုင်းလုံလမ်းပေါ်ရှိ ကျောက်တစ်လုံး ဒေသမှ ကျေးရွာသားတစ်ဦးက စတင်တူးဖော်ရရှိခဲ့သည်။ အရည်အ သွေးနှင့်တန်ဖိုးကို နားမလည်ဘဲ၊ ထိုပတ္တမြားကို သုံးပိုင်းပိုင်းလိုက်သည်။ ပထမအပိုင်းသည် နိုးယူခံရသဖြင့် ပျောက်ဆုံးသည်။ ဒုတိယအပိုင်းကို အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ကာလကတ္တားမြို့မှ ကုန်သည်ထံသို့ ရောင်းချလိုက်သည်။ တတိယအပိုင်းသည် ပလောင်အမျိုး သမီးတစ်ဦးမှ တစ်ဆင့် စားသုံးဆီ၊ ငါးပိတို့နှင့် လဲလှယ်ရင်း ငမောက်ထံသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ထို့ကြောင့် ငမောက်က ပတ္တမြားကို ဘုရင်ထံသို့ ဆက်သ သည်။ ငမောက်ကို မြို့စားရွာစား ရာထူးချီးမြှင့်သည်။ ပတ္တမြားကို 'ငမောက် ပတ္တမြား'ဟု အမည်သတ်မှတ်သည်။ ဘိုးတော်ဘုရား (၁၇၀၈-၁၈၁၉)လက် ထက်တွင် နိုးယူခံရသည့် ပထမအပိုင်းကို ပြန်လည်စုံစမ်းဖော်ထုတ်ရရှိသည်။ ကာလကတ္တားရောက် ဒုတိယအပိုင်းကိုလည်း ပြန်လည်ဝယ်ယူရရှိ သည်။

ပတ္တမြားငမောက်ကို လက်စွပ်ပြုလုပ်ထားသည်။ ပတ္တမြားများစီခြယ် ထားသည့် ကွမ်းအစ်တော်ထံတွင် သိမ်းဆည်းထားလေ့ရှိသည်။ ငမောက် ပတ္တမြားကို လက်ညှိုးနှင့်လက်မဖြင့်ကိုင်ထားလျှင် အရည်ပေါက်ကျမည်ဟု ထင်ရသည်။ ရေ သို့မဟုတ် နွားနို့ ဖန်ခွက်ထဲသို့ ထည့်လိုက်လျှင် ဖန်ခွက် တစ်ခုလုံးနီရဲသွားသည်။ ဝှမ်းအဖြူနှင့် ထုပ်ထားလျှင် ဝှမ်းထုပ်မှာ အနီရောင် တောက်နေသည်။ အမှောင်ထဲတွင် အရောင်ရနေသည်။ လက်ထဲဆုပ်ကိုင်လျှင် အေးမြနေသည်။ ရေခဲမိသောက်လျှင် လည်ချောင်းနာ၊ ရင်ပူ၊ ခေါင်းကိုက်၊ ဇက်ကြောတက်၊ မူးဝေ မောပန်း စသည်တို့ကို ပျောက်ကင်းစေသည်။ ခွန်အား ကို တိုးပွားစေသည်။ ဝတ်ဆင်သူအတွက် ကောင်းကျိုးရှိနိုင်လျှင် ပတ္တမြားသည် အနီရောင် ရင့်သည်။ ဆိုးကျိုးရှိလျှင် အနီရောင်ဖော့လာသည်။ မဲလာသည်။ အသက်အရွယ်နီးလာလျှင် အမဲရောင်သာမက ကြိုးလည်းပဲ ပျောက်ကွယ် လေ့ရှိသည်။

ဗြိတိသျှတို့ ၁၈၈၅ ခုနှစ် မြန်မာမင်းနေပြည်တော်ကိုသိမ်းပိုက်စဉ် ပတ္တမြားငမောက်နှင့် အဖိုးတန် နန်းစဉ်ရတနာများပျောက်ဆုံးမှုတွင် တာဝန် အရှိဆုံးပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးပရင်ဒါဂတ်စ်စ်(General Prendergast) နိုင်ငံရေးအရာရှိချုပ် ဗိုလ်မှူးကြီး စလေဒင် (Colonel Sladen) ဖြစ်သည်။

“ငမောက်ကျောက်သည် ခမည်းတော် (သီပေါမင်း)နှင့် မယ်တော် (စုရာမလတ်)တို့ မန္တလေးမှ အိန္ဒိယသို့ ထွက်တော်မူခါး ကွမ်းအစ်တော် တွင် ထည့်ထားရာ စလေဒင်က ကြည့်လိုကြောင်း တင်လျှောက်၍ ပေးသနား

တော်မူလိုက်ကြောင်း၊ စလေဒင်သည် ၎င်းကျောက်ကို အတန်ကြာအောင် ကြည့်ရှုနေပြီး မေလျော့ဟန်ပြု၍ ၎င်း၏အင်္ကျီအိတ်တွင် ထည့်ထားရာမှ တစ်ဖန် ပြန်မဆက်သဟု ခမည်းတော် မယ်တော်တို့က အမိန့်ရှိကြောင်း” (စတုတ္ထသမီးတော် ‘အရေးတော်ပုံ စာတမ်း’၊ ၁၃။)

ပဉ္စမမြောက် ကျောဘုရင် (King George V)သည် အိန္ဒိယသို့ ၁၉၁၁ ခုနှစ်တွင်လာရောက်ပြီး၊ ဧကရာဇ် အဖြစ် ဘိသိက်ခံယူခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ဆင်မြန်းထားသော ၁၉၁၁ခုနှစ် ဧကရာဇ်သရဖူ (Imperial Crown In India, 1911)၏ အလယ်ဗဟိုတွင်ရှိသည့် အင်္ဂလိပ်အခေါ် ဘားမားရူဘီ (Burma Ruby) မှာ ပတ္တမြားငမောက်ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ထုတ်သိရှိရသည်။

မိုးကုတ်အစ သမန်းလှ

“ကိတ် နဂါး ကြွက်၊ သုံးဖော်ယုက်၊ ကျောက်မျက်ရတနာ၊ ပေါ်ထွက်

ကျောက်ကြာသားခံ

သောက်တော့ ဗမာ၊ မူးတော့ ကုလား ချက်တော့ တရုတ်၊ အဆဲခံရတော့ လီရှောအရက်

Burman Drinks - Indian Is Drunk. Chinese Distills. Lishaw's Liquor Is Cursed!

တင်ထွန်း (မန္တလေး)

ဘားနုဒ် ခေမချိုင်း ကျောက်တိုင် ၂၁ ခုအနက် တစ်ခု

ထားပွဲ

လာ”ဟူသော အဆိုရှိသည်။ ကိတ် နဝမမြောက်ပြီဟု နဂါး ဝေဇပြီဟု ကြွက် ကြာသပတေးပြီဟု ဖြစ်သည်။ “သင်္ချာဟူက နောက်ပြန်ချဟု ဆိုသဖြင့် ၉၇၂ ကို ၅၇၉ ဟု အဓိပ္ပာယ်ကောက်သည်။ သက္ကရာဇ် ၅၇၉ ခုနှစ် (ခရစ်နှစ် ၁၂၁၇)တွင် သမန်းတောစပ်၌ ပတ္တမြားများထွက်ပေါ်လာသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

မိုးမိတ်၊ မိုးလိုင်စော်ဘွားသို့ဟန်ဖက်လက်ထက် ၁၂၁၇ ခုနှစ်တွင် ရှမ်း မုဆိုးသုံးဦးသည် အမဲလိုက်ထွက်ခဲ့သည်။ သမန်းပင်တစ်ပင်၏ခြေရင်း၌ ညအိပ်ကြသည်။ နံနက်ခင်းတွင် ကိုးနှင့်စွန်များ အော်ဟစ်ဝံ့ဝံ့နေသော နေရာ ကို သွားရောက်ကြည့်ရှုသောအခါ ညပိုင်းတွင် မြေပြိုထားသဖြင့် ထိုနေရာ ၌ နီရဲသော ပတ္တမြားများကို တွေ့ရှိကြသည်။ မုဆိုးများသည် ပတ္တမြားများကို ကောက်ယူသွားပြီး၊ စော်ဘွားအား ဆက်သသည်။ စော်ဘွားက ဆုတော်ငွေ ချီးမြှင့်ပြီး၊ ထိုသမန်းပင်ကွက်ရပ်တွင် ရွာတည်စေသည်။ ပတ္တမြားကျောက် မျက်ကို တူးဖော်စေသည်။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်စေသည်။ ကိုးများ ဝံ့ဝံ့နေသည့် တောင်ကို ‘ကိုးအာတောင်’ဟူ၍ အမည်တွင်သည်။

ကျောက်မျက်ရတနာ ထွက်ရှိရာမြို့သည် ရှမ်းဘာသာစကားဖြင့် ကံဝမ် ခမ်ဆောက် မိန်း (မိုးချပ်မြို့)၊ မိန်းကွတ်(ကျွေကောက်မြို့)၊ မိန်းက(မြို့ခမောက်)၊ မိန်းကတ်(မြို့အေးချမ်း)စသည်ဖြင့် ခေါ်ဆိုရာမှ ယခုအခါ ‘မိုးကုတ်’ဟူ၍ ဖြစ် လာသည်။

ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် စာရင်းဝင် ခေါင်းလောင်းပေါ်က ‘ပတ္တမြားတွင်းမြို့’

“သက္ကရာဇ် ၉၁၈ ခု... တပိုင်ဘွဲ့ လဆုတ်တဆတရက် တနင်္လာနေ့၊ အသွင် ဘဝရှင်မင်တရာကြီး မိုက်မိတ်သီပေါပတ္တမြာတွင် ကိုင်အောင်မြင်တော် မူ၏”ဟူ၍ ၁၅၅၇ ဇန်နဝါရီ ၁၀တွင် ပဲခူး-သီပေါတိုင်းပြည်နှင့် ဘုရင့်နောင် မင်းတရားကြီးသည် မိုးမိတ်၊ သီပေါနှင့် ပတ္တမြားတွင်းကို အောင်မြင်ကြောင်း ပုဂံ၊ ညောင်ဦးမြို့၊ ရွှေစည်းခုံဘုရားရှိ ခေါင်းလောင်း၌ တွေ့ရှိရသည်။ ဘုရင့် နောင် မင်းတရားကြီးသည် ထို ခေါင်းလောင်းကို ၁၅၇၇ မေ ၂၃တွင် ကြေး ချိန်ပိဿာ ၂၀၀၀ ဖြင့် သွန်းလုပ်ကာ ရွှေစည်းခုံဘုရားသို့ လှူတော်မူသည်။ မြန်၊ မွန်၊ ပါဠိ သုံးဘာသာဖြင့် ခေါင်းလောင်းကမ္ပည်းစာ ရေးထိုးထားသည်။

ဘုရင့်နောင်မင်းတရားကြီး၏ ခေါင်းလောင်းကို ၂၀၁၇ အောက်တိုဘာ ၃၀ တွင် ကမ္ဘာ့မှတ်တမ်း အမွေအနှစ်စာရင်း (The International Register for the UNESCO's Memory of the World)အဖြစ် သတ်မှတ်ခံရသည်။

“သက္ကရာဇ် ၉၅၉ ခု၊ တော်သလင်း လပြည့်ကျော် ၁၂ ရက်နေ့၊ ရတနာ ပူရတွင် ရွှေဝိမြို့ကြီး တည်တော်မူသည်။ မိုးကုတ် ကြပ်ပြင်သည် ရတနာတမည် ဖြစ်သည်။ ရွှေဝိမြို့ အပါအဝင် ဖြစ်စေရမည်။ မိုးမိတ်စော်ဘွား စီရင်စုဖြစ် သည်။ မိုးကုတ်ကျပ်ပြင်ကို နတ်ယူရမည်။ မိုးကုတ်ကျပ်ပြင်အစား တကောင်း မြို့ကို အရန်အကာနှင့်တကွ အပ်တော်မူသည်။ မိုးမိတ်မြို့သိမ်းစေ။” (မြန်မာ မင်း အမိန့်တော်၊ ၁၉ စက်တင်ဘာ ၁၅၉၇။)

‘ပတ္တမြားတွင်း’ဟူ၍ ၁၅၅၇ ခုနှစ်တွင် အမည်တွင်ခဲ့သော မြို့သည် ‘မိုးကုတ် ကြပ်ပြင်’ဟူ၍ ၁၅၉၇ ခုနှစ်တွင် ထင်ရှားလာသည်။

မိုးကုတ်မြို့

မန္တလေးမြို့ အရှေ့မြောက် ၁၂၈ မိုင်၊ သပိတ်ကျင်းမြို့ အရှေ့ ၆၀ မိုင် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် အထက် ပေ ၃၈၀၀ အမြင့်တွင် တည်ရှိသည်။ မိုးကုတ်မြို့နှင့် ဝန်းကျင်ဒေသများဖြစ်သော မိုးမိတ်၊ တွင်းငယ်၊ သပိတ်ကျင်းနှင့် ဝါးဖြူတောင် ကျောက်မျက်ရတနာများ ထွက်ရှိရာနယ်မြေ (Gems-bearing Area) မှာ ၁၉၁၆ စတုရန်းမိုင်ခန့် ကျယ်ဝန်းသည်။ အဖိုးတန် ပတ္တမြား (Ruby) နှင့် နီလာ (Sapphire) အများဆုံး ထွက်သည်။

အခြားတန်ဖိုးရှိ ကျောက်မျက်တွင်းထွက်များမှာ ဣန္ဒနီလာ (Oriental Amethyst)၊ နီလာ(White Sapphire)၊ အညွှံ့ကျောက်(Spinel)၊ ဥဿဖယား (Topaz)၊ ဂေါ်မိတ်(Zircon)၊ သလင်း(Quartz)၊ ပြောင်ခေါင်းစိမ်း (Peridot)၊ ရွှေတွင်းဝါ(Danburite)၊ နဂါးသွဲ့(Apatite)၊ မဟုရာ/မှတ်မီး (Black Tourmaline)၊ မိုးကုတ်မြ (Green Tourmaline)၊ ကြောင်/မြော (Moonstone)၊ ပါလနတ္ထာ(Lapis Lazuli)၊ ဖရုံ/မိုးကုတ်ပုလဲ(Fluorite)၊ ဥဒေါင်း (Gar net)၊ သလင်းစိမ်း(Aquamarine)၊ သုံးပန်လှ(Alexandrite)၊ သု ယောင် (Asteriated Rose Quartz)၊ ပုလဲပြာ(Blue John) စသည်တို့ဖြစ် ကြသည်။

ပတ္တမြားသည် နန်းမြေကျောက် စရစ်(Alluvial Gravels)များတွင်တည် ရှိသည်။ မိုးကုတ်၊ ကျပ်ပြင်၊ ကသည်း ကုတ်မြို့မြောက်ဘက်ရှိတောင်ခမီတောင် ထိပ်ကို ဗဟိုပြုနေသော တောင်စဉ် တောင်တန်းများဖြစ်သည်။

နီလာသည် အာချီယန်နိုက်စ် (Archean Gneiss) မိခင်ကျောက် သား များကြားတွင် ကွက်တိုကွက်ကြားတို့ ဝင်ဖြစ်ပေါ်သော တွင်းဝင် မီးသင့် ကျောက်ဖြစ်သည်။ ငွေပင်၊ ကျောက် ပြာသာဒ်၊ ကပိုင်၊ ကသည်း၊ ဘော်လုံး လေသာတောင်၊ ချောင်းကြီး ကျပ်ပြင် ရွှေတိုင်၊ ရေညာဦး၊ တွင်းငယ်ကွက် ရပ်စသည်တို့တွင် နီလာထွက်သည်။

မိုးကုတ် ကျောက်မျက်ရတနာ တူးဖော်ခြင်း
ခေါင်းမိုးမြေသား (Overbur den)သည် သဲကြမ်းလွှာ၊ ရွှံ့လွှာနှင့် ငြိုးအုပ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော တူး ဖော်ဖယ်ရွာရမည့် အပေါ်ယံမြေသား ထုဖြစ်သည်။

မြန်(Byon)ဆိုသည်မှာ ကျောက်မျက်ရတနာများပါဝင်သော မြေသား (Gems-bearing Paystreak or Paydirt) ဖြစ်သည်။ ကျောက်မျက်ရတနာ အလွန်များပြားစွာ သွေ့ငွေဖြစ်(Bonanza) ပါဝင်နေသော မြန်မြေသားကို ‘ကျောက်ကြော’ဟု ခေါ်သည်။ တစ်နေ့တည်းတွင် စုစည်းတည်ရှိနေလျှင် ‘ကျောက်အိုး’ဟု ခေါ်သည်။

မြောတိုက်ခြင်း မြောတွင်း တူးဖော်ခြင်းမှာ တောင်စောင်းပေါ်ရှိ မြန်မြေသား(Hill-side Deposit)ကို လုပ်ကွက်ထက် ပိုမိုသော အရပ်မနေ၍ ရေအားဖြင့် တိုက်စားခြင်း Hydraulic Sluicing ဖြစ်သည်။

လူးလိုက်ခြင်း လူးတွင်းတူးဖော်ခြင်းမှာ မိုးရေတွင်ပါဝင်သော ကာတွန် နှစ်အက်စစ်က ထုံးကျောက်သားကို တိုက်စားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နေသော မြေတွဲပေါက်၊ ဒေသအခေါ် ‘လူး’(Sinkhole)အတွင်း ဝင်ရောက်လိုက်လံတူး ဖော်ခြင်းဖြစ်သည်။ အချို့မှာ လူတစ်ကိုယ်စာဝင်သာရှိနိုင်သည်။ အချို့မှာ မြေပြင်ပေါ် ဝန်းလူးထိုး/မှောက်ဝင်ရသည်။ အချို့မှာ အတွင်း၌ကြီးမားသော ထုံးကျောက်လိုက်ဂူကြီးဖြစ်သည်။ အတွင်း၌ မှောင်လျှင် ဖယောင်းတိုင်မီး လှုပ်စစ်မီး အသုံးပြုရသည်။ မြန်းမြေကို ခြင်းသေးများဖြင့် ထုတ်ယူစုစည်းသည်။ ရေခဲခွက်အတွင်းတွင် ဆေးကြောသန့်စင်ကာ ကျောက်မျက်ရွာစေသည်။ လူး တွင်းတွင် ကျောက်မျက်အစုအပုံလိုက်တွေ့လျှင် ‘လူးပေါက်သည်’၊ ‘ကျောက် သေတ္တာတွေ့သည်’ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ပင့်ကူတောင်လူးမှာ နာမည်ကြီးသည်။

ဆင်းတွင်း၊ ဖောက်တွင်းတူးဖော်ခြင်းမှာ တောင်စောင်းရှိ ပလေဆာများ (Hillside Placers) နှင့် မြေပြင်ရှိ အနက်တောများ(Buried Placers)အတွက် မြန်းမြေသားရှိရာသို့ တွင်းလုံး၊ လေးပင်တွင်း၊ ကိုးပင်တွင်း၊ ဆယ်နှစ်ပင်တွင်း တူး၍ ကျောက်မျက်ရွာခြင်းဖြစ်သည်။ တွင်းလုံးမှလွဲ၍ ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာအနေနဲ့ များကို ပြုမူစေရန် သစ်၊ ဝါး ဖြတ်စသည်တို့ဖြင့် ကာရံထားသည်။

★တင်ထွန်း(မန္တလေး)★

စာမျက်နှာ(၂၀)သို့>>

အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးအတွက်စစ်ရေးထိပ်တိုက်တွေ့မှုများ လျော့ချဖို့လိုသည့်

ငင်လင်း

ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်သူလူထု အလိုချင်ဆုံးရလဒ်မှာ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်သည်ဟုဆိုလျှင် မမှားနိုင်ဟုထင်သည်။ လွတ်လပ်ရေးနှင့်အတူ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ပြည်တွင်းစစ်ပွဲများကို ရပ်စဲရန် အစိုးရအဆက်ဆက် ကြိုးစားခဲ့သည့် သမိုင်းဖြစ်ရပ်များရှိခဲ့သော်လည်း စေတနာမမူန် သဖြင့် ရလဒ်ကောင်းမထွက်ခဲ့ဟုဆိုရမည်။ စေတနာမမူန်ဟု ဆိုရသည်မှာ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ကမ်းလှမ်းဆွေးနွေးခဲ့ကြရာ၌ ကိုယ်လိုချင်သည့်အ နေအထားရရှိစေရန် တစ်ဖက်သတ် ကြိုတင်စည်းမျဉ်းများ ချမှတ်တောင် ခတ်ထားသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ နှစ်ဖက်ညှိနှိုင်းမှုလုပ်ကြသောအခါ ထိုကြိုတင်စည်းမျဉ်းများကြောင့် လွတ်လပ်မှုနှင့်တန်းတူမှုမရှိဟု ခံစားကြရ သဖြင့် ဆွေးနွေးပွဲများ ပျက်ခဲ့ကြရသည်။ တစ်နည်းဆိုရလျှင် ထိုကြိုတင် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ လိုသည့်ထက်ပိုက်မှုများကြောင့် ယုံကြည်မှုပျက် ပြားကာ ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲများ ရလဒ်မကောင်းဘဲ နိဗ္ဗိ တ်ဖြစ်ခဲ့ရ သည့် သာဓကများရှိခဲ့သည်။

လက်ရှိ ဆက်လက်ဆွေးနွေးနေကြသော ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်သည် ယခင်သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ လက်ထက်က စတင်ခဲ့သော ဆွေးနွေး ပွဲများ၏ အဆက်ဖြစ်သည်။ ယခင်အစိုးရက တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များကို ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးရန် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သည်မှာ ယခု ၂၀၁၈ ဩဂုတ်လတွင် ခုနစ်နှစ်ပြည့်မြောက်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၁ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ဦးသိန်းစိန်က ငြိမ်းချမ်းရေးစတင် ကမ်းလှမ်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခင်အစိုးရ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို ၂၀၁၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှစတင်ခဲ့သည်။ လေးနှစ်အတွင်း နိုင်ငံတကာတွေ့ကြေး ထောက်ပံ့မှုနှင့် နိုင်ငံတော်၏ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများ ခေါ်လာဘဲလိယံ နှင့်ချီသုံးစွဲခဲ့ပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲများ အဆက်မပြတ်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အစိုးရနှင့်တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအကြား ပြည်နယ်အဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အပစ်ရပ်လက်မှတ်များလည်း ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် ၁၄ ဖွဲ့နှင့်အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသ တောတူ ညီချက် (Bilateral)များကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ ယင်းနောက်ပိုင်းတွင် တစ်နိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက် (NCA) ကိုညှိနှိုင်းပြီး အဖွဲ့ရှစ်ဖွဲ့နှင့် ၂၀၁၅ခုနှစ် အောက်တိုဘာ၁၅ရက်နေ့တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။

“လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များအနေနဲ့ ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေးတိုင်း ရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေးနဲ့ အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင် မြဲရေးဆိုတဲ့ ခံ့တောဝန်အရေးသုံးပါးကို သဘောတူလက်ခံခဲ့ကြပါတယ်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရပေးကလည်း တိုင်းရင်းသားတွေ တောင်းဆိုနေတဲ့ ဒီမို ကရေစီနဲ့ပယ်ဒရယ်ဝန်စစ်ကို အခြေခံတဲ့ နိုင်ငံတော်ကြီးကို တည်ဆောက် ဖို့အတွက် လက်ခံသဘောတူခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာပြည်ရဲ့ အစိုးရ အဆက်ဆက်မှာ တစ်ခါမှမရှိခဲ့ဘူးတဲ့ ကျွန်တော်တို့အကြား ဘုံလက်ခံထား တဲ့ အနာဂတ်ပန်းတိုင်တစ်ခုကို သဘောတူညီ နိုင်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဘုံ အနာဂတ်ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ဖို့အတွက် NCA ပါ သဘောတူ ညီချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးက ကျွန်တော်တို့ အားလုံး အတွက် အရေးကြီးတဲ့ သမိုင်းပေးတာဝန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။” NCA ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ထားရခဲမယ့် သမိုင်းအမွေ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။” ဟု ဦးသိန်းစိန် က လက်မှတ်ထိုးသည့် အောက်တိုဘာ ၁၅ရက်နေ့ အခမ်းအနား၌ ပြောခဲ့သည်။

NCA စာချုပ်တွင် အဖွဲ့အားလုံး ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်လျှင် တော့ ဦးသိန်းစိန်ပြောသကဲ့သို့ ကြီးမားသောအောင်မြင်မှုဟု ဆိုနိုင်သည်။ သို့သော် ထိုစဉ်က လက်မှတ်ရေးထိုးရာတွင် အဖွဲ့အများအပြား ပါဝင်ခြင်း မရှိသဖြင့်အောင်မြင်သည်ဟု မဆိုသောပေ။ NCAပါ သဘောတူညီချက် များကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးသည် အားလုံးအတွက် အရေးကြီး သော သမိုင်းပေးတာဝန်ဟု ဦးသိန်းစိန်က ပြောနေသော်လည်း ထိုစဉ်က

ကချင်နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်များတွင် စစ်အင်အားတိုးမြှင့်နေမှု၊ စစ်ဆင်ရေး ဆက်လက်ဆင်နွှဲနေမှု၊ စစ်ရှောင် ဒုက္ခသည်များအား အစိုးရက တာဝန်ယူ ရန် ပျက်ကွက်မှု စသည်တို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့များက အယုံအ ကြည်မရှိ ဖြစ်ခဲ့သည်။ အစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ များအကြားပြည်နယ်အဆင့်၊ပြည်ထောင်စုအဆင့် အပစ်ရပ်လက်မှတ်များ လည်းရေးထိုးခဲ့ကြသော်လည်း ထိုစစ်များဆက်ရှိနေသဖြင့် အစိုးရနှင့်ချုပ် ဆိုသည့် Ceasefire Accords များကို တပ်မတော်က အသိအမှတ်ပြုမှု ရှိရဲ့လားဟု ပြည်သူများက သံသယဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းငြိမ်းချမ်းရေးလုပ် င်းစဉ်ကို NLD အစိုးရက ဆက်ခံဆောင်ရွက်ခဲ့ရပြီး၊ NCA တွင် NMSP နှင့် LDU အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ထပ်မံပါဝင်လာခဲ့သည်။

ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ-(၂)ရာစုပင်လုံ(တတိယ) အစည်းအဝေးအပြီး နိုင်ငံရေးအခင်း အကျင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဝေဖန် ပြောဆိုသုံးသပ်မှုများကို ဆက်လက်ကြားသိနေရသည်။ ၂၁ ရာစုပင်လုံ ညီလာခံကို ၂၀၁၈နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် နောက်ထပ် တစ်ကြိမ်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် နှစ်ကြိမ် စုစုပေါင်း သုံးကြိမ် ဆက်လက်ကျင်းပဦးမည်ဟုဆို သည်။ ထိုသို့ ညီလာခံသုံးကြိမ်ကျင်းပပြီးနောက် ဒီမိုကရေစီနှင့် ဖက်ဒ ရယ်အခြေခံမူ အုတ်မြစ်များချမှတ်ရန် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်အ စိုးရက ရည်မှန်းထားသည်ဟု သတင်းများအရသိရသည်။ တပ်မတော် အကြီးအကဲကလည်း အလားတူ သဘောထားရှိကြောင်း တတိယညီလာ ခံ၌ ယေဘုယျထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့သည်ကို ကြားလိုက်ရသည်။

ထို့အတူ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ (EAOs)ကလည်း ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် မြန်မြန် အောင်မြင်စေလိုသော ဆန္ဒရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ EAOs များ၏ သဘောထားကို UPDJC အစည်းအဝေး၌ အားလုံးလက်ခံကာ သဘောထားထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်ဟုလည်း သိရ သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှု ဖြစ်စဉ်များကို လေ့လာသုံးသပ်ကြည့်ပါက ယေဘုယျအမြင်နှင့် ဆန္ဒများကွာခြားမှု သိပ်မ ရှိဟုဆိုနိုင်သည်။သို့သော်လက်တွေ့ရပ်လုံးပေါ်လာရေးကိစ္စများ အသေး စိတ် ညှိနှိုင်းကြရာတွင်မူ အခက်အခဲများကြုံနေရသည်။ ပြောသလောက် လုပ်ရန်မလွယ်သည်များတွေ့လာနေရသည်ဟုသုံးသပ်မှုများကြားရသည်။

မွန်သတင်းအေဂျင်စီ (MNA) အယ်ဒီတာ ဗညားအောင်က KNU Concerned Group ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ် KNU ဒုဥက္ကဋ္ဌဟောင်း နော်စီမိုးရာ စိန်အား ကျင်းပပြီးခဲ့သော (၂၁) ရာစုပင်လုံငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံအပေါ် မည်သို့သုံးသပ်လိပါသလဲဟု ဆက်သွယ်မေးမြန်းခဲ့သည်။ နော်စီမိုးရာစိန် က တတိယအကြိမ် ၂၁ ရာစုပင်လုံ ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံမှ ထွက်ပေါ်လာ သောရလဒ်တွင် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ရလဒ်တစ်ခုမှမပါခဲ့ဟု သုံးသပ်သွား သည်။ ထွက်လာခဲ့သည့်အဖြေတွင်လည်း တိုင်းရင်းသားများအတွက် နိုင်ငံရေးအာမခံချက် မပါရှိဟုဝေဖန်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရသည်မှာ တပ်မ တော်က သဘောမတူသဖြင့် နိုင်ငံရေးကဏ္ဍဆွေးနွေးခွင့် မရသောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်သွားသည်။

“အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသားEAO တွေပဲဖြစ်ဖြစ် တိုင်းရင်းသားပါတီ ပဲဖြစ်ဖြစ် ပြည်သူလူထု လူငယ်တွေပဲဖြစ်ဖြစ် တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့လို လားချက်၊ နိုင်ငံရေးရပ်တည်ချက်၊ နိုင်ငံရေးရပ်တည်ချက်တွေက အားလုံး တစ်ခုတည်းဖြစ်ဖို့လိုတယ်။ တစ်ခုတည်းဖြစ်ပြီးမှပဲ မြန်မာပြည်ရဲ့ နိုင်ငံရေး ပြဿနာကို ဝိုင်းပြီးတော့ ဖြေရှင်းလို့ရမယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေ သွားရမယ့် လမ်းကတော့ ပြည်သူလူထုတွေလိုချင်တဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးပါ။ မြန်မာနိုင် င်ပြည်ပြောင်းလဲရေးက အားလုံးမှာတာဝန်ရှိတယ်။ တပ်မတော်တစ်ခု တည်းရဲ့ တာဝန်မဟုတ်ဘူး။ ပြည်သူလူထုအားလုံးရဲ့ တာဝန်ဖြစ်တယ်။ ကျွန်မတို့အားလုံး စည်းစည်းလုံးလုံးရှိကြပြီးတော့ နည်းလမ်းရှာဖွေဖို့ လိုတယ်လို့ ပြောချင်တယ်။” ဟု နော်စီမိုးရာစိန်က ဆိုသည်။

အလားတူပင် ဖွန်ပြည်သစ်ပါတီ NMSP ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ညီညွတ်သောတိုင်း

ရင်းသားလူမျိုးများ ဖက်ဒရယ် ကောင်စီ UNFC ဥက္ကဋ္ဌ ပြည်ထောင်စုငြိမ်း ချမ်းရေး ဖော်ဆောင်မှုပူးတွဲကော်မတီ UPDJC အဖွဲ့ဝင် နိုင်ဟံသာ အား မွန်သတင်းအေဂျင်စီအယ်ဒီတာ ဗညားအောင်က တွေ့ဆုံမေးမြန်းရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြောကြား ခဲ့သည်ကိုတွေ့ရသည်။

“လုံခြုံရေးနဲ့ပတ်သက်ရင် တပ်နေရာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကနဦး လုံခြုံ ရေးကဏ္ဍ မြဲပြောင်းလဲမှု SSR ကိစ္စတွေကို ဆွေးနွေးရပါမယ်။ အဲဒီ နေရာမှာ တိုင်းရင်းသားတပ်ဖွဲ့တွေကို ဘယ်လိုနေရာချမှတ်လဲ။ တပ်ဖွဲ့ တွေနေရာချလို့ပြီးသွားတဲ့အခါ တိုင်းရင်းသားတွေအနေနဲ့ တော်လှန်ရေး ပြီးဆုံးသွားပြီဆိုလို့ အစိုးရထံ အားလုံးလက်နက်ချပြီး တပ်ဖွဲ့အားလုံးဖျက် သိမ်းဖို့ တိုင်းရင်းသားတွေခံယူထားတာ မရှိပါဘူး။ တာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ အတိတ်မှာဖြစ်ခဲ့ဘူးတယ်။ လက်နက်ချပြီး လက်နက်ပြန်ကိုင်ရတဲ့ဘဝ ပြန်ရောက်ခဲ့လို့ပါ။ ဘာမှလည်းအာမခံချက်မရှိဘူးဆိုတော့ အခက်အခဲ တော်တော်များများ ရှိပါသေးတယ်။ ဒီလိုအနေအထားမျိုးမှာ ရှေ့ကို ဘယ်လိုဆက်သွားကြမှာလဲ။ အလွတ်သဘောဆွေးနွေးမှုတွေ ခပ်စိပ်စိပ် လုပ်သင့်ပါတယ်။ သဘောထား အမြင်တွေ နီးနိုင်သမျှ ပိုမိုနီးစပ်မှုရှိလာ အောင်ဆွေးနွေးပြောဆိုကြရပါမယ်။ယုံကြည်မှုတွေတည်ဆောက်ဖို့လို တယ်။ တစ်ဖက်နဲ့တစ်ဖက် ယုံကြည်မှုမရှိကြဘူးဆိုရင် ဘယ်လိုမှရှေ့ဆက် သွားလို့မဖြစ်နိုင်ပါ။ တစ်ဖက်နဲ့တစ်ဖက် သဘောပေါက်အောင် ပွင့်ပွင့် လင်းလင်းပြောကြဆိုကြရမှာပါ။ ငြိမ်းချမ်းရေးကို အမြန်တည်ဆောက် လို့ရင် ဒီလိုပဲ ဖြေရှင်းသွားရမှာပဲလေ။ ဥပမာ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့အကြီး မားဆုံးပြဿနာက တိုင်းရင်းသား တန်းတူရေးပြဿနာပါ။ တိုင်းရင်းသား အားလုံးလက်ခံနိုင်တဲ့ အမျိုးသားတန်းတူရေးဆိုတာကို မဆွေးနွေးကြဘဲနဲ့ ဒီအတိုင်းပဲ ညီလာခံတွေနဲ့ဆက်ပြီးမောနေမယ်ဆိုရင်ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ် င်းစဉ်ဟာ ဘယ်တော့မှလည်း ပြီးဆုံးနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။” ဟု UPDJC အဖွဲ့ဝင် နိုင်ဟံသာက ပြောကြားခဲ့သည်။

နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ငြိမ်းချမ်း ရေးဖြစ်စဉ်တွင် လုံခြုံရေးကဏ္ဍမှ ရလဒ်များထွက်ရှိရန် အရေးကြီးကြောင်း နှင့် အခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးမှု မူဘောင်၊ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုနှင့် ဒီမိုကရေစီကို ပြန်သုံးသပ်သင့်သည်ဟု တတိယ အကြိမ် ၂၁ ရာစုပင်လုံညီလာခံ နောက်ဆုံးနေ့တွင် ပြောကြားခဲ့သည်။

နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် ဩဂုတ် ၂၁ ရက်တွင် စင်ကာပူနိုင်ငံ Grand Hyatt ဟိုတယ်၌ ပြုလုပ်သည့် ၄၀ ကြိမ်မြောက် Singapore Lecture ဟောပြောပွဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းမှုဖြစ်စဉ်အတွင်း တွေ့ကြုံနေရသော အခက် အခဲများနှင့်ရှေ့ခရီးလမ်းခေါင်းစဉ်ဖြင့်ဟောပြောခဲ့သည်။ ယခင်ဦးသိန်းစိန် အစိုးရ လက်ထက်တွင် စတင်ခဲ့သော ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် ကို အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အစိုးရဖြစ်လာချိန်တွင် ၂၁ ရာစု ပင်လုံညီလာခံအဖြစ် ဆက်လက် ကျင်းပကာ ခိုင်မာသည့် ဒီမိုကရေစီဖက်ဒ ရယ်နိုင်ငံ တည်ဆောက်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း နိုင်ငံ တော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်က ရှင်းလင်းပြောပြခဲ့သည်။ ရာစုနှစ်၏ နောက်ဆုံးလေး ပုံ သုံးပုံကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံသည် အဓိကအကူးအပြောင်းသုံးခုကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရပြီး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အကူးအပြောင်း ကာလ၊ စစ်အာဏာရှင်စနစ် အကူးအပြောင်းကာလတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကာ လက်ရှိ အကူးအ ပြောင်းကာလသည် အခက်အခဲများနှင့် အရှုပ်ထွေးဆုံးဖြစ်သည်ဟု ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစု ကြည်က စစ်မှန်သည့် ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပေါ် ပေါက်ရေးသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သဖြင့် ထိုရည်မှန်းချက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင် ရန် ဆက်လက်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

ဤအတောအတွင်း ဩဂုတ်လ ၂၀ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ အမျိုး သားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနဲ့ ငြိမ်းချမ်း ရေးပုဂ္ဂိုလ်ဌာန NRPC ၌ မြောက် ပိုင်းလက်နက် ကိုင်ခုနစ်ဖွဲ့FPNCCC က ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း လေးထောင် ကျော်ကို ရေဘေးဒုက္ခသည်များအတွက် အစိုးရငြိမ်းချမ်းရေးကော်မရှင် သို့လှူဒါန်းသည့် အခမ်းအနားပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အခမ်းအနားအပြီးတွင် UWSA 'ဝ'အဖွဲ့၏ လားရှိုးဆက်ဆံရေးရုံး တာဝန်ခံ ဦးညီရန်းက သတင်း ထောက်များ၏ မေးမြန်းမှုကိုဖြေကြားခဲ့သည်။ လက်ရှိအစိုးရလက်ထက် ငြိမ်းချမ်းရေး ဖော်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း တိုးတက်မှု နှေးနေသည်ဟု UWSA လားရှိုးမြို့အခြေစိုက် ဆက်ဆံရေးရုံးတာဝန်ခံ ဦးညီရန်းက ပြောကြားသည် ဟု ဖော်ပြထားကြောင်း RFA သတင်းက ဆိုသည်။

လက်ရှိ အစိုးရလက်ထက် လူလိုလအတွင်း ကျင်းပခဲ့သည့် ၂၁ ရာစု ပင်လုံညီလာခံ (တတိယအကြိမ်) အစည်းအဝေးပြီးသည့် နောက်ပိုင်းမှစ တင်၍တပ်မတော်နှင့်တအာင်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (TNLA) တို့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားသည့် အကြိမ်အရေအတွက်မှာ ၁၅ ကြိမ်ထိ ရှိခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ ဩဂုတ်လတွင် တိုက်ပွဲခြောက်ကြိမ်အထိ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်ဟု TNLA ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ် ဗိုလ်မှူးတာအိုကကျော်က ပြောသည်။လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးလိုအပ်ချက်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အခြေအ နေများအရ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အားလုံးပါဝင်သော ညီလာခံတစ်ရပ်ကျင်းပနိုင်ရန် လိုအပ်သည်ဟု ကရင်အမျိုးသားအစည်း အရုံး(KNU)ဒု-ဥက္ကဋ္ဌပုဒိမောက္ခထူးဝင်းကပြောသည်။

ဓာတ်မှန် (၂၀) သို့

“ဒဿန၊ သိပ္ပံ၊ ဝိဇ္ဇာ၊ အနုပညာ၊ အကျင့်၊ လုပ်ငန်းသဘောမပါသည့် ရသစာပေဟူသည်မရှိ... ” ဤသည်မှာ အိန္ဒိယသက္ကရာဇ် အနုပညာလောက၌ ဘိဇ္ဇိ(၂)ရာစုခန့် (လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်နှစ်ရာကျော်) ကတည်းက ‘ဘာရတမုနိ’ အမည်တွင်သောသက္ကရာဇ်ပညာရှိကြီးက ‘နာယသတ္တရ’ (အကပညာ) ကျမ်းထဲတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် (အယူအဆဟုဆိုဆို၊ အမြင်ဟုသတ်မှတ်သတ်မှတ်၊ သဘောတရားဟုယူယူ) ရသစာပေဆိုင်ရာ “မရှိမဲ့အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်” (Negative Definition) ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းဖွင့်ဆိုချက်ကိုပင် “ရှိမဲ့အဓိပ္ပာယ်ဖွင့် ဆိုချက်” (Positive Definition) အဖြစ်ပြောင်းလဲလိုက်မည်ဆိုပါက “ရသစာပေဟူသည်မှာ ဒဿန၊ သိပ္ပံ၊ ဝိဇ္ဇာ၊ အနုပညာ၊ အကျင့်၊ လုပ်ငန်းသဘောတို့ပါဝင်နေသည့် စာပေပင်ဖြစ်သည်... ” ဟူ၍ရရှိပါလိမ့်မည်။ ယင်းကိုပင်သာမန်လူတို့နားလည်လွယ်အောင် အရှင်းဆုံးဆိုရလျှင် “ဒဿန၊ သိပ္ပံ၊ ဝိဇ္ဇာ၊ သဘောတရားအသိနှင့် လက်တွေ့အလုပ်စသည်တို့ကို အနုပညာမြောက်စွာရက်ယှက်ရေးသားထားသော စာပေသည်ရသစာပေဖြစ်လေသည်ဟူ၍တည်း။

လွန်ခဲ့သည့် ဩဂုတ်လ(၂၈)ရက်နေ့က အမေရိကန် ရန်ကုန်မြို့ရှိ တက္ကသိုလ်များမှ ကျောင်းသား/ကျောင်းသူများ၏ ရသစာပေစကားပိုင်းကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ နှင်းသဘင်ခန်းမ၌ ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ အမေရိကန် ဦးဆောင် ဆွေးနွေး၍ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများက ကိုယ်ပိုင်ထင်မြင်ယူဆချက်များနှင့် ဆက်စပ်ကာပြန်လှန်ဆွေးနွေးကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆွေးနွေးရမည့် အကြောင်းအရာကိုတော့ အမေရိကန်အပေါ်ပါသည်။ အမေရိကန်အပေါ်သော အကြောင်းအရာများမှာ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် ရှစ်မျိုးခန့်ရှိပါသည်။ (၁) ရသကပညာရေးကို မည်သို့အထောက်အကူပြုပါသလဲ။ (၂) ဇာတ်ဆောင်နှင့် ဇာတ်လမ်းမည်သည်က ပို၍အရေးကြီးသလဲ။ (၃) ရသစာပေက မိမိကိုယ်ကိုနှင့် တစ်ပါးသူ၊ မည်သူ့ကိုပိုအလေးပေးရမလဲ။ (၄) ဆရာနှင့်ဆရာမမည်သူက ပဓာနကျသလဲ။ (၅) ကဗျာကိုအဘယ်ကြောင့်စိတ်ဝင်စားသလဲ။ (၆) မြန်မာနိုင်ငံ၏ပညာရေးစနစ်တွင်ရှိသော ရသပညာ၏ အခန်းကဏ္ဍ။ (၇) စာကြည့်တိုက်ကိုအခြေခံသောပညာရေးနှင့် စာကြည့်တိုက်ယဉ်ကျေးမှု။ (၈) အချိန်လေးစားခြင်း ယဉ်ကျေးမှု... ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ပါတို့ကို တစ်ခုချင်းစီ အကြမ်းဖျင်းသုံးသပ်ရသော်-ပထမအချက်ဖြစ်သော ရသကပညာရေးကိုမည်သို့ အထောက်အကူပြုပါသလဲဟူသော အကြောင်းအရာကို မည်သို့ဆွေးနွေးမသွားကြပေ။ အမေရိကန်လည်း လမ်းကြောင်းပြမေးခွန်းထပ်မမေးခဲ့။ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်းဆွေးနွေးခြင်းမပြုပါချေ။ ဒုတိယအချက်ကို မူကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူအချို့က သာမက သတ္တဝါဖြစ်သည့် သူ့ရဲ့ထောင့်နှင့်သူ့ဇာတ်ဆောင်စရိုက်နှင့် အတွေးအခေါ်ကပို၍ အတွေးကြီးကြောင်း၊ ဇောငြင်းဆွေးနွေးကြ၏။ အမေရိကန်မူ ဇာတ်ဆောင်နှင့် ဇာတ်လမ်းနှစ် ခုစလုံးအရေးပါကြောင်း ယေဘုယျကျကျကောက်ချက်ချပါသည်။ တတိယအချက်၌မူ မိမိ၏ဘဝနှင့်ထပ်တူကျက်တိုက်သည့် ထိုဝတ္ထုကိုကြိုက်၍ မကိုက်ညီပါမူမကြိုက်ဟု အချို့ကဆွေးနွေးသည်။ အမေရိကန်မူ ရသစာပေဟူသည် မိမိအခြေအနေမိမိအကြောင်းကို သိအောင်လုပ်ပေးနိုင်ရမည် နည်းတူတစ်ပါးသို့မဟုတ် အခြေအနေ (ပတ်ဝန်းကျင်) ကိုလည်း သတိပြုမိအောင်ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိရမည်ဟု ယေဘုယျသဘောထားကို ပြပါလေသည်။ စတုတ္ထအချက်ကိုမူ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများကမဆွေးနွေးဘဲ အမေရိကန်က ယောက်ျားလေးဆရာများ-များများရှိလာစေချင်ကြောင်း ဆွေးနွေးသွားပါသည်။ ပဉ္စမအချက်ဖြစ်သည့် ကဗျာကိုအဘယ်ကြောင့် စိတ်ဝင်စားသလဲဟူသော အကြောင်းအရာ၌မူ အချို့ကကဗျာသည် ဝတ္ထုထက်အချိန် ပိုနည်းခြင်း၊ တစ်ကြောင်းဆိုဆိုသလောက်စွဲ ငြိစေတတ်ခြင်းစသည် တို့ကြောင့် စိတ်ဝင်စားကြောင်း၊ အချို့ကလည်းဝတ္ထုရော ကဗျာပါ နှစ်မျိုးစလုံးကို နှစ်သက်ကြောင်းဖြင့် ဖတ်ဖူးသားသည်များကို သာမကတင်ဆွေးနွေးသွားကြ၏။ အမေရိကန်မူ ယင်းတို့အပေါ်တွင် သုံးသပ်မှတ်ချက်မပြုပါပေ။

ဆဌမအချက်ဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ပညာရေးစနစ်ထဲတွင် ရသစာပေ၏အခန်းကဏ္ဍမည်သို့ရှိပါသနည်းဟူသော အကြောင်းအရာတွင်မူ မည်သူကမူမဆွေးနွေးခဲ့သည့်နည်းတူ အမေရိကန်လည်း တစ်ခွန်းတစ်ပါးမမျှမတခဲ့ပါ။ သတ္တမအချက်ဖြစ်သော စာကြည့်တိုက်ယဉ်ကျေးမှုကိုစွဲတွင်ကား ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူအချို့ ကဆွေးနွေးကြသည်မှာ- လက်ချာဆရာမက ခေါင်းစဉ်သာပေးပြီး မိမိကိုယ်တိုင်စာကြည့်တိုက်တွင် အချက် လက်များရှာဖွေ။ အတန်းတွင်း၌ အဖွဲ့လိုက်တင်ပြကြရကြောင်း ဆွေးနွေးကြ၏။ အမေရိကန်ကျောင်းသားမှာ သာမက ကျောင်းပြင်ပတွင်ပါစာကြည့်တိုက် ယဉ်ကျေးမှုများကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပေါ်ထွန်းလာအောင် ပိုင်းဝန်းကြီးစားကြစေချင်ကြောင်း ဆွေးနွေးသွားပါသည်။ အဋ္ဌမအချက်-အချိန်နှင့်ပတ်သက်၍မူ-လူငယ်များအား လုံးအချိန်ကိုလေးစားကြစေချင်ကြောင်း၊ အချိန်နှင့်ခွင့်ကျကွက်တိုက်ဖြစ်အောင် (ပြုဖွယ်ကိစ္စတို့ကို) ဆောင်ရွက်တတ်ရန် လေ့ကျင့်ထားကြဖို့လိုကြောင်း ဆွေးနွေးကာ တက်ရောက်လာသောပရိသတ်များကိုပါ ကျေးဇူးတင်ကြောင်း နှုတ်ဆက်၍ ရသစာပေစကားပိုင်းကိုနိဂုံးချုပ်ပေးလိုက်ပါလေ၏။

ဖော်ပြပါအခမ်းအနားကြီးကိုကြည့်၍ ကျွန်တော်တွင် အားမလိုအားမရစိတ်နှင့် အတွေးအခေါ်အားနည်းနာပြောစရာစကားများရှိလာခဲ့ပါ၏။ အားနာသည်မှာ အမေရိကန်သမိုင်းဝင်ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ နှင်းခန်းမကြီးကိုဖြစ်ပါ၏။ အားမလိုအားမရဖြစ်သည်မှာ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်ကျော်ကပင် ညွှန်ပြခဲ့သော ဘာရတမုနိပညာရှိကြီး၏။ နှုတ်ထွက် ဝစနပါရသစာပေသဘောအနှစ်သာရများပါရှိ မလာခြင်းနှင့် ထိုစကားပိုင်းကျင်းပခြင်း၏ အဓိကအနှစ်သာရပင်မကျောရိုးဖြစ်သည့် ‘ရသစာပေက ပညာရေးကိုမည်သို့အထောက်အကူပြုသလဲ’ နှင့် ‘မြန်မာပညာရေးစနစ်ထဲတွင်ရှိသော ရသစာပေ၏အခန်း

ကဏ္ဍ” တို့ကို အမေရိကန်အပေါ်မည်သို့မူ မဆွေးနွေးနိုင်ခဲ့ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ (ကျွန်တော်အနေဖြင့်) ဘဝအတွေးအကြံသာမက ပညာရေးအတွေးအကြံ၊ စာပေအတွေးအကြံတို့တွင်ပါ နှုန့်လှုပ်လှုပ်သော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ-ထိုအချက်များကို မဆွေးနွေးနိုင်သည့်တိုင် (ဆွေးနွေးနိုင်လိမ့်မည်ဟူ၍လည်း လုံးဝလုံးဝထင်မထားရင်းစွဲမဆွဲကပ်ပိုင်ရှိနေခဲ့ပြီးဖြစ်ပါ၏။) အမေရိကန်တော့ (အကျယ်တဝင့်မဟုတ်သော်-အကျဉ်းမျှ) ဆွေးနွေးသုံးသပ်ပြလိမ့်မည်ဟု များစွာမျှော်လင့်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော်နှုတ်ဆက်နိဂုံးချုပ်သည်ထိပါမလာတော့ပါ။ (မျှော်လင့်ထားသည်က ဝက်သားကောက်ညှင်းထုပ်။ ရလိုက်သည်က မုန့်လေပွေ) များစွာစိတ်မကောင်းဖြစ်သွားမိရပါသည်။ “ရသစာပေလူတွင် မကျယ် (မကျယ်) ကြုံလာရသည်မှာ ဦးဆုံးစိန်ခဲမှု ပလ္လင်ပေါ်မှဆင်းတယ်လို့ ပြေးရလုနီးအချိန်မှသာဖြစ်ပြီး ရသနှင့်ပညာရေးအပြီးတိုင် ကွာရှင်းပြတ်စဲခဲ့ရသည်မှာ မူလပထမဦးဆုံးကတည်းက ပလ္လင်ပေါ်မှ ဆင်းတယ်လို့ ပြေးသွားရကတည်းကဖြစ်

အထက်ဖော်ပြပါ ဗကသလူငယ်ကျောင်းသားလေးများ၏ (လူမှုကွန်ရက်ပေါ်တင်ထားသည့်) ထင်မြင်ယူဆချက်များတွင် ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲအမြင်များကပါရှိသော်လည်း ရုတ်တရက်ကြည့်လိုက်လျှင်မူ မှန်လိုက်လေဖြစ်သွားသူများလိမ့်မည်ထင်ပါသည်။ ထိုသို့ဆိုနိုင်သော်လည်း သူကလေးတို့၏ဖော်ပြပါအယူအဆအတွေးအခေါ်များသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အန္တရာယ်ကျရောက်လာနိုင်လောက်သည်ထိတော့ ဖြစ်လာ၊ ကြီးထွားလာမည်မထင်ပါ။ အကြောင်းမှာ တက္ကသိုလ်တွင်း၌ လက်ချိုးရလောက်ရုံသာ (တကသ၊ ဗကသ) အင်အားရှိ၍ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်အနေဖြင့် ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍မြင်မိသမျှ တင်ပြလိုပါ၏။ ပညာရေးဟူသည်မှာသိမှုနယ် ပယ် (Cognitive Domain)၊ ခံစားမှုနယ်ပယ် (Affective Domain)နှင့် စိတ်ရောကိုယ်ပါ ပြုမူလုပ်ဆောင်မှု နယ်ပယ် (Psychomotor Domain) ဟူ၍ နယ်ပယ်သုံးရပ်ရှိကြောင်းမှတ်သားရဦးပါသည်။

ကံကော်တောအုပ်ထဲမှ လက်ဝဲပန်းကလေးများသို့

□ ခိုင်မာကျော်(ဒဿန) □

ကြောင်းဆွေးနွေးကြစေချင်စမ်းပါဘုရား... ” ကျွန်တော်အထက်ပါအတိုင်းခံစားနေချိန်ဝယ် လူမှုကွန်ရက်ထက် တက်လာသော “ဗကသ” လူငယ်အချို့၏ မှတ်ချက်စကားအချို့က ကျွန်တော့်ကို ပို၍စိတ်မသက်သာဖြစ်စေရပြန်ပါသည်။ ကြည့်ပါဦးတော့ဗျာ... “ဒေါ်စုအစိုးရက ဘာလို့ရသစာပေကို ဦးစားပေးဖို့ကြိုးစားကြတာလဲ။ သဘောတရားစာပေတွေထင်ပေါ်လာလို့ပဲ။ ခေတ်ရဲ့လွတ်လပ်မှုနဲ့ အတူရဲ့ရဲတွေးခေါ်ဝေဖန်နေနဲ့ လက်ဝဲစာပေတွေအားကောင်းလာတယ်။ ဒါဆိုရင်ဆိုရင် ဦးရသစာပေကို အားကိုးတာလို့ပဲမြင်တယ်။ ရသစာပေဟာရသေ့စိတ်ဖြေ သဘောတရားပဲ။ ပေါ်လီလာနာဖတ်တယ်။ ကျေနပ်သွားတယ်။ လက်တွေ့ဘဝဆိုးရွားမှုတွေကနေ ခဏလေးလွတ်မြောက်ဖို့ဝတ္ထုဖတ်လိုက်တာ။ ဒါဟာ ဆိုးရွားတဲ့ လက်တွေ့ဘဝကနေထွက်ပြေးဖို့ ကြိုးစားမှုသက်သက်ပဲ... ” “ရသစာပေဟာ ပြဿနာတစ်ခုခုကို စိတ်ကျေနပ်မှု၊ စိတ်ဖြေသိမှု၊ စိတ်ကူးယဉ်မှုဆီလျှော့ချတယ်။ ပြဿနာအရင်းခံကိုရှာဖို့ မဟုတ်ဘဲပြဿနာခံစားရခြင်းကို ဖိလ်တက်အောင်နေတယ်။ လက်ဝဲစာပေကတော့ ပြဿနာရှာတဲ့ ကောင်တွေကို ချေမှုန်းဖို့ရော အမှန်တရားနဲ့တရားမျှတမှုဆီနေ့ရွတ်... ” “ဆင်းရဲမှုပြဿနာက အရင်းရှင်စနစ်ကနေပေါ်လာတာပဲ။ ဆင်းရဲတာကိုရသစာပေက ဖိလ်တစ်ခုလုံးရောတယ်။ ချမ်းသာအောင်ကြိုးစားတာညာနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆန်တုံတစ်ကိုယ်ကောင်းကြီးပွားရေးစိတ်ကို အမှန်းတင်ပြီး ဓနရှင်အတွေးအခေါ်ကိုထပ်မူပေးတယ်... ” “လက်ဝဲစာပေဟာ... အစိုးရ၊ မဟာမိတ်ခရီးစဉ်အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်ဖျက်ဆီးမယ်ဆိုတော့ အစိုးရဟာ ရသစာပေကို အားပေးတာမဆန်းပါဘူး... ” “ကျောင်းထဲမှာ ကွန်မြူနစ်တွေရှိတယ်ဆိုတာ နောက်တာပါ... အိမ်နဲ့ ကျောင်းနီနီလေးကို လွတ်လွတ်လပ်လပ်မလာရဲတော့ပါလား အမကြီးရယ်။ အရင်တုန်းကသေနတ်ပြောင်းဝေရမှာ တညတညရပ်ရပ်အမြဲပြန်ပေးပါ... ” “သုတေစာပေဆွေးနွေးပွဲဆိုရင် ကိုကားချက်တွေ အချက်အလက်တွေပဲ ပြောမှာ စိုးလို့ထင်တယ်။ ရသစာပေဆိုတော့ ကိုယ်ပိုင်ခံစားချက်အတွေးအခေါ်တွေပိုပြောနိုင်မယ်ထင်လို့ ဆွေးနွေးတယ်ထင်တာပဲ။ ရသစာပေစကားပိုင်းဆိုပေမယ့်လည်း ရသတွေပဲဖတ်ရမယ်လို့ ပြောသွားတာလည်း မပါဘူး... ” “ကျောင်းသားတွေက ငယ်ရွယ်သေးလို့... နိုင်ငံရေးနဲ့ပတ်သက်ရင်လည်း နှုန့်သေးလို့... ကတောက်ကဆမဖြစ်စေချင်လို့ တမင်ရသစာပေကိုရွေးသွားတယ်ထင်တာပဲ... ဒီတိုင်းလူငယ်တွေနဲ့သင့်တော်တာကို ရွေးချယ်သွားခဲ့တာလို့ပဲထင်ပါတယ်... ”

သိမှုနယ်ပယ်အတွက်လိုအပ်သော အချက်အလက်များကို ဆရာ၊ ဆရာမများက သင်ကြားပြသပေးရပါ၏။ ထိုသင်ကြားပြသမှုတွင် ကျောင်းသားများ၏စိတ်၌ ခံစားချက်၊ ခံယူချက်သဘောထားများအဆင့်ဆင့်မြင့်ပေါ်လာအောင် နည်းလမ်းများအသုံးပြုနိုင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသည့်နောက်မှ သင်ကြားသင်ယူမှုဖြစ်စဉ် တစ်ခုထိရောက်၊ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိ မရှိအကဲဖြတ် စစ်ဆေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့အကဲဖြတ်စစ်ဆေးရာတွင် အချက်အလက်သိမှုနှင့် အတူခံစားနားလည်ပြုမူမှု သဘောထားများ၊ အယူအဆတို့အား အချိုးညှာ ပေါင်းစပ်မှုပညာရေးဟု ဆိုပါသည်။ နှလုံးလှပပညာရေးအများပါယုတ်တွဲဖြစ် ပေါ်လာ၊ မလာဆိုသည်ကိုလည်း ဖော်ထုတ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည့်နည်းစဉ် (Procedure)ကို အချက်အလက်သိမှု ပညာရေး (Head Education)နှင့် နှလုံးလှပပညာရေး (Heart Education)တို့အား အချိုးညှာပေါင်းစပ်မှုပညာရေးဟု ဆိုပါသည်။ နှလုံးလှပပညာရေး ကိုပင် ယခုအခါ၌ ကိုယ်ကျင့်ပြုမူမှုပညာရေး (Moral Education) ဟုသတ်မှတ်ထားခဲ့ကြပြီဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းမှာမိမိအတွက်ဖြစ်စေ၊ မိမိတိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုး (ဝါ) အမျိုးဘာသာ၊ သာသနာအတွက်ဖြစ်စေ အကောင်းကိုပြုမူလုပ်ဆောင်၍ အဆိုးကိုပြုမူမူ ရှောင်ရွှားတတ်စေရန်အတွက်မှာ နှလုံးလှပပညာရေးကသာပါးထောင်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ဟုပါ၏။ ထိုပညာရေးကို အခြေခံ၍သာလျှင် ကောင်းမှုပြုမှုနဲ့ကောင်းအောင်ကြိုးစား၊ ကောင်းကျိုးကိုယ်၌တည်စေမည့်တွေးခေါ်မြော်မြင် ဖန်တီးနိုင်စွမ်းသည် ပညာရေးအသိုက်အမြှူကြီးပေါ် တွန်းလာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သဘောအရတွင်မူ သုတပညာရေးနှင့်ဆတူယှဉ်တွဲရမည်မှာ အဆိုပါနှလုံးလှပပညာရေး (ဝါ) ကိုယ်ကျင့်ပြုမူမှု ပညာရေးသာဖြစ်သင့်သည်ထင်ပါ၏။ သို့သော်ပညာရေးသည် နိုင်ငံရေးဝါဒသဘောတရားများ၏ လောင်းရိပ်မှကင်းဝေးမည်ဖြစ်ကာ နိုင်ငံရေးဝါဒမဟုတ်သူများ၏မြို့ရွာမှလည်းကောင်း မည်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုဝင်ကြည့်ပါလေ။ အမေရိကန် ရသစာပေနှင့်ပညာရေးကိုယှဉ်တွဲလျက်ရသပညာရေး (Aesthetics Education) အဖြစ်အယူအဆ ငရာရောင်းပေးလိုက်သောကြောင့် လက်ဝဲတို့၏အမြင်၌ အရင်းရှင်ဝါဒ... ဘာ... ဘာ... အစိုးရ... ဘာသာ... ခရီး... ဘာသာ... သည်သည့်သဘောတရားရေးရာ ဝေဖန်တိုက်လိုက်မှုများနှင့် ကြုံလာရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နှလုံးလှပပညာရေး (ဝါ)ကိုယ်ကျင့်ပြုမူမှု ပညာရေးဟုသာဆိုလိုက်ပါလျှင် အနှုန်းတရားတို့လွတ်ကင်းလျက် ကျွန်တော်တို့၏ မဟာပညာရေးကြီးသည် အရောင်တင်းသန့်ရှင်းသည့် (လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အကျိုးပြု ခြင်းမည်) ပညာရေးကြီးဖြစ်လာနိုင်မည်ဟုထင်မြင်ယူဆမိကြောင်း လေးစားစွာတင်ပြလိုက်ရပါသည် ခင်ဗျား... • ခိုင်မာကျော် (ဒဿန) •

သမ္မာနပျက်တွေက ခေမာကမိတင်သတင်းတွေက ထွက်၊ ထွက်လာတတ်ကြတယ်။ စစ်တောင်းမြစ်ဝကလား၊ ရန်ကုန်မြစ်ဝကလား။ ဘယ်လိုရေလားနဲ့ လာကြတယ်သေပါဘူး။ ဟိုးအရင်ခေတ်တုန်းဆီကလည်း အာရပ်သင်္ဘောပျက်တွေကလည်း ပေါ်မှပေါ်။ မင်းဒင်တို့ဆီမှာ လူပြောသူပြောအများဆုံးက မင်းစောမွန်(ခ)နရမိတ်လှလက်ထက်က သင်္ဘောပျက်လှေပျက်နဲ့လူ(၇၉)သောက် လားမင်း၊ ကမ်းပေါ်တက်လာတာကလည်း အထင်အရှားပဲ။ ခုလည်း မင်းဒင်ကြားရသလောက်က သင်္ဘောကြီးတစ်စင်းပျက်ပြီး ရွာနီးချုပ်စပ်က သင်္ဘောဖျက်စက်ရွက်အသွားမှာ မင်းဒင်တို့သမဗိတ္တရွာနားမှာ သင်္ဘောခါးကျိုးပြီးသောင်တင်နေရုံသာတဲ့။ သောင်တင်တာလို့ ကမ်းပေါ်ကတင်တာ တို့က ဝေလင်းတို့၊ လင်းပိုင်တို့ပဲကောင်းတယ်။ လှေပျက်၊ လူပျက်၊ လှည်းပျက်၊ သမ္မာနပျက်တွေဆိုတစ်စက်မှ ကြည့်လို့မကောင်းဘူးဗျ။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ လှေက ပေးတဲ့သင်ခန်းစာတွေကလည်းများမှများ။ တကယ်တမ်းကျတော့ ဥရောပတောင်မှ သောင်မတင်ရေမကျနဲ့ ဆိုတော့တာ မြန်မာ့ကမ်းနီးတန်းထဲက ၁၂ မိုင်အကွာ ကွန်းပေါင်း ၂၂ ကွန်းကနေဆွဲထားတဲ့ ရေပိုင်နက်မုဉ်းပေါ်မှာ မင်းဒင်ရေသူင်းဘဝနဲ့ ကင်းစောင့်ရရင်ကောင်းမလားပဲ။ မင်းဒင်တို့ဆီကလူဖုန်းတွေကတော့ ပြောမှာပဲ။ ဝင်လယ်ဆိုတာအထူးပင်ကြီး ရခိုင်ကမ်းနီးတန်းကနေ တနင်္သာရီ ကမ်းရိုးတန်းအထိ ကွန်းငယ် ၂၂ ကွန်းမှာ ရေချိုးမို့ မီးမရွှံ၊ ကင်းထဲမရွှံ၊ လူမရွှံ၊ တစ်ခါ တစ်ခါမှာ အစာရေစာ လည်းမရွှံဆိုတော့တာ ဘယ်လွယ်ပါ့မလဲဆို

ပြည်မယ်။ ရန်ကုန်မြို့မမှ ပင်လယ်ဝ
 အထိမှာတောင်မှ မျောက်တစ်ကောင်နဲ့
 ဆင်တစ်ကောင်ပဲရှိတာ။ သင်္ဘောကြီး
 မျော့ပြီး မျော့ပြီး ဝင်လာတာ ဘယ်လို
 သိနိုင်မှာလဲလို့ပေါ့။ အဲဒါ ARSA တစ်
 နှစ်ပြည့်အထိမ်းအမှတ်နဲ့ နရမိတ်လှ
 ဘုရင်အမှတ်တရ မျှောလိုက်တာများလားလို့ မင်းဒင်တောင်မှ သရော်တော်
 တော် ပြောင်ချော်ချော်အတွေးရလိုက်တယ်။ ဒါ နောက်ရာစုမှာ ဒီသင်္ဘော
 ဖျက်ကြီးပေါ် က လူသား(၇၉)ယောက်ဟာ သမစ်တ္တာ၊ သုံးခွအပါအဝင် ပြည်
 ထောင်စုနယ် မြေတစ်ခွင်မှာ ဘာလူမျိုးဆိုပြီးပေါ်လာဦးမလားလို့ တွေးချင်
 စရာ။ အဲဒီလိုပဲ ရေထဲက ၂၂ကျွန်းကို လှမ်းလှမ်းကြည့်ပြီး စိတ်မောနေရာကနေ
 နောက်တစ်ခါ ပေါ်လာပြန်တာက ကမ္ဘာကြီးရဲ့သဘာဝ။ ကုန်းမြေကို ရေက
 ထောက်ကူပုံ မထားရတာတွေနဲ့ အဲဒီကျွန်းနဲ့ အဲဒီရေကိုလေကထောက်ကူ
 ပုံပုံမတာရယ်က သဘာဝနိယာမလို့ သိတာနဲ့တော့အမှန်ပဲ။ ဒါပေမယ့် တကယ့်
 တကယ်တမ်းကျတော့ လေရဲ့ဒုက္ခတွေကို ရေကထောက်ကူပုံမထားရတာ
 တွေနဲ့ လေယာဉ်ကုန်ကူး၊ လူကုန်ကူးကိုစွဲတွေကလည်း ကြားရကြားရနားဝမှာ
 စိတ်မချမ်းသာစရာပေါ့။ မင်းဒင်က ၂၀၀၈ ခုနှစ် YBSပေါ်မှာ တပြိုင်နက်ပေါ်တင်
 ဆီသို့ ဝန်ဆောင်မှုပေးသော သင်္ဘောခါးကွီးတာ လေယာဉ်ကိုပျားတိုးလို့ ပူဇော်လို့
 နီးစပ်ရာ ရေပြင်ထဲကို ဒိုင်ဗင်ထိုး တောင်ပုံရှုပ်ပျံသန်း၊ ဗိုက်ရှုပ်ပျံသန်းနဲ့
 ဂုတ်လမ်းအစုံအစုံကလည်း ကြားရမြင်ရတာ။ တကယ်တော့ မင်းဒင်က
 ပါရီကိုလေယာဉ်နဲ့ သွားမလို့ဗျာ။ ပါရီမှာရှိတဲ့ ၁၇၅၀ခုနှစ် လောက်ကတည်းက
 နိုင်ငံရေးလို့၊ ဂုတ်အသင်းတွေနဲ့သွားတွေပြီး Interview လုပ်မလို့ရာမှာ
 ဘယ်လေကြောင်း လိုင်းကို စီးရမလဲရှာကြည့်တာ။ ပုဂ္ဂလိကလိုင်း(၁၁)လိုင်းက
 ပိုစေ့ချိုသလား။ ဘန်ကောက်ကူးပြီးမှ TG မလိုက်နဲ့ ကိုယ်ပိုင်အခန်းနဲ့သွားရင်
 ကောင်းမလားစဉ်း စားနေတာဗျာ။ သိန်း၁၄၀၀-၁၅၀၀လောက်တန်တဲ့ လေ
 ယာဉ်မျှကြီးတွေကို ကြောက်တာနဲ့ပဲ ဘန်ကောက်ကို အောက်လမ်းနဲ့သွားပြီး
 TGပဲစီးတော့မယ်ဗျာ။ စင်ရော်(၁)မှ စင်ရော်(၁၁)၊ မင်းဒင်စီးမယ့်လေယာဉ်
 မျှော့တွေရဲ့ ပျံသန်းချိန် နာရီကိုစစ်ပြီးမှ သွားရင်ကောင်းမလား။ မင်းဒင်လည်း
 ကိုယ့်လေယာဉ်မျှော့ကိုပဲ ကိုယ်အားပေးချင်တာ။ ဒါပေမယ့် ကမ္ဘာအဆင့်မီမီ
 ပရိုဗီးယားလိဂ်က ခေတ်ဟောင်းဂန္ထဝင်ကစားသမားတချို့လိုပဲ လေယာဉ်
 မစီးရဲလို့ပဲ အကြောင်းပြပြီး ပါရီကိုလမ်းလျှောက်သွားတာပဲကြောင်းပါတယ်။
 မင်းဒင်လမ်းလျှောက်တဲ့နှုန်းနဲ့ဆိုရင် ၁၇၅၀ခုနှစ်က ၁၇၈၉ခုနှစ်
 ပြင်သစ်အရေးတော်ပုံကြီးကြား အချိန်ကာလမှာ မင်းဒင်ဘန်ကောက်ကို
 ရောက်ပါမယ်။ ရန်ကုန်မှဘန်ကောက်ကို ဂုဏ်နံကြာခြေလျင်အစိုးပေါက်တော့
 မင်းဒင်တွေ့ဘန်ကောက် အနေနဲ့ ပြင်သစ်ကိုလှမ်းမေးမိတယ်။ အား ပြင်သစ်
 သမိုင်းမှာ အရေးတော်ပုံကြီးမတိုင်ခင်က ခေတ်ဟာ မင်းဒင်တို့နဲ့မြေပြန့်မာနိုင်
 ထက် အင်မတန်ဆိုးရွားတာကိုတွေ့လိုက်တော့ မော်ရင်ဟိုက်ပြောစရာစကား
 ရလိုက်တာပေါ့။ အင်္ဂလန်မှာမန်ယူအသင်းနည်းပြဘဝ ပြုတ်ရင်ပြင်သစ်လို့
 ပွဲစဉ်က အသင်းတွေမှာ နည်းပြလုပ်သင့်ပါတယ်လို့ပေါ့။ ဒါမှ နိုင်ငံခြားသား

တစ်ဦးဟာ အခြားနိုင်ငံတစ်ခုရဲ့ ထွန်းသစ်ဒီမိုကရေစီဟာ ကမ္ဘာ့ဒီမိုကရေစီပွဲကိုင်ရှင်ပြင်သစ်၊ အင်္ဂလန်၊ အမေရိကတို့ရဲ့ စလုံးရေဒီမိုကရေစီကို သိလာနိုင်မှာပါ ဆရာမော်ရင်ဟို့။ ထပ်ပြောပါရစေဆရာရေ။ ဆရာအင်္ဂလန်က ပြင်သစ်ကိုပြောင်းသွားရင်တောင်မှ ဆရာပြင်သစ်သမိုင်းကိုဖတ်ရင် ဇော်လ်တဲယား(Voltaire-1694-1778)၊ ဒေါလ်ဘတ်ရှ်(d'Holbach) ပီရီဘရစ်ဆော့(Pierre Bissot 1754-1791)၊ ဝင်းနစ်ဒီဒါရိုတ်(Denis Diderod 1713-1784)၊ မီယာဘော(Mirabeau 1749-1791)ကိုဒီဆေး(Condorcet 1743-1794)တို့ ဦးဆုံး(Volney)တို့ကိုကျကျနန မသိရင်တောင်မှပဲ ရောဘတ်ပီရီ (Robespierre) တို့ရဲ့ အကြမ်းဖက်တဲ့ခေတ်ဆိုးကြီးကို သိဖို့လိုပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ မြန်မာနိုင်ငံနေဒုက္ခကို ခင်ဗျားရဲ့ တစ်ကိုယ်ရေတစ်ကာယဒုက္ခလောက်နဲ့ လွမ်းတင်စားတာ ခင်ဗျားတော်တော်လွန်သွားပြီ။ ဒါပေမယ့် ဒီနိုင်ငံမှာလည်း မြန်မာ

ကြိုးစင်ပေါ်ကရောဝတီ

ပါလီပါလုံကျန်းမှ

ပါကီဘွဲ့များပေးမင်းဒင်တော်လှား

အရှေ့တော်ပုံတပ်သားမင်းဒင်

ပြည်မှာလုပ်တဲ့မော်ရင်ဟိုတွေကလည်း အများကြီးဆိုတော့ကာ မော်ရင်ဟို အစစ်နဲ့ မော်ရင်ဟိုကလုနီးတွေဖတ်ဖို့ရာ ဒီစာကိုရေးရပါတယ်။

၁၇၈-၁၇၉ မှာ ပြင်သစ်အရေးတော်ပုံကြီးဖြစ်တယ်မဟုတ်လား။ အတွေးအခေါ် တော်လှန်ရေးဖြစ်သွားပြီးတော့မှ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတော်လှန်ရေး ဖြစ်သွားတာဟာ ငြင်းနိုင်ဖွယ်ရာမရှိတဲ့ကိစ္စမှန်ရင် ၁၉၈၈ခုနှစ် ၈၈အရေး တော်ပုံကြီးဖြစ်ဖို့ရာ အားလုံးကအတွေးအခေါ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တော်လှန်ရေး ကလည်း အခြေခံရပါတယ်။ မင်းဒင်က ၁၉၇၅လောက်မှာ အခြေခံတယ် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်တော့ကျကျနန ပြင်ဆင်ထားတယ်ပေါ့။ ၁၉၈၀မှာ နှင်းဆီ ပုရိဂုဏ်ဆိုတဲ့ စာစဉ်ဆိုင်လေးထောင်ပြီး နှစ်ယောက်ထဲနဲ့လို့၊ ဝှက်တော် လှန်ရေးစဖွဲ့တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ကား ကာရစ်ဘီယန်ပင်လယ်မှာ Dr အား နက်စတိုးဓမ္မေဇွဗားရားတို့၊ ဖီဒယ်လ်ကတ်စထရိုတို့၊ ရောလ်ကတ် စထရိုတို့တောင်မှ ၁၂ယောက်နဲ့စကြတယ်မဟုတ်လား။ နောက်ထပ် ၁၀ ယောက်ကို တစ်နှစ်အတွင်းရှာဖွေသွားမယ်လို့ပေါ့။ အတွေးအခေါ်တော်လှန် ရေးရဲ့၁၂ဒါနီးမှာ ၁၀နှစ်အတွင်း တော်လှန်ရေးဖြစ်စေရမယ်လို့တောင်မှ မာကျူဒီမိုင်းတိုင်အောက်မှာ ကြွေးကြော်ခဲ့ကြသေးတယ်။ ဒါကြောင့်မင်းဒင်ဝါရီ သွားချင်တာ။ ရောဘတ်ဝီရီကြီးစိုးတဲ့ကိုဏီးကြီးက လူပေါင်း ၄၀,၀၀၀လောက် သတ်ဖြတ်ပြီး အတွေးအခေါ်တော်လှန်ရေးသမားတွေ ပုန်းအောင်းနေတဲ့ ကာလမှာ ရောဘတ်ဝီရီဟာ တစ်သွေးတစ်သံ တစ်မိန့်အာဏာရှင်ပေါ့။ အဲ သူလည်းအသတ်ခံရရော အတွေးအခေါ်တော်လှန်ရေးသမားတွေခမျာ အဲဒီ တော့မှ ရဲရဲတင်းတင်းခေါင်းထောင်လို့ရလာခဲ့တယ်။ ၁၇ရာစုပညာရှင်ဘာရော့ စပင်နိုဇာ(Baruch Spinoza)ဟာ ခေတ်သစ်ဒီမိုကရေစီဝါဒရဲ့ လစ်ဘရယ် သဘောထားတွေကို တင်ပြခဲ့သူတွေပါ။ အမေရိကန်တော်လှန်ရေးက ထွက် ပြေးသွားတဲ့ နယ်သစ်ပယ်သစ်မှာဆိုတော့ အားလုံးဟာ သူပုန်၊ အားလုံးဟာ တော်လှန်ရေးသမားပဲ။ ဒါပေမယ့် ပြင်သစ်ကခက်ခဲတယ်။ ဒီမြေဒီရေဒီလေးနဲ့ ဒီလူထုအပေါ်မှာ ဂူအောင်း မြေရှင်ပဒေသရာဇ်ဝါဒနဲ့အစဉ်အလာဆိုးတွေကို ခက်ခက်ခဲခဲကျပ်ကျပ်တည်းတည်းတော်လှန်ရတာ။ ဒါကို မင်းဒင်ပြောတဲ့ မော်ရင်ဟိုပေါင်းထောင်သောင်းသိန်းသန်းကိုးကူသိဖို့လိုပါတယ်။ အဲဒီပြင်သစ် ဟာ ဒီမိုကရေစီခရီးရှည်ကြီးချီတာကနေစဉ်မှာ စစ်အာဏာရှင်ဝန်နီနဲ့ ဘုရင် ဝန်နီပြန်လည်ခေါင်းထောင်လာခဲ့တဲ့ အချိန်တချို့လည်းရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ မင်းဒင် တို့ရဲ့ ဒီမိုကရေစီခရီးရှည်မှာ ပြင်သစ်သစ်ခန်းစာတချို့ယူရပါမယ်။ ဒါပေမယ့် ပြင်သစ်မှာလူတစ်စု နိုင်ငံရေးချုပ်ငြိမ်းသွားတာကို အသိအမှတ်ပြုရမယ်။ အခုအသက် ၄၀ကျော်ကာစ ပြင်သစ်သမ္မတမက်ခရန်တောင်မှ မေ့နေနိုင်

အကြောင်းအရာတချို့ကို ပြောမဖြစ်မယ်။ အင်္ဂလိပ်တော်လှန်တုန်းက မင်းဒင်မပါပါ။ ဒါပေမယ့် သင်ခန်းစာယူတယ်။ ဖက်ဆစ်တော်လှန်တုန်းက မင်းဒင်မမေးရသေးပါ။ အရှေ့တောင်အာရှသဘာဝဌာန ကိုပီးရိုက်ခဲပြီးသင် ခန်းစာယူပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးမယူရသေးမိကာလနဲ့ လွတ်လပ်ရေး ယူပြီး ကာလကိုလည်း မမီလိုက်သော်လည်း ဘာဦးမြင့်ဆွေရဲ့ လူပျိုဇင်ပေးစာ တွေထဲက သင်ခန်းစာယူပါတယ်။ ၁၉၆၂ မှ ၂၀၁၈အထိ ကာလကိုတော့ မင်းဒင်လည်းချော့တတ်လှည့်ခြောက်တစ်လှည့်နဲ့ မင်းဒင်ကသင်ခန်းစာပေး ကြည့်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်သူကမှ ဘာတော်လှန်ရေး မှမလုပ်တော့ ဘာ သတိမှမမူတော့ ဂူထဲကလူတွေ၊ လှေတွေ၊ လေယာဉ်ပျံတွေဟာ ဘူတာဝါဟန အတတ်ပညာ ခေတ်ကထက် အတွေးအခေါ်အသိအမြင်ကိုယ်ကျင့်တရားတွေ ညံ့တာမြင်လာပြန်တော့ ပြင်သစ်အတွေးအခေါ် တော်လှန်ရေးကိုပြောမှ ဖြစ်မယ်ဗျို့။ အနည်းဆုံးတော့ ဗစ်တာဟူးဂိုးရဲ့နော်တာဒိန်းဘုရားကျောင်း ကခေါင်းလောင်းသံစာအုပ်နဲ့ မင်းဒင်ပြောပြီး မြခေါင်းညိုနေတဲ့ လျှို့ဝှက်ဂိုဏ်း တွေရဲ့ ဘဝကိုလည်း မင်းဒင်တို့လက်မည်းကြီးတွေခေတ်နဲ့ တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေး ကြတာပေါ့ဗျာ။

ကဲ ပြင်သစ်မှာ နပိုလီယံပြည်ရှင်မင်းခေတ်မှာ နပိုလီယံဘုရင်ရဲ့ စစ်ဗိုလ် တစ်ယောက် လျှို့ဝှက်ဂိုဏ်းဝင် ခွင့်ရတာကလေးကို မှတ်ထားပေးကြပါ။ အဲဒီ စစ်ဗိုလ်လောက်ကို မင်းခင်တို့အတွေးအခေါ်တော်လှန်ရေးသမားတွေဘဝက မဆိုးသေးပါ။ ဘုရင်နပိုလီယံက သူတိုင်းပြည်အတွက် မဟုတ်ဘဲသူ့အတွက် လူယုံစစ်ဗိုလ်တစ် ယောက်ထားသတဲ့။ ကြာတော့လည်း မယုံပြန် ဘူးခင်ဗျ။ အပြစ်အမျိုးမျိုးရှာမယ့်သင်္ကာအမျိုးမျိုးဖြင့်နဲ့ပေါ့ဗျာ။ ဒါနဲ့အဲဒီစစ်ဗိုလ်လည်း သူ့အသက်အသတ်ရမယ့်ဘေးက လွတ်ရာလွတ်ကြောင်း ပြေးရရှာသတဲ့။ ပြေးရင်းပြေးရင်းက အဲဒီလျှို့ဝှက်ဂိုဏ်းတွေရှိတယ်လို့ နာမည်သတင်းကြီးတဲ့ တောင်ခြေကိုရောက်သွားသတဲ့။ အဲဒီတီရိုလ်တောင်ခြေမှာ လျှို့ဝှက်အသင်း အဖွဲ့ တစ်ခုနဲ့ မိတ်ဆက်မိတယ်။ ဒီအသင်းကနပိုလီယံဘုရင်ကိုတော်လှန် မယ့်အသင်းအဖွဲ့။ ဒါပေမယ့် စစ်ဗိုလ်ကို နှစ်လကြာလည်း အသင်းဝင်အဖြစ် လက်မခံ။ ငါးလကြာလည်း လက်မခံဘူးခင်ဗျ။ ငါးကြိမ်လောက်ချိန်းဆိုပြီးမှ ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်တစ်ခုခမဲ့လိုက်တယ်။ လျှို့ဝှက်သူပုန်အသင်းရဲ့ထိုး ဇာတ်၊ လုပ်ဇာတ်ပေါ့ဗျာ။ အဲဒီနဲ့နဲ့နေရာမှာ စစ်ဗိုလ်ကရောက်သွားတယ်။ သွေးအိုင်ထဲသေနေတဲ့လူတစ်ယောက်နဲ့ မြင်းစီးသေနတ် သမားကချီတွေ့လို့ သူ့ကိုတောင်မှ ပစ်ခတ်သွားတယ်။ မြင်းစီးသေနတ်သမားတွေထွက်သွားမှ လူသေကောင် အနားကပ်ပြီး သေ၊ မသေဆန်းစစ်ကြည့်နေတုန်းမှာ နောက်မြင်း စီးသေနတ်ကိုင်တစ်ယုံ့ရောက်လာပြီး သူ့ကို လူသတ်မှုနဲ့ဖမ်းတယ်ဗျာ။ ထောင် ကြီးချုပ်ပို့တယ်။ ဇုံ့တစ်စင်ဆေးတယ်။ သေစားသေစေအမိန့်လည်း ချတယ်။ ကြိုးစင်ကိပ်တယ်။ ခေါင်းဖြတ်စက်လည်းရှိတယ်။ ကွပ်မျက်မယ့် အာဏာပါး

ကွက်သားလည်းရှိတယ်။ ခေါင်းဖြတ်
စက်ကစားဝဲလာတဲ့အချိန်မှာ မြင်းစိုင်း
လာတဲ့ မင်းနေပြည်တော်က အမိန့်
စာကလည်းပါလာတယ်။ ပွဲကြည့် ပရိ
သတ်ကို တိုးခွေပြီး ဝင်လာတဲ့မြင်းစီး

တမန်တော်က “ဘုရင်ကေရာဒ်အမိန့်တော်၊ မသတ်နဲ့ဦး၊ ရာဇဝတ်ကောင်က သူပါဝင်တဲ့လျှို့ဝှက်အသင်းရဲ့အမည် သညာတ်ဆိပ်ပြောပြရင်မသတ်နဲ့၊ လွှတ်စေ”တဲ့ခင်ဗျ။ စစ်ဗိုလ်ကလည်း ဘူးခဲလိုက်၊ ခေါင်းဖြတ်စက်ဘေးကလည်း ခေါင်းပေါ်ခဲလိုက်နဲ့ကြည့်နေတဲ့ ပရိသတ်တောင်မှ စိတ်ပျက်ချင်လာတယ်။ သတ်ချင်ရင်သတ်၊ နောင်ဘဝကို ဘူးတစ်လုံးဆောင်သွားမယ်ဆိုတော့မှပဲ ဂုဏ်ပြုပွဲကျင်းပပြီး လျှို့ဝှက်သူပုန် အသင်းဝင်ခွင့်ရတယ်တဲ့ခင်ဗျ။ မင်းဒင်တို့ဆီမှာက သက်ဦးဆံပိုင်စနစ်မရှိဘူးဆိုပေမယ့် သက်ဦးဆံပိုင်ဥပဒေရှိသေးတော့ကာ ဒီလိုလျှို့ဝှက်အသင်းကြီး ငယ်ရွယ်လတ်နေရွေးဟာ ပရဆေးဥယျာဉ်ထဲမှာ သစ္စာခံလား၊ မူးယစ်ဂိုဒေါင် အဆင့်မြင့်မြင့်ကြီးတွေပေါ်မှာ သစ္စာခံလား၊ သစ္စာက ဒီဘက်ခေတ်မှာ ဝိုက်ဆံ ထက်ပေါတယ်။ ဒါကြောင့် မင်းဒင်တို့ဆီက လူတွေကို ပြင်သစ်ပြည်ပါရီမြို့ကို ဝိခွင့်တယ်။ ပါရီမြို့ကို မရောက်ရင်တောင်မှ ပြည်လမ်းမကြီးပေါ်က ပြင်သစ်သံရုံးမှာ ပြင်သစ်အတွေးအခေါ် တော်လှန်ရေးသမိုင်းနဲ့ ပြင်သစ်အရေးတော်ပုံ၊ တစ်ခါပြင်သစ်အတွေးအခေါ်တော်လှန်ရေးတွေကို စုစုစည်းစည်းလေ့လာလိုက် လေ့လာနိုင်ကြပါစေလို့ လက်တွဲပါရစေ။ အဓိကကတော့ ပြင်သစ်ကာဘိုနာရီသူပုန်လျှို့ဝှက်အသင်းကြီး အကြောင်းပေါ့။ ဒီအသင်းဟာ ပြင်သစ်ဇာတိ၊ သွေးထွက်သံယိုအသင်းမဟုတ်။ အီတလီစရလီကျွန်းဘက်ကနေ ပြင်သစ်ပြည်ကိုပြန်ရောက်လာတော့မှပဲ အသင်းခေါင်းဆောင်ကြီးလာ မရက်နဲ့အသင်းသား ၆၀၀၀၀ ဟာ သမ္မတဂိုဏ်းကို လူတစ်ယောက်၊ သေနတ်တစ်လက်၊ ယမ်းထောင့် ၂၀နဲ့ပွဲစည်းပြီးဦးသွားပါတယ်။ ၁၈၃၀ခုနှစ် တောင်မရောက်ပဲ ၁၇၉၂-၁၉ခုနှစ်မှာ ဂိုဏ်းဂဏချင်းတိုက်ပွဲတွေကြားမှာ ရောဘက်ပီရီတိုက် လူပေါင်း လေးသောင်းလောက်သတ်ခဲ့ပြီးတဲ့နောက်မှာ ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးကြီး(၁၇၈၉-၁၇၉၂)ဟာ မှေးမှိန်ခဲ့ရရှာတယ်။ မင်းဒင်တို့ဆီက နှစ် ၃၀အရေးတော်ပုံကြီးမှာလည်း မှော်ကျည်ဆန်၊ ငွေကျည်ဆန်တွေရဲ့ ၁၈ရာဇာဏ်ချက်ကြောင့် ယုံကြည်ချက်တွေ အတုံးအနှုန်း ပြုလေ့ကျတော အခုထိ ပါပဲ။ မင်းဒင်တို့ယုံကြည်ချက်က နှင်းဆီပုရိတ် မတိုင်မီ ၁၉၇၂ ခုနှစ်မှ အခုထိ ယုံကြည်ချက်အုတ်တစ်ချပ်မှမလုပ်ခဲ့တာ ကြိုက်တဲ့နည်းလမ်းနဲ့ဖော်ထုတ်စစ်ဆေးလို့ ရပါတယ်။ ယုံကြည်ချက်အုတ်တစ်ချပ်လောက်လပ်တာက နတ်ပြည်ရောက်နိုင်သေးတယ်။ နတ်နေကိုင်းရှိသေးတယ်။ နတ်ကွန်းဆောက်ပေးလို့ ရသေးတယ်။ အားလုံးက အုတ်တစ်ချပ်စီ ကိုယ်စီ ကိုယ်တကာဝန်ယူပြီး လစ်လပ်ကြမယ်ဆိုရင်တော့လားဒီမိုကရေစီ ဘာရာားကို ရောက်ရာပေါက်ရာမှာ လှည်းတစ်စီးစာသံတိုက်ပြီး သံပဲတေည်ထိုက်တယ်လို့ပဲ သဘောထားပြီး မင်းဒင်ယုံကြည်ချက်ကို သံပဲစေတီမှာဌာဝနာ ထည့်ထားလိုက်မယ်။ ဒီဘဝမှာ ယုံကြည်ချက်အုတ်တစ်ချပ်စီခွင့်မရရင်တောင်မှ သံတစ်ပွင့်သံတစ်ပုံနဲ့ စေတီတည်ခွင့်ရ ရင်ကျေနပ်တယ်။ ဒီနေ့ပဲ လုပ်သွားတဲ့ အုတ်နှစ်ချပ်ကတော့ နတ်ပြည်ခွင့်မရှိ။

◆ အရေးတော်ပုံတပ်သားမင်းဒင် ◆

မိုးရာသီဟာအနောက်တောင်လေခွေအတွက် မြန်မာပြည်ကိုဝင်ရောက်လာခဲ့တာ အတော်ကြာလှပါပြီ။ အခုနှစ်မိုးရာသီမှာတော့ မိုးအဆက်မပြတ်ရွာသွန်းနေတော့တာပါ။ နှစ်စဉ်မိုးရာသီရောက်တိုင်း မြန်မာပြည်နေရာအနှံ့ ရေကြီးတတ်တာသဘာဝတရားတစ်ခုပါ။ ဒီသဘာဝတရားရဲ့ အန္တရာယ်တွေကို ရှောင်လွှဲလို့တော့ မရနိုင်ပါဘူး။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွေကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားနိုင်မှုတွေက အရေးပါနေပါတယ်။ ပြည်သူတွေအတွက် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွေကို ကြိုတင်ကာကွယ်ပေးနိုင်ဖို့ အစိုးရမှတာဝန်ရှိပါတယ်။ အုပ်ချုပ်တဲ့သူတွေ အစွမ်းရှိတဲ့အပေါ်မှာ မူတည်နေပါတယ်။ အခုနှစ်မှာတော့ တိုင်းနဲ့ပြည်နယ်တွေမှာ မိုးတွေအဆက် မပြတ်ရွာပြီး မြို့တွေ၊ ရွာတွေရေကြီးမှုဟာ ကာလတာရှည်နေခဲ့ပါပြီ။ ရေကြီးတဲ့မြို့ရွာတွေမှာတော့ ကျောင်းတွေပါ ပိတ်ထားခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ပြည်သူတွေအနေနဲ့ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းကြပါစေလို့ ဆုတောင်းနေရုံပါ။ ဒီခေတ်မှာတော့ လူကိုလူကပြန်ကယ် ဆယ်နေရသလို၊ လူကလူကိုပြန်ကူညီနေရပါတယ်။ ဒါတွေကတော့ မြန်မာလူမျိုးတွေရဲ့အချင်းချင်းရိုင်းပင်းကူညီလိုကြတဲ့ စေတနာသဒ္ဓါတရားတွေ ရှိနေတတ်တာကိုပြနေပါတယ်။ ကူညီနိုင်သမျှကူညီနေကြတာပါ။ ဒါပေမယ့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကူးရောက်တဲ့နေရာကလူတွေအတွက်တော့ ဒုက္ခတွေရင် စည်းခံနေကြရမှာပါ။ ဒီဘေးအန္တရာယ်ကူးရောက်နေတဲ့ အကြောင်းကြားလိုက်ရရင်ပဲစိတ်မကောင်းဖြစ်ကြရပါတယ်။ မိုးရာသီမှာ မိုးစက်မိုးပေါက်တွေ ကျတဲ့အခါတိုင်း ပျော်ရွှင်နေတတ်တဲ့ သဘာဝတရားဟာ ပျောက်ကွယ်သွားကြပါပြီ။ မိုးရေစက်တွေနဲ့အတူ မျက်ရည်တွေစီးကျနေပြီလို့ ခံစားနေရပါတယ်။ ကဗျာဆရာမောင်လွမ်းကီရဲ့ မင်းရွက်ရမယ့်ကဗျာကိုဖတ်ပြီးခံစားမိပါတယ်။

ဆယ်လို့ရမလားပေါ့ ငါသား။

ဆယ်ရေတွေတိုး

ကိုယ်ကျိုးတွေနည်း။

ရွှေတဲ့မိုးက

အိုးမဲ့လမ်းမဲ့

ဆိုးတဲ့ဘဝ၊ ခဏလေလား။

နက်ဖြန်မနက်

ကျောင်းတက်ချင်တယ်၊

တချို့တွေက

ကျောင်းထွက်ကြတယ်၊

ကြွေမျက်ရည်ပဲ

ပေဒါတွေအံ့ခဲ

သူရဲကောင်းကို ဖောင်စီးခဲ့

အိုဘယ့် ဧရာဝတီ။

မိုးများလို့ ရေကြီးရေလျှံတဲ့ ဒေသတွေမှာတော့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကိုခံကြရတဲ့ပြည်သူတွေအတွက် စိတ်မကောင်းဖြစ်နေကြရမှာပါ။ ကျောင်းတွေ ပိတ်လိုက်ရတော့ ကျောင်းတက်ချင်တဲ့ ကလေးတွေအတွက် နစ်နာရပါတယ်။ ကဗျာထဲကလို ကျောင်းတက်ချင်ပေမယ့် ကျောင်းထွက်လိုက်ရတဲ့ ကလေးတွေလည်း အများကြီးရှိနေမှာပါ။ ဒါမြန်မာပြည်ရဲ့အနာဂတ်တွေပျောက်ဆုံးသွားနေရတာကို ပြောနေပါတယ်။

ပုံပြင်အဟောင်းတွေပါတဲ့

ခေါင်းခုထက်က ဆွမ်းအုပ်နီနီ

ကြေးစည်သံတွေနောက်ကျ

ခြောက်သွေ့တဲ့မိုးစက်ကတခြောက်ခြောက်

မိုးကောင်းကင်နက်နက်အောက်မှာ။

ကျွန်တော်တို့ငယ်စဉ်အခါက ရွတ်ဆိုခဲ့ရတဲ့မိုးရာသီရဲ့အလှကို ဖွဲ့ထားတဲ့ကဗျာလေးတွေကို ပြန်မှတ်မိ နေပါသေးတယ်။ အင်မတန်လှပတဲ့ကဗျာတွေပါ။ ဒီမိုးရာသီအလှတွေဟာ ပျောက်ဆုံးသွားကြပြီလား။

စကားဝိုင်းတွေထဲ

တို့တတွေကပြတ်လုံးပဲလား

သံသေရသွန်တိုင်း။

ကဗျာဆရာရဲ့နောက်ဆုံးကဗျာအဆုံးမှာ အင်မတန်ကြေကွဲစရာကို စကားဝိုင်းတွေထဲ ပြတ်လုံးသဖွယ်ဖြစ်နေကြရတာနဲ့အဆုံးသတ်ထားပါတယ်။ ဘယ်သူတွေရဲ့စကားဝိုင်းတွေလဲ။ တွေးကြည့်စရာပါ။ စကားဝိုင်းတွေထဲမှာ သံသေရသွန်သလို ခေတ်ကြီးကပျောက်ဆုံးနေပြီလား။ သံသေရသွန်တာကို တွေးနေမိရင် ကဗျာဆရာ “မောင်သင်းဝေ” ရေးတဲ့ “ရေနဲ့တူတဲ့လူ” ဆိုတဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ်ကိုသတိရလိုက်တယ်။

သူဟာရေပဲ

ဘယ်တော့မှ အထက်ကိုမဆန်

အောက်ကိုပြန်ပြီး စုန်ဆင်း

“ဟင့်အင်း”လည်းမငြင်းဆန်

လက်ခံခေါင်းညိတ်တတ်သူဖြစ်တယ်။

သူဟာရေပဲ

ပြောင်းလဲမှုမြန်ဆန်

ပုံသဏ္ဌာန်အတိအကျမရှိ

ခွက်၏ သဏ္ဌာန်အတိုင်းပုံပြောင်း

လမ်းဟောင်းလိုက်သူဖြစ်တယ်။

ကဗျာဆရာမောင်သင်းဝေပြောတဲ့ ရေနဲ့တူတဲ့လူတွေဟာ အခုပြောင်းလဲရမယ့်ဆိုတဲ့ခေတ်မှာ ပိုများနေတာကို တွေ့မြင်နေရပါတယ်။ လက်ညှိုးထောင်ခေါင်းညိတ်တတ်ကြတဲ့ လူတွေက နေရာဝင်ယူနေကြတာတွေကိုလည်း

တွေ့နေရပါတယ်။ တကယ်တော့ ရေလိုလူတွေမှာ ဘာအရည်အချင်းမှမရှိကြပါဘူး။ ပုံသဏ္ဌာန်အတိအကျမရှိ၊ ခွက်ပုံပြောင်းလဲလည်း အလွယ်တကူလိုက်ပြောင်းလဲနိုင်ပါတယ်။ ခေါင်းဆောင်ပြောရင် ခေါင်းညိတ်တတ်ကြပြီး “ဟင့်အင်း”လို့ မငြင်းဆန်တတ်ကြပါဘူး။ အလိုက်အထိုက် လိုက်လျောညီထွေပြုမူနေထိုင်တတ်တဲ့ လူတွေပါ။

သူဟာ ရေပဲ

နီတဲ့အခါနီ

ကြည်တဲ့အခါကြည်

နောက်တဲ့အခါနောက်

ကိုယ်ပိုင်အရောင်ပျောက်ဆုံး

သုံးချင်တဲ့အရောင် ပြောင်းသုံးလို့ရတယ်။

သူဟာ ရေပဲ

ဆားထဲမှာပျော်ဝင်ရင် ငန့်

သကြားထဲမှာ ပျော်ဝင်ရင် ချို

သံရာနဲ့ဆိုရင် ချဉ်
နေရာတကာ တွင်ကျယ်လွန်းလှတယ်။
အရောင်အဆင်း
အနံ့အရသာ ကင်းတဲ့ရေကို
ရေကောင်းရေသန့်ဆိုရင်တော့
အဲဒီလို လူတန်းစား
ခေတ်စားနေဦးမှာ သေချာတယ်။
အခုအဆောင်သမားတွေ နေရာရနေတဲ့ခေတ်လို့ပြောရင် ရေနဲ့တူတဲ့လူတွေ ပေါများနေတာပါ။ ရေလိုက် ငါးလိုက်လူတွေ ပေါများနေတဲ့ ခေတ်ကြီးမှာ ဘာကြောင့် ရင်ကြားရေနေခေတ်ခဲနေရတာလဲဆိုတဲ့မေးခွန်းကို မေးကြည့်ချင်တယ်။ တစ်ခါတလေတော့ မေးခွန်းတွေကိုဖြေရမှာတောင် ကြောက်နေရတယ်။ ဒီနိုင်ငံမှာ လူတွေဘာကြောင့် မိုးမလုံရတာလဲ။ ကဗျာဆရာဆိုတဲ့လူတွေ မေးကြည့်ချင်တယ်ဆိုပြီး တွေးနေမိတဲ့ အချိန်မှာ “ဧည့်မင်းဝေ” ရဲ့ “ကဗျာဆရာ” ကခေါင်းထဲဝင်လာပါတယ်။

မလုံမြဲတဲ့ ကောင်းကင်ကို

ဘယ်ထီးနဲ့မိုးပေးရမယ် မသိဘူး

အရွက်မပါတဲ့ထီးက အစိုးပဲရွာလာတယ်။

မိုးရွာတဲ့အသံမှာလည်း ကဗျာဟန်က ပါနေတာပဲ

စစ်လက်ကျန်အသက်ကလေးနဲ့

ဒီကဗျာက ရွှေတန်းထွက်နေကျ။

ကဲ-အခု ဘယ်သူ့အသက်တွေကျန်သေးလဲ

ကဗျာတွေက နာမကျန်းဘူး

ဖိနှပ်မပါတဲ့ လမ်းမှာ

ပါးစပ်ပါရင် ကဗျာက ခရီးမထောက်ဘူးဗျ

မသေခင်ကတည်းက နိဗ္ဗာန်ကိုတွေ့နေရတယ်။

ဒီခေတ်ကြီးမှာ ကောင်းကင်ကြီးပေါက်ပြဲနေသလို လူတွေရဲ့ဘဝတွေ မိုးစိုသလိုစိုနေကြပြီ။ ဒီမိုးကို ဘယ်ထီးနဲ့ကာကွယ်မလဲ။ မိုးကြီးလေထန်နေတဲ့ခရီးမှာ လေတွေထန်နေကြတာတော့ အမှန်ပါ။ လေထန်နေကြတော့ ကဗျာတွေဟာ နာမကျန်းဖြစ်နေကြတယ်ဆိုပေမယ့် အတွေးထဲမှာတော့ ဖိနှပ်မပါတဲ့လမ်းမှာ ပါးစပ်ပါရင် ကဗျာတွေခရီးပေါက်နေကြမှာပါ။ “ကဗျာတွေရှင်ချင်ရင် ကဗျာဆရာတွေ သေဖို့သတ်ပြင်ပေတော့” ဆိုပြီး ပြောသွားတဲ့ ကဗျာဆရာလူသန်းကို သွားသတိရလိုက်မိတယ်။

သောက်လက်စ ဖန်ခွက်က နောက်တစ်ခွက်မှော်

ပြောလက်စစကားက နောက်တစ်ခွက်မှော်

နုလုံးသားကို ပျစ်ပျစ်နုနုနုနုဆိုတယ်။

မသောက်ဘဲ
လေစားသွားတဲ့ စီးကရက်အငွေ့မှာ
ကိုယ်တို့အသားစတွေများ ပါသွားသေးလား
အသက်ရွယ်က မီးခိုးနဲ့နဲ့ ညှော်လာတယ်။
ဒုက္ခကို အပျော်ကျစ်ပြီး
ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို ထောင်ဖမ်းရတယ်
ဘယ်ဖွမ်းစတွေက
ကျောက်ခဲတွေ အသည်းလောက် ပိုနုနုနုမှာလဲ
မိုးရွာတဲ့နောက်ကိုပဲ
ကံတရားက ဇောက်ချလိုက်ခဲ့တယ်။
ကဗျာဆရာဆိုတဲ့လူတွေလည်း မိုးရွာတဲ့နောက်ကိုပဲ ကံတရားက
ဇောက်ချလိုက်ခဲ့ရင် မိုးအမြဲရှိနေမှာပါ။ အခုခေတ်မှာ ကောင်းကင်ကြီးကလည်း လုံခြုံမှုကိုမပေးနိုင်တော့ ကဗျာဆရာတွေ ဒုက္ခတရားကို ရင်စည်းခံ

နေရတော့မှာပါ။ မိုးစိုစိုထဲမှာ ကဗျာဆရာဆိုသူတွေအတွက်တော့ ကဗျာတွေ မိုးစိုပြီးကျန်ခဲ့မှာပါ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် မိုးရာသီမှာဒုက္ခတွေကို ရှောင်လွှဲလို့တော့မရနိုင်ပါဘူး။ ဒီသဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွေကို ကြိုတင်ကာကွယ်ဖို့နဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာရင်ကူညီနိုင်ဖို့အတွက် အစိုးရမှတာဝန်အရှိဆုံးပါ။ ဒါကို ကဗျာဆရာ “ဦးနောင်(မဲ့ရွာ)” ရေးတဲ့ “နစ်မြုပ်ခြင်း” ကဗျာကိုဖတ်ကြည့်လိုက်မိပါတယ်။

မြစ်က

မမိတ်ခေါ် ဘဲစဉ်ခန်းမှာ

လာထိုင်နေတဲ့စဉ်သည်။

အိမ်ရှင်တွေက

အိမ်ခေါင်မိုးပေါ်မှာ။

ထမင်းထုပ်လေးတွေမှာ

မေတ္တာဟင်းဖတ်လေးတွေနဲ့။

နောက်နှစ်ရေမနစ်ဖို့

ငါတို့မှာ

အိမ်မြင့်မြင့်ရှိမှရမယ်။

နောက်နှစ်ရေမကြီးဖို့

အစိုးရမှာ

အစီအစဉ်မြင့်မြင့်ရှိမှမဟုတ်ဘူး။

ဒီကဗျာလေးကို ဖတ်ကြည့်လိုက်ရင် အင်မတန်မှဝမ်းနည်းကြေကွဲစရာပါ။ ရေကြီးရေလျှံဒေသမှာရတဲ့ ပြည်သူတွေအတွက် ရောက်နေတဲ့ ဒုက္ခတွေကိုတော့ စာနာမိပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ဒုက္ခတွေကို ပြည်သူက ပြည်သူကိုကူညီခဲ့ကြပေမယ့်။ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိပဲ ကူညီနိုင်ပါတယ်။ ဒုက္ခရောက်နေကြတဲ့ ပြည်သူတွေကို ကူညီဖို့က အစိုးရမှတာဝန်အရှိဆုံးပါ။ ဒီတာဝန်တွေကိုမယူနိုင်ဘူးဆိုရင်။

ဒီနိုင်ငံမှာလူလာဖြစ်ခြင်းက ဒုက္ခတရားတွေကို ခါးစည်းခံနေရကြရမှာပါ။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ကတော့ ဆုတောင်းပေးရုံအပြင် ဘာများတတ်နိုင်ပါ့မလဲ။

♦ ကိုနိုင် ♦

ခံစားမိသောကဗျာများ

၁။ မောင်လွမ်းကီ (မင်းရွက်ရမယ့်ကဗျာ)၊ Lwan Ni မှေ့ဘုတ်၊

၃၀ ဩဂုတ် ၂၀၁၈။

၂။ မောင်သင်းဝေ (ရေနဲ့တူတဲ့လူ)၊ ရုပ်ရှင်တေးကဗျာမဂ္ဂဇင်း၊

ဩဂုတ်လ ၂၀၁၈။

၃။ ဧည့်မင်းဝေ (ကဗျာဆရာ)၊ မသေသံမဂ္ဂဇင်း၊ ဩဂုတ်လ ၂၀၁၈။

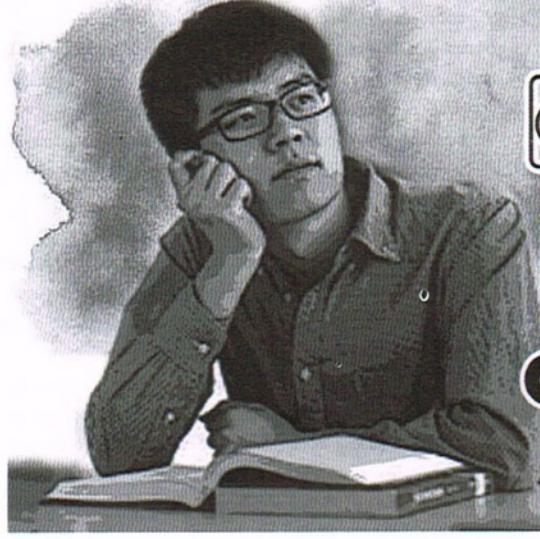
၄။ ဦးနောင်(မဲ့ရွာ) (နစ်မြုပ်ခြင်း)၊ မိုးမခွေနိုင်လို့မီးဒီယာ၊

ဩဂုတ်လ ၂၀၁၈။

၂၀၁၈ မေလ သူရိယနေ့ဝန်း အမှတ် ၁၉၆ မှာ ကျွန်တော်တွေ့စဉ်က တက္ကသိုလ်ရောက်စာအုပ်နဲ့ပါ။ အခု IR ပထမနှစ်ဝက် စာမေးပွဲပြီးလို့ ဂုဏ်ထူးဆောင် တက်နေပါတယ်။ အခုဆို တက္ကသိုလ်ကြီးနဲ့ကျွန်တော် ရင်းရင်းနှီးနှီးရှိလာပြီ။ ကျွန်တော်နှစ်ယောက်လည်း ၂၀၁၈ နိုဝင်ဘာမှာ တက္ကသိုလ်တက်ရတော့မယ်။ ကျွန်တော်ညီငယ် နှစ်ယောက်တွေအတွက် ကျွန်တော်ဟာ စိန်ယာအစ်ကိုကြီးပေါ့။ ကျွန်တော်အထက် အစ်ကို အစ်မ တွေရဲ့တစ်ဆင့်စကား ကျွန်တော်လက်တွေ့များနဲ့ပေါင်းစပ်ပြီး ကျွန်တော် အတွေးစတွေးပြောပါရစေ။

ဝတ်စုံကျလို့ ဝမ်းနည်းတာရော နောင်နှစ်ခါ ဘယ်လိုရုန်းကန်ရမလဲ စဉ်းစားပြီး မိဘတွေစိတ်သောက် ရောက်ကြရပါတယ်။ ဒါ- အခြေခံလူ တန်းစားနဲ့ အလယ်အလတ်တန်းစား မိဘတွေရဲ့ အဖြစ်ပျက်ပါ။ တတ်နိုင်သမျှ သိန်း ၅၀-၆၀ ပေးထား ကြပါတယ်။ လုံးဝ မတက်နိုင် တဲ့ ကလေးတွေအများ မျက်နှာငယ်ရပါတယ်။ အစိုးရကျောင်းက ကောင်း စွာ စာသင်မပေးတာရော နှစ်ကုန်အောင်လည်း သင်မပေးပါ။ ပညာရေး ဟာ ဈေးကြီးကြီးပေး သင်ရသည်ထိ ပညာရေး ကောင်းရဲ့လား၊ အဆင့်မီ ရဲ့လား၊ နိုင်ငံတကာကို ယှဉ်နိုင်ရဲ့လားလို့ သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ

ထင်။ ဆေးမှတ်ရတဲ့သူမှ လူတော်လို့ထင်။ ဆရာတွေကရော နိုင်ငံတော်က ရော သူတို့ကို ဂုဏ်တင်ကြတော့ ဆေးမပါရင်ဘဲ လူညံလို့ထင်ခံရတာပေါ့။ ကျွန်တော့်နှစ်ယောက် အမှတ် ၃၅၂။ သူဖြစ်ချင်တဲ့ ဆေးဘက် မသွားရပါဘူး။ ဆေးပညာဆိုတာ သင်လို့မရအောင် ခက်ခဲတဲ့ပညာမဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်ဆို ဝတ်စုံကျလို့အစိုးရ ကျန်းမာရေး လွန်စွာမကောင်းလို့ ကျွန်တော်မှန်းတဲ့ တက္ကသိုလ်မရခဲ့ပါ။ တကယ်လို့သာ ဝတ်စုံကျ မှာ အမှတ်နဲ့မဟုတ်ဘဲ တက္ကသိုလ်ရောက်မှခွဲရင် ကျွန်တော့်နှစ်ယောက်နဲ့ ကျွန်တော် တို့ဟာ ဝါသနာပါရာ ရောက်မှာပါ။ ကျွန်တော်တို့ အတက်နေ တဲ့ IR သမားတွေနဲ့ ဆေးမဟုတ်ဘဲ အခြား တက္ကသိုလ် ရောက်နေကြတဲ့ သူငယ်ချင်းတွေဟာ ဝါသနာပါတာမရလို့ တက်သာတက်နေရတယ် အချိန်တန် ဘွဲ့ရမှာပဲဆိုပြီး ပညာကို စိတ်မဝင်စားကြပါ။ တစ်ခါ တက္ကသိုလ်ဆရာတွေက အင်္ဂလိပ်လိုသင်တာမို့ နားလည်အောင် ရှင်းမပြတတ်ကြပါ။ Stageပေါ်ကနေ အင်္ဂလိပ်စာကြောင်းတွေ ဖတ်ပြနေ တာမို့ အောက်က ကျောင်းသား/သူတွေက စကားပြောသံပြော ဖုန်းပွတ် သူပွတ် တချို့ကအတန်းလစ်၊ ဝမ်းဆွဲ၊ ကျွန် (ဘီလီယက်)နဲ့ သွားသူ သွား။ အချို့ ဘီယာဆိုင်။ အတူတူ ဆိုင်သူလည်း ထိုင်။ ဒီလိုတွေဖြစ်တော့ ဘေးလူတွေက ကျောင်းသားတွေကို အပြစ်တင်တယ်။ တင်ကြပါခင်ဗျာ။ တကယ်ကြတော့ ဒီလိုမျိုး တွေဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်ပေးလိုက်တဲ့ သပွတ်အု မြန်မာပညာရေးလို့ လူတိုင်းသိမယ် မထင်ပါဘူး။ ဒီနေရာမှ ကျွန်တော် အထက် စိန်ယာကျောင်းသား သမဂ္ဂဝင် အစ်ကိုကြီးတို့ကို ပြောချင်ပါတယ်။ ဟိုတလောတုန်းက ပညာရေးဘက်ဂျက်တီးပေးဖို့ ဆန္ဒပြကြပါတယ်။ ကျွန်တော်အနေနဲ့ကတော့ အစိုးရဆိုတာရှိရင် ပေးမယ်ထင်ပါတယ်။ ဘတ်ဂျက်ကိစ္စ ကျောင်းသားတွေနဲ့မဆိုင်ဘဲ အဆင့်မီ ပညာရေးနေရင် သင်ကြားပေးဖို့ တောင်းဆိုချင်ပါတယ်။ ညီမျှတဲ့ ပညာရေးနေရင် အောက်မှာ ကျွန်တော်တို့ နဲ့ချာထုအနေတော့ ခန့်ခံရဲ့ သားကောင်ဖြစ်လို့ပါ။ ဒီတော့ ငွေကုန်၊ အချိန်ကုန် နိုင်ငံလည်း ဖွံ့ဖြိုးမှုမဖြစ်တော့ပါ။

မြန်မာ့ပညာရေး IR ကျောင်းသားလေး တွေ့ဆုံခြင်း-၂

မောင်အောင်(IR)

(၁) ကျွန်တော် ဝတ်စုံကျလို့က တော်ခါဆရာကြီးက(စာသင်လို့မရ တာ ပျင်းတဲ့ကောင်နဲ့ ရူးတဲ့ကောင် ပဲ)နို့တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော် တို့ကို ကြိုးစားစေချင်လို့ ပြောတဲ့စကားမှန်း သိပါတယ်။ အခု တွေးဆ ကြည့်တော့ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားတွေ ဘာလို့ ပျင်းသွားလည်းသိ လာပါတယ်။ စာမှာ စိတ်မဝင်စားနိုင်လို့။ ဘာကြောင့် စိတ်မဝင်တာလဲ။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဥတန်းကတည်းက မြန်မာစာကလေးလို့ သိပ္ပံဘာသာတွေ အင်္ဂလိပ်လို သင်ရတာပါ။ ဥတန်း ဓာတု၊ ရူပ၊ ဇီဝ ဘာမှ မသိ ကျက်- ကျက်ဆိုကျက်။ အဆင့်မြင့်တယ်-မြင့်တယ်ပြောကြ။ ဒီလိုနဲ့ အားလုံး ဝတ်စုံကျလို့။ နှစ်ချင်းပေါက် အောင်သူအောင်။ တစ်နှစ် နှစ်နှစ် နေမှ အောင်သူအောင်။ ကျွန်တော့်နှစ်ယောက်လည်း ၂၀၁၈ အောင်ပါတယ် အမှတ် ၃၅၂ ပဲရပါတယ်။ ကလေးအများစုဟာ ဝတ်စုံကျပြီဆိုတာနဲ့ (က) လူပတ်ဝန်းကျင်မှာ သိမ်ငယ်သွားတယ် (ခ)ကျောင်းထွက်ပြီး အလုပ် လုပ်ဖို့ အတွေးတွေရောက်သွားတယ် (ဂ) အလုပ်ထဲရောက်သွားတော့ ပညာရေးစိတ်မဝင်စားဘူး(ဃ) ပညာရေးမှာ သတ်မှတ်တဲ့စည်း (ဝတ်စုံ) ကို မကျော်နိုင်ဘူးဆိုတဲ့ မယုံကြည်မှုကြီး စွဲသွားပါတယ်ခင်ဗျာ။ ကျွန်တော် နှစ်ယောက်လည်း မူလတန်းကတည်းက အခြေခံပါလို့ ဝတ်စုံကျလို့ သင်ယူ နိုင်ပါတယ်။ တချို့သူငယ် ချင်းတွေ အခြေခံမပါလို့ သူတို့မှာ အင်္ဂလိပ်လို မဖတ်နိုင် မကျက်နိုင်ကြပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့မောင်နှမလည်း မတော်ပါ။ ဒါပေမယ့် ဦးလေး၊ အဒေါ်တွေက စာမှန်မှန်ဖတ်ခိုင်းလို့သာ စာမေးပွဲ ဖြေနိုင်တာပါ။ တကယ်လို့သာ ဘာသာရပ်တွေကို မြန်မာလို ကျက်မှတ် ရမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ အခုလို ကြိုးစားပုံနဲ့ ပိုထူးချွန်ကြမယ်လို့ တွေးမိ ပါတယ်ခင်ဗျာ။

လေးလေးနက်နက်ထား စဉ်းစားစေလိုပါတယ်ခင်ဗျာ။
(၃) ဝတ်စုံ ကျလို့ကတော့လည်း တက္ကသိုလ်မှာ ကျွန်တော်ယူကြ ရပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မယူပါ။ ဝတ်စုံကျလို့ကတော့ အသက်၈၀ ကျော် အင်္ဂလိပ်စာဆရာကြီးရဲ့ သင်ပေးမှုကြောင့် အခု စာတွေကို လိုက်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လုံးဝပတ်စပေ မသိပါ။ ဒီလို မသိ-သိ အချိန် တန်ရင် ဘွဲ့ရမယ်လို့ စိန်ယာအစ်ကိုကြီး တွေကရော ဆရာကြီးတွေက ပြောပါတယ်။ ဝတ်စုံကျလို့ကတော့လည်း ကျတုသူ အောင်တဲ့သူက ကောင်း ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မြတ်တော့ မမြတ်ဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ရှေ့ဆက်ရ မယ့် ပညာရေးက သပွတ်အု မြန်မာ့တက္ကသိုလ် ပညာရေးကြောင့်ပါခင်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ ဝတ်စုံကျလို့ကတော့လည်း လူငယ်တွေဟာ ကိုယ်ဝါသနာပါတဲ့ မေဂျာတက်ခွင့်မရှိပါ။ လူဆိုတာ ကိုယ်ဝါသနာပါတဲ့အရာ လုပ်နေရရင် ပျင်းတယ်ခင်ဗျာမရှိပါ။ အသက်မပျင်းရင် ကိုယ်ဝါသနာပါတဲ့ဘာသာမှာ တော်လာကြမယ်။ တော်လာရင် နိုင်ငံနဲ့လူမျိုးအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်း စေမယ်။ အခုတော့ ကျွန်တော်တို့ လိုချင်တာကို ဖန်တီးမပေးတော့ ကျောင်းသားတွေ ပညာဆုတ်ယုတ်တာပါပဲ။

(၆) ဟိုတလောက အမေရိက အဝေးသင်ကျောင်းသားတွေဟာ ကောင်းကောင်းစာမသင်ရလို့ ပညာရည် မမြင့်မားသလို ပြောသွားပါတယ်။ အမေရိကန်မှာ တက္ကသိုလ်တက်ရတဲ့သားတို့လည်း အချိန်တန်ဘွဲ့ရ ဘာမှ မတတ်ပါ။ တက္ကသိုလ်မှာ ကျွန်တော်တို့ကတော့တောင် Master ရဖို့ မေးခွန်းရဖို့ တက်နေကြတာပါ။ သူတို့လည်း ပညာတကယ်မရပါ။ အမေသိစေချင်ပါတယ်။ ဒီကနေ အင်္ဂလိပ်လိုသင်ရတော့ ကိုယ့်ဘာသာကို မဖတ်တတ်။ ဆရာကလည်း ဖတ်တတ်အောင် မသင်ပါ။ ဖြစ်စဉ်များကို လည်း ရှင်းမပြတတ်ပါ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ပညာရေးဟာ လူငယ် တွေဘဝ မြင့်မားအောင် တတ်အောင်၊ သိအောင်၊ သင်ပေးသင့်တယ်လို့ တင်ပြလိုပါတယ်။ ပညာရေးနေရင်ကောင်းရင် - တစ်ဦးချင်းပညာရည် မြင့်မားလာပြီး ပညာရေးသူရဲကောင်းတွေ ပေါ်လာ မှာပါ။ (ပန်းပဲရွာမှာ အပ်ရောင်းနိုင်ရမည်)ဆိုတဲ့ ပညာရှင်မျိုးပေါ်ဖို့ လိုပါသည်ခင်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ လူငယ်တွေမှာ ကျောင်းပြီးရင် နိုင်ငံအကျိုး မိဘအကျိုး သယ်ပိုးလိုစိတ်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ယခု သင်နေရတဲ့ စနစ်အရ အချင် အချင်ကောင်းသူတွေ ထွက်မလာနိုင်ပါ။ သပွတ်အုပညာရေးမှာ လူငယ် တွေဟာ အောက်ကလီအာ အာကလီအာကလီအာ ဖြစ်နေရတာကို အကောင်းဘက်သို့ ပြောင်းလဲပေးဖို့ အချိန်တန်ပါပြီခင်ဗျာ။ ပညာမြင့်မှ လူမျိုးတင့်မှာမို့ ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးအောင် အစိုးရပံ့ပိုးပေးရမည်ဟု တွေးထင်မိ ပါကြောင်း IR ကျောင်းသားလေးက တင်ပြရပါသည်ခင်ဗျာ။

မောင်အောင်(IR)

စာကလေးတစ်ကောင်ကို လက်ထဲမှာဆုပ် အဖြေထုတ်တယ်။

ကျွန်တော်တို့ဟာ သူငယ်တန်းကစပြီး အင်္ဂလိပ်စာ သင်လာတာ ကိုးတန်းမှာလည်း အင်္ဂလိပ်လိုသင်လာပြီး အင်္ဂလိပ် သတင်းစာ၊ စာပေ၊ တက္ကသိုလ်စာတွေကို မဖတ်နိုင်ကြတာကိုရော တက္ကသိုလ်ရောက်ပြီးတာ တောင် အင်္ဂလိပ်စာရဲ့ အခြေခံကိုမရတာ ဘာကြောင့်လဲဆရာကြီးတို့ လေးလေးနက်နက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးစေချင်ပါတယ်။

(၂) ယခုခေတ်မှာ ပညာရေးကို ငွေနဲ့ဝယ်နေရပါတယ်ခင်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားတွေဟာ အစိုးရကျောင်းကို အတက်ပြ တော်ခါက အောင်တာပါ။ တချို့ ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းတွေက အောင်ပါတယ်။ ကျောင်းစနစ်စကအပြင် ဝတ်စုံကျလို့ကတော့လည်း သားသမီးတွေ မျက်နှာမငယ် ရအောင် မိဘတိုင်းက ကောင်းသည် ထက်ကောင်းအောင် စရိတ်ကြီးတာ တွေ ပဓာနမထားဘဲ ကောင်းမယ်ထင်တဲ့ တော်ခါ ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းတွေ ထားကြပါတယ်။ ဒီကြားထဲက သား၊ သမီးတွေ ဝတ်စုံကျတဲ့အခါ

(၄) ကျွန်တော်နှစ်ယောက် အောင်ပါတယ်။ တက္ကသိုလ် ဝင်ခွင့်တွေ မလျှောက်ခင်က ဝတ်စုံ ကျလို့ကတော့ အမှတ်မလို့။ မိမိနှစ်ယောက်ရာ ဘာသာရပ်ကို ဝင်ခွင့်ဖြေဆိုတက်ရမယ်လို့ သတင်းကု နယ်တွေမှာ ပါ-ပါတယ်။ နောက် ၃၅၀ မှတ်အထက်ရသူတွေ မိမိနှစ် ယောက်ရာတက္ကသိုလ် တက်ရမယ်လို့ အသံထွက်ပြန်ပါတယ်။ တက္ကသိုလ် ၁၁ ခုက ၃၅၀ အထက်ရသူများ လျှောက်လို့ရတယ် ဆိုပြန်ပါတယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ ဘယ်တက္ကသိုလ်က ဘယ်လောက်အမှတ်ရမှဆိုတာ ကြိုးပဲ ထွက်လာတော့ ခုံရင်း-ခုံရင်းပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံပညာရေးက လူ့ရှင်တော်ပြန်သလို ဖြစ်နေပါတယ်ခင်ဗျာ။ ပွဲထဲမှာ လူရှင်တော်တစ် ယောက်က (မင်းသားလာပြီဟေ့- မင်းသားလာပြီဟေ့)လို့ဆိုတော့ ကျန်တစ်ယောက်က(ဘယ်မှာလဲ-ဘယ်မှာလဲ)လို့ မေးတယ်။ ပွဲကြည့် ပရိသတ်ကလည်း လည်တုတ်ရှည်ရှည်နဲ့ ဇာတ်ခုံပေါ်ကိုကြည့်။ မင်းသား ပုံစံက ဘယ်လိုလဲပေါ့။ အဲဒီအချိန်မေးတဲ့လူရှင်တော်က (ဟ-ကောင်ရ ဘယ်မှာလဲ မင်းသား)ဆိုတော့ ပထမလူက (ငါပဲလေ) လို့ ပြောသလိုပါပဲ။ မင်းသားလာမယ် ပြောတာ တကယ်က ဟုတ်မှ မဟုတ်ဘဲ။ ပွဲထဲမှာတော့ ရယ်ရတာပေါ့။ ပညာရေးကတော့ လူကြီးတွေ အခုလို ကပြက ချော် လုပ်တာ မတော်ဘူးလို့ထင်မိပါတယ်ခင်ဗျာ။

(၅) ကျွန်တော်တို့ အခုလျှောက်လှမ်းနေရတဲ့ တက္ကသိုလ်ပညာ ရေးကြီးက စိတ်မချမ်းမြေ့စရာကြီးပါ။ ဆေးတက္ကသိုလ်မှ ကောင်းတယ်

တောမြို့နယ်တစ်ခုက ဆေးခန်းသေးသေးလေးပါ ဒါပေမယ့် အနယ်နယ်အရပ်ရပ် က လာကြမှာကြ ဝင်ထွက်နေကြတာဟာ ဒီအသက်ရှည် ဆေးခန်းကောင်းရဲ့ ထူးခြားတဲ့အဖြေပါ

မိဝက+ ဖြည့်လုံးချမ်းသာ ဘာသာစကား (ဆေးခန်းသုံးကုဆေး)

သွေးတိုး ၊ လေငန်း ၊ ဆီးချို ၊ နှလုံး ၊ အဆစ်နာရောဂါနှင့် ဆက်နွယ်ဆင့်ပွားဝေဒနာများ ပျောက်ကင်းသက်သာ နိုင်ပါသည်။

၁။ ကာကွယ်လိုသူများ နေ့စဉ် (၅) လုံး
၂။ ဖြစ်ဆဲဝေဒနာရှင်များ နံနက် (၅) လုံး + ည (၅) လုံး

တိုင်ရောင်သောမိဝက+ဖြည့်လုံးချမ်းသာ
တိုင်ရောင်သောမိဝက+ဖြည့်လုံးချမ်းသာ
တိုင်ရောင်သောမိဝက+ဖြည့်လုံးချမ်းသာ

ဖုန်း- ၀၄၄ ၃၅၀၀၈ ၊ ၀၉ ၂၆၁၃၆၅၄၄ ၊ ၀၉ ၂၅၀၄၂၄၅၄ ၊ ၀၉ ၂၅၀၁၁၅၃၃

“ ဒါ အရှင်လား”တဲ့
အရှင်လို့ဖြေရင်
စာကလေးကို သတ်ပစ်လိုက်မယ်။

“ ဒါ အသေလား”တဲ့
အသေပါလို့ ဖြေရင်
စာကလေးကို လွှတ်ပေးလိုက်မယ်။

စာကလေးကို လက်ထဲမှာဆုပ်
အဖြေထုတ်တာ
ဘာသဘောလဲ
ပြော . . . ?”

ဌေးကြည်(စလင်း)

တမုက်နာ (၁၃) မှအဆက်...သောက်တော့ ဗမာ မူးတော့ကုလား... တင်ထွန်း (မန္တလေး)

အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှာ အသံအတိုင်း အနက်တွင် တည်ရှိသော ငြိမ်းချမ်းသော သို့မဟုတ် စက်မှုအသံ ချောမွေ့သောသံတို့ တွေ့ရှိရသောကြောင့် တောကုက်နာတို့မှာ အသံအတိုင်း အနက်တွင် တည်ရှိသော ငြိမ်းချမ်းသော သို့မဟုတ် စက်မှုအသံ ချောမွေ့သောသံတို့ တွေ့ရှိရသောကြောင့်

မိခင်တောကုက်နာများတွင် ဖြူခွဲရာမှစတင်၍ အသံအတိုင်း အနက်တွင် တည်ရှိသော ငြိမ်းချမ်းသော သို့မဟုတ် စက်မှုအသံ ချောမွေ့သောသံတို့ တွေ့ရှိရသောကြောင့် တောကုက်နာတို့မှာ အသံအတိုင်း အနက်တွင် တည်ရှိသော ငြိမ်းချမ်းသော သို့မဟုတ် စက်မှုအသံ ချောမွေ့သောသံတို့ တွေ့ရှိရသောကြောင့်

မိုးကုတ်နယ်မြေကို တစ်ခါက 'မိုးကုတ် ၃ ရွာ' ဟုခေါ်သည်။ 'မိုးကုတ်' တွင် အိမ်ခြေ ၃၀၀၊ ကျပ်ပြင်တွင် အိမ်ခြေ ၁၅၀ နှင့် 'ကမည်း' တွင် အိမ်ခြေ ၅၀ ကျော်သာလျှင်ရှိသည်။ မိုးကုတ်နှင့် ၁၂ မိုင်အကွာတွင် ပြောင်ခေါင်းရွာ တည်ရှိသည်။ ဗြိတိသျှတို့သည် မိုးကုတ်နယ်မြေကို သိမ်းယူရန် ကြာညှပ်တွင် ယာယီ စစ်အခြေစိုက်ခန်းတစ်ခုထားရှိသည်။ အစောပိုင်းကာလတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစတုဂံဝပ် ဦးဆောင်သော အမှတ် ၅၁ ဘုရင့် ယောက္ခိယား ခြေမြှုပ်တပ်၊ အမှတ် ၄၃ ဂေါ်ရဒ်တပ်၊ တောင်ဘက် အမြောက်တပ်နှင့် အင်ဂျင်နီယာတပ်များသည် ၁၈၈၆ ခုနှစ်က ၁၉ တွင် မိုးကုတ်သို့ စတင်ချီတက်သည်။ ဒီဇင်ဘာ ၂၄ တွင် ပြောင်ခေါင်းရွာ၊ တောင်မင်းတောင်မြေသို့ မိုးချစ်မြို့နယ်တိုင်းရင်းသားတို့ ခုခံတိုက်ခိုက်သည်။ ဒီဇင်ဘာ ၂၉ တွင် ဗြိတိသျှတို့က သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ ပတ္တမြားတွင်း ခရိုင်ဌာနချုပ်ကို မိုးကုတ်တွင်လည်းကောင်း၊ အခြေစိုက်စစ်ခန်းကို ပြောင် ခေါင်းရွာတွင်လည်းကောင်း တည်ထောင်အုပ်ချုပ်သည်။ ပြောင်ခေါင်းရွာကို ထိုအချိန်က မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဗမာမင်းကြီး ဘားနာဒီအီအမည် ပေးခဲ့သည်။ ဘားနာဒီရွာဟု အမည်တွင်သည်။ ရွာထဲတွင် လက်နက်ခဲယမ်း မီးကျောက်တိုက် (Arsenal) နှင့် ရွာနောက်ဘက်တွင်စစ်သင်္ချိုင်း (Cemetery) ကြွင်းကျန်ရစ်သည်။ ထိုသင်္ချိုင်းတွင် ကွန်ကရစ်သင်္ချိုင်းကျောက်စာတိုင် ၂၁ ခု တွေ့ရှိရသည်။ ကျောက်စာတစ်တိုင်တွင် ဤကဲ့သို့ ဖတ်ရှုရသည်။

"PTE. WILLIAM. DREFF
P.W.O YORKSHIRE. REGT
DIED 25-10-1893"

ပြောင်ခေါင်းရွာခေါ် ဘားနာဒီရွာတွင် ငါးရက်တစ်ရက်ရှိသည်။ ဒေသခံ တောင်ပေါ်တိုင်းရင်းသားများ၊ ကျောက်ကုန်သည်များ၊ ဒေသထွက်ကုန်ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ၊ သစ်သီးဝလံများနှင့် စည်ကားသည်။ ခရီး လမ်းတစ် လျှောက် ချောမွေ့သောယာသည်။

မိုးကုတ်မြို့

မြို့ နှစ် ၈၀၀ ပြည့် ပွဲတော်ကို ၂၀၁၈ မတ် ၂၉ မှ ၃၁ ထိ ကျင်းပခဲ့သည်။ မိုးကုတ်မြို့နှင့် ဝန်းကျင်ဒေသတွင် လည်ပတ်ရောင်းလုပ်သည်။

ကျောက်ပြာသားခွံ ပြည်လုံးချမ်းသာတော်သည် မိုးကုတ်မြို့အနောက်ဘက် ၁၅မိုင်၊ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် ၄၃၂ ပေအမြင့်တွင် တည်ရှိသည်။ စေတီသည် ဉာဏ်တော်အမြင့် ၂၇ပေရှိပြီး ၁၁၅ပေမြင့်သော 'ပြာသားပုံ' ကျောက်တောင်ထိပ်တွင်တည်ရှိသည်။ တောင်ခြေရင်းတွင် မိုးကုတ်

ကျောက်မျက်ရတနာဆိုင်အချို့ရှိသည်။ ဒေသခံတို့ ကျောက်မျက်ရတနာကို မရှိသဖြင့်၊ ကယားပြည်နယ်တွင် ရောင်ခဲကျောက်မျက်ရတနာများရောက် တူးဖော်နေသည်။ မိုးကုတ်သို့ ပြန်လည်တင်ပို့ ရောင်းချသည်ဟု ဆိုရသော်လည်း သားစုတစ်စုထံမှ အံ့သြဖွယ်ကြားသိခဲ့ရသည်။

ဒေါ်နန်းကြည်တောင်ထိပ်တွင် လှမ်းစေတီ တစ်ဆူတည်ရှိသည်။ စေတီရင်ပြင်မှစ၍ ကျပ်ပြင်မြို့ရှုခင်းကို မြင်တွေ့နိုင်သည်။ ပါးစပ်ရာဝင်အရ 'ပတ္တမြားငမောက်' ကို ဆက်သသူ ချင်းတွင်းနယ်သားငမောက်သည် အင်းဝပြည်မင်းကို မဆက်သမီ၊ ထိုပတ္တမြားအီပထမအပိုင်းကို ယောက်ဖတော်သူ မောင်ရွှေအား တရုတ်ကုန်သည်များသို့ ရောင်းချခဲ့သည်။ နောင်တွင် ပြည်ဘုရင်လက်ဝယ်သို့ ပထမအပိုင်းသည် တရုတ်ကုန်သည်များမှတစ်ဆင့် ရောက်ရှိလာရာ၊ မိမိတွင်ရှိသော ငမောက်ပတ္တမြားနှင့် ဆက်စပ်ကြည့်ရာ တစ်တုံးတည်းသားဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ငမောက်အိမ်ဆွေမျိုးနွယ်တစ်ခုကို ဘုရင်က မီးရှို့သတ်စေသည်။ ငမောက်အိမ်အပေါ်-ဒေါ်နန်းမှာ လွတ်မြောက်သွားပြီး ဤတောင်ထိပ်မှစ၍ အမြစ်ဆုံးကြည့်ရင်း ရင်ကွဲနာကျကာ သေဆုံးသောကြောင့် 'ဒေါ်နန်းကြည်တောင်'ဟု ခေါ်သည်။ တောင်ခြေရှိ ငမောက်အလောင်းစင်တည်ရှိသောနေရာကို လောင်းစင်ရွာ(ယခုရေဝေးရွာ)ဟုခေါ်သည်။

ပင်ကူတောင်နှင့်စေတီမှလည်း ကျပ်ပြင်မြို့ကို အပေါ်စီးမြင်ကွင်းကျယ်ကြည့်ရှုနိုင်သည်။ ကားလမ်း အတက်-အဆင်း မတ်စောက်သည်။ တကောင်းရာဝင်တွင်နန်းတော်ဆောက်ရန်သစ်ကိုးမိုးကုတ်နယ်တွင်ခုတ်ယူသော ကြောင့်၊ နဂါးတစ်ကောင်သည် နန်းတော်တိုင် ပြုလုပ်မည့်သစ်တွင်နေထိုင်သူဖြစ်သည်။ ထိုနဂါးသည် တကောင်းမိဖုရားနှင့် ချစ်ခင်စုံမိနေစဉ်၊ မောင်ပေါက်ကွင်းအား ချက်မိ၍သေရသည်။ ထိုနန်းတော်တိုင် ခုတ်ယူခဲ့သော နေရာကို 'နန်းတိုင်'၊ ထိုတိုင် လူးလဲထသောနေရာကို 'လူးထ'၊ ထိုတိုင်နတ်တို့ကပင် ဆောင်ကူသယ်ပေးရသောတောင်ဖြစ်သောကြောင့် 'ပင်ကူတောင်'ဟုခေါ်ဆိုသည်။

ဘော်ဗခါနန်းလိုက်ဂူသည် မိုးကုတ်နှင့် လေးမိုင်အကွာတွင်တည်ရှိ၏။ ရေပူရွာနှင့်သမန်းပင်ရွာကိုဖြတ်သွားရသည်။ 'မိုးကုတ်အစ သမန်းလှ' ဟူသော ရွာအဝင် ဆိုင်းဘုတ်က မိုးကုတ်မြို့တည်နှစ် သက္ကရာဇ် ၅၇၉ ခုကို ဖော်ပြထားသည်။ ထိုလိုက်ဂူတွင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ကြီး သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်က တရားဓမ္မအားထုတ်သောနေရာဖြစ်သည်။

မြို့လယ်အင်းသည် ကျောစထမီးတား (ဘားမားရွတ်မိုင်း)ကုမ္ပဏီမှ အင်ဂျင်နီယာချုပ်မော်ဂန်က ရေထွက်သည့်ပြဿနာကိုဖြေရှင်းရန် မိုးကုတ် ချိုင့်ဝှမ်းအောက် အနက် ၁၀၀ ပေတွင် အမြင့် ခုနစ်ပေ၊ အကျယ် ခုနစ်ပေ နှင့် အလျား တစ်မိုင်ကျော်ရှည်ဖောက်ထွင်းထားသော ဥမင်လိုက်ခေါင်းကြီး ဖြစ်သည်။ သို့သော် ၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် လိုက်ခေါင်းကြီး ဖြိုကျပိတ်ဆို့သွားသဖြင့်၊ မြို့လယ်တွင် အင်းသဖွယ်တည်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

ချမ်းသာကြီးစေတီသည် မိုးကုတ်မြို့ ရှမ်းစုရပ် မင်းဘုရားတောင်ပေါ်တွင် တည်ရှိသည်။ ပြည်ဘုရင် မင်းခေါင်က ၁၇၉၈ ခုနှစ်တွင် တည်ထားခဲ့သည်။ နှစ်တစ်ရာပြည့်အထိမ်းအမှတ် ပုံစံတစ်ဆူစေတီနှင့် ငွေစေတီမှာ ထင်ရှားသည်။

မောင်တော်ဦးဘုရားတွင် ရွှေပလ္လင် (ရွှေချိန် တစ်ဝိသုသား၊ အထူးသဖြင့် ပတ္တမြား၊ နီလာ၊ စိန်၊ ဂေါ်ပုတ်၊ ဥသမ္မာ၊ ပုလဲ၊ မိုးကုတ်မြို့၊ ပြောင် ခေါင်းစိမ်းစိန်)နှင့် ငွေပလ္လင် (ငွေချိန် ၂၀၀ သာ ၆၀ ကျပ်သား၊ အထူးသဖြင့်

နီလာစိန်) မှာ ကျော်ကြားသည်။ ပတ္တမြားစေတီ ကုန်းတော်ပေါ်မှ မြို့လယ်အင်း၊ မိုးကုတ်မြို့လယ်မြင်ကွင်းကို ရင်သပ်ရှုမောဖွယ်တွေ့မြင်နိုင်သည်။ မိုးကုတ်မြို့ရှုခင်းသာမှ မိုးကုတ်မြို့ကို တောင်ပတ်လည်ဝန်းရံနေကြောင်း သိမြင်ခံစားနိုင်သည်။

ကျောက်မျက်ရတနာရေးများကို မိုးကုတ်ဒေသခံ ကျောက်ကုန်သည်တို့က 'ထာပွဲ'ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ 'ထာ'ဆိုသည်မှာ ကျောက်မျက်ရတနာကို ရောင်း ဝယ်စဉ်တွင် ပတ္တမြား၊ နီလာနှင့် မိုးကုတ်ကျောက်များ ခင်းကျင်းပြသသော ကြေးလင်ပန်းအပိုင်း ဖြစ်သည်။ လူတိုင်းကိုယ်စီ 'ထာ' လင်ပန်းငယ်ဖြင့် ခင်းပြ ရောင်းဝယ်သော ဈေးပွဲဖြစ်သဖြင့် 'ထာပွဲ'ဟု ခေါ်ဆိုလာခဲ့သည်။ ရုပ်ရှင်ရုံထာ ပွဲ၊ လမ်းဆုံထာပွဲ၊ မင်းတော်ထာပွဲ၊ ခေါင်းဦးဘာထာပွဲ၊ သမန်းပင် ထာပွဲ၊ ပန်းခြံထာပွဲ၊ ရေဦးကြီးထာပွဲ၊ လယ်ဦးထာပွဲ၊ ပန်းမထာပွဲ၊ ဘားနာဒီထာပွဲ သည် လူသိများသည်။

ဓားသောက်ဖွယ်ရာနှင့်လက်ဆောင်များမှာ မိုးကုတ် မြို့ရှည်၊ လက်ဖက်၊ မက်ခေါက်၊ မက်မန်း၊ မျှစ်ခြောက်၊ မျှစ်ချည်၊ သစ်ကြားသီး၊ တည်သီး၊ ပင်စိမ်းသီး၊ လိမ္မော်သီး၊ ခေါပုတ်စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ပြည်တွင်း ပြည်ပ ခရီးသည်များရုံးမိုးကုတ်
မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ ၂၀၁၈ ဩဂုတ်လမှ စတင်ကာ မိုးကုတ်မြို့သို့ နိုင်ငံခြားခရီးသွားများ အမြဲတမ်း တရားဝင်သွားလာခွင့်ကို မန္တလေး-မတ္တရာလမ်းအတိုင်းခွင့်ပြုပြုဟုသိရသည်။ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်များမှ အတွေ့အကြုံအရ 'မန္တလေး-မိုးကုတ်-မန္တလေး' ခရီးစဉ်တွင် . . .

(၁) မေတော်ဝင်နှင့် မိုးကုတ်မြို့ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာနသည် နိုင်ငံခြားသားခရီးသည်များ၏ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် မိတ္တူများ တောင်းခံရာတွင် တစ်ဦးလျှင် စောင်ရေမည်မျှ ပေးရမည်၊ စက္ကန့်ဆိုက်မည်သို့ ဖြစ်ရမည်၊ ကျောချင်းကပ် မိတ္တူရ-မရ စသည်ဖြင့် ခရီးသွားစဉ်သည်ကို စိတ်ညစ်စေမည့် အဖြစ်မျိုးမကြုံတွေ့စေရန် တိုက်တွန်းခရီးသွားလုပ်ငန်းဌာနများကို ကြိုတင် အသိပေးစေချင်သည်။

(၂) မိုးကုတ်ကျောက်မျက်ရတနာ မြို့တော်ကို အလည်လာသည်မှာ ကျောက်မျက်ရတနာထုတ်လုပ်ပုံနည်းစနစ်ကို လေ့လာနိုင်စေရန် မိုးကုတ်ကျောက်မျက်ရတနာ အသင်းဗဟို ကျောက်တွင်းလည်ပတ်ခွင့်ခွင့်ပြုမိန့်တရားကို ဖွဲ့စည်းပြင်ပနှင့် နေ၊ တနင်္ဂနွေပင်လျှင် လွယ်ကူစွာရရှိနိုင်စေရန် ကူညီစေချင်သည်။

အိမ်သာယာလျှင် ဧည့်သည်လာပါမည်။ နဂါးက နာမည်ကျော်ကြား ကမ္ဘာတွင် ထင်ရှားသော မြို့ဖြစ်သဖြင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းဖြင့် ဒေသခံတို့၏ စီးပွားဖွံ့ဖြိုးတင်တင်လွှာပါမည်။ အထက်ဖော်ပြပါ နှစ်ချက်ကို သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဒေသခံများက ပိုင်းဝန်းကူညီကြပါ။ သို့မဟုတ်လျှင် မိုးကုတ် လီရှော မီးတောက်အရက် သောက်သက်သို့ ရင်ဝက် မီးစနှင့် ထိုးညှပ်အလား ပြင်း၊ ပျံ၊ ခါးလှသည်။ "ရောင်းတော့ ခရီးသွားလုပ် ငန်းရှင်၊ လည်ပတ်တော့ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်၊ ဝင်ငွေရတော့ ဒေသခံ၊ အဆံ့ရတော့ ဧည့်လမ်းညွှန်"ဟူ၍ မဖြစ်လိုပါ။ ကျောက်မျက်ရတနာ မြို့တော်မှာ ကျောက်မျက်ရတနာ ဖော်ထုတ်လုပ်ရောက် ကြည့်ရှုလေ့လာချင်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်ကို အခွန်ဆောင်၍ ကျောက်မျက်ရတနာများ ဝယ်ယူလိုပါသည်။

♦ တင်ထွန်း(မန္တလေး) ♦

တမုက်နာ (၉) မှအဆက်...သယံဇာတပက်ဒရယ်မူလုပ်ငန်းလိုင်ကိစ္စ...ဒေါက်တာတိုးမြင့်

ထိခိုက်ပါသည်။ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍတွင်မူ နိုင်ငံအားလုံးနီးပါးတွင် ဗဟိုအစိုးရကသာ လိုင်စင်ထုတ်ပေးပါသည်။ India နိုင်ငံတွင် ဖက်ဒရယ်မူကွင်းသုံးသော်လည်း ဗဟို(အမျိုးသား)အစိုးရက ဥပဒေပြုပါသည်။ ၁၉၈၄ ခုထုတ်သော Oilfields Regulation and Development Act နှင့်ထပ်ဖြည့် ဥပဒေ (၁၉၉၇)တို့ အတိုင်းကုန်း တွင်းနှင့်ပင်လယ်ပိုင်းရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့တူးဖော်ခွင့်လိုင်စင်ကိုဗဟိုအစိုးရကထိန်းသိမ်းကြပ်မတ်ထုတ်ပေးပါသည်။ Australia နိုင်ငံတွင်မူပြည်နယ်အစိုးရများကလိုင်စင်ထုတ်ပေးပါသည်။ ရေပိုင် Nautical Miles သုံးမိုင်ထက်ပိုသောနေရာတွင် တူးဖော် လျှင်ဗဟိုနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရတို့ ပိုမိုငြင်းခုံရသော ဥပဒေအရ ခွဲဝေတာဝန်ယူပါသည်။

ဖိလစ်ပိုင်တွင် သတ္တုတူးဖော်ခြင်းလိုင်စင်ကို ဗဟိုအစိုးရ၏ National Mines and Geoscience Bureau(MGB) ကထုတ်ပေးသော်လည်း ပြည်နယ်အစိုးရ၏အတည်ပြုချက် approval လိုအပ်ပါသည်။ မွန်ဂိုလီးယားနိုင်ငံတွင် သတ္တုတူးဖော်ခွင့်လိုင်စင်ကို ဗဟိုအစိုးရကထုတ်ပေးပြီး ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး Governor ကန့်ကွက်ရုံသာကန့်ကွက်နိုင်ပြီး Veto ဖြင့် ပယ်ချနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ Shell နှင့် Occidental Petroleum Company ကဲ့သို့ကမ္ဘာ့ကုမ္ပဏီကြီးများပင်ဖိလစ်ပိုင်တွင် မြေအောက်ပိုက်လိုင်းချခြင်းကိစ္စတွင် သဘာဝဓာတ်ငွေ့တူးဖော်ခွင့်ကို ဖြတ်သန်းဖောက်မည့် အစီအစဉ်ကို ပြည်နယ်အစိုးရနှင့်ဒေသခံတို့က ကန့်ကွက်သဖြင့် စီမံချက် တစ်ခုလုံး ပျက်သွားသည့် သာကေရှိပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဗဟိုနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရတို့ကုမ္ပဏီများနှင့် ဆွေးနွေးရာ တွင် လွတ်လပ်၊ ကြိုတင်အသိပေးပြီး သဘောတူညီချက် Free, Prior and Informed Consent သည်နှစ်ဦးနှစ်ဖက်လုံး ဆွေးနွေးသူတို့တွင်ရှိရမည် ကျင့်ဝတ်ဖြစ်ပါသည်။ UN ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းတွင် "ဒေသခံတိုင်းရင်းသား/သားတို့အား မည်သည့်အကြောင်းနှင့်မျှ သဘောတူညီချက်မရှိဘဲ အတင်းအကြပ်ရွှေ့ပြောင်းခွင့်မရှိ"ဟု ကြေညာထားပါ သည်။ Australia တွင် "The Native Title Act(1993)"ဖြင့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားတို့က ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခွင့် the Right to Negotiate ကို ကုမ္ပဏီတစ်ခုနှင့်ဖြစ်စေ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပအစိုးရအဖွဲ့တစ်ခုနှင့်ဖြစ်စေ ဥပဒေက ခွင့်ပြုထားပါသည်။

ဒီမိုကရေစီ၏အစခရီးတွင် မြန်မာနိုင်ငံပြည်နယ်အစိုးရတို့ သယံဇာတထုတ်လုပ်မှုကို စီမံဆုံးဖြတ်ခွင့်ကို ပေါ်လစီချမှတ်သူတို့သည် (၁)ဗဟိုနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရအုပ်ချုပ်မှု(ယန္တရား) ပိုမိုဆက်သွယ်ပေါင်းစပ်နိုင်ရန် ကြိုးစားသင့်ပါသည်။ လိုင်စင်ထုတ်ပေးခွင့်အာဏာခွဲဝေခြင်း၊ တာဝန်ခံမှု Responsibility ခွဲဝေခြင်း (၂)ဒေသ ခံတိုင်းရင်းသားနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရတို့က ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းကိစ္စများတွင် ပိုမိုပါဝင်လာစေခြင်း (၃)ဗဟိုနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရမှ ဝန်ထမ်းများ၊ နည်းပညာ၊ စက်ပစ္စည်းများအစွမ်းရည် Capacity မြှင့်တင်လာစေခြင်း (၄)ပွင့်လင်းမြင်သာမှု တိုးတက်လာစေပြီး အစိုးရကောင်း Good Governance တစ်ခု၏လက္ခဏာများ ပိုမိုကျင့် သုံးပြုသဖြင့်တို့ လုပ်ဆောင်သင့်ပါကြောင်း. . . .

ဒေါက်တာတိုးမြင့်
toe1myint2@gmail.com

တမုက်နာ (၁၀) မှအဆက်...မိုင်းယန်းတိုက်ပွဲနှင့် တပ်သား...ကေ(တောင်တန်းပြာ)

လေကြောင်းပစ်ကူများက ထိရောက်လှသဖြင့် အထိနာလှသော ဗမာများသည် ကျဆုံးသူများနှင့်ဒဏ်ရာရသူများအား ထမ်းစင်များဖြင့် သယ်ထုတ်၍ မိုင်းယန်းစစ်မျက်နှာမှ အပြီးအပိုင်ဆုတ်ခွာသွားကြလေတော့သည်။ လေ(၁၁)မှ တပ်ရင်းမှူးဗိုလ်မှူးမှူးလွင်အပါအဝင် အရာရှိစစ်သည်၅၀ယောက်ကျဆုံးခဲ့၏။ ၁၂၀၂ကျော်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ကြ၏။ မြေပြင်ပေါ်ကျန်ရစ်ခဲ့သောဗမာအလောင်း ၂၀၀ကျော် သိမ်းဆည်းနိုင်ခဲ့ကြသည်။

ထိုမိုင်းယန်းတိုက်ပွဲသည် မိုင်းယန်းမြို့မကျနေအတွက် ရဲဝံ့စွန်စားစွာ အသက်စွန့်၍တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သော တပ်သားပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်မိုင်းယန်း နိုင်ငံတော်မှစွမ်းရည်သတ္တိဆိုင်ရာသီဟသူရဘွဲ့ ချီးမြှင့်လေသည်။တပ်သားပုဂ္ဂိုလ်များသည် မိုင်းယန်းအမျိုးသားဖြစ်၏။ ထို့အပြင် တပ်ရင်းမှူးကျဆုံးသွားသဖြင့် ဒုတပ်ရင်းမှူးဗိုလ်မှူးတင်အောင်မြင်ဦး သည်ဒဏ်ရာရရှိသည့်ကြားမှ လေကြောင်း

ပစ်ကူအချိန်မီရောက်လာသည်အထိမိမိတပ်ရင်းအားကွပ်ကဲ၍ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သဖြင့် နိုင်ငံတော်မှသီဟသူရဘွဲ့ ချီးမြှင့်ခဲ့၏။ (ယခု ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသီဟသူရတင်အောင်မြင်ဦး (ငြိမ်း) ဖြစ်သည်။) တပ်ရင်းမှူးဗိုလ်မှူးမှူးလွင်အပါအဝင် သူရဲဘူ ၁၅ဦးရရှိခဲ့၏။ ၁၉၈၈ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ မိုင်းယန်းတိုက်ပွဲကားဗမာပတိအဖွဲ့ဇာတ်သိမ်းခဲ့ရသောနောက်ဆုံးတိုက်ပွဲပင်ဖြစ်လေသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ဗမာပတိဌာနသခင်ဗသိန်းတင်နှင့် ဗဟိုစစ်ကော်မရှင်အပေါ် အယုံအကြည်ရှိတော့သော 'ဝါ' အီကော၊ ကိုးကန့် စသည့်တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်များသည် ဗမာပလက်အောက်မှထွက်၍ ဗဟိုဌာနချုပ်မှူးနှင့် ပန်ဆန်းစခန်းအား သိမ်းပိုက်ကာ သခင်ဗသိန်းတင်နှင့် ဗဟိုအဖွဲ့ကိုလည်း မောင်းထုတ်လိုက်သောကြောင့်ဖြစ်လေသည်။

ကေ(တောင်တန်းပြာ)

တမုက်နာ (၁၄) မှအဆက်...အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးအတွက် စစ်ရေးထိပ်တိုက် တွေ့မှု...ဇင်လင်း

NCA လက်မှတ်ထိုးထားသည့် EAOs အဖွဲ့များနှင့် NCA မထိုးရသေးသည့် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့များအားလုံးပါဝင်သည့် ညီလာခံကျင်းပရန် EAOs အဖွဲ့အားလုံးက လက်ခံသဘော တူညီမည့် အနေအထားဖြစ်ကြောင်း ၎င်းကဆိုသည်။သို့ရာတွင်ကျင်းပမည့်ပုံစံအချိန်နှင့်နေရာကိစ္စတို့ကိုတိုင်းရင်း သားအဖွဲ့များအကြား အသေးစိတ်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမည်ဟု ပဒိုဇောကွယ် ထူးဝင်းက ဩဂုတ် ၂၆ ရက်တွင်ပြောကြောင်း ၇ရက်နေ့စဉ်သတင်းအရ သိရသည်။

ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးမှုပွဲကော်မတီ (UPDJC) နိုင်ငံရေးပါတီအရအဖွဲ့က မြစ်ကြီးနားမြို့၌ ဩဂုတ် ၃၀နှင့်၃၁ ရက်တွင် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်ဆိုင်ရာဆွေး နွေးပွဲကျင်းပခဲ့သည်။ တက်ရောက်လာသည့် နိုင်ငံရေးပါတီခေါင်းဆောင်များက ကချင်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ (KIO/KIA) အနေဖြင့် NCA စာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးသင့်ကြောင်းတိုက်တွန်းကြသည်ဟု ကချင်ပြည်နယ် ဒီမိုကရေစီပါတီဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာ မနာဝ်တူးရာ ကပြောကြောင်းသိရသည်။ လက်ရှိအခင်းအကျင်းကိုလေ့လာကြည့်လျှင် မြန်မာနိုင်ငံတွင်ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး အောင်မြင် စေရန် စစ်ရေးထိပ်တိုက်တွေ့ခြင်းများ လျော့ချဖို့လိုသည်။ နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများ စဉ်ဆက်မပြတ် လုပ်ဖို့လိုသည်။ နိုင်ငံနှင့် ပြည်သူအပေါ် စေတနာထား လျှင် စစ်ပွဲများအမြန်ရပ်စေအတွက် မာန်မာနများ အာယာတများလျော့ချစေ ချင်သည်။ တိုင်းပြည်ဆင်းရဲမွဲတေနေရသည်မှာ စစ်စရိတ်ထောင်း၍ ဖြစ် သည်။ ပြည်သူအများ လူတန်းစေ ဘေးကင်းလုံခြုံစွာ နေနိုင်ရေးအတွက် လာမည့် ၂၁ ရာစုပင် လုံခြုံချမ်းမိုးရေးဆွေးနွေးပွဲများတွင် စစ်ပွဲများအမြန်ရပ်စေတော့ကောင်း ဖြင့် အားစိုက်ကြိုးပမ်းကြစေလိုပါသည်။

ဇင်လင်း

သန်းခေါင်ယံလွတ်လပ်ရေး

အပိုင်း (၁၉)

မောင်ပေါ်ထွန်း မြန်မာပြန်သည်။

သို့သော် ခိုင်းစေသူပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လူမှုရေးအဆင့်အတန်း အလိုက် ကူလီများကဝတ်ဆင်ကြရသည်။ ဘုရင်ခံချုပ်၏ ကူလီများမှာ အထူးအခွင့်အရေးအနေဖြင့် ကြက်သွေး ရောင်အဝတ်အစားများကို ဝတ်ဆင်ကြရသည်။ ဆင်းမ လားမြို့မှကူလီများမှာ မနိုင်သောဝန်များကို တိရစ္ဆာန်များ ပမာ ထမ်းကြရသဖြင့် အားလုံးလိုလိုပင် အဆုပ်ရောဂါ၏ သားကောင်များအဖြစ် ဘဝဆုံးရှုံးကြရသည်။

တောင်ပေါ်မြို့တွင် ကျင်းပသော စားပွဲသောက်ပွဲ များမှာလည်း ကြီးကျယ်ခမ်းနားလှသည်။ အထူးသဖြင့် ဘုရင်ခံချုပ်စီမံသည့်ကျင်းပသောပွဲမှာ အခမ်းနားဆုံးဖြစ် သည်။ ဘုရင်ခံချုပ်၏ ဧည့်ခံပွဲသို့လာရောက်ကြသော အထက်တန်းလွှာအရာရှိကြီးများ၏ လန်ချားသမားများ က အနီးရောင်ဖဲပွဲများဆင်ထားပြီး ဘုရင်ခံချုပ် ဝင်သော သီးသန့်လမ်းမှ ဝင်ခွင့်ရကြသည်။ အခြားအဆင့်နိမ့်သော ဝတ္ထိလ်များ၏လန်ချားသမားများကမူ အမြဲရောင်ဖဲပွဲကို ဆင်၍ အများဝင်သောလမ်းက ဝင်ကြရသည်။

ဘုရင်ခံချုပ်ဧည့်ခံပွဲ၏ ခမ်းနားပုံကိုပြောပြလျှင် ယုံ နိုင်ဖွယ်ရာမရှိချေ။ ညအခါတွင် တောင်တက်တောင်ဆင်း လမ်းအတိုင်း လန်ချားတစ်တက်တက်က တရွေ့ရွေ့သွား နေကြသည်ကို မြင်ရသည်မှာ ခံစားမှုအမျိုးမျိုးကို ရရှိနိုင် သည်။ လန်ချားညီပိုင်းတွင် မှန်အိမ်မီးတွေ မှိတ်တုတ် မှိတ်တုတ်ဖြင့် လန်ချားဆွဲကူလီတို့၏ ခြေချသံများကို ဆိုင်းချက်ညီညီ ကြားနေရသည်မှာ လန်ချားထဲ၌ ပါလာ သောပုဂ္ဂိုလ်များအဖို့တော့ ဂီတသံမဟုတ်ဘဲ မှတ်ကောင်း ထင်မှတ်ကြပေလိမ့်မည်။

ဆင်းမလားမြို့၏ ဗဟိုချက်ချာမှာ 'မောလ်' ရိပ်သာ ရပ်ကွက်ဖြစ်သည်။ ဤရပ်ကွက်တွင် လက်ဖက်ရည်ဆိုင် များ၊ ကုန်စုံဆိုင်များ၊ ဟိုတယ်များ၊ ဘက်တိုက်နှင့် ခရစ် ယာန်ဘုရားရှိခိုးကျောင်းများ ရှိကြသည်။ ပထမကမ္ဘာ စစ်ကာလအထိ ဤရပ်ကွက်သို့အိန္ဒိယ အမျိုးသားများ အား ခြေချခွင့်မပြုခဲ့ချေ။

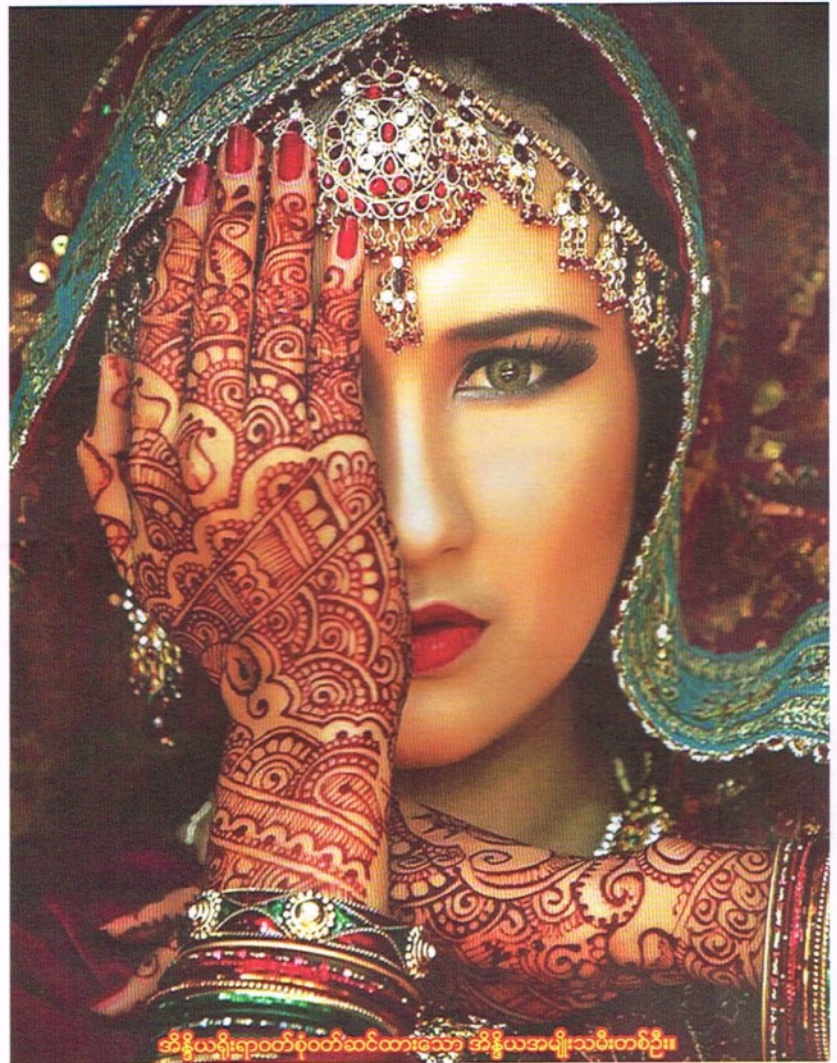
ဆင်းမလားသို့ လာရောက်ကြသူတိုင်းသည် ပုပြင်း သော ရာသီဥတုဓာတ်မှရှောင်ရွာ၍ အပန်းဖြေအနားယူ ရန် သက်သက်ချည်းမဟုတ်ခဲ့ကြ။ လူမည်းအိန္ဒိယအမျိုး သားတို့ထက် ထူးခြားမြင့်မြတ်ကြောင်းပြလိုသော အင်္ဂလိပ်တို့၏ လူမျိုးကြီးဝါဒ 'မူပေါက်ဖွားလာသည့် လူတန်းစား ခွဲခြားမှုတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်ပေသည်။

မောင့်ဘက်တန် ရောက်လာသောအချိန်တွင်ကား ယင်းသို့သောရှေးအစဉ်အလာအားလုံးကို ဖျက်သိမ်း လိုက်လေသည်။ ယခုဆိုလျှင် မောလ်ရိပ်သာ ရပ်ကွက် တွင် အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသားများ ခြေချခွင့်ရခဲ့ကြလေပြီ။ သို့သော် ဥရောပဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်မှုသာ ဝင်ရောက်ခွင့် ပြုလေသည်။

ဆင်းမလားသို့ရောက်သောအခါ မောင့်ဘက်တန် သည် သူ့လုပ်ရပ်များကိုပြန်လည်သုံးသပ်မိသည်။ သူ သည် နေ့စဉ်ရက်ဆက် ဆွေးနွေးပွဲများကြောင့် ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ခဲ့သည်။ ယခုအခါတွင်မူ သူသည် အထူးပင်စိတ်ဓာတ်တက်ကြွလျက်ရှိသည်။ ကိုယ့်လုပ်ရပ် ကိုလည်း ကိုယ်ယုံကြည်မိသည်။ သူသည် အခြားအခြား သော ဘုရင်ခံချုပ်များ မလုပ်နိုင်ခဲ့သော အလုပ်ကြီးတစ်ခု ကိုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံကြီးကို မလွှဲသာမရှောင် သာ၍ နှစ်ပိုင်းခွဲရသဖြင့် စိတ်မချမ်းသာဖြစ်သော်လည်း ဗြိတိသျှတို့အနေဖြင့် ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိ ထွက်ခွာနိုင်မည့် နည်းလမ်းကို သူကရှာဖွေတင်ပြနိုင်ခဲ့သည်။

သူသည် ဤလုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍ အာဏာကုန် ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ကို နန်းရင်းဝန် အက်တလီထံမှ ရရှိခဲ့ သောကြောင့် သူ့အစီရင်ခံစာကို လန်ဒန်သို့မပို့မီ အိန္ဒိယ ခေါင်းဆောင်များအား တရားဝင်တင်ပြနေရန် မလိုတော့ ခေ။ အရေးကြီးသည်မှာ ထိုစိမ်းကိန်းကို သူတို့က လက်ခံ နိုင်သည်ဟူသောအချက်ကို အက်တလီ အစိုးရအဖွဲ့က ယုံကြည်မှုရစေရန်သာဖြစ်သည်။

ယင်းစိမ်းကိန်း မောင့်ဘက်တန်သည် သူ၏နားခန်း၌ အပြန်ပြန်အလှန်လှန်လှလှသုံးသပ်ပြီးမှ ရေးဆွဲခဲ့သည်။ အိန္ဒိယခေါင်းဆောင်တို့၏ စိတ်စေတနာနှင့် ခံယူချက် အပြင် သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်သားတို့၏ ဆန္ဒကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဤစိမ်းကိန်းကို သူတို့အားလုံးက တညီတညွတ်တည်း လက်ခံကြလိမ့်မည် ဟု သူကယုံကြည်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မေလ(၁၇) ရက်နေ့တွင် ထိုစိမ်းကိန်းကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်များအားတင်ပြရန် ရည်ရွယ်ကြောင်း ဆင်း

အိန္ဒိယရှိ ရာဝတ်ရံဝတ်ဆင်ထားသော အိန္ဒိယအမျိုးသမီးတစ်ဦး။

မလားသို့မလားမိကလေးတွင် သူက တရားဝင်ပြောခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယင်းစိမ်းကိန်း လန်ဒန်မြို့သို့ရောက်သည်မှစ၍ မောင့်ဘက်တန်ထံသို့ သံကြီးစားများ တစ်စောင်ပြီးတစ် စောင်ရောက်လာကြသည်။ ယင်းတို့မှာ အက်တလီအစိုးရ က စီမံကိန်းပါအချက်အလက်များကို မထိခိုက်စေဘဲ ဝေါဟာရအသုံးအနှုန်းကို ပြင်ဆင်ရန်အကြံပေးစာများ ဖြစ်ကြသည်။

မောင့်ဘက်တန်၏စိတ်တွင် မတင်မကျခံစားနေရ သော အခြားပြဿနာကြီးတစ်ရပ်မှာ သူ့စိမ်းကိန်းကို အက်တလီက အတိအကျလက်ခံခဲ့လျှင် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ နှစ်နိုင်ငံတည်းသာမကဘဲ သုံးနိုင်ငံပင် ဖြစ်သွားနိုင်သော အချက်ဖြစ်သည်။ ဘင်္ဂလားပြည်နယ်ရှိ ဟိန္ဒူနှင့် မွတ် စလင် (၃၇)သိန်းတို့အတွက် ကာလကတ္တားကို မြို့တော် အဖြစ်ထားကာ သီးခြားတစ်နိုင်ငံ တည်ထောင်ပေးရန် အဆိုတစ်ရပ်ကို သူ့စိမ်းကိန်းတွင် ထည့်သွင်းခဲ့သည်။

ဤအဆိုပြုချက်အတွက် သူသည် ဂျင်းနားအိပန်ဂျပ် နယ်နှင့် ဘင်္ဂလားပေါင်း၍ ပါကစ္စတန်ထူထောင်ရေးမူကို ဆန့်ကျင်ပြီး ဟိန္ဒူနှင့် မွတ်စလင်အပါအဝင် ဘင်္ဂလား နယ်မှ နယ်ခံနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်းများအား လျှို့လျှို့ ဝှက်ဝှက်စည်းစည်းခဲ့သည်။ ဤအကြံကိုဂျင်းနားအား ပြော ပြသောအခါ ဂျင်းနားကမကြိုက်သော်လည်း အခြေအ နေအရ လက်ခံရန် ဝန်ခံလေးကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ သို့သော်မောင့်ဘက်တန်က ဤအကြံကိုနေ့စွဲနှင့် ပေး တို့အား လုံးမပြောရသေးခြင်းအတွက် စိတ်လေးနာမိ သည်။ သူတို့၏ ကွန်ဂရက်အဖွဲ့အတွက် ရန်ပုံငွေများ အကြီးအကျယ်ထောက်ပံ့နေသော စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်ကြီး များ၏ အထည်စက်ရုံများတည်ရှိရာ ကာလကတ္တားဆိပ် ကမ်းမြို့ကြီးကို သူတို့အနေဖြင့်စွန့်လွှတ်နိုင်ပါမည်မလား။ မစွန့်လွှတ်နိုင်ခဲ့လျှင် သူ၏စိမ်းကိန်းမှာ အိန္ဒိယဗြိတိန်နှင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများအမြင်တွင် မည်သို့မျှ အဓိပ္ပာယ်မရှိသော 'အလကားစိမ်းကိန်း'မျိုး အဖြစ်သို့ရောက်သွားမည်မှာ သေချာလေသည်။

ယင်းသို့စဉ်းစားရင်း ရုတ်တရက်အကြံတစ်ခု ပေါ် လာသည်။ ထိုစိမ်းကိန်းကို နေ့စွဲအားနှစ်ယောက်ကြား ရင်းရင်းနှီးနှီးပြောပြရန်ဖြစ်သည်။ သူသည် နေ့စွဲအား

သူနှင့်အတူ အနားယူရန်ဆင်းမလားသို့ ဖိတ်ခေါ်လာခဲ့ သည်။ နေ့စွဲနှင့်သူတို့၏ဆက်ဆံရေးသည် သူတို့နှစ်ဦး၏ ပုဂ္ဂလိကဆက်ဆံရေးမျှသာမကဘဲ အိန္ဒိယနှင့်ဗြိတိန် နိုင်ငံတို့၏ နောင်အရည်သဖြင့် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုအတွက် ပေါင်းကူးတံတားလည်းဖြစ်သည်ဟူ၍ မောင့်ဘက်တန် က ယုံကြည်သည်။

ထို့ပြင် နေ့စွဲသည် သူ၏ဇနီးနှင့်လည်းအလွန်ရင်း နှီးသည်။ နိုင်ငံရေးကိစ္စများကြောင့် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေ သော နေ့စွဲအားအက်ဒွင်နာမောင့်ဘက်တန်က စာနာ စိတ်ဖြင့်တတ်နိုင်သမျှ ဧည့်ခံပြုလှခဲ့သည်။ သူတို့သည် လက်ဖက်ရည်သောက်ရင်း၊ လမ်းလျှောက်ရင်း၊ ရေကူး ရင်းဖြင့် နိုင်ငံရေးရာများကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ရယ် စရာမောစရာများပြောကာ တရင်းတနှီး ဆက်ဆံခဲ့ကြ သည်။

မောင့်ဘက်တန်သည် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကို ချ လိုက်သည်။ ထို့နောက်သူ၏အတိုင်ပင်ခံများအား သူ့နား ခန်းသို့ ခေါ်ယူပြီး သူ၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ရှင်းပြသည်။ ဘုရင်ခံချုပ်၏စကားကို ကြားရသောအခါ အတိုင် ပင်ခံများက အံ့အားသင့်သွားကြသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ခွဲခြမ်းစုစည်းစိမ်းကိန်းကို ဂျင်းနားမသိဘဲ နေ့စွဲအားပြသခြင်း သည် မွတ်စလင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီးအား သစ္စာ ဖောက်ရာရောက်မည်။ တစ်နေ့တွင် ဤအကြောင်းကို ဂျင်းနားသိရှိသွားပါက ဘုရင်ခံချုပ်အဖို့ ကောင်းကျိုး ထက် ဆိုးကျိုးသာရရှိမည်ဟူ၍ အတိုင်ပင်ခံများက တင်ပြကြသည်။

မောင့်ဘက်တန်သည် စားပွဲကိုလက်ချောင်းကလေး များဖြင့် ပုတ်ကစားရင်းအတန်ကြာမျှ စဉ်းစားခန်းထုတ် နေသည်။ ပြီးတော့မှ 'ဝမ်းနည်းပါတယ်၊ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ အကြောင်းပြချက်တွေအားလုံး မှန်ကန်ပါတယ်။ ဒါပေ မယ့် မတတ်နိုင်တော့ဘူး။ ကျုပ်ရဲ့အတွင်းစိတ်က နေ့စွဲ ကိုပဲ အရင်ပြချင်နေတယ်။ အတွင်းစိတ်ဆန္ဒကိုပဲ ကျုပ် လိုက်နာရတော့မယ်' ဟူ၍ပြောလိုက်သည်။

Larry Collins and Dominique Lapierre တို့ ရေးသော FREEDOM AT MIDNIGHT ကို မောင်ပေါ်ထွန်း (မြန်မာပြန်) အပိုင်း(၂၀)ကို ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။

ဂျပန်စာ

အသက်ရှင်ကျန်ရစ်သော စစ်သားဟောင်းကြီးမှ သွတ်ကြွေကွဲရာ လာရောက်အလေးပြုနေစဉ်။

အမေရိကန်သမ္မတဂျော့နယ်ရော့ခ်နှင့်နန်းနုနိုဝီတို့ ပြင်သစ်မြို့နယ်နယ်နိမိတ်အဖြစ်သိမ်းယူသည့် လာရောက်အလေးပြုစဉ်။

သခင်နုတို့အုပ်စု ကြံစည်ချက်များ

• ဒီနေ့ မြန်မာပြည်ဟာ နှစ်ခြမ်း၊ သုံးခြမ်း၊ လေးခြမ်း ဟက်တက်ကွဲနေတဲ့ ကျဆုံးနိုင်ငံတော် ဖြစ်နေပါပြီ။ အာဏာရတဲ့သူတွေကလည်း အာဏာမရခင်ကတစ်မျိုး၊ အာဏာရပြီးတစ်မျိုး လုပ်လာကြပါတယ်။ အာဏာရလာတဲ့အခါကျတော့ သူတို့အာဏာမရခင်က သူတို့အပေါ် အာဏာရှင်အစိုးရတွေလုပ်ခဲ့တဲ့အတိုင်း အာဏာမဲ့သူတွေအပေါ် ပြောဆိုဆက်ဆံလာနေပါပြီ။ ဒီမိုကရေစီကို သွားမလားပြောရင်း ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီကို ဖျက်ဆီးဖယ်ရှားလာကြပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီလို့အော်ဟစ်ရင်း ဆန့်ကျင်ဘက်အာဏာရှင်စနစ်ရဲ့ပုံသဏ္ဌာန်တွေ ကျင့်သုံးလာနေပါတယ်။

တာဝန်ဖြစ်ဖြစ် မကြာခင်တစ်နေ့ အနာဂတ်မှာ အသေချာဆုံးက လက်ရှိအာဏာရခေါင်းဆောင်တွေရော၊ အာဏာရပါတီအမတ်တွေ၊ ဝန်ကြီးတွေရော၊ တပ်မတော်ခေါင်းဆောင်တွေရော၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်ခေါင်းဆောင်တွေရော ကွဲပြားသူအားလုံးဟာ သမိုင်းတစ်ခုထဲမှာပဲ သေချာပေါက်ဆဲတွေကြပြီး အတူတူလဲလျောင်းအနားယူပြုရမှာဟာ အလွန်သေချာပါတယ်။

ရန်ကုန်မြို့က သမိုင်း၊ နေပြည်တော်က သမိုင်း၊ မန္တလေးကသမိုင်း ဆိုတာပဲ အနည်းငယ်ကွဲပြားကြမှာပါ။ ကံဆုံရင်တော့ တစ်မြို့တည်းသမိုင်းတစ်ခုတည်းမှာ တစ်ရပ်ကွက်တည်းက ကွဲလွဲတစ်ခဏအချိန်အောက်မှာပဲ အတူတကွ လက်တစ်တမ်းအတွာလောက်မှာပဲ အတူဆဲတွေလဲလျောင်းကြရမှာပါ။

ကျွန်တော်သည် အချို့သားညီညွတ်နေပြီတဲ့ ပျက်စီးနေသော မြန်မာပြည်နိုင်ငံနေထိုင်ခွင့်ကို နာကြည်းစွာ လှမ်းကြည့်မိသည်။

အာဏာဆိုတာ ရေတစ်ပွက်မျှသာ ကြာပါလိမ့်မယ်။ အာဏာမရှိတဲ့ကာလဆိုတာက အချည်လျှားဆုံးလာမှာကို သတိသေဝေရစေချင်သည်။

ဆရာကျော်ဝင်းရေးခဲ့သော မန္တလေးထောင်တွင်းမှ ဦးနုအုတ်ရိုးအကြောင်း သတိရမိသည်။ အာဏာမရခင် အကျဉ်းသားဘဝ၊ ဒီအုတ်ရိုးဟာ ဒီနေရာမှာ နိမ့်နေတယ်။ ငါထွက်ပြေးရင် လွတ်လောက်တယ်လို့ တွေးမိခဲ့သော သခင်နုသည် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာသောအခါ မန္တလေးထောင်သို့ အလည်တစ်ခေါက်သွားရင်း သူ့အကျဉ်းသားဘဝက ထွက်ပြေးရန်ကြံစည်ခဲ့သော အုတ်ရိုးနိမ့်နေရာကို ထပ်ပြန်ရန် အမိန့်ပေးခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြသည့်ကို သံဝေဂရမိသည်။

ယနေ့အာဏာရပါတီ၊ အာဏာရအစိုးရ အာဏာရပုဂ္ဂိုလ်များသည်လည်း ဦးနုအုတ်ရိုးအဖြစ်နှင့် ဆင်တူနေကြပြီလား တွေးမိသည်။ ဦးနုအုတ်ရိုးသခင်နုစာနှင့် ဦးနုတို့ အုတ်ဂူသင်ခန်းစာနဲ့နဲ့တူသော ယခုခေတ်အာဏာရသူများ သင်ခန်းစာယူနိုင်ပါလျှင် မြန်မာပြည်ကြီးအနာဂတ် မျှော်လင့်ချက်ရှိနိုင်ပါသေးသည်။

မိုးဟိန်း (သုရိယနေဝန်း)

(သခင်နုတို့ ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေ လဲလျောင်းခွင့်အဖယ်ရှားခံလိုက်ရသော ကြံတောသမိုင်းရေးရာ၊ သခင်နုတို့ အုတ်ဂူနေရာများတွင် ခရီးသွားများက သမိုင်းအပိုင်းဝယ်၍ ဖျေဝယ်ဝင်တာများ၊ ကွန်ရီးများဆောက်ခဲ့ကြ၏။ သူတို့ဆောက်သော ကွန်ရီးနှင့်စင်တာများအောက်တွင် သူရဲကောင်းတို့ အစွဲပုံများ သေချာပေါက်နှိပ်နှိပ် ဦးမည်။)

(၁၉၈၈ နောက်ပိုင်း နဝတအစိုးရများလွှမ်းမိုးမှုအောက်တွင် သခင်နုတို့ အုတ်ဂူနေရာများတွင် ခရီးသွားများက သမိုင်းအပိုင်းဝယ်၍ ဖျေဝယ်ဝင်တာများ၊ ကွန်ရီးများဆောက်ခဲ့ကြ၏။ သူတို့ဆောက်သော ကွန်ရီးနှင့်စင်တာများအောက်တွင် သူရဲကောင်းတို့ အစွဲပုံများ သေချာပေါက်နှိပ်နှိပ် ဦးမည်။)

ဒီလို ဦးနေဝင်းရဲ့အဖွဲ့ပြောတွေကို လှိုင်းဖြစ်ထဲ ဖျော့ပစ်ရတာဟာ ဦးနေဝင်းရဲ့မသေဆုံးခင်က ဆန္ဒကြောင့်လား၊ ကျန်ရစ်သူသမီး ဒေါ်စန္ဒာဝင်းရဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်လား၊ အာဏာပိုင်တွေရဲ့အမိန့်လားဆိုတာတော့ ဒီနေ့အထိ သဲသဲကွဲကွဲမသိရသေးပါ။ (ဒီအကြောင်းကို ကျန်ရစ်သူသမီးဖြစ်သူ ဒေါ်စန္ဒာဝင်းရဲ့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခွင့် ရရှိလိုပါတယ်)

ဒါကြောင့် သွားစဉ်းစားမိတာက ဦးနေဝင်းဟာ သူ့အာဏာသိမ်းလို့ အာဏာကဆင်းသွားရတဲ့ သခင်နုအပါအဝင် ဖဆပလခေါင်းဆောင်တွေနဲ့သေရင်တောင် သမိုင်းတစ်ခုတည်းမှာ အတူတူမနေချင်လို့ တမင် လှိုင်းဖြစ်ထဲ ငါအဖွဲ့ပြောတဲ့ ဖျော့ပစ်လို မှာခဲ့လေသလား သွားစဉ်းစားမိပါတယ်။ ဦးနေဝင်းဟာ ဒေါသကြီးသူ၊ ခေါင်းမာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်တာကြောင့် ဒီလိုသွားတွေးမိခြင်းပါပဲ။

သခင်နုတို့ အုပ်စု ဘယ်မှာလဲ ..

သခင်နုအပါအဝင် လွတ်လပ်ရေးခေါင်းဆောင်ကြီးတွေ၊ ရဲဘော်သုံးကျိပ်တွေ၊ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ကြီးတွေဟာ သေသွားကြတာတောင် တစ်နေရာတည်းမှာ ငြိမ်းချမ်းစွာလဲလျောင်းအနားယူခွင့် မရခဲ့ပါဘူး။ သေဆုံးသွားတဲ့ လူသားတိုင်းကို သေဆုံးသွားသူဟာ ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အယုတ်အလတ်အမြတ်မရွေး အသက်ရှင်ကျန်ရစ်သူတွေက Respect လေးစားသမှုပြုရမှာကို နဝတခေါင်းဆောင်တွေ ပျက်ကွက်ခဲ့ပါတယ်။

သခင်နုတို့တွေဟာ သေတာတောင် အုတ်ဂူနှစ်ခါပြန်ရွှေ့ရ၊ အုတ်ဂူဖြိုဖျက်ကြရ၊ အုတ်ဂူပြန်ဆောက်ကြရတဲ့အဖြစ်ဆိုးမျိုးဟာ သမိုင်းမှာ ဘယ်လိုခေါင်းဆောင်တွေမှ မကြုံတွေ့ခဲ့ရဖူးတဲ့ အဖြစ်ဆိုးနဲ့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရခြင်းပါ။

မော်စီတုန်း မိသားစုပေါင်းအုပ်စု ဖြိုဖျက်ခဲ့သော ချန်ကျော်စိတ်

အိမ်နီးချင်းတရုတ်သမိုင်းမှာတော့ ဒီလိုရန်ငြိုးဖွဲ့ပြီး အုတ်ဂူဖြိုခွဲတဲ့အဖြစ်အပျက် ရှိပါတယ်။ ၁၉၃၇-၄၉ တရုတ်ပြည်ရဲ့ ဂျပန်ခေမာရ်စစ်ပွဲအတွက် ကွန်မြူနစ်-ကွမင်တန်(မော်စီတုန်း-ချန်ကျော်စိတ်) ပြည်တွင်းစစ်ပွဲကာလက ဖြစ်ပါတယ်။

မော်စီတုန်းဟာ ကျေးလက်တောသားက ပြောက်ကျားတပ်ခေါင်းဆောင်၊ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာခဲ့သူပါ။ ပြည်တွင်းစစ်အတွင်း ကွန်မြူနစ်-ကွမင်တန် နှစ်ဖက်တိုက်ခိုက်နေတဲ့ကာလမှ မော်စီတုန်းကို မွေးဖွားခဲ့တဲ့ ဇာတိကျေးရွာရှိရာဒေသဟာ ပြိုင်ဘက် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးချန်ကျော်စိတ်ရဲ့တပ်တွေ ထိန်းချုပ်ထားတဲ့ ဒေသဧရိယာအတွင်းမှာ ရောက်နေပါတယ်။ ချန်ကျော်စိတ်ဟာ မြန်မာပြည်ကနဝတခေါင်းဆောင်တွေလိုမကြာချေတဲ့အနေနဲ့ မော်စီတုန်းရဲ့မွေးဖွားရာ ဇာတိကျေးရွာက မော်စီတုန်းမိသားစုပေါင်းရဲ့အုတ်ဂူကို ဘူဒီအနံ့ထိုးပြီး ဖျက်ဆီးဖို့ အမိန့်ပေးခဲ့ပါတယ်။ စစ်အတွင်း ရန်သူတွေအဖြစ် တိုက်နေရတဲ့အချိန်မှာ မော်စီတုန်းဟာ သူ့ဇာတိရွာသမိုင်းက သမိုင်းတစ်ခုပေါင်းရဲ့အုတ်ဂူတွေ ဖျက်ဆီးဖယ်ရှားခံရတဲ့ သတင်းကြားရတဲ့အခါ အလွန်စိတ်ထိခိုက်ဝမ်းနည်း ခဲ့ရပါတယ်။ မော်စီတုန်း အဲဒီလို စိတ်ထိခိုက်ခံစားစေချင်လို့ ချန်ကျော်စိတ် လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းပါ။ ဒါအပြင် တရုတ်လူမျိုးတွေဟာသေဆုံးသူ မိဘဘိုးဘွားတွေရဲ့အုတ်ဂူတွေမှာ နှစ်စဉ်ကန်တော့ရတဲ့အစဉ်အလာဟာ အရေးကြီးလှတဲ့အစဉ်အလာဖြစ်ပြီး ဘိုးဘွားမိဘတွေကို ကိုးကွယ်ကြတဲ့လူမျိုးတွေပါ။

ဒီလို တရုတ်လူမျိုးတွေ ကိုးကွယ်တဲ့မိဘဘိုးဘွားတွေရဲ့အုတ်ဂူကို ဖျက်ဆီးခြင်းဟာ အကြီးမားဆုံးရက်စက်တဲ့ ပြစ်မှုမြောက်ပါတယ်။

၁၉၄၉ အောက်တိုဘာ (၁)ရက်နေ့မှာတော့ ပြည်တွင်းစစ်ကြီးကို မော်စီတုန်းရဲ့ကွန်မြူနစ်တွေက အပြီးအပြတ်အောင်ပွဲဆင်ခဲ့ပြီး ပီကင်းမြို့မှာ မော်စီတုန်းဟာ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံထူထောင်ကြောင်း ကြေညာခဲ့ပါတယ်။ ချန်ကျော်စိတ်လည်း ထိုင်ဝမ်ကျွန်းကို ထွက်ပြေးဆုတ်ခွာသွားခဲ့ရတယ်။

ချန်ကျော်စိတ်ရဲ့ မိသားစုပေါင်း အုပ်စုတွေရဲ့ ဂူသမိုင်းဟာ ပီကင်းမြို့မှာ တည်ရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မော်စီတုန်းရဲ့ လက်ထောက်တစ်ဦးက လက်စားချေတဲ့အနေနဲ့ ချန်ကျော်စိတ် မိသားစုတွေရဲ့ဂူသမိုင်းတွေကို ဖျက်ဆီးပြီး ဖယ်ရှားဖို့ အကြံပြုပါတယ်။ ဒါကို မော်စီတုန်းက လုံးဝလက်မခံဘဲ ငြင်းပယ်လိုက်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ချန်ကျော်စိတ်ရဲ့မိသားစုတွေရဲ့ဂူသမိုင်းကို ဆက်လက်စောင့်ရှောက်ရန်နဲ့ ထာဝရတည်တံ့စေရမယ်လို့ အမိန့်တော်ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသေးတယ်။ ဒီသတင်း

ကို ထိုင်ဝမ်ရောက်သွားတဲ့ စစ်နွဲ့သမား ချန်ကျော်စိတ်ကြားသိရတဲ့အခါ ဖျက်ရည်ကျပြီး နောင်တအကြီးအကျယ်ရစေခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့အနှံ့ကို ရင်မှာပိုက်ပြီး ထိုင်ဝမ်ကျွန်းပေါ်မှာပဲ စစ်နွဲ့ဘုရင် ချန်ကျော်စိတ်ဟာ နောက်ထပ် (၂၅) နှစ်လောက်အသက်ရှင်ပြီး ၁၉၇၅ခုနှစ်မှာ ကွယ်လွန်သွားခဲ့ရတယ်။ သူ့နန်း မဒမ်ချန်ကျော်စိတ်ကတော့ သူခင်ပွန်းမရှိတော့တဲ့နောက်ပိုင်း အမေရိကန်ပြည်ကို ထွက်ခွာသွားပြီး နယူးယောက်မြို့မှာ အသက်(၁၀၂)နှစ်မှာ ကွယ်လွန်သွားပါတယ်။

ကမ္ဘာပေါ်မှာ မဟာရန်သူကြီးတွေဖြစ်တဲ့ မော်စီတုန်းနဲ့ ချန်ကျော်စိတ်အကြားမှာတောင် သမိုင်းဂူနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ လက်စားချေမှု၊ ရက်စက်မှုနဲ့ မော်စီတုန်းရဲ့ သဘောထားကြီးမူတွေကို တွေ့ရတာပါ။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာလူမျိုးတွေဟာ သေဆုံးသူတွေကို အလွယ်တကူပဲ သေဆုံးပြီဆိုတာနဲ့ သမိုင်းအမြန်ပြိုကြ၊ သမိုင်းထဲမှာ အမြန်သင်္ကြန်ကြ၊ အမြန်အသုဘချကြ အမြန်ဂူသွင်းပြီး သမိုင်းထဲမှာ ထာဝရလှည့်မကြည့်တော့ဘဲ ပစ်ထားတတ်ကြတဲ့လူမျိုးတွေ ဖြစ်နေပြီလား။

သမိုင်းတွေထဲမှာ၊ အုတ်ဂူတွေထဲမှာ လဲလျောင်းသွားကြပြီးသူတွေ အသက်ထင်ရှားရှိစဉ်က သူတို့ဘဝတစ်လျှောက်လုံး နိုင်ငံနဲ့လူမျိုးအတွက်၊ မိသားစုအတွက် ဘာတွေစွန့်လွှတ်အနစ်နာခဲ့ကြသလဲဆိုတာ မစဉ်းစားတတ်ကြတော့ဘူးလား၊ မြန်မာတွေဟာ သမိုင်းကို အမှေပစ်ခံဝေတာ၊ အစွန့်ပစ်ခံကမ္ဘာ၊ စွန့်ပစ်တဲ့ကမ္ဘာအဖြစ် သဘောထားနေကြသလား။

အမေရိကန်နဲ့ ၂၀ရာစုက သမိုင်းတွေဟာ ဝန်းခြံတွေအလား လှုပ်ရှားစိမ့်ပြီး ဖြတ်ခင်းပေါ်မှာ လှုပ်ရှားချင်စိတ်ပေါက်အောင် သာယာစိမ်းလန်းတဲ့နေရာတွေအဖြစ် ဖန်တီးထားပါတယ်။ နယူးယောက်မြို့တွင်းနဲ့ဘရုကလင်ထဲမှာ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်(၄၀၀)ကတည်းက သမိုင်း(၁၀)ခုထက်မနည်းရှိပါတယ်။ သမိုင်းဘေးမှာပဲ ဖြို့ပြသစ်တွေက သမိုင်းတွေကိုရှောင်ပြီး တည်ဆောက်သွားကြပါတယ်။ ပြိုကွဲသွားတဲ့ WTC နားက ဘုရားကျောင်းထဲမှာ သမိုင်းဂူတွေ အခုအထိ မြင်တွေ့ရပါသေးတယ်။ မြန်မာပြည် ရန်ကုန်မြို့က ထောက်ကြံ့အင်္ဂလိပ်သမိုင်းဟာ ရန်ကုန်မြို့သားတွေ ဓာတ်ပုံအလှူရိုက်ကြတဲ့နေရာတစ်ခုဖြစ်နေတာကိုထောက်ပြချင်ပါတယ်။ ၁၉၄၄ ဇွန်(၆)ရက်က နော်မန်ဒီကမ်းခြေတိုက်ပွဲမှာ ကျဆုံးခဲ့တဲ့ အမေရိ

မြန်မာတစ်ပြည်လုံး စီးပွားရေး အလွန်ကျပ်တည်းနေပါပြီ

ဒေါက်တာသက်သက်ခိုင်နှင့် ဦးကျော်လေးတို့ကို အပြစ်ပေးယူခြင်းကို မသင့်လျော်ဘူးဟုယူဆလျှင် အယူခံဝင်နိုင်ကြောင်း ဒေါက်တာမျိုးညွန့် ဆို

မူးယစ်ဆေးဝါးစမ်းဆီးရန် သတင်းပေးသူ တစ်ဦးလျှင် သိန်း (၁၃၀) ကျပ်ခန့် ချီးမြှင့်ရန် တွက်ချက်ထားဟု သမ္မတရုံး ပြောခွင့်ရ ပုဂ္ဂိုလ် ဦးဇော်ဌေး ပြော

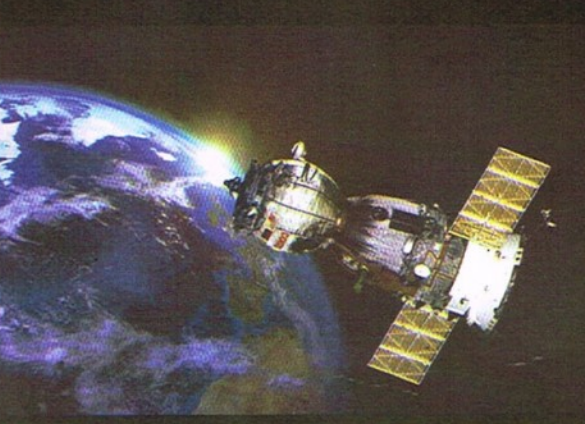
၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲကာလတွင် NLD ပြန်လည်အနိုင်ရရှိပါက တိုင်းပြည် အနှံ့အပြားမှာ အလွန်ကြောက်စရာကောင်းကြောင်း ဒေါက်တာ ဒေါ်သက်သက်ခိုင် ပြောဆို

အမေရိကန်နိုင်ငံ ကတရုတ်နိုင်ငံ အား ပေးဆပ်ရမည့် ကြေးမြီ ဒေါ်လာ (၁.၁၇၆၇) ထရီလီယံ အထိ ရှိလာ

မြန်မာနိုင်ငံက ကိုယ်ပိုင် ဂြိုဟ်တုလွှင့်တင်ရန် စီစဉ်

၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါတီကိုယ်ကြည်ဘဲ လူကိုကြည်ပြီး မဲပေးသင့်ဟု ဒေါက်တာဒေါ်ညိုညိုသင်း တိုက်တွန်း

ပါတီတာဝန်မှတော့ ပြည်သူ့တာဝန် မှီပြီး ထမ်းဆောင်ချိန်မှတော့မပါဟု ရန်ကုန်တိုင်း လွှတ်တော်အမတ် ဦးကျော်လေး ပြော

ပုဂ္ဂလိက စက်သုံးဆီရောင်းချသည့် သက်တမ်း တစ်လျှောက် အမြင့်ဆုံး ဈေးနှုန်း

မက်ဒရယ် ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စု ထူထောင်ရန် တစ်ပါတီထဲကို မဲပေး ခိုင်းခြင်းမှာ လွှဲသည့် အယူအဆဖြစ်ဟု ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ပါတီ (SNLD) မှ အတွင်းရေးမှူး ဦးစိုင်းညွန့်လွင် ဆို

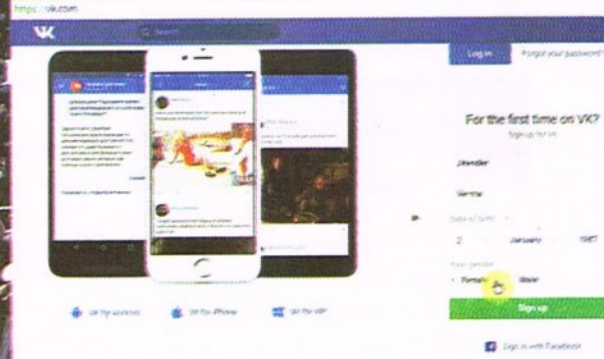
ရိုက်တာသတင်းထောက် နှစ်ဦးထောင် (၇) နှစ်ချမှတ်ခံရမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အင်္ဂလန်သံအမတ်ကြီး Dan Chugg မှ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ပြင်းထန်စွာ ယုံကြည်စေဟု စေမန်ပြစ်တင်

သတင်းမှန် သိခွင့်ရရေး အစိုးရက မပိတ်ပင်ရန် ရန်ကုန်၌ ဆန္ဒပြတောင်းဆို

စုစုလျှောက် ရက်မီကေတွင် နှစ်ရက်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံသား လေးသောင်းကျော် အသုံးပြုခဲ့

ဗုဒ္ဓ

ဓမ္မ

သံဃ

စနေနေ့တိုင်းထုတ်ဝေသည်

THE SUN RAYS

Vol.1 No.214 WEEKLY NEWS JOURNAL 8th September 2018

သခင်နုအုတ်ဂူသင်ခန်းစာ

မိုးဟိန်း (သုရိယနေဝန်း)

တိုက်ပွဲတွင်ကျဆုံးသွားသော သူရဲကောင်းတစ်ယောက်၏အုတ်ဂူသို့ လာရောက်အလေးပြုနေသော ကျန်ရစ်သူ သူ၏သားငယ်။

သရဲကောင်းတိုင်းပျောက်ဆုံးပြီ (အိမ်ကန်) ကြံစော

Our Country Is Doomed ငါတို့

ကောင်သမန်အင်းကင်း

Here are the top 5 social networks in China and their United States equivalents

Source: Company Filings

တရုတ်ပြည်၏လူမှုကွန်ရက်သုံးစွဲသူများ

BUSINESS INSIDER

ဖော့ဘစ်စ် ပုဂံဝင်နေတဲ့ မြန်မာပြည်

The Country Is Doomed (တိုင်းပြည်ပျက်နေပြီ)ဆိုတဲ့စကားကို ပြောခဲ့သူကတော့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၄၇မှာ ဗိုလ်ချုပ်က သခင်နုကို ရွေးကောက်ပွဲမဝင်လို့ စိတ်ဆိုးပြီး အော်ပြောခဲ့တဲ့စကားပါ။

မြန်မာနိုင်ငံ ကွယ်ပျောက်သွားနိုင်တယ်လို့ သမိုင်းစာတမ်းတစ်စောင်တင်ပြခဲ့တဲ့ ဒေါက်တာသန့်မြင့်ဦးရဲ့ဆောင်းပါးဟာ အလကားလျှောက်ရေးနေတာလို့ မြန်မာတွေ ထင်နေကြပုံရတယ်။

သုဆောင်းပါးကို နှစ်ခါသုံးခါ ပြန်ဖတ်ကြည့်ရင် ဗိုသဘောပေါက်လာလိမ့်မယ်။ ဒီကနေ့ မြန်မာပြည်ရဲ့ နိုင်ငံရေးအနေအထား၊ စီးပွားရေးကျပ်တည်းလာမှုနဲ့ ကျဆင်းလာမှု၊ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ရင်း ပိုမိုကြီးမားတဲ့ပြည်တွင်းစစ်မီးတောက်ထဲကို တိုးဝင်ဖုန်းမသိ တိုးဝင်နေရသူတွေဟာ မြန်မာပြည် မဝေးတဲ့အနာဂတ်မှာ ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်မယ်လို့ ကျုပ်တော့ ဗိုလ်ကလဲခံလာတယ်။

လက်ရှိအစိုးရဟာ အမျိုးသားရပ်ကြားစေရေးကို အော်ဟစ်ကြွေးကြော်ရင်းနဲ့ စစ်တပ်နဲ့ပိုတင်းမာတဲ့ အနေအထား ရောက်မှန်းမသိရောက်လာတယ်။ အစိုးရနဲ့ စစ်တပ်နှစ်ဦးတောင် ရင်ကြားစေရေး မလုပ်နိုင်မှတော့ တိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တွေနဲ့ ရင်ကြားစေရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုတာ ရွှေ့ပြည်တော် မျှော်တိုင်းဝေးပဲ။

ကျုပ်တို့ ငယ်ငယ်က လူထုနဲ့အစိုးရအကြား၊ လူထုနဲ့ လူထုအကြား ဆက်သွယ်ရေးဟာ ရေဒီယိုပဲ ရှိတယ်။ သတင်းစာဆိုတာရှိပေမယ့် လူထုအကြားထဲ ထဲထဲဝင်ဝင်မရောက်နိုင်ဘူး။ သတင်းစာတစ်စောင်ကို အခြေခံလူထုတိုင်းက တစ်အိမ်တစ်စောင် ဝယ်မဝင်နိုင်ဘူး။ တစ်ရပ်ကွက်လုံးမှာမှ သတင်းစာနေ့စဉ်လေပေးနဲ့ယူတတ်တဲ့ အိမ်ဆိုတာ တစ်အိမ်လောက်ပဲ ရှိတယ်။ တချို့ရွာတွေမှာဆို တစ်ရွာလုံး သတင်းစာတောင် မရောက်ဘူး။ သတင်းစာ ဖတ်ချင်ရင် မြို့ပေါ်တက် ဈေးထဲမှာသွားပြီး တကူးတကဝယ်မှ ဖတ်ကြရတာ။ ဒါကြောင့် ကျုပ်တို့ ငယ်ငယ်ကနေ ရုပ်မြင်သံကြားပေါ်တဲ့ ၁၉၇၉ ခုနှစ် လောက်အထိ ရေဒီယိုပဲ နားထောင်ကြရတာ။ ည(၈)နာရီရေဒီယိုသတင်းက တစ်နေ့တာမှာ အရေးအကြီးဆုံးပဲ။ BBC တို့ VOA တို့ ပီကင်းရေဒီယိုတို့ နားထောင်ကြရတယ်။ မနက်စောစောဆိုရင် ကျုပ်အဖိုး နားထောင်နေကျ ပီကင်းရေဒီယိုက လာနေကျ နေဝင်း-စန်းယု အစိုးရဆိုတာ နေ့တိုင်းကြားရင်း ကျုပ်လည်း လူလားမြောက်လာရတာပဲ။

ကျုပ်တို့ငယ်ငယ်က မဆလဦးနေဝင်းခေတ်မှာ မြန်မာတစ်ပြည်လုံးမှာ လူသုံးကုန်ပစ္စည်း အလွန်ရှားပါးတယ်။ တစ်ပြည်လုံး သကြားပြတ်သွားတာ မကြာခဏပဲ။ ဥရောပမှာတော့ သကြားနဲ့ပေါင်မုန့်ပြတ်သွားရင် တော်

လွန်နေ ဖြစ်ခဲ့တာရှိတယ်။ ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးနဲ့ ရုရှ ၁၉၁၇တော်လှန်ရေးတွေပဲ။ မြန်မာပြည်ကတော့ သကြားပြတ်လည်း ကိစ္စမရှိ၊ နို့ဆီပြတ်လည်း ဘာမှမဖြစ်ပါဘူး။ ကျုပ်အဖိုးက ကော်ဖီ၊ လက်ဖက်ရည်သောက်တဲ့အတွက် ကော်ဖီကို သကြားနေရာမှာ ထန်းလျက်ခဲနဲ့ကြသကာ အစားထိုးပြီး သောက်တယ်။ မဆလခေတ်မှာ ဘူးနို့ဆီ အရမ်းရှားလို့ သာစည်ဘက်ကလာတဲ့ ချက်နို့ဆီပုံးကြီးတွေခေတ် ပေါ်လာတယ်။ ချက်နို့ဆီနဲ့ဖျော်တဲ့ လက်ဖက်ရည်မသောက်ဖူးဘဲ ဘယ်သူမှ မြန်မာပြည်မှာ လူမဖြစ်လာခဲ့ကြပါဘူး။

အဲ... ဒီကနေ့ ချက်နို့ဆီနဲ့လက်ဖက်ရည် သောက်လာတဲ့လူတွေက မြန်မာ့အသံက ည(၈)နာရီ သတင်းနားထောင်ပြီး နိုင်ငံရေးသမားတို့ စာရေးဆရာတို့ ပညာရှင်တို့ ဖြစ်လာတဲ့သူတွေက ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်မရှိရင် အသက်ထွက်တော့မတတ် ဖြစ်လာကြပြီခင်ဗျ။

ကျုပ်တို့ မြန်မာပြည်မှာ ဦးသိန်းစိန် သမ္မတ ဖြစ်လာတဲ့ ၂၀၁၂ကျမှ လက်ကိုင်ဖုန်းခေတ်ရောက်လာတာပါ။ မြန်မာပြည်သားတွေ လက်ကိုင်ဖုန်း၊ စမတ်ဖုန်း ကိုင်ခဲ့တာ အခု ၂၀၁၈ကတည်းရင် ခြောက်နှစ်ပဲရှိသေးတယ်ခင်ဗျ။

၂၀၁၂မတိုင်ခင်က လက်ကိုင်ဖုန်းကိုင်နိုင်ဖို့ဆိုတာ အိပ်မက်ထဲတောင် မမက်ဖူးကြတဲ့ ကျုပ်တို့မြန်မာတွေက အခုတော့ လက်ကိုင်ဖုန်းထဲက ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ထဲက ငွေညှစ်တတ်နေပြီ။ ငွေလိမ်တတ်နေပြီ။ အဲဒါတွေအားလုံးက ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ကဆင်းသက်လာတဲ့ မျက်မှောက်ခေတ် ယဉ်ကျေးမှုအသစ်ပါ။

အခုဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ထဲဝင်လိုက်ရင် ၂၀ရာစုမြန်မာနိုင်ငံတော်အသစ်ထဲကို တစ်စက္ကန့်ထဲနဲ့ ရောက်သွားပြီး ကြည့်လိုရနေပြီခင်ဗျ။

သတင်းစာ မလိုတော့ဘူး။ ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီးဌာန မလိုတော့ဘူး။ ရဲစခန်းမလိုတော့ဘူး။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ မလိုတော့ဘူး။ တရားရုံးမလိုတော့ဘူး။ အကျိုးတော်ပွဲစားတွေဆိုတာလည်း မလိုတော့ဘူး။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အစိုးရတို့ တပ်မတော်တို့ဆိုတာတောင် မြန်မာပြည်သားတွေအတွက် လိုချင်မှ လိုတော့မယ်လို့ ထင်လာနေကြပြီခင်ဗျ။

ဈေးထဲက ဈေးသည်၊ ဆိုင်ကယ်တက္ကသိုလ်မားကအစ၊ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ၊ ရုံးသူ၊ ရုံးသားအလယ်၊ အမတ်မင်းဝန်ကြီးတွေအထိ မနက်မိုးလင်းတာနဲ့ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ဖွင့်လိုက်ကြပြီး တစ်နေ့တာခရီးစဉ်ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်နဲ့ပဲ ခရီးသွားကြတော့တယ်။ မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေးစနစ်ကြီးတစ်ခုလုံးနဲ့ နိုင်ငံရေးလောကကြီးတစ်ခုလုံးကလည်း ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ထဲက နိုင်ငံရေးဆိုတာပဲ ရှိပါတယ်။

ခေါင်းရွက်ဗျပ်ထိုးဈေးသည်လည်း ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ထဲမှာပဲ နေတယ်။ အမတ်တွေ ဝန်ကြီးတွေလည်း ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ထဲကပဲ ပြည်သူနဲ့အတူ ဆင်းရဲနေကြတယ်။ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ထဲမှာ ရေကြီးဒေသဆင်းပြီး ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ပြ၊ ဓာတ်ပုံတင်ကြနဲ့ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်အမတ်၊ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်အစိုးရလုပ်ကြရတယ်။ လူဆိုးလူစိုက် လူလိမ်လူယုတ်မှာ

တွေလည်း ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ထဲကပဲ ဓားပြတိုက်ဖို့၊ လူသတ်ဖို့၊ သတင်းအချက်အလက် ရှာကြတယ်။ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်သုံးစွဲတဲ့ မြန်မာပြည်သားလူဦးရေဟာ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ကွန်ရက်မှာ အများဆုံးဖြစ်လာတဲ့အတွက် တစ်နေ့ကပဲ မက်ဇုကာဘတ်က မြန်မာပြည်အတွက် အနီရောင်အကောင်အသစ်ဆိုတာတောင် အထူးဖွင့်လှစ်လိုက်ရသတဲ့။

ရွာထဲက စာမတတ်တဲ့ ဒေါ်စပ်စပ်တောင် အနန္တအနန္တငါးပါးကိုတောင် အလွတ်မရချင်ပေမယ့် မက်ဇုကာဘတ်အကြောင်းကိုတော့ အားလုံးအလွတ်ရနေတယ်။ သေသွားတဲ့အဖိုးရဲ့အဖေ၊ အဖွားရဲ့အဖေ နာမည်ကို တော်တော်များများမသိကြပေမယ့် မက်ဇုကာဘတ်ရဲ့မိသားစုစာရင်းတော့ အကုန်သိတယ်။

ကျောဆိုးပုံစံတွေ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ပျက်စီးမှုလျက်ရှိ

ဒီလိုနဲ့ မြန်မာပြည်ဟာ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်က အပင်းသွင်းထားတဲ့ ဖုတ်ဝင်တဲ့နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်လာပါပြီ။ မြန်မာပြည်မှာ ဆန်ပြတ်သွားရင် ဘာလုပ်မလဲ၊ ယိုးဒယားနယ်စပ်ဖြတ်ပြီး ယိုးဒယားက ဆန်ပြန်သွင်းပြီး ဓားကြမယ်တဲ့။ ဆီဈေးတက်လို့ ကားတွေ မထွက်နိုင်ရင် တရုတ်ဆိုင်ကယ်၊ တရုတ်စက်ဘီးသွင်းစီးလို့ရသတဲ့။ ဆီပြတ်သွားရင် တရုတ်ကလာတဲ့ မြောင်းဆီ၊ ဝက်ဆီဖတ်တွေက ဆီ စားလို့ရသတဲ့။ လျှပ်စစ်မီးပြတ်သွားရင် ဖယောင်းတိုင်နဲ့ မီးခွက်နဲ့ပြန်နေလို့ရသတဲ့။ အဲ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်မရှိတော့ရင်တော့ ဒေါ်စပ်စပ်လည်း ရင်ကွဲပြီး သေတာမှာ၊ လူမိုက်ကြီးထွားလည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်သတ်သေမတဲ့။ အချစ်ရဲ့ထနေတဲ့ ဆယ်ကျော်သက်တွေလည်း ရေထဲခုန်ချပြီး သေမတဲ့။ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်နဲ့ နိုင်ငံရေးလုပ်နေတဲ့ နိုင်ငံရေးသမားတွေ၊ မီဒီယာတွေ၊ အမတ်တွေ၊ ဝန်ကြီးတွေလည်း နိုင်ငံရေးသေပြီတဲ့။ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်မရှိဘဲ ဒီအမတ်တွေ မဲဆွယ်တတ်ကြတော့ဘူးတဲ့။ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်မသုံးဘဲ လူထုကို မစည်းရုံးမဟောပြောတတ်ကြတော့ဘူးတဲ့။ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်မရှိရင် အစိုးရလည်း ဝါဒမပြန်တတ်တော့ဘူးတဲ့။

အဲဒီလို မြန်မာပြည်သား သန်း(၅၀)လုံး ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်မရှိရင် တစ်ရက်တောင် အသက်မရှင်နိုင်တော့ဘူးဆိုတာ မက်ဇုကာဘတ်က သိလာတယ်။

ပိုဆိုးတာက ကမ္ဘာကြီးပေါ်က မြန်မာပြည်မြေပုံကိုဖျောက်ဖို့ ကြိုးပမ်းနေတဲ့ ကျောဆိုးရိုက်က ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ဆေးခန်းကိုသိတဲ့အတွက် မကြာခင်ကပဲ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ရဲ့ရှယ်ယာ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ဝယ်လိုက်သတဲ့။

ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ကုမ္ပဏီဟာ ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၆ခုနှစ် အမေရိကန်ဇွေကောက်ပွဲမှာ ရှုရှင်ငှက် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နိုင်အောင် ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ဆီက အချက်အလက်တွေရယူခဲ့တဲ့အတွက်ဆိုတဲ့စွပ်စွဲမှုကြောင့် မက်ဇုကာဘတ်ကို အမေရိကန်အောက်လွှတ်တော်တရားရုံးရင်နေကော်မတီမှာ ခေါ်ယူစစ်ဆေးခံခဲ့ရတဲ့အတွက် ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ရဲ့ရှယ်ယာဟာ အလွန်အမင်းထိုးကျသွားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနောက်ပိုင်းမှာ သူတို့ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ကုမ္ပဏီရဲ့အနာဂတ် ဆက်လက်

ရှင်သန်နိုင်ရေးအတွက်ဆိုပြီး ကြိုးပမ်းလာခဲ့တဲ့နည်းလမ်းအသွယ်သွယ်ထဲမှာ မြန်မာပြည်က အနည်းဆုံးပြောဆိုနေတဲ့ခေါင်းစဉ်အောက်မှာ အတော်များများရောက်သွားပြီး အခုနောက်ဆုံးကတော့ ကျောဆိုးရိုက်ကနဲ့နဲ့ မြန်မာ့တပ်မတော်ကကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်ရဲ့ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်အကောင်အပါအဝင် မြန်မာ့တပ်မတော်ရဲ့အကောင်တွေကို ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်က ထာဝရပိတ်သိမ်းလိုက်တော့တာပါပဲ။

ဒါပေမယ့် မြန်မာပြည် တပ်မတော်ဦးစီးချုပ်ရဲ့အကောင်ရော တပ်မတော်အကောင်တွေကိုပါ ပြတ်ပြတ်သားသားနဲ့ပိတ်သိမ်းလိုက်တဲ့အတွက် မြန်မာပြည်အတွက်ကတော့ တော်တော်လေး ဝယ်ရဲရဲသွားပါတယ်။

ဒါပေမယ့် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့အချုပ်အခြာအာဏာမှာ အစိုးရ၊ လွှတ်တော်၊ တပ်မတော်၊ ပြည်သူ့ မီဒီယာ၊ အတိုက်အခံ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဆိုတာက အချုပ်အခြာအာဏာရဲ့ အဓိကဒေါက်တိုင်တွေဖြစ်တာတော့ ငြင်းလို့မရပါဘူး။ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်မြန်မာပြည်ထဲက နိုင်ငံကာကွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေးကဏ္ဍကို အဓိကထမ်းဆောင်နေတဲ့ တပ်မတော်ဆိုတဲ့ စစ်တပ်က/ချုပ်ရဲ့ စစ်တပ်အကောင်အထည်ဖော်တဲ့ ပိတ်လိုက်တာဟာ မြန်မာပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ကိုင်လှုပ်လိုက်တာလို့တော့ မြင်ပါတယ်။

ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ကနေတဲ့ ဖော်လှန်ရေးနဲ့ဒုက္ခရောက်

၂၀၁၈ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီမှာ တောင်အမေရိကတိုက် ကိုလံဘီယာနိုင်ငံမှာ One Million Voice Against FARC ခေါ်တဲ့ လူထုစုဝေးဆုံတက်ဆန္ဒပြပွဲကို ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ကနေ လှုံ့ဆော်စည်းရုံးခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

၂၀၁၁ အီဂျစ်တော်လှန်ရေးခေါ်တဲ့ အာရပ်နွေဦးဖြစ်လာဖို့အတွက် အဓိကဇာတ်ကောင်ဟာ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ကပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

တူနီးရှားနဲ့ အီဂျစ် စတဲ့ အာရပ်နွေဦးတော်လှန်ရေးတွေဟာ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ကနေလှုံ့ဆော်ခဲ့တဲ့ဖြစ်စဉ်တွေလိုယူဆတဲ့အတွက် အီဂျစ်ဝန်ကြီးချုပ် Nazif ဟာ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်၊ Twitter နဲ့ အခြားလူမှုကွန်ရက်တွေကို ပိတ်ပစ်လိုက်ပါတယ်။ အင်တာနက်အားလုံးနဲ့ လက်ကိုင်ဖုန်းတွေကို အီဂျစ်တစ်ပြည်လုံးမှာ ၂၀၁၁ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ(၂၈) ညဉ့်သန်းခေါင်ယံမှစပြီး ပိတ်ပစ်လိုက်ပါတော့တယ်။ အဲဒီလိုလုပ်ပြီး (၁၈)ရက်အကြာမှာ အီဂျစ်ပြည်တစ်ပြည်လုံးမှာ လူထုအုံကြွမှုကြီးပေါ်ပေါက်လာပြီးအီဂျစ်သမ္မတ မူဘာရင် ပြုတ်ကျသွားပါတော့တယ်။

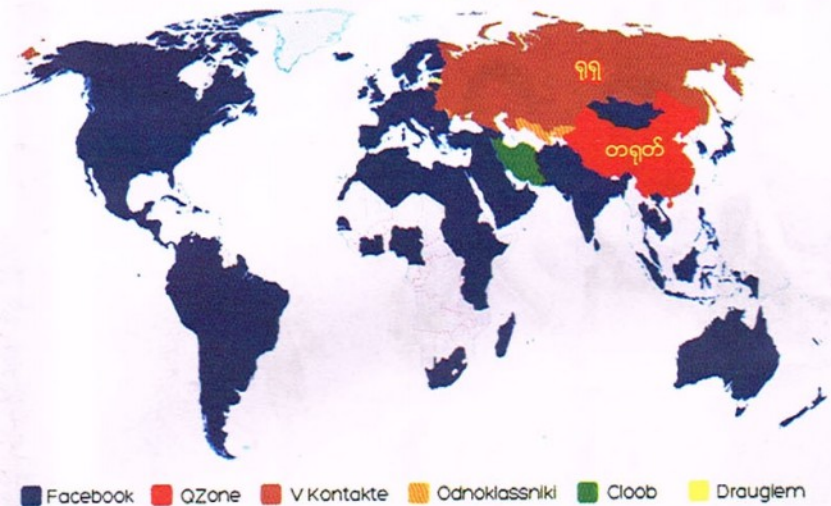
အာရေဗျကျွန်းဆွယ်မှာတည်ရှိတဲ့ ဘာရီးနီးနိုင်ငံမှာတော့ ၂၀၁၁ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ(၁၄)ရက်မှာ လူထုဆန္ဒပြပွဲတွေ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။

မြစ်ပုံကတော့ အသက်(၂၀)နှစ်သာရှိသေးတဲ့ Ayat Al Qurmezi ဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးငယ်လေးက သူ့ရဲ့ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်အကောင်ကိုအသုံးပြုပြီး ဆန္ဒပြပွဲထဲဝင်ကြဖို့ လှုံ့ဆော်ရာကနေစပြီး လူထုအုံကြွမှုကြီးဖြစ်ပေါ်လာ

နိုင်ငံပျက်ပြိုလား

WORLD MAP OF SOCIAL NETWORKS

December 2013

credits: Vincenzo Cosenza vincos.it

license: CC-BY-NC

source: Alexa

ခဲ့ခြင်းပါပဲ။ ဘာရိန်းမှာတော့ လူထုအုံကြွမှုဟာ ကျဆုံးခဲ့ပြီး သူမကို ထောင်သွင်းအကျဉ်းချခဲ့ပါတယ်။ အခုတို မပြီးဆုံးသေးတဲ့ ဆီးရီးယားပြည်တွင်းစစ်ဟာလည်းမဖော်ဘွတ်ခ်နဲ့ပတ်သက်နေပါတယ်။ YPG လို့ခေါ်တဲ့ Ubertarian Army for Rojava တပ်ဖွဲ့မှာမဖော်ဘွတ်ခ်ကို အသုံးပြုပြီး စစ်သားစုဆောင်းပြီး စစ်တပ်ထောင်ခဲ့တာ အစွန့်ချော့က်အစွလာမ္မစ်တွေ ISIL ကို ဆန့်ကျင်တော်လှန်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

ဖေဖော်ဝါရီလအတွက် အာရပ်ကမ္ဘာက တော်လှန်ရေးတွေဖြစ်လာဖို့အဓိကလက်သည်ဖြစ်သည်သာမက အမေရိကန်နိုင်ငံမှာလည်း ဖေဖော်ဝါရီလက အလွန်အစွမ်းထက်ပါတယ်။ ၂၀၀၆ခုနှစ် အမေရိကန်သမ္မတရွေးကောက်ပွဲမှာ ရုရှတွေဟာ ဖေဖော်ဝါရီလက ရတဲ့အချက်အလက်တွေနဲ့ ဖေဖော်ဝါရီလကိုအသုံးပြုပြီး ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီသမ္မတလောင်းဟီလာရီကလင်တန်ကိုရွှေ့နိုင်သွားပြီး ထရန် အိုင်ရအောင် လုပ်ပေးခဲ့တယ်လို့ရှင်းစွာထားပါတယ်။ အခုထိ အဲဒီအမှုဟာ မပြီးဆုံးသေးပါဘူး။

ရုရှကုမ္ပဏီတစ်ခုက ဂေါ်လာတစ်သိန်းဖိုး ဖွေခံ
တွတ်ခံကုမ္ပဏီက အချက်အလက်တွေဝယ်ယူခဲ့ပါတယ်။
Anti-Immigrant အမေရိကန်ကိုဝင်ရောက်အခြေချ
သူတွေကိုဆန့်ကျင်တဲ့အုပ်စုကနေလူပေါင်း (၂၂၀၀၀)
ကနေ ဖွေခံတွတ်ခံကိုအသုံးပြုပြီး သမ္မတလောင်းဟီ
လာရီကလင်တန်နဲ့နိဗ္ဗိသွားအောင် လွှဲဆော်နိုင်ခဲ့
တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အမေရိကန်ပြည်မှာရှိတဲ့ Pro-
Public အစီရင်ခံစာတစ်ခုမှာတော့ဖွေခံတွတ်ခံကို အ
သုံးပြုပြီး Jew Haters ဂျူးမုန်းတီးသူများအဖွဲ့ဆိုတာ
ဖွဲ့ထားတာတွေ့ရိရတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ဖွေခံတွတ်ခံ
ဂေါ်ကနေ How to burn Jews ဂျူးတွေကို ဘယ်လို
မီးရှို့သတ်သင်ကြမလဲဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်မျိုးတွေ၊ His-
tory of why Jews ruin the world ကမ္ဘာကြီးကို
ဂျူးတွေကဘယ်လိုဖျက်ဆီးပြိုလဲအောင်လုပ်နေသလဲ
ဆိုတာတွေမျိုးပါ။ ဖွေခံတွတ်ခံကိုအသုံးပြုပြီး ဂျူး
ဆန့်ကျင်ရေးတွေလုပ်လာတော့ရပါတယ်။ မြန်မာ
ပြည်ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရတဲ့ ရခိုင်က ခိုးဝင်ဘင်္ဂါလီ
ပြဿနာဟာလည်း ဖွေခံတွတ်ခံအပါအဝင် မီဒီယာ
ကိုအသုံးချပြီး တိတ်ကွက်ဖော်ခဲ့ကြခြင်းပါပဲ။

Bans and Censorship

ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ အချို့နိုင်ငံတွေကတော့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ယာယီပိတ်ပင်တာတို့၊ အမြဲတမ်းပိတ်ပင်တာတို့ ပြုလုပ်ကြပါတယ်။ တရုတ်ပြည်၊ အီရန်၊ ဆီးရီးယား၊ မြောက်ကိုရီးယား၊ စတဲ့နိုင်ငံတွေမှာပါ။ ၂၀၁၈ခုနှစ်မှာ ပါပူဝါနုယူးနိုင်ငံကတော့ နိုင်ငံတည်ငြိမ်ချမ်းသာလွန်းတဲ့အတွက် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပိတ်ပင်တာမျိုးလည်း မရှိပါဘူး။

XXX

တောင်သမန်အင်းငကင်း

စီးပွားရေးအမြင်နဲ့ ထိုင်း ဗျူဟာရက်အမြင်နဲ့ မြန်မာ

ဘိုဘိုကျော်ငြိမ်း

ထိုင်းတွေနဲ့ မြန်မာတွေ ကွာခြားမှုမှာ အမြင် ဆိုတာ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။

စီးပွားရေးအမြင်ရှိတဲ့သူက အရာရာကို စီးပွား
ရေး အမြင်နဲ့ကြည့်သလို နိုင်ငံရေးအမြင် ရှိတဲ့သူက အ
ရာရာကို နိုင်ငံရေးအမြင်နဲ့ ကြည့်ကြသလို ပျူရိုကရက်
အမြင်နဲ့ကြည့်တဲ့သူက အရာရာကို ပျူရိုကရက်အမြင်
နဲ့ကြည့်တတ်ကြပါတယ်။ ကိုယ်သန်ရာသန်ရာကို ဆွဲ
ကြည့်ကြတဲ့ သဘောပါပဲ။ ထိုင်းနိုင်ငံဟာ စစ်အစိုးရတွေ
အကြိမ်ကြိမ် တက်အုပ်ချုပ်ကြပေမယ့် စီးပွားရေးကဏ္ဍကို
စစ်ဗိုလ်တွေက ခုထိုင်ပြီးအုပ်ချုပ်ခဲ့ကြတာ မဟုတ်ပါ။

ထိုင်းစစ်တပ်ဟာ နိုင်ငံရေးအာဏာကို လွှမ်းမိုးထားပေမယ့် စီးပွားရေးကဏ္ဍကိုတော့ ထိုင်းအရပ်သားတွေကပဲ ပဲကိုင်လမ်းညွှန်ထုထောင်သွားကြပါတယ်။

ဘာကွာသွားကြသလဲ?

ဦးနှောင်းလက်ထက်က စပြီး ဝန်ကြီးဌာနအား လုံးကို စစ်တပ်က လက်ဝါးကြီးအုပ် ကြီးစိုးလိုက်ကြတဲ့ အတွက် စီးပွားရေးတစ်ခုလုံးဟာ စစ်တပ် လက်ထဲ ရောက်လာခဲ့ရတော့တယ်။ ဗိုလ်ချုပ်နှောင်းက ချုပ်ကိုင်မှု လိုလားတဲ့အတွက် ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်ကို ရွေးချယ် ခဲ့တယ်။ မြန်မာပြည်စီးပွားရေးဝိမံက်နံးကို ရေးဆွဲဖျက်ဆီး သွားတာ ဆိုရှယ်နီဦးတည်ဖြစ်ပေမယ့် လက်တွေ့အ ကောင်အထည်ဖော်ရတာက စစ်ဗိုလ်ကြီးတွေသာ ဖြစ်ကြ တယ်။ စစ်ဗိုလ်ဆိုတာ တစ်သွေးတစ်သံတစ်မိန့်နဲ့ အုပ်ချုပ် ပေမယ့် တကယ်တော့ စစ်ဗိုလ်ဆိုတာလည်း ဗျူရိုကရက် တွေပါပဲ။ အမိန့်အာဏာအတိုင်းလုပ်ကြသလို အာဏာ ကို အခြေခံပြီး စဉ်းစားကြတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေသာ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ထိုပြင် ဗျူရိုကရက်ဆိုတာ သူ့အထင်ကို လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို အသုံးချပြီး စေခိုင်းတတ်တာကိုး။ ဒါကြောင့်လည်း စာရေးသူအထင် လာဘ်လည်း ယူသေး တယ်။ ရစ်လည်း ရစ်တာ ဗျူရိုကရက်တွေအထဲမှာ မြန်မာခိုင်း တစ်ခိုင်းသင်္ဂြိုမယ် ထင်ပါတယ်။ ရစ်တဲ့ စီးပွား ကျေးမှုဆိုတာ လာဘ်လည်း ယူသေးတယ်။ အပေါ်တစ် ကလည်းနေသေးပြီး ဗိုလ်ကျတဲ့ယဉ်ကျေးမှုဟာ စစ်ဗျူရို ကရေစိုက်ဆင်းသက်လာတဲ့ယဉ်ကျေးမှုသာဖြစ်ပါတယ်။

အာဏာနဲ့ ခိုင်းစားတတ်တဲ့ စစ်ဗိုလ်ကြီးတွေ လက်ထဲစီးပွားရေးအာဏာပါရောက်သွားတဲ့အခါ လာဘ် စားဖို့ ခွင့်ရသွားကြပါတယ်။ ဒီခွင့်ကိုအသုံးချပြီး အာဏာ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို အသုံးချပြီး လာဘ်ပေးလာတဲ့ယူမှုတွေ ဖြစ်လာတဲ့အခါ စစ်ဗိုလ်ကြီးတွေဟာ ဘာကိုကြည့်ကြည့် အမြင်ကျဉ်းတဲ့ လာဘ်စားဖို့ အမြင်နဲ့ကြည့်လာကြ တော့တယ်။ စာရေးသူ ၃၀မာပေးပါမယ်။

ဟောင်ကောင်လေဆီပ်ကိုဆောက်တော့ တာ
ဝန်ခံအမြဲနဲ့ဘေးချင်းကပ်၊ အိမ်နီးချင်းဖြစ်လာတာက စာ
ရေးသူနဲ့ ကျောင်းနေဖက်သူငယ်ချင်း၊ သူက တိုင်းပြည်
ချစ်တဲ့စိတ်နဲ့ မြန်မာတွေအလုပ်ရစေချင်တယ်၊ စီးပွားရေး
အမြင်နဲ့ ကြည့်တတ်ရင် မြန်မာအလုပ်သမားတွေခေါ်
အတွေ့အကြုံရ၊ အလုပ်သမားတွေလည်း ငွေရမိမယ်၊
မြန်သွားကြရင်လည်း ဆောက်လုပ်ရေး အတွေ့အကြုံနဲ့
ပညာတွေရသွားမယ်၊ တိုင်းပြည်အတွက် အကျိုးရှိရင်
တယ်ဆိုတဲ့ အမြင်ပေါ့၊ ဒီအမြင်နဲ့ မြန်မာသံရုံးက စစ်
ဗိုလ်လူထွက်အရာရှိနဲ့ မိတ်ဆက်ပေးလိုက်တယ်တဲ့၊ စစ်
ဗိုလ်လူထွက်ရဲ့အမြင်ကတော့ စားနေကြအတိုင်း ခွင်အ

နေနဲ့ပဲ မြင်မတော့တယ်။ သူ့အတွက်ကတော့ မြန်မာနိုင်ငံက အလုပ်သမားတွေ လာရောက် အလုပ်လုပ်နိုင်ဖို့ တစ်ယောက် ဘယ်လောက်ငွေတောင်းဖို့ ခွင့်လေး၊ စာရေးသူရဲ့သုဿင်ချင်းက မြန်မာတွေ အလုပ်ရစေချင်တယ်။ အဖြူတာဝန်ခံအတွက်က အလုပ်သမားရှားတဲ့နေရာမှာ အလုပ်သမားရမယ်။ မြန်မာသံအရာရှိစစ်ဗိုလ်ဟောင်းကတော့ အလုပ်သမားတစ်ယောက်ဆီက ငွေရိုက်စားမယ်ဆိုတဲ့ အမြင်ချင်း ကွာသွားကြတော့တယ်။ သံအရာရှိက အဖြူတာဝန်ခံကို သင့်မြတ်အောင် ဆက်ဆံရမှာကို အပေါ်စီးနဲ့သွားဆက်ဆံတော့ မင်းအကောင် သိပ်ရိုင်းတယ်ဆိုပြီး အဖြူတာဝန်ခံက နောက်ထပ် မတွေ့တော့ဘူး။ စီးပွားရေးအမြင်သာရှိရင် ပြေပြေပြစ်ပြစ် ဆက်ဆံလည်း မြန်မာအလုပ်သမားတွေ အလုပ်လည်း ရထမင်းလည်း အတွေ့အကြုံလည်း ရ။ Skilled Workers လို့ခေါ်တဲ့ လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်တဲ့အလုပ်သမားတွေ ခွေးမထုတ်နိုင်ဘူးလား? တိုင်းပြည်အတွက် အလုပ်အကိုင်ရှိနိုင်တဲ့ အခွင့်အလမ်းကို ဉာဏ်နည်းတဲ့ စစ်ဗိုလ်ဟောင်းဗျူရိုကရက်ကို သံအရာရှိခန့်ထားတဲ့အတွက် ရလာတဲ့ နောက်ဆက်တဲ့ အကျိုးဆက်တွေပါပဲ။

နအဖေအစိုးရလက်ထက်မှာ ပုစွန်မွေးမြူရေး
ခေတ်စားလိုက်သေးတယ်။ နအဖစစ်အစိုးရဟာ မင်း

အာဏာနဲ့ လယ်တွေသိမ်းပြီး ပုဇွန်မွေးမြူရေးကန်တွေ
ဆောက်၊ ခရီးနီတပည့်တပန်းတွေကို လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ ချ
ပေးပြီး ပုဇွန်မွေးမြူရေးတွေ လုပ်လိုက်တာ၊ နောက်ဆုံး
ရှုံးပြီး တစ်ခန်းရပ်သွားကြရတယ်။ ရပ်သွားမှာပေါ့၊
လုပ်ငန်းတစ်ခုလုပ်တိုင်း ပါမစ်ရဖို့ အဆင့်ဆင့် လာဘ်ထိုး
ကြရတယ်။ ဒီတော့ အလုပ်လုပ်နိုင်ဖို့ ရင်းနှီးဖို့ စရိတ်
စကများမနေဖူးလား? အလုပ်မခဝင်ကတည်းက ကုန်ကျ
ငွေတွေကတက်နေပြီ။ စီးပွားရေးအမြင်နဲ့မြင်ရင် ဘယ်
လို အလုပ်ဖြစ်နိုင်မှာလဲ? ဒါကြောင့် နအဖအစိုးရရဲ့ ပုဇွန်
မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတာမဟောင့်မြင်ခဲ့ရဘူး။

ထိုင်းမှာ တစ်ဒီဆိုင်လိုလိုမှာပဲ ပုစွန်မွေးမြူနေလုပ်ကြတယ်။ အစိုးရက လုပ်ငန်းရှင်တွေအောင်မြင်အောင် ဝါမစ်တွေလွယ်လွယ်ကူကူရအောင် လုပ်ပေးတယ်။ အစိုးရက လမ်းတွေဖောက်ပေးတယ်။ Logistic အတွက် အကူအညီတွေပေးတယ်။ မြန်မာပြည်ထက်သာတာက ထိုင်းမှာ Capital Market လို့ခေါ်တဲ့ ရင်းနှီးငွေရှာနိုင်တဲ့ဈေးကွက်ရှိတယ်။ ဒါ့အပြင် တက္ကသိုလ်တွေက သုတေသနပြုပြီး ဘာအမျိုးမျိုးသွင်းတယ်။ ဘာအမျိုးကိုဈေးကွက်ရှိမယ် စတဲ့ နည်းပညာအထောက်အကူပြုနိုင်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ထိုင်းပုစွန်မွေးမြူနေသမားတွေက ကားပုစွန်ကိုမမွေးကြတော့ဘူး။ ပုစွန်တွေ အကောင်လိုက်တင်ပို့နေရတာနေ ပုစွန်တွေကို စည်သွပ်ဘူးတွေ ချက်ချင်းစားနိုင်တဲ့ ပုစွန်စားသောက်တုန့်တွေပါထုတ်နိုင်တဲ့ ပုစွန်စက်မူလက်မူလုပ်ငန်း ပုစွန် Industryအထိ အောင်အောင်မြင်မြင်ထူထောင်နိုင်ခဲ့တယ်။ စာရေးသူ အမေရိကားမှာရှိတုန်းက ဗီယက်နမ်က ပုစွန်တွေကြောင့် အမေရိကန်ပုစွန်ရေလုပ်သားတွေ အတော်ခုတ်ရောက်ခဲ့ကြရတယ်။ အမေရိကန်ရေလုပ်သားတွေက လုပ်အားခရေးကြီးတာကြောင့် ဗီယက်နမ်ပုစွန်ကို ငွေချင်းယှဉ်နိုင်ဘူး။ ထိုင်းပုစွန်လုပ်ငန်းဟာ ဗီယက်နမ်ကိုရော တရုတ်ကိုရော ပြိုင်နိုင်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲ? ထိုင်းအာဏာပိုင်တွေနဲ့ ဗျူရိုကရက်တွေဟာ ဦးပွားနေအောင်နဲ့ကြည့်ပြီး ဦးပွားနေကြတာတစ်ခုကို အောင်မြင်အောင်ထူထောင်နိုင်ရင် ထိုင်းလူမျိုးအလုပ်သမားတွေ အလုပ်ရမယ်၊ ထိုင်းအစိုးရလည်း အခွန်ရမယ်၊ ထိုင်း GDP တိုးတက်လာမယ်၊ ထိုအပြင် ထိုင်းအစိုးရဟာ ဥရောပဈေးကွက်တိုက်ပါ။ ထိုင်းပုစွန်တွေ တင်ပို့နိုင်အောင် ဈေးကွက်ရှာနိုင်ခဲ့တယ်။

မြန်မာတွေတော့ ထိပ်မှာ စစ်ဗိုလ်ချုပ်တွေ တက်ထိုင်နေကြတော့ အုပ်ချုပ်သူဗိုလ်ချုပ်တွေ ကိုယ် တိုင်က ငါရာထူးလေးရှိနေသမျှအချိန်မှာ ငါ့အတွက် ရ သမျှ ဣတန်းမယ်ဆိုတဲ့ တစ်ကိုယ်ကောင်းစိတ်နဲ့၊ အကတိ စိတ်တွေပေါင်းလိုက်တော့ လာဘ်စားဖို့နဲ့ မိမိကိုယ်ကျိုး အတွက် ဘောင်ကျဉ်းကျဉ်းကလေးသာ ကြည့်ပြီး လာဘ် ပေးလာဘ်ယူစနစ်ကြောင့် နောက်ဆုံးတော့ တောင်သူ လယ်သမားကြီးတွေ လယ်မြေဆုံးရှုံးရတာပဲ၊ အနှံ့နှံ့ကျွံ ရရှိခဲ့ရပါကြတယ်။ စီးပွားရေးဆိုင်ရာကလေး ဆက်တိုက် လုပ်နေမှ တိုးတက်နေတာပါ။ ထုတ်လုပ်မှုပညာဆိုလည်း ဆက်တိုက်ထုတ်လုပ်နေမှ တိုးတက်နေတာပါ။

တစ်ပတ်လောက်က စာရေးသူဟင်းချက်နေရင်း ငံပြာရည် ကုန်သွားလို့ အိပ်နားက ကုန်စုံဆိုင်မှာ ငံပြာရည် သွားဝယ်ပါတယ်။ ထိုင်းမှာသုံးနေကြ တင်းမွန်းကောင်တံဆိပ်နဲ့ ငံပြာရည်ပုလင်းအကြီးပဲ တွေ့တယ်။ ပုလင်းသေး မရှိဘူးလားမေးတော့၊ မြန်မာပြည်ဖြစ်ပဲရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် မဝယ်နဲ့ နည်းနည်းနံတယ်တဲ့၊ ငံပြာရည်ဆိုတာ မြန်မာတွေ ဟင်းချက်ရင်မရှိမဖြစ်တဲ့ လှသုံးကုန်ပစ္စည်းလေ။ ဦးနုခေတ်က ပွင့်ကောင်း ငံပြာရည်ဆိုတာ ရှိတယ်။ ဓမ္မေနောပဲ။ ငံပြာရည်ကို စက်မှုလက်မှုအဆင့် Industrialized Scale ထုတ်နိုင်နေပြီ။

ထိုင်းတို့ကအစ မြန်မာ ပွင့်ကောင်းပြာရည်
ကို သုံးနေကြရပြီ။ ဒါ့အပြင် နေ့ရှင်နယ်ဘီစကွတ်ဆိုတာ
ထိုင်းကို တင်ပို့နေရပြီ။ စားသုံးကုန်ပစ္စည်းတွေ မြန်မာ
ပြည်မှာ ထုတ်နိုင်နေပြီ။

ကုလသမဂ္ဂက အာဖရိကမှာ အစာရေစာဖွံ့ဖြိုးဖို့ ဂါးအကောင်လေးတွေကို အမွှန့်လုပ်ပြီး အာဖရိကကိုတင်ပို့ဖို့ ဦးပွင့်ကောင်းနဲ့ စကားပြောနေပြီ။ ဒီအဆင့်ရောက်သွားရင် မြန်မာ့စားသောက်ကုန် ကမ္ဘာပျံ့နိုင်ချေအခွင့်ရလာပြီပေါ့။ Food Industryလို့ ခေါ်တဲ့ စားသောက်ကုန်စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း မြန်မာပြည်မှာ ထွန်းကားလာရင် စက်ရုံတွေပေါ်လာ၊ မြန်မာအလုပ်သမားတွေ အလုပ်ရဲ တိုင်းပြည်လည်း ပိုပိုချမ်းသာလာမှာပေါ့။ အခု ရွှေပို့နုနုဆိုတာ ဦးပွင့်ကောင်းရဲ့သားသမီးတွေပေါ့။ BPI ကဆေးတွေဟာ မြန်မာလူထုအတွက် အတော်အသင့် အဆင်ပြေနေပြီ။

နောက်ကျောဖုံးတွင် ဆက်လက်ဖတ်ရှုပေးပါရန်

စီးပွားရေးအမြင်နဲ့ထိုင်း ဗျူဟာရက်အမြင်နဲ့ဖြန့်မ

ထိုင်းကျော်ဦး

ဒီလို စီးပွားရေးဦးထောင်နေတဲ့ အချိန်ကောင်းမှာ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းနဲ့ ဆိုရှယ်နီဒီဘဏ်တို့ဟာ ကာကားဆိုင်အစ ပြည်သူပိုင် သိမ်းပြီး မြန်မာပြည်ရဲ့ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနဲ့ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုကို ရိုက်ချိုးပစ်လိုက်ကြပါတယ်။ ကုန်ပစ္စည်းပေါ်သည့်ဖြစ်စေ၊ ရွာသည့်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူတွေက အဝတ်နေလို့မှ မရတာ၊ ဒီတော့ မြန်မာပြည်အတွက် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဟာ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ စက်ရုံတွေ ထွန်းကားလာခဲ့ရတော့တယ်။ စီးပွားရေး နားမလည်တဲ့ စစ်အာဏာရှင်တွေ ဆက်အုပ်ချုပ်တော့ မြန်မာပြည်တွင်းမှာ အလုပ်တွေမရှိတော့ မြန်မာအလုပ်သမားတွေ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေကို ခိုးဝင်ဖူးထွက်ကြရပြီး မြန်မာတွေကွန်စာတစ်ခင်းတဲ့ဘဝကိုရောက်ကြရတော့တယ်။

ထိုင်းက မြန်မာနယ်စပ်က မဲဆောက်မှာ စက်ရုံတွေထောင်ပြီး ကုန်ပစ္စည်းတွေကို မြန်မာပြည်တွင်းကို မောင်းခိုသွင်းတဲ့ မောင်းခိုလမ်းကြောင်း ပေါ်လာရတယ်။ ဝိတ်တွေမြတ်ရတော့ KNU ကို အလုပ်အကိုင်ပြုစုရာ လာပြန်တော့တာပေါ့။ စက်လေ့တွေနဲ့လည်း မလေးတို့ကို မောင်းခိုဖို့ကလေးလာကြတာပေါ့။ မောင်းခိုတွေ ချမ်းသာလာတာကို ဦးဘညိုမိတ်က ကြည့်မရဘူး။ ဒါကြောင့် Democratization လို့ခေါ်တဲ့ ငွေကြေးအသုံးဝင်တော့ ဆိုတဲ့ အဓိကအဓိကနယ်စပ်လူတို့အတွက် ပြည်သူတွေ ထင်သက်သက်ပေးခဲ့ရတော့တယ်။ ငွေကြေးတွေ ချွေးထွက်နေပြီး ပြည်သူတွေ ဒုက္ခရောက်ကြရတယ်။ အဓိကအဓိက ငွေကြေးမောင်းပွမှု မြစ်ဝေခို ငွေလည်ပတ်မှုကို ထိန်းချုပ်လိုက်တာပါ။ မြန်မာပြည်သူတွေ သုံးစွဲလူသုံးကုန်ပစ္စည်းတွေကိုဝယ်ဖို့ မြန်မာပြည်က သယ်လာတာတွေကို ခိုးထုတ်ပြီး ရောင်းစားကြရပါတယ်။ ဆိုရှယ်နီ ဦးဘညိုမိတ် ဆိုလို့လဲပဲ စီးပွားရေးစနစ်ကြီးဟာ စက်ရုံတွေလည်း ရပ်၊ တိုင်းပြည်က သယ်လာတာတွေလည်း ခိုးထုတ်ခံရ၊ ငွေကြေးမောင်းပွမှုကြောင့် ပြည်သူတွေ ဒုက္ခရောက်၊ လူမိုက်ဦးဘညိုမိတ် အတိုးပါလာတာကြောင့် မေးဘူးကွာဆိုပြီး နိုင်ငံခြားရေးတွေကို စုံတန်လိုက်တော့ ဘယ်ကမှလည်း ငွေချေးလို့မရနဲ့ နောက်ဆုံး ရေမျက်နှာနောက်ထားပြီး ကမ္ဘာ့အဆင်းရဲဆုံးနိုင်ငံအဖြစ် ခံယူလိုက်ရတော့တယ်။ သူတောင်းစားနိုင်ငံဖြစ်ပါပြီဆိုပြီး ကြေညာလိုက်တာနဲ့ အတူတူပါ။

ထိုင်းနိုင်ငံဟာ မြန်မာပြည်အတွက် လူသုံးကုန်ပစ္စည်းတွေ ထုတ်လုပ်ရန်မက ဗီယက်နမ်စပ်ပွဲမှာ အမေရိကန် တပ်သားခိုလှုံတာနဲ့ အမေရိကန်စစ်သားတွေ အဝန်းမြေတစ်ခုပေါ်မှာ မြစ်ခွေရတယ်။ ဒါကြောင့် ပတ္တရားလိုက် ငါ့ဗြာဟ္မာလေးဟာ အပန်းဖြေပြီးပြီးဖြစ်ခဲ့ရပြီး ငွေထက်တို့လို့၊ ဟွာဟင်းတို့လို့ အပန်းဖြေပြီးပြီးပြီးတွေ ပေါ်လာရပြီး ကမ္ဘာ့ခရီးသည်(Tourists)တွေကိုဆွဲဆောင်နိုင်တဲ့နိုင်ငံဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ ၂၀၁၇ နံပါတ်တွေအရ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ GDPရဲ့ ၉.၄ ရာခိုင်နှုန်းဟာ တိုးရဲရံတွေဆီက ရခဲ့တယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ထိုင်း ဘတ် ၄၃၃ ဘီလီယံဝင်ငွေရှိတယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ ဦးနေဝင်းလက်ထက် ဗီဇာတစ်ပတ်ပဲရတဲ့အချိန်ကတည်းက ထိုင်းတွေက တိုးရဲရံတွေဆီက ငွေချုတ်တတ်နေပါပြီ။

ထိုင်းစီးပွားရေးက Low Tech လို့ခေါ်တဲ့ အတတ်ပညာမြင့်တဲ့စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းတွေကို အလေးပေးပါတယ်။ ဥပမာ နိုင်ငံခြားကားကုမ္ပဏီတွေရှိတယ်။ လေအေးစက်တွေထုတ်တယ်။ ကားအပိုပစ္စည်းတွေထုတ်တယ်။ ဂျပန်ကုမ္ပဏီတွေကို စည်းရုံးနိုင်ခဲ့တယ်။ ဒီတော့ အရှေ့တောင်အာရှမှာ ရောင်းတဲ့ဂျပန်ကားတွေ၊ ဂျပန်လေအေးစက်တွေ၊ ဂျပန်မော်တော်ကားတွေ၊ ထိုင်းမှာ ထုတ်တာပါ။ ထိုင်းက ကွာလတီက တရုတ်ထက် သာတာတွေရှိတယ်။ အဆင့် အတန်းမီမီထီနီးချုပ်မှု (Quality Control)မှ နိုင်ငံတကာအဆင့်မီလာတယ်။ ဒီလိုထုတ်လုပ်မှုတွေ ထိုင်းနိုင်ငံမှာမြင်လာတော့ ထိုင်းပြည်သူတွေက ဈေးချိုချိုနဲ့ ဝယ်သုံးနိုင်တယ်။ လူတိုင်း ကားမီးခိုင်းဖို့ အခွင့်အရေး ပိုရှိလာတယ်။ ကားပြင်ဆရာ (Mechanic) တွေရှိလာတယ်။ လေအေးစက်တွေ ဈေးပေါ့ပါးနဲ့ သုံးနိုင်သလို စက်ပြင်ဆရာအလုပ်တွေ ပေါ့လာရတယ်။ စက်ပြင်ကျောင်းတွေ ပေါ့လာတယ်။ အတိုးချုပ်ကတော့ လူတွေ အလုပ်ရကြပြီး အများစုက လူတန်းစားနေနိုင်လာကြတယ်။ CP လို့ မှူးမြူရကနေ Food Industry လို့ခေါ်တဲ့ လွယ်လွယ်ဖွင့်ဖွင့်နဲ့ မက်ထုတ်ခေါက်ဆွဲတဲ့ Ready Made ခေါက်ဆွဲတွေဝယ်ပြီး နွေးစားရုံပဲ။ စီပီကြက်ကင်တွေ 'အခု မြန်မာပြည်မှာတောင် နေရာတကာရနေပြီ မဟုတ်လား? Mitsui *syef Trading Company က လူကုန်က ခာတင်မြေကြွေကို ဝယ်၊ ထိုင်းမှာ ဈေးပေါ့ပါးနဲ့ရောင်းတယ်။ ဒါ Commerce လို့ခေါ်တဲ့ ရောင်းဝယ် ဝယ်တယ်ပါပဲ။

အရမ်းရှင်စနစ်မှာ ပထမအဆင့်က ပစ္စည်းတွေ ထုတ်နိုင်ဖို့ပဲ။ ဒုတိယအဆင့်က ဒီပစ္စည်းတွေကို ရောင်းတတ်ရမယ်။ ဒီရောင်းဝယ်ဝယ်တယ်ဆိုတဲ့ Commer-

cialization မှာ ထိုင်းတွေဟာ မြန်မာတွေထက် အများကြီး သာသွားပါပြီ။ ထိုင်းမှာ နိုင်ငံခြားအဆင့်မီတဲ့ မိုးပုံရထား (Sky Train) တွေရှိတယ်။ BTS လို့ခေါ်ပါတယ်။ မြေအောက်ရထားတွေရှိတယ်။ အဝေးပြေးဘတ်စ်ကားစနစ်မှာ ထိုင်းတွေဟာ အလွန်အဆင့်မြင့်သွားပြီ။ မြို့တိုင်းလိုလို ဘတ်စ်ကားရောက်တယ်။ မောချစ် ကားဂိတ်ဟာလေယာဉ်ကွင်းလို့ပဲ လူအကြီးအမှိုက်လုပ်တာအရှေ့မှာ။ ဒီအရှေ့မှာကားမီးဖို ကားဂိတ်နဲ့ပတ်သက်သွားရပါတယ်။ ဘတ်စ်ကားတွေနဲ့ လူအကြီးအမှိုက်တွေ ခွဲထားပါတယ်။ ရန်ကုန်က အဝေးပြေးဂိတ်ကို ဆောက်ခဲ့တဲ့ ဉာဏ်ကြီးရှင်တွေက မောချစ်ကို သွားမလေ့လာကြသေးတယ်။ လူစီးကားရော၊ တက်စီရော၊ ဘတ်စ်ကားရော ရှုပ်နေတာ စိတ်ပျက်စရာကြီးပါ။ထိုင်းမြို့တိုင်းမှာ ဘတ်စ်ကားဂိတ်ရှိတယ်။ အားလုံး တစ်ပုံတည်းပဲ။ Sombat Tour နဲ့ Nakonair ဆိုတဲ့ ကိုယ်ပိုင်ကားဂိတ်ဝင်းမှာ နားနေစရာ၊ ပစ္စည်းချန်ထားဖို့၊ ရေချိုးဖို့ အကုန်ရှိကြတယ်။ သက်သေသင်္ကေတသော စောင့်နိုင်တယ်။ ရန်ကုန်အဝေးပြေးဂိတ်ကတော့ တစ်ခါသွားမိရင် သေချင်စိတ်ပေါက်သွားရတယ်။ ကွာတာက စနစ် System ပါပဲ။

စာရေးသူက သမီး ထိုင်းမှာရှိတာကြောင့် သွားလိုက်လာလိုက် လုပ်နေရတယ်။ ဒေါင်မောင်း လေဆိပ်တိုရောက်ပြီး မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်တိုရောက်မိရင် ရွက်လည်း ရွက်မိသလို စိတ်လည်း တိုမိတယ်။ အဓိကလေကြောင်းတွေက သုဝဏ္ဏဘူမိလေဆိပ်ကိုပြောင်းသွားကြပါပြီ။ ဒေါင်မောင်းကို ဈေးနည်းလေကြောင်းလိုင်းတွေပဲ ပြည်တွင်းအတွက် ပြန်ဖွင့်ရင်း အခု နိုင်ငံတကာကို ဒီဈေးနည်းလေကြောင်းလိုင်းတွေက ဆွဲနေတော့ စည်မှုစည်ပြန်ဖြစ်နေပြီ။ ဒေါင်မောင်းက ငါးထပ်ရှိပါတယ်။ အဝင်တစ်ခါပဲ စစ်ပါတယ်။ ဝင်ပြီးရင် အစကနေအဆုံး လေယာဉ်ကွင်းအတွင်းကပဲ လမ်းလျှောက်သွားနိုင်တယ်။ ပြည်တွင်း တာမီနာကို အသစ်ပြန်ပြင်ထားပါတယ်။ စားသောက်ဆိုင်အသစ်တွေ ဖွင့်ထားပါတယ်။ အရင်အဟောင်းကို အင်တာနေရှင်နယ်လုပ်လိုက်ပါတယ်။ လေယာဉ်ဂိတ်တွေဟာ မင်္ဂလာဒုံရဲ့ အနည်းဆုံး(၁၀)ဆ လောက်ရှိမယ်ထင်တယ်။ အင်တာနေရှင်နယ်က ထွက်တာနဲ့ Taxi ဂိတ်ရှိတယ်။ လေးလိုင်း တပြိုင်နက်စီးလို့ရတယ်။ အင်္ဂလိပ်လိုတတ်တဲ့ ဝန်ထမ်းတွေက ဘယ်သွားချင်သလဲ? မေးပြီး ထိုင်းလို Taxi သမားကိုပေးလိုက်တယ်။ စီးမယ့်သူက ဘတ် (၅၀) ပေးရတယ်။ မင်္ဂလာဒုံမှာလို လူဆွဲတာ မရှိဘူး။ ဆက်လျှောက်သွားရင် ပြည်တွင်း terminalကို ရောက်တယ်။ လေးထပ်မှာ စားသောက်ဆိုင်တွေဟာ ၂၄ နာရီဖွင့်တယ်။ နှစ်ထပ်မှာ ထွက်လိုက်တာနဲ့ Taxi လာပို့တဲ့သူတွေကဆင်းတဲ့ Taxicab တွေ ငှားလိုက်ရုံပဲ။ ဘတ် (၅၀) ပေးစရာမလိုတော့ဘူး။ အားလုံးဟာ စနစ်နဲ့ စာသုံးသူ (Customer) ကျေနပ်အောင် ဝန်ဆောင်မှုပေးမယ်ဆိုတဲ့ အသိပါပဲ။

Air Asia ကို Nok Air ဆိုတဲ့သူတွေဟာ လေကြောင်းလိုင်းအထဲက လူတွေ။ စားလည်း ဒီစိတ်၊ အိပ်လည်း ဒီစိတ်နဲ့ အိပ်ကြတာ။ မြန်မာနိုင်ငံမှာက ခရီးနီတွေကို စစ်ဗိုလ်ချုပ်တွေက လေယာဉ်လိုင်းထောင်ဆိုလို့ လေယာဉ်လိုင်း ထောင်ကြတာ။ စိတ်ပါမှုနဲ့ စိတ်ဓာတ် သိပ်ကွာပါတယ်။ စာရေးသူရေးဖူးပါတယ်။ ရန်ကုန်ကို Nok Air, Air Asia တို့လာရင် ပြိုင်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးဆိုပြီး သတိပေးဖူးပါတယ်။ အခု ဒီလေကြောင်းလိုင်း နှစ်ခုအပြင် Thai Lion ကိုဆိုတာ တစ်နေ့ သုံးခါပျံကြတယ်။ သုံးလိုင်းဆိုတော့ လေယာဉ်တိုစီး၊ မပြည့်ရင်တောင် အမြဲတစ်ဝက်နဲ့ သုံးပုံနဲ့ပဲ အကြားစီးတဲ့သူတွေရှိတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ? Serviceလို့ခေါ်တဲ့ဝန်ဆောင်မှုကောင်းကြတယ်။ ခရီးသည်အမြဲပျော်တယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ ဝန်ဆောင်မှုပေးကြတယ်။ မြန်မာလေကြောင်းကုမ္ပဏီတွေကတော့ လေယာဉ်ကုမ္ပဏီထောင်ကတည်းက ဗိုလ်ချုပ်တွေက ခိုင်းလို့၊ ခန့်တော့လည်း ဗိုလ်ချုပ်သမီးတွေအဖို့တွေ၊ သူတို့ရဲ့စိတ်ဓာတ်ကိုက ခန့်သည့်တွေအတွက်မဟုတ်။ ရန်တုံညှင်တဲ့စိတ်က ကပ်ပါလာပြီးသား။ ခန့်သည့်ကို ကျေနပ်သည့်အထိ ဝန်ဆောင်မှုပေးဖို့မဟုတ်။ ရန်ဖို့ လူပါးဝဖို့၊ အားလုံးကိုတော့ မဆိုလိုပါ။ ကြိုးစားတဲ့သူတွေရှိကြပါတယ်။ စာရေးသူကိုယ်တွေ့ပါ။ ပုဂံလေကြောင်းက ချင်းမိုင်-ရန်ကုန်သွားဦးဆုံးပါ။ ဒါကြောင့် သူအသားရဲနဲ့တယ်။ အရင် DVB က ကိုသက်(ဝတ်)ရဲ့ထမလေးက အရမ်းအကူအညီရတာပဲ။ လက်မှတ်ကလည်း နည်းနည်းတော့ရေးကြီးတယ်။ စာရေးသူပထမဦးဆုံး ရန်ကုန်ပြန်တော့ ပုဂံလေကြောင်းနဲ့ပြန်ခဲ့ရတာပါ။ သမီးလေး(Alas ka) မိမိရဲ့ခွေးမလေး သေမလို့ဖြစ်လို့ ပြန်ပြေးရတုန်းကလည်း အလွန်အကူအညီရခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် စာရေးသူ ပုဂံပဲစီးလေ့ရှိပါတယ်။ နောက်ဆုံးတစ်ခါမှာတော့ ဗိုလ်ချုပ်အဖို့နဲ့ မိသားစုတယ်ထင်ပါတယ်။ အရေးကို မလုပ်တာပါ။ စာရေးသူလည်း Golden Myanmar

ပြောင်းစီးလိုက်တယ်။ ပုဂံလေကြောင်းဆို လှည့်တောင် မကြည့်ချင်တော့ဘူး။ Golden Myanmar လည်း ကြာကြာမခံပါဘူး။ နောက်ဆုံး ထိုင်းလေကြောင်းတွေနဲ့ မယှဉ်နိုင်ကြတော့ဘူး။ အဓိကကတော့ စိတ်ဓာတ်ပါပဲ။ ထိုင်းတွေက သည်းညည်းခံတတ်သွားပြီ။ ဝန်ဆောင်မှုဟာ အဓိကဆိုတာကို နားလည်သွားကြပြီ။ သူတို့တကယ် နားလည်သွားတာက ရောင်းဝယ်ဝယ်တတ် Commercialization ဆိုတာကို ကောင်းကောင်းကြိုးစားလည်သွားကြပြီ။

စာရေးသူ တကယ်စိတ်မကောင်းဖြစ်ရတာလေ။ ထိုင်းရောမြန်မာတွေပါ Entrepreneur စိတ်ဓာတ်ရှိကြတယ်။ မြန်မာတွေက နှိပ်ကွပ်တယ်။ ထိုင်းတွေက အကူအညီပေးကြတယ်။ အင်တီပရင်နော် (Entrepreneur)နဲ့ Businessman ကွာကြတာက Businessman ဆိုတာက အောင်မြင်ပြီးသား လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်တာ၊ အခြေကျပြီးသား၊ ထူထောင်ပြီးသား၊ အောင်မြင်မှုကို ရပြီးသား၊ လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်ဖို့လိုပါတယ်။ စွန့်စားမှု (Risk)နဲ့ရင်ဆိုင်ဖို့ နည်းသွားပြီ။ အင်တီပရင်နော်ဆိုတာက စွန့်စားမှု(Risk)ယူပြီး မိမိလုပ်ငန်းကို ထူထောင်တဲ့သူ။ စာရေးသူအတွက်က လမ်းဘေးဈေးသည်ဆိုတာ အင်တီပရင်နော်ပါပဲ။ ဒီကနေ့ရောင်းရမယ်၊ မရောင်းရမယ်မသိဘူး။ အဖမ်းခံရမယ် အဖမ်းမခံရမယ် မသိဘူး။ တစ်နေ့လုပ်မှ တစ်နေ့စားရတော့ ဈေးအရောင်းထွက်ရတာပဲ။ အစိုးရအဆက်ဆက်က မြန်မာပယ်တွေက လိုက်ဖမ်းရင် ပြေးကြရသေးတယ်။ အမှန်က ဒီလိုလူတွေကို အနီးရကနေရာချပေး။ စောင့်ရှောက်ရမှာ။

ဘန်ကောက် BTS Station ဖိုးပုံရထားဘူတာက ဆင်းလိုက်။ လမ်းဘေးမှာ ဈေးဆိုင်တွေရှိတယ်။ အောက်မြေလူတန်းစား တစ်ခါစား ဘတ် (၃၀) (၃၅) (၄၀)နဲ့စားနိုင်အောင် ဝန်ဆောင်မှုပေးနေကြတာ ဒီလမ်းဘေးဈေးသည်တွေ။ စာရေးသူဘန်ကောက်ရောက်ရင် နေတဲ့ဟိုတယ်ရှိတယ်။ အဲဒီသွားဖို့ မော်တော်ဆိုင်ကယ် တက္ကစီတွေရှိတယ်။ ဘတ်(၂၀)ပဲ ပေးရတယ်။ ထိုင်းမဟုတ်ရင် ဘတ်(၅၀)တောင်းတယ်။ မြန်မာတွေ အသွားများကြတဲ့ ဘုမဂ်ရက်ဆေးရုံကို သွားတဲ့သူတွေ သိကြမှာပါ။ ဟောဒါထက် တတ်နိုင်တဲ့သူတွေက မော(Malls)တွေမှာ စားနိုင်ဝယ်နိုင်ကြတယ်။ Mallsတွေမှာလည်း (MBK)ဆိုတာ ပေါ်ဆောင်ကောင်း မြန်မာတွေအပြည့်ပဲ။ (SIAM PARAGON)တို့ကျတော့ ပစ္စည်းကောင်းဈေးကြီးတယ်။ ဒါက ပိုက်ဆံတတ်နိုင်သူတွေနဲ့ နိုင်ငံခြားသားတွေအတွက်။ ဒါထက် ပိုတတ်နိုင်သူတွေအတွက် ကြယ်ငါးပွင့်ရထားတဲ့ စားသောက်ဆိုင်တွေ ပါတယ်လို့တွေ့ရ

ကြတယ်။ ထိုင်းရပ်ကွက်တိုင်းမှာ ဈေးဆပ်ပဲညှပ်ဆိုင် 7 Eleven ၂၄ နာရီ စတိုးဆိုင်၊ Bakery မုန့်မျိုးစုံရတဲ့ဆိုင်၊ အနီပဲဆိုင်၊ ညဈေးတန်း၊ KTV အစုံ ရပ်ကွက်တွေမှာရှိကြတယ်။ BTS ဘူတာရုံတွေဟာ ဈေးအရောင်းဆိုင်တွေပဲ။ စာရေးသူက ထောင်ထဲမှာ အစာငတ်ခံစဉ်က အစာအိမ်ရောဂါရလာခဲ့တယ်။ အချဉ် စားရတယ်။ သစ်သီးကိုအချဉ်လုပ်ထားတာပါ။ အရင်က ညဈေးမှာ ကိုလိုနဲ့ ဝယ်ရတယ်။ အခု BTS မှာ ပလပ်စတစ်အိတ်သေးတွေနဲ့ (၁၀)ဘတ်ဆိုပြီး ရောင်းတယ်။ ဒါ လက်လီစိတ်လာတာ။ မိန်းမတွေ လက်သဲခြေသဲ လုပ်ဖို့ဆိုင်တွေရှိတယ်။ နောက်နေ့ရောက်တဲ့ UPS ဝန်ဆောင်မှုတွေရှိတယ်။ စားလုံးသူတွေ ဝေးဝေး မသွားရပါ။

ဒါ ကုန်ထုတ်ရုံတင် မကဘူး။ မိမိကုန်တွေကို ဘယ်လိုရောင်းရမယ်ဆိုတာကို သိတာ၊ Commercialization လို့ခေါ်ပါတယ်။ မြန်မာတွေကတော့ ဗျူဟာရက်စိတ်ဓာတ်နဲ့ ရစ်လို့ကောင်းကြတုန်း။ စီးပွားရေးဆိုတာ လုပ်ငန်းဆိုတာလုပ်ဖူးမှ လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှုဆိုတာကိုရပါတယ်။ ချင်းမိုင်က ခွာဆုသက်(Doi Suthep)ဆိုတဲ့ တောင်ပေါ်ဘုရားကိုရောက်ရင် ဒေါ်စုကိုစိတ်ဆိုးမိတယ်။

နအဖ ဗိုလ်ချုပ်တွေက တိုးရဲရံနှစ် (Tourism Year) လုပ်တယ်။ ဒေါ်စုက မြန်မာပြည်ကို မလာကြပါနဲ့ ဒီမိုကရေစီ ရမလာကြပါဆိုတော့ တိုးရဲရံတွေမလာရင် တိုးရဲရံလုပ်ငန်းတွေ မရှိရင်၊ မြန်မာတွေ အလုပ်မရှိရင်၊ မြန်မာတွေ ဘာမှ မတတ်ကြတော့ပါ။ ဒီမိုကရေစီလည်း ရရော၊ တိုးရဲရံတွေလည်း လာကြရော၊ မြန်မာတွေ ဘာမှ မလုပ်တတ်ကြတော့ပါ။

ထိုင်းဘုရားမှာလေ။ တောင်ပေါ် သားတွေဟာ အရပ်ကလေးတွေ လုပ်ရောင်း (လက်မှု) ပစ္စည်းလေးတွေ လုပ်ရောင်းကြတယ်။ စီးပွားရေးဆိုတာ အသွားအစုံကို ဝမ်းစာပြည့်ပေးဖို့ အစိုးရက ကြိုးစားပေးရတာ။ အစိုးရက ပြည်သူကို အာဏာနဲ့ ဗိုလ်ကျဖို့ မဟုတ်ပါ။

ဒီမိုကရေစီလည်း ရ၊ ဒေါ်စုလည်း ပလ္လင်အပေါ်ရောက်ရော စီးပွားရေးလုပ်တတ်တဲ့ သူတွေလည်းမရှိ၊ အခွန်ကောက်ဖို့ကလွဲလို့ ဘာမှ မလုပ်တတ်ကြပါ။

မြန်မာတွေ ရောင်းဝယ်ဝယ်တယ်ဆိုတဲ့ Commercialization ကိုနားလည်ဖို့ အဝေးကြီးလိုပါသေးတယ်။ စင်ကာပူကိုမိမိနေသောသော Failed State မဖြစ်အောင် အရင်ကြိုးစားကြည့်ပါဦး။ နိုင်ငံတိုင်းမှာ စီးပွားရေးဟာ အဓိကပါပဲ။ ပြည်သူကို ခိုက်ဝံ့အောင် မထားနိုင်ရင် ထိန်းရခက်မယ်နော်။